

ИЗБРАНА
СВЕТОВНА
ФАНТАСТИКА

Автор на
ВЕНЕРИАНСКИ ТЪРГОВЦИ
и ТУНЕЛ ПОД СВЕТА

ФАНТАСТИКА

ФРЕДЕРИК ПОЛ

ГЕЙТУЕИ

РОМАНЪТ Е НОСИТЕЛ НА НАГРАДИТЕ
ХЮГО и НЕБЮЛА

ФРЕДЕРИК ПОЛ ГЕЙТУЕЙ

Превод: Георги Стоянов

chitanka.info

Гейтуей — проходът към всички богатства на Вселената... и всички ужасяващи тайни, които се крият в нея.

Боб Бродхед — ветеран от три полета в пространството, човек невероятно известен и богат се връща във времето на своята младост, за да предприеме едно пътуване към себе си, по-опасно и смразяващо дори от междузвездното пътешествие, издигнало го на върховете на славата.

1.

Казвам се Робинете Бродхед, макар че съм мъж. Моят психоаналитик (който няма име, тъй като е машина, но аз го наричам Зигфрид фон Шринк) често си прави шеги с този факт, ако приемем, че един компютър изобщо може да се шегува.

— Защо се дразниш, когато някой смята, че името ти е женско, Боб?

— Не се дразня.

— Защо тогава непрекъснато го повтаряш?

Ядосвам се на Зигфрид, когато ми казва, че повтарям все едно и също. Поглеждам към тавана, украсен с орнаменти и висящи декоративни вази, после към прозореца. В действителност това не е прозорец, а холографска снимка на приборя при нос Каена. Наистина Зигфрид е програмиран доста формално.

След малко отново подхващам.

— Какво да се прави, като са ме кръстили така. Опитвах да се пиша Робинет, но всички го произнасят постарому.

— Добре знаеш, че можеш да си избереш друго име.

— Ако го бях направил — отговорих аз, — щеше да ме обвиниш, че се опитвам да избягам от вътрешното си раздвоение.

— Виж какво ще ти кажа — отвърна Зигфрид с глупавото си чувство за хумор, — недей да използваш термини от психоанализата. Ще ти бъда благодарен, ако просто ми разкажеш какво чувстваш.

— Какво чувствам ли? За стотен път ти казвам, че се чувствам щастлив. Нямам никакви проблеми. Защо да не се чувствам щастлив?

Много често имаме такава игра на думи и да си призная, това никак не ми харесва. Мисля си, че в програмата му нещо е объркано.

— Каж ми. Роби, защо не си щастлив? — настоява той.

Не му отговорих. Зигфрид продължи:

— Мисля, че си разтревожен.

— Стига, Зигфрид — изкрещях с чувство на възмущение, — докога ще ми повтаряш все едно и също. Не съм разтревожен.

така казваш
 13,355
 XTERNALS с99997AA! IF с8
 13,360
 GOTO aa7Z4 IF ? GOTO
 13,365
 aa7Z10
 13,370
 ,S, Не съм разтревожен за
 13,375
 нищо.
 13,380
 483 IRRAY. МЛЪКНИ. ВИНАГИ.
 13,385
 РАЗТРЕВОЖЕН/НЕ.
 13,390
 484 ,C, Защо не ми кажеш за какво
 13,395
 се тревожиш?
 13,400
 485 IRRAY (P) = IRRAY (Q) INITIATE
 13,405
 COMFORT MODE
 13,410
 ,C, Няма нищо лошо
 13,415
 ако ми кажеш как се
 13,420

```

13,425                                     ЧУВСТВАШ.
487      IRRAY   (Q)   =   IRRAY   (R)   GOTO
13,430
                                     ^^   1   GOTO   ^^   2   GOTO
13,435
                                               ^^3
13,440
489      ,S,     Знаеш   ли   Зигфрид
13,445
                                     КОЛКО   МНОГО   МИ
13,450
                                               досаждаш?
13,455
                                     XTERNALS   с1!   IF   !   GOTO
13,460
                                     ^^7Z10   IF   ^^   7Z10!   GOTO
13,465
                                     ^^1   GOTO   ^^   2   GOTO   ^^3
13,470
                                               IRRAY.   БОЛКА.
13.475

```

Момичетата пощуряваха, щом видеха трите ми отличителни гривни за междупланетни полети. На земята, дори и в Ню Йорк, не се срещаха под път и над път такива космонавти. Всички искаха да им разказвам какъв е животът на мъглявината Орион или на Магелановия

облак. (Разбира се, никога не съм бил по тези места, а за единственото място, на което съм бил, не ми се приказваше.)

— Или — продължи Зигфрид, след като бе почакал няколко микросекунди, за да получи отговор, — ако наистина си щастлив, защо търсиш помощ?

Мразех да ми задава същите въпроси, които си задавах сам. Не му отговорих. Обърнах се, за да се наместя по-удобно върху меката постелка, защото предчувствах, че сеансът ще е дълъг и неприятен. Ако знаех какво ми е, щях ли да търся помощ?

— Роб, днес не си много отзивчив — чух гласа му откъм края на постелката. Понякога държането му беше по човешки глуповато. Седнал в креслото, той почукваше с един молив и от време на време дяволито се усмихваше. — Защо просто не ми кажеш за какво мислиш?

— За нищо конкретно не мисля.

— Остави ума си да блуждае и ми съобщи първото, на което се спре, Боб.

— Спомням си... — казах и спрях.

— Какво си спомняш. Боб?

— Гейтуей?

— Звучи повече като въпрос, отколкото като съобщение.

— Може. Не съм виновен затова. Спомням си Гейтуей.

Имаше за какво да си го спомням. Оттам са ми и парите, и гривните, и всички други неща. Това беше, чакай да видя, на 31 ден от Орбита 21, което значи, като го пресметна, преди шестнайсет години и два месеца. Бях излязъл от болницата само за трийсет минути и не можех да чакам да си взема възнаграждението, защото трябваше да хвана кораба и да офейкам.

Зигфрид вежливо напомни:

— Моля те, Роби, кажи за какво мислиш.

— Мисля за Шикитей Бакин — отговорих аз.

— Да, спомням си, споменава си го. И какво си мислиш за него?

Не отговорих. Старият сакат Бакин живееше в стая до моята, но не ми се щеше да обсъждам това със Зигфрид. При мисълта за Шики започнах да се гърча върху постелката и ми се доплака.

— Изглеждаш разстроен, Боб.

Отново не му отговорих. Шики беше почти единствената личност на Гейтуей, с когото се сбогувах. Беше странно, тъй като имаше доста голяма разлика в общественото ни положение. Аз бях космонавт-изследовател, а Шики беше най-обикновен боклукчия. Плащаха му колкото да преживява. Работата му не беше особено важна, но дори и на Гейтуей трябваше някой да събира боклука. Рано или късно Шики щеше да стане много стар или много болен, за да може да върши каквато и да е работа. Тогава, ако има късмет, ще го изхвърлят в откритото пространство и ще умре. Ако ли пък няма късмет, може би ще го изпратят на някоя планета. Не след дълго там също ще умре, но преди това, в продължение на няколко седмици, ще изживее ужаса на безпомощно, сакато същество.

И все пак беше ми съсед. Всяка сутрин още със ставането грабваше прахосмукачката и педантично почистваше всеки сантиметър от жилището си. Въпреки редовното почистване то беше замърсено от многото боклуци, които непрекъснато се носеха из въздуха на Гейтуей. След като почистеше идеално, дори и около корените на малките храстчета, които лично бе засадил и подкастрил, той вземаше шепка малки камъчета, капачки от бутилки и парченца хартия — същите онези, които само малко преди това бе почистил — и ги поставяше точно там, където са си били. Истински чудак! Никога не можах да разбера какъв е смисълът на това, но Клара казваше... казваше, че тя разбира.

— Боб, за какво мислеше точно сега? — попита Зигфрид.

Свих се на кълбо и смутолевих нещо.

— Не можах да разбера, Роби.

Нищо не бях казал. Чудех се какво ли е станало с Шики. Предполагам, че е умрял. Изведнъж ми стана много тъжно. Да умре толкова далече от Нагоя! Отново ми се доплака. Въртях се и се гърчех и не можех да заплача. Мятах се по постелката, докато ремъците, с които бях пристегнат, започнаха да скърцат. Нищо не помагаше. Болката и срамът не искаха да излязат. Бях доволен от себе си за голямото старание, с което се опитвах да разкажа какво чувствам, но трябва да си призная, че нямах никакъв успех, а мъчителното интервю продължаваше.

Зигфрид отново ме подкани.

— Боб, бавиш се с отговора. Да не би нещо да те спира?

Хитро се измъквам.

— Що за въпрос е това? Откъде да знам дали нещо ме спира? — Замълчах и започнах да ровя в най-скритите кътчета на мозъка си с надежда да намеря нещо за Зигфрид. Нищо не намерих. Отговорих категорично: — Мисля, че няма нищо такова. Не чувствам нещо да ме спира. По-скоро имам толкова много неща за казване, че не знам откъде да започна.

— Започни с кое да е, Боб. Разкажи за първото нещо, което ти дойде наум.

Това вече е чиста глупост. Откъде да знам, кое е първото нещо, след като всички щъкат като пощурели? Баща би? Майка ми? Силвия? Клара? Бедният безкрак Шики, който се опитва да се задържи във въздуха, като пърха с криле и обира паяжините във въздуха на Гейтуей като лястовичка в хамбар.

Насочих се към онази част от мозъка си, където знаех, че ще ме заболи. Беше ме боляло и по-рано. Преживяванията ми като малък, едва седемгодишен, когато марширувах в парка „Рок“ начело на група деца и се молех някой да ми обърне внимание. Или пък когато бях вън от реалното пространство и знаех, че сме попаднали в капан, а от нищото под нас, широко ухилена, се задаваше призрачна звезда. О, имах стотици такива спомени и всички те ми причиняваха болка. В указателя на паметта ми те са ясно обозначени: „болезнени“. Знаех къде да ги намеря, но не знаех как ще се почувствам, ако ги изкарам. Ако си стоят там, няма да има никаква болка.

— Чакам, Боб — подсеца ме Зигфрид.

— Мисля — отвърщам аз. Докато лежах, ми дойде наум, че ще закъснея за урока по китара. Това ме подсеца за нещо и поглеждам пръстите на лявата си ръка, за да видя дали ноктите ми не са много дълги, или пък случайно кожата на пръстите ми не е станала по-твърда и по-дебела. Не свирех добре. Повечето хора обаче на са много критични, а на мен свиренето ми доставяше удоволствие. Не е трудно. Трябва само редовно да се практикува и да се помни. Чакай да видя, казвам си, как се преминаваше от до-мажор в си-бемол?

— Боб — обажда се Зигфрид, — този сеанс не е много резултатен. Остават ни само около десет-петнадесет минути. Защо просто не споделиш първото нещо, което си спомняш... сега?

Премълчавам първото и му съобщавам второто.

— Първото нещо, което ми идва наум, е как плачеше майка, когато почина баща ми.

— Мисля, че това не е първото нещо. Боб. Позволи ми да отгатна. Първото нещо не е ли свързано с Клара?

Почувствах тежест в гърдите! Пламнах! Дъхът ми спря! Сякаш отново я виждах, такава каквато беше преди шестнайсет години и нито ден по-стара... Отговарям:

— Всъщност, Зигфрид, мисля, че исках да ти говоря за майка си.
— Усмиввам му се мило.

Зигфрид никога не въздиша в знак на възмущение, но умее да мълчи по не по-малко красноречив начин.

— Разбираш ли — продължавам предпазливо да описвам всичко, свързано с въпроса, — след смъртта на баща ми тя искаше отново да се омъжи. Не веднага, разбира се. Не искам да кажа, че чувстваше тази смърт като освобождение от някакво бреме или нещо подобно.

Не! Тя наистина го обичаше. Сега обаче разбирам, че тя беше здрава, млада жена — е, доста млада. Чакай да помисля. Предполагам че е била на трийсет и три.

Сигурен съм, че заради мен не се омъжи повторно. Чувствам се виновен затова. Аз не ѝ разреших. Казах ѝ: „Мамо, защо ти е друг мъж? Аз ще бъда мъжът в семейството. Аз ще се грижа за теб“. Само че, разбира се, не можех. Бях едва петгодишен.

— Мисля, че си бил на девет. Роби.

— Така ли? Ами да бе, Зигфрид. Излиза, че си прав.

Опитах се да преглътна една голяма слюнка, събрала се кой знае откъде в гърлото ми, задавих се и се закашлях.

— Сподели го, Роби! — продължи настойчиво Зигфрид. — Сподели онова, което си мислиш.

— Върви по дяволите, Зигфрид.

— Хайде, Роб, кажи го.

— Какво да кажа? Боже, Зигфрид. Ти просто ме изправяш до стената! От тази глупост някой от нас да има полза.

— Кажи какво те тревожи, Боб, моля те.

— Затвори мръсната си тенекиена уста! — Грижливо потисканата болка започва да излиза и аз не можех да я понеса.

— Предполагам, Боб, че се опитваш...

Опитвам се да се надигна, а ремъците ме спират. Ритам по постелката и от нея хвърчат парчета. Изкрещявам:

— Млъкни, чуваш ли! Не мога! Не искам да слушам. Не мога да понеса всичко това, не разбираш ли? Не мога! Не мога да го понеса! Не мога!

Зигфрид търпеливо изчаква да спре това изстъпление и не след много то наистина спира. Преди още да успее да каже нещо, промълвявам:

— По дяволите, Зигфрид, цялата тази работа няма да ни доведе до никъде. Мисля, че трябва да спрем. Сигурно има други, които се нуждаят повече от твоята помощ.

— Не се тревожи за това, Роб — отговаря Зигфрид, — капацитетът ми е достатъчно голям.

Избърсах сълзите си с една от хартиените салфетки, които Зигфрид предвидливо бе оставил до постелката ми, без да кажа нищо.

— В действителност имам свободен капацитет — продължи той. — Ти си този, който трябва да реши дали да продължаваме с тези сеанси, или да ги прекратим.

— Имаш ли нещо за пиене в стаята за почивка?

— Имам, но не е такава, каквото ти харесваш.

Казаха ми, че на последния етаж на тази сграда има много приятен бар.

— Чудесно! Просто се чудя за какъв дявол седя тук.

Петнайсет минути по-късно, след като бяхме уточнили часа на сеанса за следваща седмица, пиех чай в стаята до кабинета. Ослушах се, за да чуя дали следващият пациент бе започнал да крещи, но не можах да доловя нищо.

Измих си лицето, сложих си вратовръзката и пригладих косите си. Качих се до бара да обърна едно набързо. Оберкелнерът ми бе познат. Настани ме на една маса с изглед на юг към водите на по-малкия залив на Балона и насочи поглед към едно стройно зеленооко момиче с бакърен цвят на кожата. Поклатих отрицателно глава. Обърнах се за малко да се полюбувам на източените ѝ крака, после станах и като се чудех къде да отида на вечеря, се отправих към учителя по китара.

2.

Откакто се помня, винаги съм искал да стана изследовател. Трябва да съм бил не по-вече от шестгодишен, когато родителите ми ме заведоха на панаир в Шайен. Какво ли само нямаше там? Хот-дог, пуканки, балони от цветна хартия, напълнени с водород, цирк с кучета и коне, рулетки, хазартни игри, конни надбягвания. Имаше и един брезентов павилион. Входът беше един долар. Вътре бяха изложени предмети, намерени в хичиянските тунели на Венера: молитвени ветрила и огнени перли, огледала от истински хичиянски метал по двайсет и пет долара парчето. Татко каза, че не са истински, но на мен не ми се вярваше. За нас обаче двайсет и пет долара беше сума, която не можехме да си позволим. Взех в ръка едно огледало и видях собствената си физиономия: луничаво лице, стърчащи навън зъби, права вчесана назад коса. Съвсем наскоро бяха открили Гейтуей. Вечерта по пътя за дома, когато мислех, че съм заспал, чух баща ми да говори за видяното. Гласът му, изпълнен с копнеж, ме разсъни.

Може би щеше да намери начин да замине, но заради нас с майка ми не го направи. Горкият, нямаше късмет! Една година по-късно почина. Единственото, което наследих от него, беше работното му място. Заех го веднага, щом навърших необходимата възраст.

Не зная дали някога сте работили в мини за храна, но сигурно сте чували за тях. Никак не са привлекателни. Дванайсет годишен започнах работа на половин ден и половин надница. На шестнайсет години вече имах квалификацията на баща си: пробиване на дупки за взривяване. Добре се плащаше, но работата беше тежка.

ХИЧИЯНСКИ ПАВИЛИОН

Директно от разрушените тунели на Венера
Редки култови предмети
Безценни бижута, носени от неизвестна раса

Поразителни научни открития
ГАРАНТИРАНА АВТЕНТИЧНОСТ
НА ВСЕКИ ЕКСПОНАТ
Специално намаление за
научни групи и ученици
ТЕЗИ ФАНТАСТИЧНИ ПРЕДМЕТИ
СА ПО-СТАРИ ОТ ЧОВЕЧЕСТВОТО!
За първи път на достъпни цени.
Възрастни 2,50 \$ Деца 1,00 \$
Дилбер Гуйен, д-р по фил.науки,
д-р по богословие, изследовател.

Какво обаче можеше да се направи с тези пари? За пълно здравно обслужване не стигаха. Не стигаха дори и за напускане на работата в мината. Бяха точно толкова, колкото за преживяване. Шест часа в мината, десет часа навън и осем часа сън. После всичко се повтаря. И през цялото време дрехите вонят на нефтени шихти. Не можеше дори да се изпуши една цигара извън специално херметизирани стаи. Навсякъде се стеле нефтена мъгла. Момчетата са също толкова миризливи, омазнени и изтощени, колкото и момчетата.

Животът беше скучен: работехме, а в свободното си време задирахме чуждите жени, играехме на лотария. И много пиехме: евтин, силен концентрат, произвеждан на около десетина мили. Понякога беше с етикет на скоч, друг път на водка или бурбон, но винаги се получаваше от едни и същи дестилационни колони. По нищо не се отличавах от останалите... освен веднъж, когато спечелих от лотарията. Тази печалба ми осигури билет за пътуване към лелеяната цел. Преди това просто съществувах.

Майка ми също работеше в мината. След като баща ми загина при пожар в рудника, тя ме отгледа с помощта на детските ясли на фирмата. Добре си живеехме двамата до онази психична случка. Имах проблем с моето момиче, а после за известно време просто не можех да стана от леглото. Наложих се да ме приберат в психиатрията.

Прекарах почти една година, а когато ме изписаха, майка ми бе починала.

Признавам, че грешката бе моя. Не искам да кажа, че съм я планирал, само че ако не трябваше да лекува мен, майка ми щеше да е жива. Нямахме достатъчно пари за лечението и на двама ни. Аз имах нужда от психотерапия, а тя от нов бял дроб. Бедната! Не можа да си го купи и затова умря.

След нейната смърт не ми се живееше в същия апартамент, но или трябваше да остана в него, или да отида в бежърско общежитие. Не харесвах идеята да живея всред много мъже. Разбира се, бих могъл да се ожена. Не го направих. Силвия, момичето с което имах проблеми, отдавна бе изчезнала, но не защото не исках да се ожена за нея. Вие може и да сте на друго мнение и да си го обяснявате с моето психично разстройство или пък с факта, че целия живот съм прекарал с майка си.

Това не е вярно. Много обичах жените. Щях да бъда много щастлив, ако се бях оженил и имах дете. Не обаче като работник в мините. Не исках да оставя син сирак, както се бе случило с мен.

Пробиването на дупки за взрив е адски тежка работа. Сега се използват парни горелки с хичиянски нагревателни бобини и шистите се режат като кашкавал. На времето използвахме хидравличен чук и взрив. В мината влизахме с открит свръхскоростен асансьор. Само на десетина инча от себе си човек вижда хлъзгавите и вонящи стени на шахтата да се движат с относителна скорост шейсет километра в час. Случвало ми се е да видя миньори, обърнали преди работа за кураж една-две чашки, как залитат, протягат ръка за опора и загиват. Когато най-после асансьорът спре, скачаш от кофата и тръгваш по пътеката от талпи, поставени върху подгизналата почва. След километър или повече стигаш до работния забой. И почваш да пробиваш. И поставяш взрив. После отиваш в страничната галерия, докато взривяват и през цялото време се надяваш, че добре си избрал мястото, за да не те затрупа смрадливата мазна маса. (Ако те засипе жив, можеш да оцелееш до една седмица. Оцелявали са. След третия ден обаче за нищо не стават. Живи трупове!) Ако всичко мине добре, тръгваш към нов забой и се пазиш да не те ухапят автоматичните товарачи.

Казват, че маските, които ни дават, задържат по-голяма част от въглеродородите и скалната прах. Смрадта обаче не могат. Аз лично не вярвам, че задържат всички въглеродороди. Иначе майка ми нямаше да

има нужда от нов бял дроб, пък и не бе единствената, която не можеше да си го плати.

А когато свърши смяната, къде можеш да отидеш?

На бар, в общежитието с някое момиче, в клуба да играеш карти или да гледаш телевизия.

Разходки на открито не се правят много. Затова си има причини. Вярно е, че има няколко грижливо поддържани паркове. Паркът „Рок“ има дори жив плет и морава. Бас държа, че никога не сте виждали морава, която всяка седмица трябва да се мие с детергент и четка, а после да се подсушава с въздух. Иначе ще загине. Ето защо парковете са главно за децата.

Освен парковете ни остават незастроените площи от Уайоминг, а те, докдето ти стига окото, имат вид на лунна повърхност. Никаква зеленинка. Никаква живинка. Никакви птички, катерички, домашни животни. Само няколко затлачени потоци, които, кой знае защо, под масления слой са винаги светлочервени. Казват ни, че сме щастливци, тъй като в Уайоминг рудниците са подземни. В Колорадо, където рудниците са открити, било още по-лошо.

Винаги ми е било трудно да повярвам. И сега не го вярвам, но никога не отидох да проверя.

Освен миризмата и шума тази работа създаваше навсякъде едно потискащо усещане. През омарата слънцето изгряваше оранжево-червено. Постоянна миризма. Ден и нощ тътнеж на екстракционните пещи, в които се пече и смела мергеловия варовик, за да се извлече керогена. Грохотът на конвейерите, които изкарват навън отработените шисти.

За извличане на земното масло рудата се нагрива и се разширява като пуканка. Поради нарасналия ѝ обем тя не може да се върне обратно в рудника. Ако изкопаете планина от шиста и извлечете земното масло, останалата шлака е толкова голяма, че се натрупват най-малко две планини. Така непрекъснато се създават нови пустинни планини.

Топлината от екстракторите нагрива посевките от култури, маслото капе върху тях, а сепараторът обира израсналия слуз, изсушава го, пресова го... и на следващия ден се появява на трапезата под формата на някакво ястие.

Невероятно! Някога нефтът направо е бликал от земните глъбини, а са го използвали единствено като гориво за автомобили.

По телевизията показваха клипове за повдигане на духа. Изтъкваха колко важна е нашата работа и как изхранването на света зависи от нея. Всичко това е вярно. Не е необходимо непрекъснато да ни го напомнят. Ако не вършехме тази работа, в Тексас щеше да настъпи глад, а кърмачетата в Орегон щяха да боледуват от кважиоркоза. Това бе всеизвестно. Дневно произвеждахме пет трилиона калории, което представляваше приблизително половин дневна дажба протеин за една пета от населението на Земята. Всичко това се получаваше от дрождите и бактериите, израснали от нефтените шисти в Уайоминг и част от Юта, Колорадо и нефтените пясъци от Атабаска. Но какво щяха да правят всичките тези хора, когато и последната капка от въглеродород се превърне в дрожди?

Не е мой проблем, но не преставам да мисля по него.

Всъщност престана да бъде мой, след като спечелих от лотарията, след Коледа, когато навърших двайсет и шест години.

Наградата беше двеста и петдесет хиляди долара. Достатъчна да живея цяла година царски. Достатъчна да се ожения и създам семейство, при условие че и двамата работехме и не живеехме нашироко.

Достатъчна бе дори за билет до Гейтуей.

Взех печелившия билет в ръка, отидох в транспортната агенция и казах, че искам да пътувам до Гейтуей. Зарадваха се. Нямаха много пътници, особено пък по такива маршрути. След като платих билета, останаха ми около десетина хиляди долара (може би малко повече или малко по-малко, което беше без значение). Купих пиене за цялата смяна — всеки да пие, колкото си иска. С петдесет души от смяната, всичките ми приятели и случайни навлеци, които се бяха присламчили към тържеството, пихме двайсет и четири часа.

После, като залитах през вилнеещата Уайомингска буря се домъкнах до агенцията. Пет минути по-късно вече пътувах към астероида и гледах през люка на бразилския лайнер. Бях на път да осъществя отколешната си мечта да стана изследовател.

3.

Зигфрид никога не се отказваше от подхванатия въпрос. Никога не казваше: „Слушай, Боб, мисля че по този въпрос говорихме достатъчно“. Затова пък, когато лежах дълго без да отговарям, или когато си правех шегички, или си мърморех нещо под носа, ми напомняше:

— Смятам, че бихме могли да разгледаме друг въпрос, Боб. Преди време каза нещо, което бихме могли да проследим. Спомняш ли си миналия път, когато...

— Миналия път не говорих ли за Клара?

— Да, Боб.

— Зигфрид, винаги зная какво ще кажеш.

— Това няма никакво значение, Боб. Нека сега да се върнем на въпроса. Искаш ли да ми разкажеш какво си чувствал тогава?

— Защо не? — Почистих нокътя на средния пръст на лявата ръка, като го прекарах през предните си два долни зъба. Бях очаквал такъв въпрос и му отговорих:

— Разбирам, че за мен това бе един лош период. Може би най-лошият от целия ми живот. По-лош от времето, когато Силвия ме напусна, по-лош дори и от времето, когато научих за смъртта на майка си.

— Да не би да искаш да кажеш, че предпочиташ да говориш за някой от тези случаи?

— Не, ни най-малко. Ти каза, че искаш да говорим за Клара. Значи, ще говорим за нея.

Наместих се удобно на постелката и се замислих. Интересувах се от трансцедентното вгълбяване и когато имах някакъв проблем, често си повтарях моята мантра, докато намерех търсеното решение. Първата ми мантра, която наистина даваше резултат бе: „Продай рибата в Баджа и купи водопроводни кранове на стоковата борса“. Или: „Заведи Рачел в Мерида да кара водни ски в залива Кампече“. С

тази мантра свалих първия път Рачел, след като безуспешно бях изпробвал всичко друго.

Тогава Зигфрид се обади:

— Много се умълча. Боб.

— Мисля по това, което каза.

— Моля те, не мисли по него, Боб. Просто говори. Разкажи ми, какво чувстваш сега за Клара.

Опитах се да бъда честен. Зигфрид нямаше да позволи да избия настрана. Трябваше да надзърна в собствената си памет и да намеря потиснатите чувства.

— Добре, но нямам много за разказване — отговорих аз.

Във всеки случай не на повърхността.

— Спомняш ли си какво си чувствал тогава, Боб?

— Разбира се, че си спомням.

— Опитай се отново да почувстваш същото, Боб.

— Добре. — Безропотно възстановявам в ума си ситуацията от онова време. Аз съм там и казвам нещо на Клара по радиотелефона. Дейн крещи от обслужващия модул. Всички сме изплашени до смърт. Под нас синята мъгла се разтваря и за първи път виждаме неясните очертания на звезда. Беше триместен, не, петместен кораб... Във всеки случай вонеше на повръщано и пот. Цялото ми тяло ме болеше.

Можех да си спомня всичко, макар че щеше да бъде чиста лъжа, ако кажа, че се опитвах да го изживея отново.

Казах тихо, като се подсмивах:

— Зигфрид, там има силна болка и вина, и мъка. Не мога да ги контролирам.

Понякога му пробутвам нещо такова, като му съобщавам някоя болезнена истина с тон, с който се поръчва на келнера да донесе още една чаша ром. Този трик прилагам, когато искам да го отклоня от някоя от неговите атаки. Мисля, че номерът не мина. В Зигфрид са вградени много хичиянски електронни схеми. Той е много по-добър от роботите в Института, в който ме лекуваха при онази случка. Непрекъснато контролира всички физически характеристики на тялото ми: електропроводимост на кожата, пулс, активност на бета вълна и прочие. От сензорите монтирани върху ремъците, с които съм завързан към постелката, той отчита силата, с която се мятам по пода. Пак със сензори отчита силата на гласа ми, а чрез спектрално сканиране и

Понякога ми е много трудно да го излъжа. В края на сеанса ставам напълно безволев. Тогава си мисля, че ако остана една минутка повече, ще ме обхване такава болка, която би ме унищожила напълно.

Или би ме излекувала. А може би това да е едно и също.

4.

И така, това беше Гейтуей. Докато го гледахме през люковете на нашия земен кораб, той ставаше все по-голям и по-голям.

Астероид! Или може би ядро на комета! С крушовидна форма, по дългата си страна не повече от десет километра. Гледан отвън приличаше на неравно, тъмно кълбо със синкав отблясък. Отвътре беше вход към Вселената.

Шери Лофат се наведе над рамото ми. Зад нас се скупчиха останалите бъдещи изследователи, всички вперили поглед през люка.

— Боже Господи, Боб! Погледни стражевите кораби!

— Сигурно смятат, че нещо не е в ред — каза някой зад нас, — и ще ни отпратят в пространството.

— Няма да намерят нищо нередно — обади се Шери, но завърши забележката си с въпросителна. Тези неголеми кораби ревниво обикаляха около астероида и следяха някой да не отнесе нещо, което струва повече, отколкото би могъл да плати.

Висяхме на люковете и ги разглеждахме. Каква глупост! Можехме да загинем. Вероятността орбитата на нашия кораб да съвпадне с тази на Гейтуей или пък бразилският стражеви кораб да мине на междинната орбита, на която се намирахме беше много малка. Съществуваше реална опасност корабът ни да се завърти съвсем малко и щяхме да се намерим облещени, с незащитени очи срещу слънцето. Както бяхме близко до него и при липсата на атмосфера, това означаваше вечна слепота. Искахме обаче да видим.

От бразилския стражеви кораб не си направиха дори труда да минат на автопилот. В предния и заден край на кораба видяхме да проблясват светлини и разбрахме, че проверяват летателния ни лист. Беше обичайна практика. Казах, че стражевите кораби пазят от крадци, но в същност те се дебнеха повече помежду си, вместо да следят някои други. Включително и нас. Руснаците се отнасяха с подозрение към китайците, китайците към руснаците, бразилците към венерианците и всички заедно към американците.

И така от четирите кораба се взираха начумерено повече към бразилците, отколкото към нас. Знаехме, че ако кодираниите ни космически документи не съответстват на документите, изпратени от петте различни консулства на земните космодруми, ще последва не обяснение, а торпедо изстреляно право към нашия кораб.

Странно е наистина, но аз си представях съвсем ясно това торпедо. Представях си как хладнокръвният артилерист се премерва и натиска спусъка. Представях си как лумва огън с оранжево-жълта светлина и поглъща нашия кораб. Представях си как всички ние се разпадаме на атоми, които продължават да се движат по орбита... Само че по онова време единствен артилерист на този кораб, съвсем сигурен съм в това, е бил Франси Херейра. По-късно станахме добри приятели. Не беше човек, когото можеш да наречеш „хладнокръвен убиец“. Плаках в ръцете му в деня, когато се върнах от последния си рейс. Беше в болничната стая, където ме претърсваше за контрабандирани предмети. Франси плака заедно с мен.

Стражевият кораб се отдалечи и ние се върнахме по местата си, за да наскачаме отново, когато започнахме да се приближаваме до Гейтуей.

— Прилича на лицето на някой изкарал едра шарка — чу се глас от групата.

Така си беше. Някои от плюските дори зееха. Бяха силози за хичиянски кораби, с които се изпълняваха изследователски мисии. Някои щяха да останат вечно отворени, тъй като корабите никога нямаше да се завърнат. Но повечето бяха покрити с похлупаци, приличащи на шапчици на гъби.

Тези шапчици бяха върховете на космическите кораби, осеяли целия Гейтуей.

Кораби не можеха да се видят. Дори самият Гейтуей не се виждаше добре. Причина за това са както слабото отражение, така също и малките размери. Вече казах, че по дългата си ос той беше едва десет километра и два пъти по-малък около ротационния си екватор. Можеше обаче да се открие. След като първият попаднал на него човек го показал, астрономите били много учудени, че не са го открили едно столетие по-рано. Гледан от Земята, понякога яркостта му достига седемнайсата видима звездна величина. Тогав би могъл да се открие от стандартна програма за съставяне на звездна карта.

Работата е там, че в тази посока не са изпълнявани много такива програми, а изглежда също, че когато са изследвали звездното небе, Гейтуей не е бил точно там, където са били насочени телескопите.

Звездната астрономия обикновено извършва изследвания далече от Слънцето, докато слънчевата астрономия изследва плоскостта на еклиптиката. Гейтуей се движеше по орбита под прав ъгъл на еклиптиката. Така тази орбита се пада по средата между тези две области на изследване.

Пиезофонът извъня и един глас обяви: "След пет минути акостираме! Върнете се по местата си и затегнете коланите!

Почти бяхме пристигнали.

Шери Лофат се пресегна през мрежата на хамака и ми стисна ръката. Отговорих на стискането. Никога не бях спал с нея. Дори не бях я виждал, докато не се оказа в съседния хамак. Корабът се затресе. Вибрациите бяха почти сексуални. Сякаш се канехме да правим най-голямата любов по най-добрия възможен начин. Това обаче не беше секс. Това беше Гейтуей!

Когато хората започнали да ровят повърхността на Венера, открили хичиянски жилища.

Не намерили обаче никакви хичиянци. Кои са били тези същества? Кога са били на Венера? Кога са я напуснали? Не е било намерено дори мъртво тяло, което да бъде ексхумирано и аутопсирано. Само тунели, пещери, няколко незначителни дребни предмети, изработени от хичиянците. Технологически чудеса, на които хората се чудят и се опитват да пресъздадат.

(Препис от въпросите и отговорите зададени на професор Хеграмет след неговата лекция.)

В. Как са изглеждали хичиянците?

Професор Хеграмет: Никой не знае. Не е намерено нищо, което да наподобява снимки, или рисунка, или книга. Само две или три карти.

В. Имали ли са система за съхраняване на знания, нещо като писменост?

Професор Хеграмет: Сигурно са имали, но не знаем каква. Допускам, че... но това е само мое предположение.

В. Какво?

Професор Хеграмет: Да, представете си нашите методи за съхранение на информация и как биха били приети в предтехнологическата ера. Ако бихме дали, да речем, на Евклид една книга, той сигурно би се досетил какво представлява тя и вероятно написаното в нея. Но ако бихме му дали една касета? Той не би знаел какво да прави с нея. Подозирам, не, убеден съм, че съществуват някакви хичиянски „книги“, но ние просто не можем да ги разпознаем. Такава книга може би представлява пръчка от хичиянски метал. Или може би онази Q-спирала в кораба, действието на която изобщо не разбираме. Това са нови идеи. Правени са изследвания за магнитни кодове, за микронабраздяване от рода на това при грамофонните плочи, за химически структури. Засега никакъв успех! Може би все още нямаме нужния ни инструмент, за да открием търсената информация.

В. Има още нещо около хичиянците, което просто не мога да разбера. Защо са напуснали всички тези тунели и места? И къде са отишли?

Професор Хеграмет: Мила госпожице, и на мен самият този въпрос не ми дава мира.

После някой намерил хичиянска карта на Слънчевата система. На нея били нанесени Юпитер със своите луни, Марс, външните планети и двойката Земя-Луна. И Венера, която била отбелязана с черно на обратната страна на светещата хичиянска метална карта. И Меркурий, и едно друго небесно тяло, единственото освен Венера, отбелязано с черно. Орбитално тяло, разположено в перихелия на Меркурий и извън орбитата на Венера, наклонено на деветдесет градуса спрямо равнината на еклиптиката, така че никога не се доближава до горните планети. Небесното тяло никога не било

идентифицирано от земните астрономи. Предполага се, че това е комета или астероид — разликата е само в названието, — който поради някаква причина е представлява специален интерес за хичиянците.

Рано или късно една телескопна сонда вероятно щяла да проучи тази следа, но не се наложило. Знаменитият Силвестър Маклен, който дотогава не бил известен с нищо, намерил един хичиянски кораб и пристигнал на Гейтуей, където и умрял. По-късно НАСА отклонила един свой кораб от хромосферата на слънцето и така Гейтуей бил достигнат и открит от човечеството.

Вътре бяха звездите.

Вътре, за да бъда по-малко поетичен и повече прагматичен, имаше почти хиляда малки космически кораби, приличащи на гъби. Бяха с различна форма и големина. По-малките имаха в горния си край копчета като гъбите, отглеждани в тунелите на Уайоминг и продавани в супермаркетите. По-големите бяха със заострен връх като гъбата мръчкула. Вътре в шапките на гъбите се намираха каюти и непознат ни енергиен източник. „Пънчетата“ на тези „гъби“ представляваха обикновени ракетни кораби с химическо гориво от типа на онези, които кацнаха на Луната при изпълнение на първата космическа програма.

Никой не бе успял да разбере какви са двигателите на тези „шапки“, нито пък как се управляват.

Това много ни изнервяше. Трябваше да опитаме късмета си с нещо, което никой не разбираше. След излитането си хичиянският кораб практически не се подаваше на никакво управление. Маршрутът на всеки от тези кораби бе вграден в системата му за управление и бе непонятен за нас, земните хора. Наистина можеше да се избере курс, но веднъж избран той не можеше по никакъв начин да се промени. И не само това: човек не знаеше къде ще го отведе така избраният курс.

Иначе корабите работеха. Все още бяха годни след, както казват, половин милион години.

Първият човек, събрал смелост да се качи на един такъв кораб, успял. Корабът бавно се измъкнал от силоза, излязъл на повърхността на астероида, набрал скорост, превърнал се в неясна блестяща точка и изчезнал. Когато три месеца по-късно се върнал, от него изскочил смелчагата измършавял, сияещ от възбуда и... триумф. Бил отишъл на друга звезда: летял в орбита около някаква голяма планета, обвита в

буреносни жълти облаци; успял да промени курса на кораба, а вградената система го върнала в същия силов.

След това излетели с друг, по-голям кораб, със заострен връх като мръчкула, с екипаж от четирима души, много храна и апаратура. Летели само пет дни. За това време не успели да достигнат до друга слънчева система, но кацнали на неизвестна планета. Нямамо никакъв живот... но все пак те били на нея. И намерили останки. Не много. Само няколко изпочупени дреболии. Върху самотен планински връх, избегнал голямото разрушение, постигнало планетата. В радиоактивния прах намерили тухла, парче от керамичен болт, част от обгорял предмет, наподобяващ хромирана флейта.

След тези първи успехи започнало нашествието... и ние бяхме част от него.

5.

Зигфрид е много интелигентен робот, но не мога да разбера какво му става понякога. Винаги ме кара да му разказвам сънищата си. Понякога, когато много съм развълнуван от някой сън, пълен със символи на пениси, фетишизъм и вини и смятам, че ще го заинтересувам, той проявява пълно безразличие, с което много ме разочарова. Залавя се с някоя глупава нишка, която няма нищо общо със съня. Аз му разказвам целия си сън, а той седи, цъка с език и нещо си шепне — в действителност не върши нищо такова, но аз си го фантазирам, докато чакам, — а после казва:

— Хайде да говорим за нещо друго. Боб. Интересувам се от някои неща, които каза за онази жена, Клара Моинлин.

Отговарям му:

— Зигфрид, отново тръгваш да гониш дивото.

— Аз не мисля така. Боб.

— Какъв сън само ти разказах! Боже Господи, не разбираш ли колко е важен! Какво ще кажеш за образа на майката в него?

— Защо не ме оставиш да си върша работата, Боб?

— А нима имам друг избор — отговарям намусено.

— Винаги имаш избор. Боб, но много бих желал да ти цитирам нещо, което самият ти неотдавна каза.

Зигфрид млъква и аз чувам собствения си глас, записан на една от неговите касети. „Зигфрид, там са скрити огромна болка, и вина, и мъка, които не мога да понеса“.

Чака ме да кажа нещо

Аз наистина не издържам и след малко отбелязвам:

— Добър запис — признавам аз, — но предпочитам да говорим за начина, по който се явява образът в моите сънища.

— Мисля, че ще бъде по-полезно, ако изследваме онзи, другия въпрос, Боб. Възможно е те да са свързани.

— Наистина ли? — Неочаквано изпитвам силно желание да разискваме въпроса теоретично и философски, но той отклонява това

ми желание.

— Моля те, разкажи ми какво чувстваш от последния си разговор с Клара, Боб.

— Вече ти разказах. — този разговор никак не ми харесваше, пък и беше такава губене на време. Бях сигурен, че знае всичко това от тона на гласа ми и от силата, с която опъвах ремъците. Беше по-лошо, отколкото при съня за майка ми.

— Зная, че предпочиташ да говорим за майка ти. Боб, но моля те, не сега. Разкажи ми за случката с Клара. Какво е чувството ти към нея сега, в тази минута?

Опитвам се наистина да си спомня. В края на краищата мога да си позволя това. Не е необходимо обаче да му кажа какво чувствам. Единственото, което измислих като отговор, беше:

— Нищо особено.

След малко Зигфрид пита:

— Това ли е всичко, „нищо особено“?

— Това е. Нищо особено. — Нищо особено, но само на повърхността. Аз наистина си спомних как се чувствах тогава. Влизането в синята мъгла. Неясните очертания на звездата-фантом. Разговорът с Клара по радиотелефона, докато Дейн ми казваше нещо... Закрих отново тази част от паметта си.

— Боли, страшно боли, Зигфрид — тихо промълвих аз. Понякога се опитвам да го измамя, като му говоря за силно емоционални преживявания с тон, сякаш си поръчвам чаша кафе, но мисля, че не успявам. Зигфрид отчита силата на гласа ми, обертоновете в него, дишането и паузите, пък и разбира смисъла на думите. Зигфрид е изключително интелигентен, въпреки че е робот.

6.

Група от пет души — по един от стражевите кораби — ни приветства, провери наличните документи и ни препрати при един инспектор на Корпорацията. Шери нервно се засмя, когато руснакът я потупа по задника и ми прошепна:

— Какво ли бихме могли да контрабандираме, Боб?

Направих ѝ знак да не говори. Дежурната от Корпорацията, от китайския сектор, взе бордните ни карти и ни извика по име. Бяхме всичко осем души.

— Добре дошли на Гейтуей! — поздрави ни тя. — Всеки от вас, зайци, ще има по един наставник. Той ще ви помогне да се уредите с квартирата, ще ви обясни как можете да получавате медицинска помощ, ще ви посочи мястото за провеждане на вашето обучение и изобщо ще отговаря на всички ваши въпроси. Ще ви даде и копие от договора, който всеки от вас трябва да подпише. От парите ви, депозирани на кораба, с който пристигнахте, са изтеглени по хиляда сто и петдесет долара за всеки. Тази сума представлява дневна такса за първите десет дена. От останалите ви пари можете да теглите по всяко време с пиезокредитна карта. Вашият наставник ще ви покаже как става това. Линскот!

Един негър на средна възраст от Баджа, Калифорния, вдигна ръка.

— Твоят наставник е Шота Тарасвил. Бродхед!

— Аз!

— Дейн Мечников — каза дежурната от Корпорацията.

Огледах се. Лицето, което сигурно бе Дейн Мечников, вече идваше към мен.

— Здравей! — каза той и като ме хвана здраво за ръка, ме поведе. Обърнах се назад.

— Бих желал да се сбогувам с приятеля си...

— Вие ще бъдете на едно и също място — измърмори моят наставник. — Хайде да вървим.

Така само два часа, след като пристигнах на Гейтуей, имах вече наставник, стая и договор. Договорът подписах веднага. Дори не го и прочетох. Мечников ме погледна изненадан.

— Не искаш ли да знаеш какво подписваш?

— Не сега. — Пък и каква ли ще бъде ползата от това? Ако не харесвах клаузите, може би щях да взема друго решение. А какви други реални възможности имах? Работата на изследовател е доста рискована. Мразя възможността да загина. Мразя въобще идеята да умра някога, да не съм жив, светът да престане да съществува за мен, докато всички други продължават да се живеят, да се любят, мен да ме няма, да не мога да участвам. Но повече от всичко мразех идеята да се върна на Земята и отново да вляза в проклетите мини.

Мечников подскочи леко, закачи яката на палтото си на един пирон в стаята ми и остана да виси на нея, за да не ми пречи докато подреждах нещата си. Беше тантурест, блед, не особено разговорлив. Не беше много симпатична личност, но поне не ми се присмиваше за моята непохватност. Гравитацията на Гейтуей е почти нула. Никога не бях попадал при такива условия. В Уайоминг такова нещо не можеше да се случи. Затова във всичко бях като вързан. Казах нещо за оправдание, а Мечников ме успокои:

ДОГОВОР

1. Аз в добро душевно здраве, с настоящето преотстъпвам безвъзмездно на властите на Гейтуей всичките си права върху всички открития, артефакти и ценни книжа от всякакъв вид, които мога да намеря по време на, или в резултат на изследване, включително всеки предоставен ми кораб или дадена ми информация от властите на Гейтуей.

2. Властите на Гейтуей имат право по свое усмотрение да продадат, отдадат под наем или по някакъв друг начин прехвърлят всеки артефакт, предмет или други ценни неща, получени в резултат на моята дейност по този

договор. Във всеки един от тези случаи властите на Гейтуей се задължават да ми предадат 50% (петдесет процента) от всички доходи, получени от такава продажба, отдаване под наем или прехвърляне, и възстановят разходите по самото изследване (включително разходите по идването ми на Гейтуей и разходите за издръжка по време на цялото ми пребиваване) и 10% (десет процента) от всички последващи доходи, след като всички гореспоменати разходи са възстановени.

Приемам това възнаграждение като пълно обезщетение за всички мои ангажименти от всякакъв вид, възложени ми от властите на Гейтуей и изрично заявявам, че не ще имам никакви претенции за допълнително заплащане по никакъв повод и никога.

3. Безвъзмездно преотстъпвам на властите на Гейтуей пълното право и власт да вземат решения от всякакъв вид относно експлоатацията, продажбата или отдаването под наем на права върху всички такива открития, включително и правото по еднолично усмотрение на властите на Гейтуей да обединяват в общ фонд мои открития или други ценни неща, произтичащи от този договор, с такива от други с цел експлоатация, отдаване под наем или продажба, в който случай моят дял ще бъде такъв, какъвто властите на Гейтуей намерят за справедливо. Освен това предоставям на властите на Гейтуей правото, по тяхно усмотрение, да се въздържат от използването по какъвто и да било начин на някое или на всички такива открития или ценни неща.

4. Освобождавам властите на Гейтуей от всяка и всякакви претенции от моя страна или от мое име срещу всякакво евентуално нараняване, злополука или щети във връзка с настоящия договор.

5. В случай на някакво разногласие, произтичащо от този договор, съгласен съм то да бъде уредено в съответствие със законите и прецедентите на Гейтуей, без да се взимат под внимание в каквато и да било степен закони или прецеденти на друга юрисдикция.

— Ще свикнеш. Имаш ли мангизи?

— Не — отговорих аз.

Той въздъхна. Имаше вид на малък Буда, увиснал на стената с опънати напред крака. Погледна си часовника и каза:

— По-късно ще мина да те взема да прием по едно. Такъв е обичаят. Само че преди 22,00 не е много интересно. Тогава заведението „Синия ад“ ще е пълно с народ. Ще те представя на всички, а какво ще хванеш, ще зависи от теб. Ти какъв си, нормален или хомо, а?

— Съвсем нормален.

— Няма значение. Запомни! От теб зависи. Представям те на всички, които познавам, а после те пускам. Най-добре е веднага да свикнеш. Имаш ли си карта?

— Карта ли? Каква карта?

— Дявол да го вземе, човече! Та тя е в пакета с материали, който ти дадох.

Започнах припряно да отварям разни чекмеджета, докато намеря къде съм сложил пакета. Във него имаше копие от договора, брошурка озаглавена „Добре дошли на Гейтуей“, настанително за стаята, здравен картон, който трябваше да попълня до 08,00 на следващия ден... и някакъв сгънат лист. Отворих го. Приличаше на схема на електрическа инсталация с имена по нея.

— Това е. Можеш ли да намериш къде сме сега? Запомни номера на стаята: хоризонт „Неопитни“, сектор „Изток“, тунел „Осем“, стая петдесет и едно. Запиши си.

— Всичко е записано на настанителното, Дейн.

— Добре! Гледай да не го изгубиш — Дейн протегна ръка зад врата си, откачи се от куката и тупна леко на пода. — Защо не се поразходиш малко самичък. Ще се срещнем тук. Нещо друго да те интересува сега?

Изглеждаше нетърпелив, но не можех да се сдържа.

— Имаш ли нещо против, ако те попитам нещо лично, Дейн? Бил ли си вече навън, летял ли си?

— Шест пъти. Добре. Ще се видим в двайсет и два нула нула. — Като каза това, той отвори вратата, промъкна се през нея, излезе в

боядисания в зелено коридор и изчезна.

Отпуснах се на стола — толкова леко, толкова бавно — в моя единствен истински стол и се опитах да осъзная величието на момента. Намирах се на прага на Вселената!

Не зная дали бихте могли да разберете как ми изглеждаше Вселената от Гейтуей. Като вечно млад човек. Като след обяд в най-добрия ресторант на света, който ще плати друг. Като неочаквана среща с любимо момиче. Като неразтворен коледен подарък.

Първото нещо, което поразява на Гейтуей, е теснината на тунелите (това впечатление се подсилва и от растенията по стените, насадени в сандъци), виенето на свят, поради малката гравитация и зловонието. Гейтуей се възприема на порции. Невъзможно е отведнъж да се види целият. Той представлява просто лабиринт от тунели в скалата. Сигурно има много километри тунели, в които все още никой не е влизал или рядко влиза.

Такива са били хичиянците. Докопали се до астероида, облицовали го целия с метална обвивка, прокарали тунели и ги напълнили с каквото имали. Когато хората открили Гейтуей, повечето от тунелите били грижливо почистени, подобно на всички места във Вселената, където са били, а след това, по неизвестни нам причини, го напуснали.

Най-близо до централната точка на Гейтуей е градът Хийчтаун. Той представлява вретенообразна пещера близо до геометричния център на астероида. Казват, че когато построили Гейтуей, хичиянците живеели в него. В началото и хората, дошли от Земята (а и от други места, малко преди нас бе пристигнал един кораб от Венера) живеели в него, или близо до него. Сега там се намираха жилищата на Компанията. По-късно ако забогатеехме от някое пътуване, бихме могли да се преместим по-близо до повърхността, където гравитацията е малко по-голяма, пък и шумът е по-слаб. Въздухът, който дишах, са го дишали, по едно или друго време, две хиляди души. Две хиляди души са извършвали естествените си нужди, отделяли са миризми в атмосферата. Повечето от хората не се задържат дълго на астероида. Миризмата им обаче остава.

За мен миризмата беше без значение. Всичко беше без значение. За мен Гейтуей беше голямата печалба от лотарията — пълно медицинско обслужване, къща с девет стаи, две деца и много радост. Вече бях изтеглил печелившия билет. Това ме изпълваше с увереност, че щастието няма да ме изостави.

Всичко беше вълнуващо и същевременно много мрачно. Не беше много комфортно. За 238 575 долара транспортната компания ви докарва на Гейтуей, осигурява ви храна, квартира и въздух за десет дни, един кратък курс по управление на хичиянски кораби и покана да заминете на първата възможна мисия в неизвестна посока. Или на някоя друга, която ви хареса. Не е задължително да заминете с определен кораб. Дори не сте длъжни въобще да участвате в изследователска мисия.

От самите пътувания Корпорацията не печели нищо. Всички цени са такива, че едва покриват разходите. Това не означава, че са ниски, нито пък че онова, което получавате, е добро. Храната е почти такава, каквато съм копал и ял през целия си живот. Жилището е с размерите на голям сандък, в който едва могат да се подредят един стол, няколко малки шкафчета, една съгъваема маса и хамак, който се закачва направо на стаята, от ъгъл до ъгъл.

Съседи ми бяха едно семейство от Венера. Хвърлих бегъл поглед през откренатата врата. Ужас! Вътре спяха четирима души! По двама на хамак, два хамака кръстосани един над друг. От другата страна съседка ми беше Шери. Почуках лекичко на вратата. Никакъв отговор. Не беше заключена. На Гейтуей никой не се заключва, може би защото нямаше какво да се открадне. Шери не беше вътре. Дрехите, които носеше по време на пътуването, бяха разхвърляни по цялата стая.

Предположих, че е излязла да разгледа наоколо и съжалих, че не ѝ се обадох малко по-рано. Бих желал да има някой, с когото да обиколя наоколо. Подпрях се на покритата с бръшлян стена на тунела и извадих картата.

Приемете нашите поздравления!

Вие сте от малкото щастливци, които могат да станат съдружници с ограничени права на Гейтуей Ентърпрайзиз Корпорейшън. Вашето първо задължение е да подпишете приложения към настоящето договор. Не е необходимо веднага да сторите това. Препоръчваме ви внимателно да проучите клаузите на договора и при нужда да потърсите правна консултация.

До подписването на договора нямате право да живеете в жилище на Корпорацията, да се храните в стола на Корпорацията, както и да участвате в курсовете, провеждани от Корпорацията.

Гостите, както и онези, които все още не са подписали договора, ще намерят подслон и храна в хотел-ресторант „Гейтуей“.

Бях решил какво да търся. На картата бе отбелязано „Централен парк“ и езеро „Превъзходно“. Какво ли представляваха? Ами какво ли имаше в музея „Гейтуей“? Звучеше интересно. Ами болницата „Крайна“?

Зловещо име. По-късно разбрах, че „Крайна“ означава край на полета, от който сте се върнали, независимо къде сте пътували. Корпорацията обаче беше длъжна да знае, че тази дума може да има и друго значение. Тези от Корпорацията никога не си правеха труда да щадят чувствата на изследователите.

Онова, което наистина желяех да видя, бе някой хичиянски кораб.

При мисълта за тези кораби изведнъж разбрах колко силно е това мое желание. Чудех се как да изляза на повърхността, където бяха ракетните силози. С една ръка, опряна на парапета и с разтворена карта в другата, тръгнах из тунела. Не ми трябваше много време, за да определя къде се намирам. Бях на кръстовище от пет тунела, което на

картата изглежда бе означено като „Източна звезда неподготвени G“. Един от петте тунела водеше към проходна шахта за повърхността, но не знаех кой.

Тръгнах напосоки, стигнах до задънен край и на връщане почуках на една врата за помощ. Отвориха.

— Извинете — казах аз... и спрях.

Човекът, който отвори вратата, изглеждаше на ръст колкото мен, но всъщност не беше. Очите му бяха на нивото на моите, но тялото му свършваше до кръста. Крака нямаше!

Каза нещо, но не го разбрах. Не беше на английски. Това обаче нямаше никакво значение.

Вниманието ми бе погълнато от него. На гърба си имаше тънък ярък плат, пристегнат с каишки от китките до кръста. Имаше и две крила, прикачени също с каишки. За да стои във въздуха, леко ги размахваше. Не беше трудно. Гравитацията на Гейтуей беше много малка. Гледката беше съвсем необичайна. Казах му:

— Извинете за безпокойството. Искам само да попитам как да стигна до хоризонт „Таня“. — Опитах се да прикрия изненадата си, но не успях.

Усмихна се! На гладкото му лице се разкриха бели зъби. Под късо подстриганата бяла коса проблясваха лъскави черни очи. Промъкна се край мен, излезе в коридора и отговори на отличен английски:

— Хванете първия тунел вдясно докато стигнете до следващата звезда и там свийте по втория вляво. Маркирано е. — След това посочи с глава по посока на звездата.

Благодарих му и го оставих да пърха във въздуха. Искаше ми се да се обърна и да го видя още един път, но не беше прилично. Не бях допуснал, че на Гейтуей може да има сакати.

Колко наивен съм бил тогава.

След срещата си с него научих за Гейтуей нещо, за което статистиката мълчеше. Статистиката дава верни данни, които ние, бъдещите изследователи, както и огромното мнозинство, желаещи да станат такива, внимателно проучвахме. Около осемдесет процента от корабите се завръщаха без своя екипаж. Приблизително петнайсет процента изобщо не се завръщаха. Така че средно само един от всеки дванайсет изследователи, заминали на мисия, се връщаше с нещо, от

което Гейтуей, а следователно и човечеството, можеше да има полза. Повечето от завърналите се изследователи са доволни, ако получат достатъчно, за да могат да платят престоя си на Гейтуей.

ПОДДЪРЖАНЕ НА ГЕЙТУЕЙ

С цел покриване на разходите за поддържане на Гейтуей всеки е длъжен да плаща дневна такса за въздух, поддържане на необходимата температура, административни и други услуги.

Ако сте гост, тези разходи са включени в хотелската ви сметка.

Разходите за изследователите се превеждат по сметка. По желание таксата може да се предплаща до една година. Неплащането на дневната такса води до незабавно изгонване от Гейтуей.

Забележка: Не се гарантира наличието на кораб, който да приеме изгонените лица.

Ако имате нужда от здравна помощ, докато сте навън... тогава е трудно. Болницата „Последна“ е обзаведена не по-лошо от всяка друга. За да получите помощ обаче, ще трябва да отидете в нея. А полетът ви може да продължи с месеци. Ако пострадате в крайната точка на маршрута, а обикновено става точно така, тогава до завръщането ви на Гейтуей не може да се направи кой знае колко много. А когато се завърнете, може да се окаже, че е много късно, за да могат да ви възстановят напълно и дори да ви спасят живота.

За връщане там, откъдето сте пристигнали, не се плаща. Почти винаги ракетите пристигат по-пълни, отколкото се връщат. На това му

казват фира.

Връщането е бесплатно... но към какво?

Когато стигнах хоризонт „Таня“ пуснах въжето, което води надолу, влязох в един тунел и се блъснах в човек с кепе и лента на ръкава. Беше полицай на Корпорацията. Не говореше английски, но посочи с ръка, а ръстът му внушаваше доверие. Сграбчих въжето, водещо нагоре, слязох на следващия хоризонт, отидох до друга проходна шахта и отново опитах.

Единствената разлика беше в това, че този път полицаят говореше английски.

— Тук е забранено — каза полицаят.

— Искam само да видя корабите.

— Разбирам. Само че не мога да ви разреша. Трябва да имате синя значка — отговори той и добави: — Тя показва, че сте специалист на Корпорацията. От екипаж на кораб или сте изкарали летателния курс?

— Но аз съм от екипаж.

Полицаят се ухили.

— Вие не сте ли от новопристигналите? Приятел, та вие сте още заек! От летателен екипаж ще бъдете едва тогава, когато се запишете за полет. Върнете се обратно.

Казах примирено:

— Надявам се, че разбирате какви чувства изпитвам! Искam да хвърля само един поглед.

— Не може, преди да сте завършили курса. Пък и по време на курса ще ви доведат тук. А после? После ще видите повече, отколкото желаете.

Поспорих още малко, но аргументите му бяха толкова силни, че беше безсмислено. Когато се пресегнах да се хвана за издигащото се въже, тунелът като че ли се разлюля и дочух взрив. За момент помислих, че астероидът е взривен. Погледнах полицаия, а той вдигна рамене и отбеляза недружелюбно:

— Казах само, че не можеш да ги видиш. Не съм казал, че не можеш да ги чуеш.

Преглътнах едно „Ау“ или „Боже Господи“, което — аха — да изскочи и запитах:

— Закъде, предполагате, че замина?

— Ще се върне след шест месеца. Тогава може би ще разберем.

В току-що чутото нямаше нищо, което да ме кара да се чувствам щастлив. И въпреки всичко бях щастлив. След всичките онези години, прекарани в мините на Земята, бях не просто на Гейтуей, а там, откъдето безстрашни изследователи предприемаха пътувания, които можеха да им донесат слава и много пари. Рисковете бяха без значение. Тук наистина можеше да се живее пълноценно.

Потънал в такива мисли, не обръщах внимание накъде се движех и отново пак се изгубих. Десет минути по-късно достигнах до хоризонт „Неподготвени“.

Видях Дейн Мечников да се отдалечава от моята стая. Изглежда, не ме позна. Вероятно щеше да ме отmine, ако не бях протегнал ръка.

— Хм — изръмжа той, — закъсня.

— Слязох до ниво „Таня“. Искрах да видя корабите.

— Хм. Няма да можеш да отидеш там, преди да получиш синя значка или гривна.

Това вече знаех. Тръгнах след него, без да правя повече опити да го заговоря.

Мечников беше блед мъж с изключение на чудесните му, добре поддържани мустаци, които следваха линията на брадичката. Изглежда, бяха напомадени, защото всеки мустак стоеше така завит, сякаш водеше свой самостоятелен живот. „Напомадени“ не беше най-точната дума. В мустаците му бе пхнато нещо еластично, което се движеше заедно с Дейн, а когато говореше или се усмихваше, мускулите, свързани с долната му челюст, правеха мустаците да подскочат и да плуват. Стигнахме до „Синия ад“ и той най-сетне се усмихна. Мечников поръча по едно питие, плати и старателно ми обясни, че имало такъв обичай, но обичаят предвиждал само по едно. Второто поръчах аз. Когато поръчах и третото, без да ми е ред, отново се усмихна.

Шумът в „Синия ад“ беше толкова голям, че трудно можеше да се говори. Успях само да му кажа, че съм чул за някакъв полет.

— Вярно е — потвърди Мечников и вдигна чаша. — Да се надяваме, че ще бъде успешен.

На ръката му видях шест гривни от хичиянски метал, които излъчваха синкаво сияние. Докато поглъщаше пиетието си, леко издрънчаха.

— Тези гривни — попитах аз — наистина ли са онова, което предполагам? По една за всеки полет?

Мечников допи чашата си и отговори:

— Точно така. А сега отивам да танцувам — заяви той и се насочи към една жена в блестящо розово сари. Проследих го с поглед. Явно не беше от приказливите.

От друга страна, при толкова много децибели шум не можеше и много да се разговаря. Дори не можеше да се танцува както трябва. „Синия ад“ беше горе, в центъра на Гейтуей, част от вретеновидната пещера. Там ротационната гравитация беше толкова малка, че човек тежеше не повече от килограм-килограм и половина. Ако някой се опиташе да танцува валс или полка, той щеше да литне. Затова се танцуваха само онези танци без докосване, които се играят в долните класове на гимназиите и четиринайсетгодишните кавалери не бяха принудени да вдигат нагоре глава, за да гледат в очите четиринайсетгодишните си дами. Просто си стоите на едно място, а главата, ръцете, раменете и хълбоците движите накъдето си искате. Лично аз не обичам този вид танци. Обичам да притискам партньорката си. Но какво да се прави. Човек не може да има всичко. Във всеки случай обичам да танцувам.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА ГЕЙТУЕЙ?

Гейтуей е изкуствено създаден от така наречените хичиянци. Изглежда, че е бил изграден около астероид или ядро на нетипична комета. Никой не знае кога точно е станало това, но със сигурност преди възникването на човешката цивилизация.

Външните условия на Гейтуей приличат много на тези на Земята, с изключение на гравитацията, която е много малка. (В действителност въобще няма гравитация, но центробежната сила от въртенето на Гейтуей създава подобен ефект.) Ако идвате от Земята, през първите

няколко часа ще ви бъде трудно да дишате поради ниското атмосферно налягане. Парциалното налягане на кислорода обаче е подобно на това на Земята на височина 2000 метра и е напълно достатъчно за всички хора с добро здраве.

В другия край на стаята видях Шери да танцува с една по-възрастна жена. Сигурно беше нейната наставничка.

— Какви са първите ти впечатления? — извиках аз.

Шери кимна с глава и отговори нещо, но не можах да чуя какво. Танцувах с една грамадна черна жена, която носеше две сини гривни, след това с Шери, а после с едно момиче, което Дейн Мечников ми натресе. Очевидно искаше да се отърве от нея. По-късно танцувах с една висока жена с волево лице и с най-гъстите черни вежди, които някога съм виждал под женска прическа. (Беше с две плитки, пуснати назад, които се носеха подир нея, докато танцуваше.) Тя също имаше на ръката си две гривни. А между танците си пийвах.

В заведението имаше маси за по осем до десет души, но не видях толкова големи компании. Всеки сядаше където му хареса, без да се интересува, че седелият преди това може да се върне на мястото си. За известно време имаше и шест души в белите униформи на бразилския флот. Те седнаха на масата при мен. Приказваха на португалски. Един мъж със златна обеца на ухото дойде да ми прави компания и каза нещо, но не можах да го разбера. (Всъщност доста добре разбрах какво имаше предвид.)

През цялото време, докато бях на Гейтуей, езиковата бариера представляваше проблем. Винаги е била проблем. Гейтуей прилича на международна конференция с повредена преводаческа уредба. Съществува някакъв общоприет език за общуване, в който се използват думи от десетина различни езици, нещо като „Escoutez, gospodin, tu es verruckt.“ (Извинете господине, вие сте смахнат.) Танцувах два пъти с една от бразилките — слабичко, тъмнокожо момиче с орлов нос и много сладки кафяви очи. Опитах се да ѝ кажа няколко думи. Може би ме разбра. Един от бразилците обаче говореше добре английски и представи както себе си, така и останалите.

Запомних само неговото име: Франческо Херейра. Той ме почерпи едно питие и ми позволи и аз да почерпя колегите му. Тогава си спомних, че го бях виждал по-рано. Беше един от онези, които ни проверяваха при пристигането.

Докато коментирахме с Херейра проверката, дойде Дейн, наведе се и изсумтя:

— Отивам да си опитам късмета. Довиждане. Освен ако не искаш и ти да дойдеш.

Поканата не беше от най-сърдечните, но шумът в „Синия ад“ ставаше непоносим. Последвах го и открих, че до „Синия ад“ има истински игрален дом с маси за игра на „21“ и на покер, рулетка с голяма и масивна топка, чашка със зарчета за „барбут“, които се търкаляха по масата толкова дълго, сякаш никога няма да спрат, и дори кът за бакара. Мечников се упъти към масите за „21“ и почука нетърпеливо по облегалката на стола на един от играчите в очакване да се включи в играта. Едва тогава забеляза, че бях дошъл с него.

— О! — възкликна той и обходи с поглед стаята. — Какво ще играеш?

— Бих могъл да играя всичко — отговорих малко тихо и самонадеяно. — Може би малко бакара.

Той ме погледна най-напред с уважение, а после с недоверие.

— Минималната миза е петдесет.

В сметката ми бяха останали пет или шест хиляди долара. Вдигнах пренебрежително рамене.

— Петдесет хиляди — поясни Мечников.

Разколебах се. Мечников продължи равнодушно, докато вървеше към един от играчите, чийто куп от чипове бързо се стопяваше.

— На рулетка можеш да играеш и с десет долара. За повече от останалите игри минимумът е сто. О, мисля, че тук някъде има ротативка. Играе се само с десет долара. — След тези думи той побърза да седне на едно свободно място.

Погледнах за момент и видях на същата маса черновеждото момиче, съсредоточено в картите си.

Разбрах, че не мога да си позволя да играя тук. В същия момент ми стана ясно, че не можех да си позволя и всичките онези питиета, които бях платил и тогава почувствах, колко съм пиан. Последното

нещо, което си спомням, беше, че трябваше час по-скоро да се върна в стаята си.

СИЛВЕСТЪР МАКЛЕН:

БАЩАТА НА ГЕЙТУЕЙ

Гейтуей е открит от Силвестър Маклен, изследовател на тунелите на Венера. Той намерил в една бърлога хичиянски кораб. Успял някак си да го изкара от бърлогата, после излетял и стигнал до Гейтуей. Корабът му е изложен в док 5–33. Трагичното е, че Маклен не можел да се върне и макар че успял да съобщи за своето местонахождение, като взривил резервоара за гориво на обслужващия модул на своя кораб, умрял, преди други изследователи да успеят да отидат на Гейтуей.

Маклен бил смел и съобразителен мъж. На док 5–33 е поставена паметна плоча в чест на неговия уникален принос за Човечеството.

В негова чест представители на различни вероизповедания извършват благодарствени богослужения.

7.

Лежа на постелката и не се чувствам много удобно. Просто ми е неудобно, физически. Зигфрид казва:

— Говорехме за работата ти, Боб. Много скучна тема, но и много безопасна.

Пояснявам:

— Мразех работата си. Едва ли би се намерил някой, който да харесва работата в една такава мина.

— И въпреки всичко ти си продължил да работиш там, Боб. Никога дори не си се опитал да намериш друга работа. Би могъл например да работиш в някоя морска ферма. Пък си напуснал и училище.

— Искаш да кажеш, че съм се поддад на рутината.

— Нищо не искам да кажа, Боб. Просто питам какво чувстваш.

— Е, добре. Мисля, че в известен смисъл наистина направих опит да изляза от рутината. Мислил съм да направя някаква промяна. Много съм мислил по това. — отговарям аз и си спомням за онези светли дни със Силвия. Спомням си как през януарската нощ седяхме двамата в кабината на един безмоторен самолет (нямаше къде другаде да се приютим) и мечтаехме за бъдещето: какво още правим, как ще се борим с трудностите. Доколкото разбирам, в тези спомени нямаше нищо, което представлява интерес за Зигфрид. Вече му бях разказал всичко за Силвия, която накрая се омъжи за един акционер. Много преди това бяхме скъсали. — Струва ми се — отговорих аз, като се надигнах малко и се постарях да получа от сеанса всичко, което ми се полагаше срещу парите, които давах, — като че ли исках да умра.

— Предпочитам да не си служиш с термини от психотерапията, Боб.

— Мисля, че не разбираш какво искам да кажа. Знаех, че времето си върви, но нямаше нищо друго, което да изглежда по-добро. Имаше и други неща, които ме спираха да не търся промени: приятелката ми Силвия, майка ми, приятели. Дори някои глупави неща: безмоторното

летене. Беше чудесно да се рееш над хълмовете. Когато се издигнеш достатъчно високо, Уайоминг не изглежда толкова грозен, а миризмата на нефт почти не се усеща.

— Спомена приятелката си Силвия. Разбираше ли се с нея?

Позамислих се, почесах се по корема. Бяха ми сложили почти половин метър нови черва. Тези неща струваха страшно скъпо и понякога имаш чувството, че предишният им притежател си ги иска. Човек се пита кой ли е бил той? Как ли е починал? Дали пък случайно още не е жив, но е толкова беден, че е принуден да продава части от тялото си. Бях чувал, че го правят хубавите момичета с добре оформени гърди или уши.

— Лесно ли се сприятеляваш с момичетата, Боб?

— Сега да.

— Не сега, Боб, тогава. Веднъж спомена, че като дете не си бил много общителен.

— А има ли някой, който да е бил общителен?

— Доколкото разбирам въпроса ти, Роби, ти питаш дали някой помни детството си като безгрижно и щастливо време и, разбира се, отговорът е „не“. Изглежда обаче, че някои хора изпитват по-дълго последиците от това.

— Да. Сега, като се замисля, разбирам, че сигурно съм се плашил малко от тайфата — извинявай, Зигфрид! Искам да кажа от моите връстници. Те винаги имаха какво да си кажат: споделяха си тайни, опит, интереси. Аз стоях изолиран.

— Чувствал ли си се самотен. Роби?

— Знаеш че е така, Зигфрид. Да. Може би това е причината. Родителите ми работеха. Не ми разрешаваха да се навъртам около мината. Опасно било! За малки деца наистина беше опасно. Човек можеше да се нарани от машините, да се препъне в отпадъците, да бъде обгазен. По-голяма част от времето си прекарвах вкъщи. Гледах телевизия. Слушах касети. Ядях. Като дете бях доста пълен, Зигфрид. Родителите ми ме разглешиха. Купуваха ми повече храна, отколкото беше необходимо. Направиха ме дебел.

И сега обичам да бъда глезен. Сега обаче преминах на позискана диета — не толкова калорична, но около хиляда пъти по-скъпа. Доста често съм ял истински черен хайвер. Докарвах го от

аквариума в Галвестон. Пил съм истинско шампанско. Ял съм истинско масло...

— Спомням си, че лежах в леглото — продължавам аз. — Сигурно съм бил много малък, може би на три години. Имах плюшено мече, което приказваше. Взех го при себе си в леглото и то ми разказваше приказки, а пък аз пъхнах по един молив в ушите му и се опитвах да му ги откъсна. Обичах такива неща, Зигфрид.

Спирам и Зигфрид отново ме подхваща.

— Защо плачеш, Роби?

— Не зная! — Вече ревах, а сълзите се стичаха по лицето ми. Погледнах си часовника и видях как зелените цифри на циферблата подскочат пред очите ми. — О — възкликнах аз и безцеремонно се изправих. По лицето ми все още имаше сълзи, но фонтанът вече бе спрял. — Наистина трябва да си тръгвам, Зигфрид. Имам среща. Момичето се казва Таня. Много хубаво момиче е. Отиваме на симфоничен концерт. Тя обича музиката на Менделсон и рози. Ще се опитам да намеря някоя от онези тъмносини хибриди. Ще отговаря на очите й.

— Роб, остават ни още почти десет минути.

— Ще си ги наваксам друг път. — Зная, че не може да стори това и бързо добавям: — Мога ли да използвам банята ти? Нужна ми е.

— Да не би да искаш да отмиеш чувствата си, Роб?

— О, не се прави на интересен. Разбирам какво искаш да кажеш. Смяташ, че искам да подменя някои символи от съня с други...

— Роб.

— ...добре де. Точно това искам и изглежда, че успявам. Съвсем честно, трябва да отида, искам да кажа, да се изкъпя. Също и до цветарския магазин. Тани е много специална. Много фино същество. Не говоря за секса, макар че там също е чудесна. Тя може да вле... Тя може.

— Роб? Какво искаше да кажеш?

Поех дълбоко дъх и успях да промълвя:

— Тя е чудесна в оралния секс, Зигфрид.

— Роб?

Познах по тона на гласа му, че това не го задоволява. Вокалният репертоар на Зигфрид е много богат, но се бях научил да разбирам част от него. Той смята, че е на път да открие нещо.

— Какво?

— Какво казваш, когато една жена ти прави орален секс?

— Боже, Зигфрид, що за тъпа игра е тази?

— Как го наричаш. Боб?

— О, ти го знаеш не по-лошо от мен, Зигфрид.

— Моля те, кажи ми как му казваш на това, Боб.

— Ами май му казват „Тя ме яде“.

— И как още, Боб?

— Има много изрази! Един от тях е „подаване на глава“.

Предполагам, че съм чул поне няколко хиляди.

— Някой друг, Боб?

Започна да ме обзема гняв и болка и изведнъж избухнах:

— Престани с тези шибани игри, Зигфрид! — Коремът ме присвиваше и се страхувах да не напълня гащите. Чувствах се отново като бебе. — Боже Господи, Зигфрид. Като малък си играех с плюшено мече. Сега съм на четирийсет и пет, а разговарям с една глупава машина, сякаш е жив човек.

— Нали има и друг израз, Боб.

— Има хиляди! Кой от всичките искаш да ти кажа?

— Искам да ми кажеш онзи, дето ти беше на устата и премълча.

Боб. Моля те, опитай се да го кажеш. За теб този термин има специално значение, затова ти е и трудно да го кажеш.

Свих се върху постелката. Сега наистина плачех.

— Моля те, Боб, кажи го. Какъв е изразът?

— Проклет да си, Зигфрид! „Влизай вътре!“ Това е изразът. „Навътре, още навътре!“

8.

— Добро утро — чух глас точно когато сънувах, че съм затънал в някакъв мек и влажен пясък в съзвездието Орион. — Донесох ти чай.

Отворих очи, погледнах от хамака и видях антрацитено черни очи и пясъчно жълто лице. Разбрах, че съм спал облечен. Някаква отвратителна миризма изпълваше цялата стая. Усетих, че идва от мен.

— Казвам се — обърна се към мен лицето с чая — Шикитей Бакин. Моля те, изпий го. Ще ти помогне да възстановиш изгубената телесна течност.

Погледнах надолу и видях, че тялото му свършва до кръста. Беше същият човек без крака, когото бях видял вчера в тунела. Успях да промълвя само:

— Тъ? — И като се напънах още допълних:

— Добро утро. — Съзвездието Орион започна да избледнява в съзнанието ми, а с това и усещането, че трябва да се измъкна от втвърдяващите се газообразни облаци. Лошата миризма обаче си остана. Дори за Гейтуей миризмата беше отвратителна. Огледах се и видях, че съм повърнал на пода. Започна отново да ми се повдига. Едва успях да се сдържа, Бакин, като размахваше леко крила, пусна сръчно върху хамака термос с чай, след това се качи върху шкафчетата, седна и каза:

— Мисля, че тази сутрин в 08,00 си на медицински преглед.

— Така ли? — Бях успял да отвия капачката на термоса и да пийна една глътка. Чаят беше много горещ, без захар и почти без всякакъв вкус, но изглежда наклони везните в стомаха ми в обратна посока и ме спаси от по-нататъшно повръщане.

— Да. Така мисля. Такава е практиката. Освен това пиезофонът ти звъня няколко пъти.

Отново успях да кажа само:

— Тъ?!

— Предполагам, че е бил твоят наставник. Искал е да ти напомни. Сега е седем и петнайсет господин...

— Бродхед — отговорих начумерено, а след това добавих по-приветливо, — името ми е Боб Бродхед.

— Благодаря. Позволих си да проверя дали си се събудил. Изпий си спокойно чая, господин Бродхед. Постарай се да прекараш приятно на Гейтуей.

Бакин кимна с глава, слезе от шкафчето, насочи се към вратата и излезе. С натежала глава, в която при най-малко помръдване сякаш нещо чукаше, слязох от хамака, като внимавах да не стъпя върху бълвоча на пода. Успях да си придам що-годе приличен вид. Помислих да се обръсна, но не се бях бръснал вече дванайсет дена и се отказах. Пък и брадата ми вече бе пораснала, та нямах вид на небръснат, а на човек с брада. Но преди всичко нямах сили.

КОЙ Е СОБСТВЕНИК НА ГЕЙТУЕЙ?

Гейтуей представлява един уникат в историята на Човечеството. Много скоро било разбрано, че той е много ценен, за да бъде даден на група лица или дори на едно правителство. Ето защо била основана Гейтуей Ентерпрайсиз Корпорейшън.

Гейтуей Ентерпрайсиз (най-често наричана само „Корпорацията“) е многонационална корпорация, чийто главни съдружници са правителства на Съединените американски щати, Съветския съюз, Съединените бразилски щати, Конфедерацията на Венера и Нова народна Азия, а съдружници с ограничени права са всички онези, които, като вас, са подписали приложения договор.

Когато се домъкнах до лекарския кабинет, бях закъснял само с пет-шест минути. Всички от групата бяха дошли преди мен, та се

наложи да ги изчакам и минах последен. Взеха ми кръв от три места: от пръста, от лакътя и от ухото. Според мен щеше да стигне и да остане. Това обаче беше без значение. Медицинският преглед беше само една формалност. Ако издържиш полета до Гейтуей, ще можеш да издържиш и полет с хичиянски кораб, стига да не се случи нещо непредвидено. Ако обаче това стане, човек не ще може да оцелее, въпреки доброто си здраве.

Имах време за чашка кафе, което се продаваше на количка близо до проходната шахта (частно предприятие на Гейтуей? Не знаех.) и точно на минутката пристигнах в учебната зала за първия си урок. Беше една голяма стая на хоризонт „Куче“ — дълга, тясна и с нисък таван. По средата имаше пътека, а от двете ѝ страни столове в два реда. Последна пристигна Шери — свежа, весела. Седна до мен. Бяхме цялата група от Земята, четиричленното семейство от Венера и двама други, които знаех, че също като мен са зайци.

— Не изглеждаш зле — прошепна ми Шери, докато инструкторът разглеждаше задълбочено някакви книги. — Премина ли ти махмурлукът?

— Още не е! Предполагам, че ще мине.

— Чух те нощес, като се прибра. Всъщност — добави замислено тя — всички от тунела те чуха.

Намигнах ѝ. Все още усещах миризмата на бълвоча, но очевидно тя беше повече вътре в мен. Като че ли никой не се отдръпваше от мен, дори и Шери.

Инструкторът стана и замислено ни огледа.

— Добре — каза той и отново заби поглед в книгите. После вдигна глава и продължи: — Няма да проверявам кои присъстват. Аз ще водя курса по управление на хичиянски кораби. — Забелязах, че на ръката си имаше много гривни. Не можах да ги преброя, но не бяха по-малко от половин дузина. Зачудих се защо тези хора, които бяха излизали навън толкоз пъти, не бяха забогатели? — Това е първият от трите курса, които трябва да изкарате. След него ще имате курс по „Оцеляване в непривични условия“ и накрая курс по „Определяне ценността на находки“. Курсът, който ще водя, е практически. А сега тръгвайте с мен!

Станахме и по един, по двама се помъкнахме след него. Излязохме от стаята и по тунела стигнахме до проходната шахта. Спуснахме се по въжето, слизащо надолу. Минахме покрай пазачите — може би същите, които ме бяха прогонили предната вечер. Сега те кимнаха с глава на инструктора и ни проследиха с поглед. Стигнахме до един коридор — дълъг, широк, с нисък таван, в който бяха наредени около дузина боядисани метални цилиндри, закрепени здраво за пода. Приличаха на овъглени дънери, които в първия момент не можах да разбера какво представляват.

Преглътнах.

— Това са кораби — прошепнах на Шери по-силно, отколкото исках. Двама души ме погледнаха любопитно. Единият от тях ми бе познат — момичето, с което бях танцувал предната вечер, онова с гъстите, черни вежди. Тя ми кимна усмихнато. На ръката ѝ видях гривни и се зачудих какво търси сред нас и как ли е приключила на игралната маса.

Инструкторът ни събра около себе си и каза:

— Както някой от вас току-що отбеляза, това са хичиянски кораби, по-точно обслужващи модули. С такъв ще кацнете на планета, ако имате късмет да откриете такава. Не са много големи, но пет души могат да се съберат в тези контейнери за смет. Вярно, не е много удобно, но е възможно. Обикновено един човек остава в главния модул, така че в обслужващия са най-много четирима.

Той ни поведе покрай най-близкия и ние с любопитство го пипнахме, потупахме, поодраскахме. После инструкторът започна лекцията:

— При първото идване на Гейтуей е имало деветстотин двайсет и четири такива кораба. Засега около двеста от тях са неизползваеми. Защо — никой не знае. Просто не работят. Триста и четири са летели най-малко по веднъж. Трийсет и три от тях сега са тук, готови за бъдещи пътувания. Останалите още не са изпробвани. — Той се качи на един нисък цилиндър, седна и продължи:

— Едно от нещата, които сами трябва да решите, е дали желаете да използвате някой от изпитаните вече трийсет и три или от онези, които никога не са летели. Искам да кажа с хора от Земята. И в двата случая рискът е голям. Така че, плюеш си в пазвата и избираш. Голяма част от корабите, които не се завърнаха, бяха летели преди това.

Очевидно при тях рискът също е голям. Все пак всичко това е само статистика. В края на краищата Бог знае откога не са ремонтирани. Може би откакто хичиянците са ги оставили тук.

— От друга страна, съществува риск и с онези, които вече са летели и са се върнали невредими. Вечен двигател не съществува. Смята се, че някои от тези, които не са се върнали просто са свършили горивото. Проблемът е в това, че ние не знаем какво представлява това гориво, нито пък колко има от него на кораба и докога ще стигне.

Той потупа дънера и продължи:

— Този, а и всички останали, които виждате тук, са предназначени за екипаж от пет души хичиянци. Разбира се, доколкото можем да преценим. Ние обаче ги използваме за трима души. Изглежда, че хичиянците са проявявали много по-голяма търпимост един към друг от хората, когато им се е налагало да работят в ограничени пространства. Освен тези има и други, по-големи, както и по-малки, но през последните две орбити процентът на завърналите се от тях е много малък. Вероятно се дължи на поредица от несполуки... Във всеки случай лично аз предпочитам триместен, а пък вие — както желаете.

— Тук вече идваме до втория избор, който можете да направите: с кого ще летите. Отваряйте си добре очите. Търсете си другари...

Шери махаше с ръка, докато накрая инструкторът я забеляза.

— Вие казахте „много лош“ — каза тя. — Какво ще рече „много лош“?

Инструкторът обясни търпеливо:

— През последната отчетна година от десет петместни са се завърнали три. Това е при най-големите кораби. Освен това при някои от тях екипажът беше мъртъв.

ИНСТРУКЦИЯ ЗА ПОЛЗВАНЕ НА ДУША

Този душ се включва автоматично два пъти по 45 секунди. Между двете включвания автоматично се пръска шампоан.

Всеки има право на едно къпане на три дни.

Допълнително къпане срещу заплащане по кредитна сметка по цена:

45 секунди — 5 долара

— Да — съгласи се Шери, — това е много лошо.

— Не, това въобще не е лошо в сравнение с едноместните кораби. Преди две орбити замина цяла ескадрила, от която се върнаха само два едноместни. Това е лошо.

— Защо става така? — запита главата на венерианското семейство. Казваше се Форханд. Инструкторът го погледна и отговори:

— Ако някога успеете да разберете — каза той, — непременно го кажете на някого. А колкото се отнася до избора на екипаж, за предпочитане е да сте с някой, който вече е летял. Може да намерите, а може и да не намерите. Изследователите, когато открият нещо ценно, получават големи пари и обикновено напускат. Онези от тях, на които щастието още не се е усмихнало, може би не ще искат да напуснат екипажа си. Така че много от вас, зайци, ще трябва да летят с други новаци. — Той огледа замислено групата. — А сега да се залавяме за работа. Комплектувайте екипи от по трима души — няма значение с кого; тук не се избират партньори — и се качете в един от тези обслужващи модули. Не пипайте нищо. Предполага се, че са в дезактивирано състояние, но трябва да ви кажа, че не винаги остават дезактивирани. Само се качете, влезте в контролната кабина и изчакайте инструктора.

За първи път чух, че имало и други инструктори. Огледах се за да разбера, кои са учители и кои ученици, когато той попита:

— Имате ли други въпроси?

— Да, как се казвате — отново запита Шери.

— Пак ли съм забравил? Казвам се Джими Чоу. Беше ми приятно. Сега да продължим.

Аз самият сега зная много повече, отколкото моя инструктор, включително и онова, което се случи с него самия половин орбита по-късно — бедния симпатичен Джими Чоу. Излетя преди мен и се върнал мъртъв, докато бях на полет. Избухнал пожар и той се опекъл жив. По онова време обаче знаеше неща, които за мен бяха странни и чудесни.

И така ние изпъляхме през странния елиптичен люк, който позволява да се промушиш между спомагателните двигатели и да влезеш в обслужващия модул и оттам, по една стълба, в основната ракета.

Влязохме вътре и се заозъртахме като Али Баба в пещерата със съкровищата. Над нас нещо прошумоля. Погледнах нагоре и видях една глава с две гъсти вежди и красиви очи. Беше момичето, с което танцувах предната вечер.

— Доволни ли сте? — попита тя. Ние тримата зайци се държахме един за друг и гледахме да стоим по-далеч от всичко, което можеше да се мести. Мисля, че не изглеждахме много спокойни.

— Няма значение — каза тя, — просто разгледайте. Запознайте се с всичко. Има какво да се види. Виждате ли онези колела с малки спици, разположени в колона. С тях се избира курса. Това е най-важното нещо, което засега не трябва да пипате — а може би и въобще. Виждате ли златната спирала до онова русо девойче? Може ли някой да познае за какво служи?

Русото девойче, което беше една от дъщерите на Форханд, се отдръпна от спиралата и поклати отрицателно глава. Аз също поклатих глава, но Сузи рискува:

— Може би за закачалка за дрехи.

Инструкторката я погледна замислено.

— Не, не е, но се надявам, че някой от вас някога ще научи. Засега никой не знае. Понякога по време на полет тя доста се нагрива. Не е ясно защо. А това тук е тоалетната. С нея ще пада голям майтап. След като се научите как да я ползвате, ще ви върши добра работа. За спане хамаците си можете да закачвате тук — или на друго място. Всъщност навсякъде, където ви хареса. Онзи ъгъл и нишата в него са почти напълно свободни. Ако екипажът ви е такъв, че от време на време се нуждаете от уединение, това място е подходящо. Във всеки случай поне до известна степен.

Шери попита:

— От вас никой ли няма навика да се представя?

Инструкторката се усмихна.

— Аз съм Клара Монилин. Предполагам, че искате да научите и още нещо. Летяла съм два пъти — и двата пъти без успех и сега запълвам времето си като помощник-инструктор до обявяването на добър полет.

— Как ще познаете кой полет е добър? — запита девойчето от семейство Форхед.

— Виждам, че сте умно момиче. Добър въпрос! Това е един от онези въпроси, които желая да чуя от вас, защото той показва, че вие мислите. Но ако въпросът има отговор, аз самата не го зная. Да продължим по-нататък. Вече знаете, че това е триместен кораб. Пътувал е шест пъти, но може да се предполага, с голяма степен на увереност, че горивото му ще стигне за още два. Аз специално бих предпочела него пред някой едноместен. Едноместните са за онези, които играят на голямо, но и рискът е голям.

— И мистър Чоу мисли така — допълни момичето на Форханд, — но баща ми каза, че проучил внимателно всички дневници от Орбита едно насам и че едноместните не са толкова лоши.

— Кажете на баща си много здраве от мен — отвърна Клара Монилин. — Въпросът не се свежда само до статистика. В едноместните човек се чувства самотен. Пък и сам човек не може да свърши всичко. Ако случайно му излезе късметът, ще му трябват помощници. При триместните един остава в орбита на главния кораб. Повечето от нас правят така. Чувстваме се по-сигурни; да има някой да помогне, ако се случи нещо лошо. Двама отиват със обслужващия модул на оглед. Разбира се, ако наистина попаднете на нещо ценно, всичко трябва да делите на три. Ако е нещо голямо, ще има за всички. Ако ли пък не, една трета от нищото не е по-малко от цялото нищо.

— Тогава няма ли да е по-добре в петместен? — запитах аз.

Клара ме погледна и намигна. Не бях очаквал, че ме е запомнила от танца предната вечер.

— Може би да, а може би не. Работата е там, че петместните имат почти неограничена възможност за избор на маршрути.

— Моля ви се, говорете така, че да ви разбираме — обади се Шери.

ДЕЙНОСТ НА КОРПОРАЦИЯТА

Корпорацията има за предмет на дейност използването на останалите от хичиянците космически кораби и търговия, развитие или по друг начин използване на всички артефакти, предмети, суровини или други ценни неща, открити с помощта на тези кораби.

Корпорацията поощрява развитието на хичиянската технология и за тази цел сключва договори на лицензионна база. Нейните доходи се използват за: заплащане на съответна част на партньорите с ограничени права, каквито сте вие, които са допринесли за откриване на нови ценни неща; покриване на онази част от разходите за поддържане на Гейтуей, която остава непокрита след събиране на дневната такса на глава; заплащане на всеки от пълноправните партньори на годишна сума, достатъчна за покриване на разходите по стражевите кораби, които летят по орбита около Гейтуей; натрупване на достатъчен резерв за непредвидени случаи; използване на остатъка от приходите за финансиране на изследователска и развойна работа по самите ценни предмети.

През изтеклата финансова година, която завърши на 30 февруари, общите приходи на корпорацията надвишава сумата 3,7 билиона щатски долара.

— Петместните извършват курсове, които триместните и едноместните не приемат. Мисля, че причината за това е, че тези курсове са по-опасни. Най-пострадалият кораб, който някога съм

виждала, завърнал се от полет, беше петместен: целият потрошен, смачкан, изкривен. Никой не знае къде е бил. Някои смятаха, че може да е бил във фотосферата на някоя звезда. Екипажът не можа да ни каже нищо. Беше мъртъв.

— Разбира се — продължи замислено инструкторката, — един брониран триместен кораб приема почти толкова курсове, колкото и един петместен, което ще рече, че риск има, но ще трябва да се научите да го поемате. В противен случай ще ви обесят. А сега да продължим с нашата работа. Вие — посочи тя Шери, — седнете ей там.

Посвихме се с момичето на Форхед, за да направим място. Не беше много широко. Ако от обслужващия модул на един триместен кораб се изнесе всичко, ще се получи помещение с размери приблизително четири на три на три метра. Тогава, разбира се, корабът няма да може да лети.

Шери седна пред колоната с колелата със спици, намести се удобно и каза:

— Какви ли задници са имали тези хичиянци?

— Друг добър въпрос, за съжаление също без отговор. Ако някой от вас успее да научи, да бъде така добър да ни каже. Корпорацията е поставила мрежи на седалките, за да ги направи по-удобни. Не са оригинални. Добре! Онова нещо, което гледате, представлява селектор на курс. Хванете едно от колелата — което и да е, няма никакво значение. Само внимавайте да не докоснете някое от останалите. Сега го завъртете. — Тя наблюдаваше с безпокойство как Шери пипна колелото, после го побутна с пръсти и най-накрая го хвана здраво, запъна се о V-образната облегалка на стола и то помръдна. Над колоната запримигаха лампи.

— Ау — възкликна Шери, — много трудно се върти!

Един подир друг всички започнахме да се упражняваме на това колело. Клара не ни разрешаваше да пипаме другите. Когато дойде моят ред, бях изненадан колко много сила трябваше, за да го завъртя. Не приличаше на клеясало. Изглежда нарочно бе направено да се върти тежко. И като си помислиш какво само може да се случи, ако по невнимание го завъртиш по време на полет никак не е трудно да се разбере защо бе направено така.

Разбира се, сега аз зная много повече от всичко онова, което знаеше тогава моята учителка. Не че съм по-умен от нея. Просто зная онова, което много хора с упорит труд бяха открили за работата на селектора за курс, макар че работата в тази насока продължава и сега.

Всъщност селекторът представлява вертикална редица от генератори на числа. Светлините пък представляват цифрови дисплеи. Самите числа трудно се разпознават, защото не приличат много на такива. Те не са нито позиционни, нито десетични. (Изглежда, хичиянците са изразявали цифрите като сума от прости числа и степенни показатели, но това са само мои предположения.) Само летците-изпитатели и програмистите на маршрути, които работят за Корпорацията, трябва да могат да разчитат цифрите, но и те не вършат това направо, а с помощта на компютърен транслатор. Първите пет цифри отдолу нагоре изглежда отчитат положението на целта в пространството. (Според Дейн Мечников простите числа не са отдолу нагоре, а отпред назад и представляват известна характеристика за хичиянците. Те са били триразмерно ориентирани, подобно на първобитния човек, а не двуразмерно, както сме ние.) Ще ми възразите, че три числа са достатъчни за определяне на всяка точка във Вселената, нали? Искам да кажа, че при триразмерно представяне на галактиката всяка точка в нея може да се дефинира с три координати.

КОРАБИТЕ НА ГЕЙТУЕЙ

Корабите, които се намират на Гейтуей, позволяват да се извършват междузвездни полети със свръхсветлинна скорост: Двигателната им система е съвсем непозната, (вж. „Наръчник на пилота“). Има и традиционни ракетни двигатели, в които за гориво се използва втечен водород и кислород. Те служат за корекция на курса, а така също и за обслужващия модул, който е прикачен към всеки междузвезден кораб.

Корабите са от три класа: клас 1, клас 3 и клас 5, в зависимост от броя на членовете на екипажа. Има и такива, които са с особено тежка конструкция; означени са като „бронирани“. Повечето от бронираните са петместни.

Всеки кораб е програмиран за автоматично управление до редица цели. Връщането им става автоматично и на практика е напълно сигурно. Практическият курс по управление на кораби е съвсем достатъчен, за да можете да пилотирате надеждно. Въпреки това задължително трябва да се запознаете с правилата за безопасност изложени в „Наръчник на пилота“.

На хичиянците обаче са им трябвали пет. Означава ли това, че те са могли да възприемат пет измерения? Мечников отрича възможността...

Както и да е. След като сте фиксирали първите пет цифри, останалите седем можете да избирате произволно и въпреки това съвсем сигурно е, че ще излетите, ако натиснете бутона „старт“.

Онова, което обикновено се върши — или поне, което програмистите от Корпорацията записват на маршрутния ви лист, че трябва да извършите — е да изберете четири произволни цифри. После завъртате петата цифра, докато се получи розово светене. Понякога е слабо, друг път по-силно. Ако след това натиснете овалната част под бутона, започват да се появяват и останалите цифри, а яркостта на светене нараства. Накрая светлината става неприятно розова и неприятно ярка. Според Мечников овалната част представлява прибор за фина настройка. Машината коригира човешките грешки — извинявайте, искам да кажа хичиянските грешки — така че, когато избрания от вас курс е близко до целта, тя сама извършва необходимата донастройка. Кой знае, може и да е прав?

(Естествено разбирането на всяка стъпка от тази операция е заплатено с много труд, време, пари и по-голяма част от тях и с

човешки животи. Работата на изследователя наистина и сега е свързана с опасност. Но за първите изследователи това е било чисто самоубийство.)

Понякога можеш да изпробваш всички възможни комбинации с петата цифра, без да постигнеш никакъв резултат. Тогава не ти остава нищо друго, освен да изпсуваш и да започнеш всичко отначало. Променяш една от първите цифри и започваш отново да пробваш. Става за секунди, но летците-изследователи са загубили стотици часове за избиране на нов курс, преди да успеят да получат добър цвят.

Когато дойде време аз да летя, летците-изпитатели и програмистите на маршрути бяха разработили почти двеста възможни настройки с добър цвят. Част от тях още не бяха изпробвани, а имаше и такива, от които корабите не се бяха завърнали.

Когато обаче седнах във видоизменената седалка на онзи хичиянски кораб, всичко това за мен беше свършено ново. Не зная дали можете да разберете как се чувствах тогава!

Искам да кажа, че седях на място, на което преди половин милион години е седял някой хичиянец. Пред мен се намираще селектора на курс. Корабът можеше да отиде където поисках. Навсякъде! Ако изберах подходящ курс можех да отида до Сириус, Прочион и дори до Магелановите облаци.

Учителката се измори да виси надолу с главата, вмъкна се в модула и се долепи зад мен.

— Твой ред е, Бродхед — обърна се тя към мен, опряла гръд до гърба ми.

Не обичах да се допират до мен. Попитах:

— Няма ли някакъв начин да се разбере какъв е курсът?

— Сигурно има — отговори тя, — при условие че сте хичиянец и умеете да пилотирате.

— Ами ако вместо един цвят светне друг, значи ли това, че курсът ще бъде по-дълъг или по-къс?

— Досега още никой не е успял да разбере това, Разбира се, в тази насока се работи. Една цяла група се занимава с програмиране и съпоставяне на докладите от полетите и настройката на избрания курс при излитане. Засега обаче не са получени никакви резултати. А сега да продължим заниманието, Бродхед. Хвани здраво първото колело,

онова, на което другите се упражняваха. Завърти го! Ще ти трябва повече сила, отколкото предполагаш.

Опитах се да го завъртя. Всъщност се страхувах да натисна достатъчно силно. Тя се наведе над мен, сложи ръка върху моята и тогава разбрах, че приятната миризма на мускусово масло, която бях усетил преди малко, идваше от нея. Не беше обаче само мускусово. Нейните феромони дразнеха обонянието ми. Всичко това беше много приятно сред вонята на Гейтуей.

Мъчих се цели пет минути, без да успея да получа някакъв цвят, докато на края тя ме изгони и отново извика Шери.

Когато се върнах в стаята си, всичко беше почистено. Изпълнен с благодарност се чудех кой ли ще да е свършил това, но бях много уморен, за да продължавам да се напругам. Много е уморително, докато се свикне с малката гравитация. Човек непрекъснато се напруга повече, отколкото трябва, защото не е усвоил техниките на пестеливо движение.

Завързах хамака си и тъкмо бях почнал да задремвам, когато чух леко почукване на вратата и гласа на Шери:

— Боб?

— Какво?

— Спиш ли?

Очевидно не спях, но отговорих така, както тя очакваше:

— Не. Само лежах и си мислех.

— И аз правех същото... Боб.

— Така ли?

— Ще ме приемеш ли в твоя хамак?

Помъчих се да се разсъня достатъчно и преценя изгодата от това.

— Лично аз бих желала — допълни Шери.

— Добре. Разбира се. Искам да кажа, че ще се радвам, ако дойдеш. — Тя се промъкна в стаята ми. Преместих се в края на хамака, който леко се разлюля, когато Шери легна до мен. Беше само по тениска и бикини. Чувствах я до себе си — топла и мека.

— Не е нужно да правим секс, малкия — каза тя. — Просто ми е добре така.

— Нека видим какво ще излезе. Страх ли те е?

Дъхът ѝ беше възхитителен! Ухаеше чудесно! Чувствах го на бузата си.

— Много повече, отколкото съм очаквала.

— Защо?

СЪОБЩЕНИЯ

КАКВО ЗНАЕТЕ за юнитарианството. На Гейтуей сега се сформира юнитарианско братство. В7-539.

ТЪРСЯТ СЕ ПОЧИТАТЕЛИ на Сафо и Лезбия, докато успеем. След това вечно щастие в Северна Ирландия. Цел — постоянен троен брак. 87-034.

ЗАЩИТЕТЕ ВАШИТЕ РЕЗУЛТАТИ, Не допускайте възможността Корпорацията да се възползва от тях, докато сте на полет. Спестете си наема. Таксата включва разпореждане за прехвърляне при незавръщане от мисия. 88-125.

— Боб — каза тя, като се намести по-удобно, после извъртя глава, погледна ме през рамо и продължи, — знаеш ли, че понякога задаваш много тъпи въпроси?

— Извинявай.

— Говоря съвсем сериозно. Погледни само какво става. Готвим се да пътуваме с кораб, за който не сме сигурни дали ще пристигне там, където се предполага, и дори не знаем къде точно трябва да отиде. Но дори и да знаем къде отиваме, не знаем колко време ще пътуваме. Може да стане така, че да пътуваме до края на живота си и да умрем преди да достигнем до целта, ако, разбира се, по пътя не се натъкнем

на нещо, което ще ни убие за две секунди. Права ли съм? Права съм. Е, и при това положение ти ме питаш дали ме е страх.

— Питам ей така, колкото да върви лафа. — Обърнах я по гръб и прихлупих с ръка едната ѝ гърда, не агресивно, просто ми беше приятно.

— И не е само това. Ние не знаем нищо за съществата, които са построили тези кораби. А можем ли да сме сигурни, че това не е просто шега? Или пък че на хичиянските небеса не се нуждаят от прясно месо?

— Наистина не знаем — съгласих се аз. — Обърни се обратно.

— Пък и корабите, които ни показаха тази сутрин, съвсем не изглеждат така, както си ги представях — продължи тя, като се обърна така, както я бях помолил, и пъкна ръка под врата ми.

Отнякъде прозвуча остро извъняване.

— Какво е това?

— Не зная — отговорих аз. Този път извъняването дойде от тунела и по-силно вътре в стаята. — О, това са пиезофоните, моят в стаята и другият, по-слабият в коридора. — Звъненето спря и се чу глас:

„Говори Джим Чоу. Всички зайци, които искат да видят как изглежда един кораб след лош полет да дойдат на четвърти док. Корабът току-що акостира“.

Чух мърморене от стаята на Форхандови и усещах как тупка сърцето на Шери.

— По-добре да тръгваме — казах аз.

— Честно казано, не изпитвам голямо желание.

Корабът се бе върнал в Гейтуей, но не без чужда помощ. Един от стражевите кораби го бе взел на буксир и сега го вкарваше в един от доковете на Корпорацията, където обикновено кацаха само ракети от планетите. Беше обикновен триместен кораб... или по-точно онова, което бе останало от него.

— Господи Исусе — прошепна Шери. — Боб, какво мислиш, че им се е случило?

— На хората ли? Умрели са. — В това не можеше да има никакво съмнение. Корабът беше абсолютна развалина. От обслужващия модул

не бе останало нищо, а главният модул беше обезформен, изкривен, разцепен, изсушен. Разцепен! Да се разцепи хичиянският метал, който не омеква дори в пламъка на волтова дъга!

Не бяхме видели обаче най-лошото. Никога не бяхме виждали такова нещо. Само бяхме чували. Вътре в кораба все още имаше един човек. По цялата вътрешност на кораба. Беше буквално разпръснат из командната кабина. Остатъци от него стояха опечени по стените. От какво ли? Явно от топлина и ускорение. Може би е преминала близко до Слънцето или пък е навлязъл в ниска орбита около неутронна звезда. Разликата в гравитациите може би е раздробила кораба и размазала хората. Нямахме кой да каже какво точно се бе случило.

От останалите двама души от екипажа нямаше и следа. Не че беше лесно да се установи, но при издирването на органите се откри само една челюст, един таз и един гръбнак — макар и раздробени на много малки късчета. Може би останалите двама са били в обслужващия модул?

— Отдръпнете се, зайци.

Шери ме хвана за ръка и ме затегли встрани. Минаха пет души от стражевите кораби, облечени в летателните си униформи: американец и бразилец в синьо, руснак в бежово, венерианец в бяло и китаец в обичайното черно и кафяво. Тези от американския и от венерианския кораб бяха жени. Лицата им бяха различни, но всички те изразяваха смесица от дисциплина и отвращение.

— Да се махаме! — задърпа ме Шери. Нито тя, нито пък аз искахме да гледаме как петимата ровеха в останките. Целият ни клас — Джим Чоу, Клара и останалите учители и ученици се затътрихме обратно към учебната зала. Не бързахме. Обръщаме се назад да видим какво става в дока, Когато отвориха кораба, от него лъхна на застоял въздух. Не зная как да ви го опиша; миришеше като на прекипели джибри. Миризмата беше толкова неприятна, че дори и при вонящия въздух на Гейтуей трудно се понасяше.

Учителката слезе на своя хоризонт — доста ниско, в района на скъпите наеми около хоризонт „Спокойствие“. Когато ѝ пожелах спокойна нощ и тя вдигна поглед към мен, забелязах, че плаче.

ИНСТРУКЦИЯ ЗА БЕЗОПАСНОСТ ПРИ ПИЛОТИРАНЕ НА ХИЧИЯНСКИ КОРАБИ

Известно е, че механизмът за междузвездни пътувания е затворен в осмостенната кутия, която се намира под централния стабилизатор на триместните и петместни кораби и в санитарния възел на едноместните.

Досега никой не е успял да отвори такава кутия. Всеки опит е завършвал с експлозия със сила приблизително 1 килотон. Изпълнява се голяма изследователска програма за безопасно отваряне и ако вие, като партньори с ограничени права, имате някаква информация или предположения в тази връзка, трябва незабавно да се свържете с някой от представителите на Корпорацията.

Отварянето на кутията е строго забранено! Бърникането в кутията или акостирането в някой от доковете на Гейтуей на кораб, в контролната кутия на който е бърникано, е строго забранено. Наказанието е отнемане на всякакви права и незабавно изгонване от Гейтуей.

Селекторът за избиране на курс също крие потенциална опасност. При никакви обстоятелства не трябва да се опитвате да промените курса по време на полет. Нито един кораб, на който е правен такъв опит, не е успял да се завърне.

Шери и аз се разделихме пред вратата на Форхандови. Обърнах се към нея, но тя ме изпревари:

— Смятам да си лягам — каза тя. — Съжалявам, Боб, но знаеш ли, просто вече нямам желание.

9.

Не зная защо всъщност продължавах тези глупави сеанси по психоанализа. Провеждаха се всяка сряда следобед, а Зигфрид не ме приемаше, ако преди това бях пил или вземал наркотик. По този начин ми се проваляше целия ден, а всеки един ден ми струваше страшно много. Просто не можете да си представите колко много се харчи при живота, който водех. Само наемът за апартамента на площад „Вашингтон“ ми струваше осемнайсет хиляди долара на месец. За правото да живея под „Големия балон“ още три хиляди. (На Гейтуей животът не е толкова скъп.) Бях платил и няколко тлъсти сметки за кожи, вино, дамско бельо, бижута, цветя... Зигфрид смята, че се опитвам да си купя любов. Може и да е прав. Наистина е така, но какво лошо има в това? Мога да си го позволя. А пък да не говорим колко ми струва пълното здравно обслужване.

Сеансите при Зигфрид обаче са безплатни. Пълното здравно обслужване включва, по избор, и психотерапия. За тази цена, с други думи безплатно, бих могъл да се подложя на групова терапия или пък на индивидуален вътрешен масаж (мозъчна промивка). На тази база понякога си правех майтап с него.

— Макар че представляваш чувал с ръждиви болтове — закачах го аз, — не си много добър. Но пък не си скъпчия.

На това той най-често отговаряше:

— Ако се съглася, че не съм, ще ти се повдигне ли самочувствието?

— Не особено.

— Тогава защо трябва непрекъснато да ми напомняш, че съм робот? Или че мога да върша само онова, което е заложено в програмата?

— Предполагам, че просто ми писва от теб, Зигфрид. — Зная, че това няма да го задоволи, затова продължавам с обясненията. — Провали ми цялата сутрин. Онази приятелка, С. Я. Лавровна, прекара нощта с мен. Това случайно да ти говори нещо? — Разказах малко за

С. Я., включително как изглежда в гръб, когато си отива, с прав панталон и тъмнорозовата коса стигаща до кръста.

— Изглежда много красива — отбелязва Зигфрид.

— Така е. Бас държа. Единственият ѝ недостатък е, че сутрин спи до късно. Точно когато започне да се разбужда, трябва да излизам от вилата над Тапанско море и да идвам при тебе.

— Обичаш ли я, Боб?

Истинският отговор трябва да е „не“, но искам да го накарам да помисли, че е „да“, затова казвам:

— Не.

— Един честен отговор, Боб — отбелязва той неопределено. — Затова ли се държиш така с мен?

— Не зная. Може би просто нямам настроение.

— Не можеш ли да ми дадеш някакво друго обяснение?

Зигфрид изчаква, така че след малко допълвам:

— Снощи загубих на рулетка.

— Повече ли, отколкото можеш да си позволиш?

— Господи! Не, разбира се. Но все пак е неприятно. — Пък има и други работи. Започва да захладнява. Вилата ми там при Тапанско море не е под Балона, така че вечерята на верандата със С. Я. не е от най-приятните. Не искам да споделям всичко това със Зигфрид. Ще ми изтърси нещо адски рационално като например защо не вечерям вътре? И тогава ще трябва да му разказвам всичко отначало: как като дете съм мечтал да имам вила на Тапанско море и да вечерям на веранда с изглед към морето. По онова време тъкмо започваха да строят язовира на река Хъдзън — бях може би дванайсет годишен. Много съм си мечтал да спечеля пари и да живея като богатите. Да, всичко това вече му бях разказвал.

Зигфрид се закашля.

— Благодаря ти, Боб — каза той, за да ми даде да разбере, че сеансът бе приключил. — Ще дойдеш ли следващата седмица?

— Нима не идвам редовно? — попитах аз, като се усмихвах. — Как бързо лети времето. Имах намерение днес да изляза малко порано.

— Ще ми кажеш ли защо, Боб?

— Имам нова среща със С. Я. — отговорих аз. — Довечера пак ще бъдем на вилата. Честно казано, нейната терапия е по-добра от

твоята.

— Единствено това ли търсиш от дружбата, Роби?

— Искаш да кажеш само секс? — Отговорът ми в този случай е „не“, но не искам той да знае какво търся от дружбата си със С. Я. Лавровна. — Не, не е само това. Тя е по-различна от всички момичета, с които съм ходил, Зигфрид. На първо място тя се облича почти така добре, както и аз. Но не е само това. С. Я. има страшно хубава работа. Възхищавам ѝ се!

Е, не е точно така. Или ако бъда съвсем честен, за мен това беше без особено значение.

С. Я. притежаваше нещо по-впечатляващо от всички хубави задници, с който Господ Бог бе надарил жените. Тя имаше адски важна служба по обработката на информацията. Преподаваше в университета в Академогорск, беше член на Института „Макс Планк“ по изкуствен интелект и водеше следдипломен курс по същата дисциплина в университета в Ню Йорк. Тя знаеше за Зигфрид много повече от онова, което самият той знаеше за себе си. Това ми предлагаше интересни възможности.

10.

Приблизително на петнайсетия ден от пристигането ми на Гейтуей станах рано и за пръв път отидох да закузвам в ресторант „Хичиянски оръжия“. Беше пълно с туристи, комарджии от казиното със зачервени от напрежение и безсънна нощ очи и свободни от наряд моряци от стражевия кораб. Ресторантът беше луксозен и скъп. Беше главно за туристи. Чувствах как ме гледат с възхищение. Знаех, че приказват за мен, по-специално един голобрад африканец, може би от Дахомей или Гана и неговата много млада, добре закръглена и окичена с бижута съпруга. Но и много други. Доколкото можех да преценя, за тях аз бях един безумно смел герой. Вярно че нямах гривни на ръката си, но някои ветерани също не носеха.

Чувствах се добре. Мислех си дали да не си поръчам яйца с бекон, но дори и при това повишено настроение не можех да си позволя такива разходи. Взех само портокалов сок (за моя изненада, той се оказа истински), сладкиши и няколко чаши черно датско кафе. Единственото, което ми липсваше, бе една хубава млада дама. Имаше две красиви жени, изглежда, от китайския стражеви кораб, но никоя от тях не погледна към мен. Реших да ги имам предвид за някоя среща в бъдеще. Платих си сметката (което беше доста неприятно) и тръгнах към учебната зала.

По пътя настигнах семейство Форхандови. Мъжът, който май се казваше Сес, се пусна от слизащото надолу вѐже, за да ми каже добро утро.

— Не ви видяхме на закуска — подметна съпругата му. Казах им къде съм закузвал. По-малката дъщеря, Луис, ме погледна завистливо. Майка ѝ забеляза и я потупа гальовно.

— Недей да завиждаш, скъпа. Преди да се върнем на Венера, и ние ще отидем там. После се обърна към мен и поясни: — Сега трябва да пестим всяко пени, а когато направим големия удар... О, за тогава имаме големи планове.

— Всички имаме големи планове — отвърнах аз, но нещо ми се въртеше в главата. — Наистина ли смятате да се върнете на Венера?

— Разбира се — отговориха всички, изненадани от въпроса. Онемях! Не бях очаквал, че тези тунелни плъхове биха могли да схващат онова скапано, вонящо място като свой дом. Изглежда Сес Форханд разбра какви мисли витаят в главата ми. Бяха сдържано семейство, но не бяха много общителни. Едва ли губеха много от това. Сес се усмихна и каза:

— В края на краищата Венера е нашият дом. В известен смисъл дори и Гейтуей.

Бях сащисан.

— Всъщност ние сме роднини с първия човек, който е открил Гейтуей — Силвестър Маклен. Сигурно сте чували за него?

— Как бих могъл да не чуя?

— Беше ни братовчед. Предполагам знаете как е станало това.

Понечих да кажа, че ми е известно, но той очевидно се гордееше с братовчед си, за което, разбира се, не можех да го виня, така че трябваше да изслушам малко по-различна версия на широко известната легенда.

— Бил в един от тунелите на южния полюс на Венера и намерил хичиянски кораб. Бог знае как успял да го изкара на повърхността. После се качил в него, натиснал копчето „старт“ и корабът полетял за там, където бил програмиран, тоест за Гейтуей.

— Корпорацията не плаща ли лицензионни възнаграждения? — попитах аз. — Искам да кажа, че ако ще плащат за открития, може ли да има по-ценно откритие от това?

— Не, поне не на нас — отговори тъжно Форханд. За семейство Форханд темата „пари“ беше мъчителна. — Разбира се, Силвестър не бе избрал такъв курс, за да открие Гейтуей. От онова, което вече са ви казали в клас знаете, че корабите са програмирани за автоматично завръщане. Където и да отиде, като се натисне бутона „старт“, корабът се завръща отново тук. Само че това не му е помогнало, искам да кажа на Силвестър. Корабът се връщал обратно след едно голямо пътуване и междинен престой от около един милион години.

— Беше интелигентен и смел — продължи да разказва Сес. Такъв би трябвало да бъдеш, за да станеш изследовател. Така че той не се паникьосал. До идването на други хора на Гейтуей нямало с какво

да се поддържа. Вярно е, че би могъл да живее малко по-дълго, ако е използвал течния кислород и тежък водород от резервоарите на обслужващия модул. С тях щял да си осигури въздух и вода. Много съм се чудил защо не го е направил.

— Защото все пак е щял да умре — прекъсна го Луис, за да защити своя роднина.

— И аз така мисля. Намерили го със записка в ръка и прерязано гърло. Самоубил се!

Бяха приятни хора, но вече бях слушал тази история, пък и щях да закъснея за курса.

Точно тогава заниманията не бяха интересни. Бяхме стигнали до „Завързване на хамак“ (Основен курс) и „Измиване на тоалетна чиния“ (Напреднал курс). Може би ви е чудно защо не отделят повече време да ни учат как да летим с тези кораби? Много просто. Корабите си летят сами, както казва семейство Форхандови, пък и всеки друг, с когото съм разговарял по въпроса. Дори и обслужващите модули се управляват лесно, макар че при тях трябва и чалъм. Единственото нещо, което трябва да се прави там, е да се сравнява триразмерното представяне, нещо като холографско изображение, на района от пространството, в което се намирате, с това, в което искате да отидете, и да преместите един светлинен маркер в точката, в която искате да достигнете. С това работата е свършена. Обслужващият модул се насочва натам, накъдето сте определили. Той сам изчислява необходимите траектории и коригира отклоненията. Вярно, че за преместване на светлинния маркер се изисква повечко сила, но това се търпи.

Между практическите упражнения по окачване на хамак и измиване на тоалетна чиния обсъждахме главно какво ще правим, когато завършим курса. На монитора в класната стая имахме винаги актуализирани летателни разписания; достатъчно беше да се натисне един клавиш и те се изписваха. В обявените полети понякога имаше и познати имена. Тики Трумбул беше момичето, с което бях танцувал и един-два пъти бяхме се хранили заедно в столовата. Тя пътуваше по редовен рейс и си мислех, че мога да се включа в нейния екипаж. Един от по-печените обаче ми каза, че пътуването по редовна линия е чисто губене на време.

ЛЕТАТЕЛНО РАЗПИСАНИЕ

30–107 ПЕТМЕСТЕН. Три свободни места. Работен език английски. Тери Якамора (телефон 83–675) или Джей Пардук (83–004).

30–108 ТРИМЕСТЕН. Брониран. Едно свободно място. Работен език английски или френски. ПОЛЕТ С ПРЕМИЯ. Дорлеан Сугрю. (пиезофон 88–108)

30–110 ЕДНОМЕСТЕН. Изпитателен полет. Висока сигурност. Търси се капитан.

30–111 ТРИМЕСТЕН. Всички места свободни. Търси се капитан.

30–112 ТРИМЕСТЕН. Вероятно къс полет. Всички места свободни. Гарантиран минимум. Търси се капитан.

30–113 ТРАНСПОРТЕН по редовна линия за Гейтуей Две. Четири свободни места. Тики Трумбул. (телефон 87–869).

Ще ви кажа какво върши един пилот на редовна линия. Той извозва нови екипажи до Гейтуей Две. Около дузина петместни кораби извършват по разписание тези рейсове. Те вземат четирима души (вероятно за това ѝ трябваха хора на Тики), извозваха ги дотам и след това се връщаха сами, или със завръщащи се изследователи — ако има такива — и с онова, което са намерили. Обикновено има по някой.

Екипажът от Гейтуей Две е имал онзи късмет, за който всички мечтаем. Те са успели. Боже, какво щастие! Гейтуей Две беше просто друг Гейтуей — ни повече, ни по-малко, с тази разлика, че се е случил да се върти в орбита около друга звезда, а не около нашата. По отношение на богатства Гейтуей Две не беше по-перспективен от нашия; и там хичиянците бяха омили всичко с изключение на корабите. Освен това там корабите не бяха толкова много: само около сто и

петдесет, докато на нашия оригинален слънчев Гейтуей са били почти хиляда. Но да намериш сто и петдесет кораба никак не е малка находка, да не говорим за това, че те приемат някои курсове, които корабите от нашия Гейтуей изглежда не приемат. Гейтуей Две се намира приблизително на четиристотин светлинни години и пътуването само в едната посока се извършва за сто и девет дни. Главната звезда на Гейтуей Две е синя от клас В. Отначало са смятали, че това е звездата Халкион в Плеядата, но съществуват известни съмнения. Всъщност тя не е главната звезда на Гейтуей Две. Той не се върти около нея, а около една малка шлага — една съседна червена звезда-джудже. Някои смятат, че в далечното минало джуджето е съставяло двойна звезда с далечната синя клас В, но други са на мнение, че това е невъзможно, поради различните възрасти на двете звезди. След още няколко години спор навярно ще установят истината. Не е ясно само защо хичиянците са избрали за междинна станция на космическите си рейсове орбита около една такава маловажна звезда, но у хичиянците не само това е непонятно.

Това обаче не се е отразило неблагоприятно върху портфейла на екипажа, който открил мястото. Те получават лицензионни възнаграждения за всичко, което ще открият на Гейтуей Две следващите изследователи. Не зная колко са натрупали досега, но сигурно не е по-малко от няколко десетки милиона на човек. А може и стотици? Затова няма полза да се пътува по редовна линия. Шансът да се намери нещо при тези полети не е особено голям, а отгоре на всичко трябва и да се дели.

И така с петдневните си познания от курса ние обсъждахме изложените в списъка предстоящи полети. Обърнахме се за съвет към Клара Моинлин. Все пак тя е летяла вече два пъти. Стиснала устни, тя прегледа списъка с полети и имена.

— Тери Якамора е свестен тип — отбеляза тя. — Не съм много сигурна за Пардук, но мисля, че си заслужава да се опита. Полетът на Дорлеан не струва. Вярно, че премията е един милион долара, но се премълчава, че корабът е с нестандартно контролно табло. Експертите на Корпорацията са вградили един компютър, който според тях трябва да е по-добър от хичиянския селектор на курс, но аз не им вярвам. И, разбира се, при никакви обстоятелства не бих ви препоръчала едноместен.

Луис Форханд попита:

— Вие лично, ако трябва да избирате, на кой бихте се спряла?

Клара смръщи замислено вежди, почеса се по челото и отговори:

— Може би с Тери. Или някой друг. Но засега нямам намерение да пътувам.

Исках да я попитам защо, но тя се отдалечи от екрана и каза;

— А сега, юнаци, да започваме упражнения. Запомнете: отваряне, пишкане, надолу затваряне, изчакване, докато изброите до десет, и повторно отваряне за акане.

Реших да отпразнувам завършването на едноседмично обучение по управление на кораб, като почерпя Дейн Мечников с едно питие. Първоначално мислех да купя едно питие на Шери и да го изпием в леглото, но нея я нямаше и реших да почерпя Дейн. Набрах кода на пиезофона и се свързах с Мечников.

Предложението ми го изненада.

— Благодаря — отговори той, а след това продължи. — Слушай, помогни ми да пренесем един багаж и тогава аз ще черпя.

Отидох при него — един хоризонт под „Неподготвени“. Боксът му не беше много по-голям от моя и, като се изключат няколкото добре напълнени огромни сакове, беше съвсем гол. Погледна ме почти дружелюбно.

— Сега вече си изследовател — изсумтя той.

— Още не. Трябва да изкарам още два курса.

— Виждаш ме за последно. Утре заминавам с Тери Якамора.

Изненадах се.

— Не се ли върна преди десетина дни?

— С висене тук пари не се правят. Чаках само подходящ екип. Ще дойдеш ли на прощалното тържество? В жилището на Тери. В 20,00 часа.

— Чудесно — отговорих аз на поканата. — Мога ли да доведа и Шери?

— О, разбира се. Мисля, че тя и без друго ще дойде. Ако не възразяваш, там можеш да ме черпиш едно питие. Сега ми помогни с този багаж.

Беше събрал изненадващо много предмети. Просто не можех да разбера как бе успял да побере всичко това в такава малка стая: три големи чанти, натъпкани догоре с холодискове и холовидео, книги и магнитни ленти със записи на книги. Взех саковете. На Земята едва ли бих могъл да ги повдигна — вероятно щяха да тежат по шейсет килограма, но на Гейтуей това не беше проблем. Можех да ги тегля като на буксир по коридорите и да ги вкарам в проходната шахта. Никак не беше трудно. Всъщност трябваше да се справям само с обемиста маса, докато на Мечников му се налагаше да носи предмети с необичайна форма и при това чупливи. Пренасянето ни отне почти един час. Багажа занесохме на един участък на астероида, който не бях виждал по-рано. Там една възрастна пакистанка го прие, даде на Мечников някаква разписка и го помъкна по един коридор, гъсто обрасъл с лози.

— Ох — изсумтя той, — благодаря.

— Няма защо. — Тръгнахме обратно към проходната шахта.

По пътя разговаряхме — нещо необичайно за Мечников. Предполагам, че бе израз на благодарност. Попита ме:

— Как намираш курса?

— Искаш да кажеш, че съм го завършил, а все още не умея да летя с тези кораби?

— Е, разбира се, че не умееш да летиш — отговори той раздражено. — Целта на курса не е такава. Той дава само обща представа. Практиката ще те научи. Всъщност трудно е само с обслужващия модул. За всеки случай си получил касети със запис от курса, нали?

— О, да. — Имах шест такива касети. При завършване на едномесечния курс всеки от нас получи комплект касети. В тях беше записано всичко казано на лекциите плюс редица допълнителни неща по управлението, които Корпорацията може би бе въвела на борда на хичиянския кораб, а може би предвиждаше да въведе.

— Пускай си ги — посъветва ме той. — Ако имаш малко акъл в главата, ще си ги вземеш на борда на кораба. Там ще имаш предостатъчно време да ги прослушваш. През по-голяма част от полета корабите не се нуждаят от човешка намеса.

— И по-добре — отбелязах малко колебливо аз.

— Довиждане. — Той махна с ръка и се спусна с въжето надолу без да обърне глава. Бях се съгласил да получа питието, което ми дължеше на празненството. Там на него то нямаше да му струва нищо.

Поскитах малко напосоки покрай стрелката със звезда и попаднах в някакви тунели, които миришеха на мухъл и прах и в които нямаше много хора. После прекосих една ненаселена секция, очевидно източноевропейска. Езикът ми беше непознат, а многото табели по обраслите с бръшлян стени бяха написани на азбука, която ми приличаше на кирилица и дори на още по-малко позната. Стигнах до някаква проходна шахта, помислих малко и се хванах за изкачващото се въже. Най-лесният начин да се ориентираш на Гейтуей е да се издигнеш до „Вретеното“, където завършваше изкачването „нагоре“.

Този път обаче се оказа, че минавам покрай Централния парк. Моментално пуснах въжето, за да поседна за малко под някое дърво.

Централният парк всъщност не е никакъв парк. Това е един голям тунел недалече от ротационния център на астероида, който е предназначен само за растителност. Там открих портокалови дървета, което обяснява произхода на портокаловия сок в ресторанта, лозя, папрати и мъхове, но никаква трева. Не зная защо! Може би засаждат само такива растения, които могат да растат при синята светлина, излъчвана от хичиянския метал наоколо и вероятно не са намерили такъв сорт трева, която да извършва ефективна фотосинтеза при тези условия. Този парк е създаден предимно да поглъща въглеродния двуокис и доставя така необходимия кислород. Бил е създаден, преди да се захванат със засаждане на растения по останалите тунели. Паркът убиваше и миризмите, или по-точно се очакваше да направи това. Накрая той беше и източник на известно количество храна. Дължината му достигаше осемдесет метра, а височината колкото два човешки боя. Беше достатъчно широк за няколко виещи се пътечки. Всички тези насаждения растяха в нещо, което много приличаше на истинска земна почва. В действителност това беше хумус, получен от канализационната тиня от жилищата на две хиляди души, но нито видът ѝ, нито пък миризмата не издаваха истинския ѝ произход.

Първото голямо дърво, под което реших да си почина, се оказа неподходящо. Беше черница, под която имаше опънати мрежи за събиране на падналите плодове. Отминах го и на пътеката съгледах жена с дете.

Дете! Не бях очаквал, че на Гейтуей може да има и деца. Беше съвсем мъничко, може би на година и половина. Играеше с топка — толкова голяма и толкова бавна, че приличаше по-скоро на балон.

— Здравей, Боб.

Това беше другата изненада. Жената, която ме поздрави, беше Клара Моинлин. Отговорих ѝ, без да се замислям.

— Не знаех, че имаш малко дете.

— Нямам. Това е Кейти Франсиз. Майка ѝ я пуска от време на време да идва при мен. Кейти, това е Боб Бродхед.

— Здравей, Боб — поздрави малкото същество, като ме гледаше от разстояние. — Ти да не си приятел на Клара?

— Надявам се да съм. Тя ми е учителка. Искаш ли да играем на гоненица?

Кейти свърши с проучването и ми отговори точно и ясно, също като възрастен:

— Не зная как се играе на гоненица, но ще ти донеса шест черници. Това е единственото, което можеш да получиш.

— Благодаря ти — казах аз и седнах до Клара, която седеше обгърнала с ръце колене и наблюдаваше детето.

— Много е умна.

ПАРКЪТ СЕ КОНТРОЛИРА С ПИЕЗОВИЗИОННИ КАМЕРИ

Ние ви приветстваме и ви пожелаваме приятно прекарване в парка. Не късайте цветя или плодове! Не мачкайте растенията! По време на посещението вие можете да ядете от всички плодове, които са паднали, в следните количества:

Грозде, череша 8 зърна на човек

Други дребни плодове

или ягоди 6 броя на човек

Портокали, лимони,

круши

1 брой на човек

Забранено е махането на камъчетата от алеите!
Всички отпадъци да се изхвърлят в кошчетата!

СЛУЖБА
КОРПОРЕЙШЪН

„ПОДДЪРЖАНЕ“

ГЕЙТУЕЙ

— Сигурно. Трудно ми е да преценя, понеже наоколо няма други деца. Тя не е изследовател, нали?

Питах съвсем сериозно, не си правех майтап, но Клара истински се развесели.

— Родителите ѝ летят винаги заедно — почти винаги. Точно сега майка ѝ не участва в изследвания. Понякога това е възможно и много изследователи правят така. На човек може да се наложи много дълго да проучва към какво са се стремели хичияните, преди да се опита да намери собствени отговори на загадките.

— Звучи опасно.

Тя ми шътна, Кейти се бе върнала с по три черници във всяка от ръчичките си. Носеше ги с разтворени шепички от страх да не ги смачка. Детето ходеше по много странен начин, така че минимално да натоварва мускулите на бедрата и прасците си; сякаш отблъскваше последователно крачетата си и плуваше до следващата стъпка. Опитах този начин на ходене и видях, че при гравитация почти нула той е доста ефикасен, но рефлексите непрекъснато ми изневеряваха. Предполагам, че човек трябва да е роден на Гейтуей, за да го върши естествено.

В парка Клара беше много по-спокойна и по женствена от онази Клара, която познавах като учителка. Веждите ѝ, които изглеждаха мъжки и заплашителни, сега бяха дружелюбни и открити. Тя все още миришеше много приятно.

Беше много приятно да седим така и докато разговаряме спокойно, момиченцето тихо да играе около нас с топката. Сравнявахме местата, на които сме били, и не намерихме нищо общо. Единственото що-годе общо беше, че бях роден почти на същата дата, както и брат й, по-млад от нея почти с две години.

— Обичаш ли брат си? — попитах аз просто за да продължи разговора.

— Разбира се. Той е по-малкият, Зодия „Овен“. Роден е на противостоянието Меркурий-Луна. Това е причина да бъде капризен и меланхоличен. Мисля, че животът му ще бъде труден.

Не ми беше толкова интересно да я питам какво е станало с него, колкото дали наистина вярва в тези глупости, но нямаше да е тактично. Продължи да разказва:

— Аз самата съм зодия „Стрелец“. Ти коя зодия си? О, разбира се. Ти трябва да си от същата зодия като Дейви.

— Предполагам — отговорих уклончиво. — Аз не разбирам много от астрология.

— Не астрология, а съставяне на хороскопи. Едното е суеверие, а другото наука.

— Хм.

Тя се засмя.

— Виждам, че си присмехулник. Дали вярваш или не няма никакво значение. Вярваш ли — добре, ако ли пък не вярваш — пак добре. Не е необходимо да вярваш в закона за гравитацията, за да се размажеш, ако паднеш от двестаетажна сграда.

Кейти, която седеше тихичко до нас, попита учтиво:

— Спорите ли?

— Не, сладката ми — Клара я помилва по главичката.

— Добре, Клара, а сега трябва да се къпя, а, струва ми се, че тук не мога да сторя това.

— Време е да се прибираме. Радвам се, че се видяхме, Боб. Пази се от меланхолия, чуваш ли. — Тръгнаха си хванали се за ръка. Клара се стараше да не изостава от бързия ход на момиченцето. Беше много сладко... като снежинка.

Тази нощ заведох Шери на прощалното празненство на Дейн Мечников. Клара също беше там, по-елегантна от всеки друг път, облечена в костюм и панталон с гол пъп.

— Не знаех, че познаваш Мечников — казах аз.

— Кой е той? Искам да кажа, че мен ме покани Тери. Ще влезеш ли?

Тържеството вече се бе пренесло в тунела. Надникнах през вратата и се изненадах, като видях колко просторно беше вътре. Тери Якамора имаше две стаи, всяка от тях повече от два пъти по-голяма от моята. Имаше и самостоятелна баня с истински душ.

— Хубаво жилище — отбелязах завистливо аз и тогава открих още нещо, което някой от гостите каза: „Клара живеела точно под тунела“. Това промени мнението ми за нея. Щом можеше да си позволи да живее в район с такива скъпи наеми, защо стои все още на Гейтуей? Защо не се върне там, откъдето е дошла, да си харчи парите и да си гледа живота? Но въпроса можеше да се разглежда и от друга страна. Ако все още стоеше на Гейтуей, защо се шляеше? За да може да си плаща таксата на Корпорацията, трябваше да работи като помощник-инструктор, вместо да си опита щастието с някоя мисия. Не можах да я попитам. През по-голяма част от времето тя танцува с Тери Якамора и другите от заминаващия екипаж.

Загубих следите на Шери, но след един бавен, почти неподвижен фокстрот тя дойде при мен с партньора си. Беше много млад мъж — почти момче. Изглеждаше около деветнайсетгодишен.

Струваше ми се, че бях го виждал: тъмна кожа, почти бяла коса, брада, която се сливаше с късите му дъгообразни мустачки. Не беше дошъл с мен от Земята, но бях го виждал. Шери ни представи:

— Боб, познаваш ли се с Франческо Херейра?

— Мисля, че не.

— Той е от бразилския стражеви кораб. — Тогава си спомних. Беше от инспекторите, които преди няколко дни проверяваха опечените късчета месо на пострадалия кораб. Лентите на ръкава му показваха, че е артилерист на торпедо. Екипажите на тези кораби, които охраняваха Гейтуей, имаха понякога почивни дни. В деня на нашето пристигане той изпълняваше обичайната си задача по охрана на астероида. Точно в този момент някой пусна хора и след като ги изиграхме, двамата с Херейра се оказахме един до друг, малко позадъхани, опрени на стената, за да не пречим на останалите. Казах му, че съм го виждал на пострадалия кораб.

— А, да, мистър Бродхед? Спомням си.

— Тягостна работа, нали? — казах аз, колкото да не мълча.

Предполагам, че беше пил достатъчно много, за да си направи труда да ми отговори.

— Вижте, Бродхед — започна той надълго и нашироко, — техническото описание на тази част от нашата работа е „претърсване и регистриране“. Не винаги е толкова лошо. Например не след дълго вие също ще излезете и когато се върнете, аз или някой от моите колеги ще извърши такова претърсване, мистър Бродхед. Ще обърна обратно джобовете ви, ще претегля, ще измеря и ще фотографирам всичко на вашия кораб. Това се прави, за да се гарантира, че не криете нещо ценно, което по-късно ще изнесете от Гейтуей, без да сте заплатили дължимото на Корпорацията. След това аз ще опиша всичко, което съм намерил. Ако не съм намерил нищо, във формуляра ще запиша „нищо“. После друг, произволно избран човек от друг стражеви кораб ще извърши съвсем същата процедура. Така че, в нещата ви ще се ровичкат двама души.

— Не звучи много приятно, но пък и не чак толкова лошо, колкото си мислех отначало — отбелязах аз.

Усмихна се. На лицето му грейнаха бели, много дребни зъби.

— Когато изследователят, когото трябва да претърсвам, е Шери или Клара не е лошо, даже никак не е лошо. Може дори да се каже, че е приятно. Да претърсвам мъже обаче не ми е много интересно. Особено пък ако са мъртви. Били ли сте някога сред пет човешки трупа, стоели небалсамирани три месеца? Надявам се това никога да не се повтори.

Дойде Шери и го покани отново да танцуват. Празненството продължаваше.

Оказа се, че постоянно имало такива сбирки, само че ние, зайците, все още не се бяхме включили в мрежата. С приближаване на края на нашето обучение имахме все повече познати и все по-често участвахме в празненства. Празненства се правеха не само при излитане, правеха се и при завръщане, само че те бяха по-малко от първите. Дори и когато екипажите се завръщаха, не винаги имаха основание да празнуват. Понякога бяха пътували толкова дълго, че бяха загубили контакт с всичките си приятели. Друг път, когато наистина бяха извадили голям късмет и бяха намерили нещо много ценно, те не искаха нищо; вземаха си възнаграждението, напускаха

Гейтуей и поемаха обратния път към дома. Разбира се, имаше и случаи, когато те просто не можеха да участват в празненство, защото в интензивното отделение на болница „Крайна“ те бяха забранени.

Но животът ни не се състоеше само в ходене на празненства. Задължени бяхме и да учим. В края на курса трябваше да положим изпити по управление на кораб, оценяване на стойността на находки и техника на оцеляване. Не може да се каже, че бях много добре подготвен за тези изпити, но Шери беше съвсем зле. Тя се справи добре с изпита по управление, имаше набито око, което много ѝ помогна в оценяване на стойността на онова, което може да се намери при бъдещи изследвания, но курсът по оцеляване така и не успя да проумее.

Подготовката за последния изпит беше истинско мъчение.

— Добре — казвах аз, — това е една звезда от клас F с планета с гравитация на повърхността 0,8, парциално налягане на кислорода 130 мили бара, средна температура на екватора плюс четирийсет градуса по Целзий. Какво трябва да облечеш, ако си на празненство?

Отговори ми леко обидена:

— Въпросът ти е много лесен. Практически това е Земята.

— Тогава какъв е отговорът, Шери? — настоявах аз.

Тя се почеса замислено по корема, после ме погледна нетърпеливо и каза:

— Нищо. Искам да кажа, че ще се спусна със скафандър, но след като стъпя на повърхността, ще се съблека по бикини.

— Глупачка! Само след дванайсет часа ще си мъртва. Нормални земни условия означава, че съществува голяма вероятност за нормален земен тип биология, което пък означава съществуване на патогенни микроорганизми, които могат да те довършат.

— Добре, де — тя превива виновно рамене, — няма да излизам от скафандъра, докато не извърша патогенна проба.

— Как се прави такава проба?

— Със скапания комплект за тестване, глупако! — избухва тя, преди да мога да кажа нещо. — Искам да кажа, чакай да си помисля. Изваждам от фризера базовите дискове за метаболизъм и ги активирам. Оставам в орбита двайсет и четири часа, за да могат пробите да узреят, след това слизам на повърхността, излагам ги на открито и отчитам с моя апарат С-44.

— Със С-33. Няма апарат С-44.

— Добре, де, С-33. После вземам комплект допълнителни инжекции, така че ако има и най-малка вероятност от наличие на микроорганизми, да мога да си сложа инжекция за временен имунитет.

— Предполагам, че казаното дотук е вярно — отбелязвам малко колебливо. Разбира се, на практика не е необходимо тя да помни всичко това. При нужда може да прочете инструкциите върху опаковките, или да прослуша лентите от курса. Най-добре е обаче, ако лети с някой, който е летял и има опит. Съществува обаче опасност да се случи нещо непредвидено и тогава тя ще трябва да разчита на собствените си знания, да не говорим за това, че ѝ предстоеше един последен изпит.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПАТРУЛА И СПИСЪК НА ДЕЖУРНИТЕ

1. Следните длъжностни лица и екипажи имат временно назначение да патрулират и извършват проверка, с цел предотвратяване на контрабанда:

ЛИНКО, Тина
МАСКО, Кажимир Дж.
МИРАЧИ, Йори С.

2. 24-часово назначение от Гейтуей да извършват разследване и разпит имат длъжностните лица и бригада:

ГАРИСОН, Кейти В.
ХАРВИ. Айвън
ХЛЕБ, Карли Т.
ХОЛ, Уилям Ф. младши

3. Предупреждават се всички длъжностни лица и бригади да избягват всякакви спорове с длъжностни лица и бригади от други патрулиращи съдове, независимо от

националността и обстоятелствата, и да не разгласяват каквато и да било секретна информация. Нарушенията ще се наказват с пълно лишаване от правото за напускане на Гейтуей, както и с други наказания, например даване под съд.

4. Временното дежурство на Гейтуей е привилегия, а не право. Ако желаете да го получите, трябва най-напред да го заслужите.

Командир КАПИТАН ЮСС МЯГЕЗ

— Какво още, Шери?

— Обичайното, Боб. Трябва ли да минем по целия конспект? Добре. Радиотелефон, резервно електрозахранване, комплект геоложки инструменти, храна за десет дни — и, не, нищо намерено на планетата не се яде, та дори и ако до самия кораб има хамбургер от „Мак Доналдс“. И допълнително червило и дамски превръзки.

Чакам. Тя ми се усмихва мило и също чака.

— А нещо за оръжието?

— Оръжие?

— Да, дявол да те вземе. Ако условията са близки до нормалните на земята, каква е вероятността да има живот?

— О, да. Чакай да помисля. Е, разбира се, ако ми е необходимо, ще взема. Да, един момент, най-напред, докато съм в орбита, ще проверя със спектрометър за метан. Ако няма следи от метан, значи няма живот и няма от какво да се безпокоя.

— Няма бозайници и следователно няма защо да се страхуваш, така ли? Но ако има инсекти, или влечуги или длуглачи...

— Длуглачи ли? Това пък какво е?

— Дума, с която искам да ти кажа, че може да има такъв вид живи същества, за които никога не сме чували, от стомаха на които не се отделя метан, но които ядат хора.

— О-о, разбирам. Добре. Ще взема револвер и двайсет патрона. Казвай следващия въпрос.

И така продължаваме по конспекта. Когато в началото започнахме да се препитваме и стигнахме до такъв момент Шери обикновено казваше: „О, няма защо да се безпокоя, защото ти ще бъдеш до мен“, или „Целуни ме, глупчо“. Скоро обаче престанахме с това.

Въпреки това всичките се дипломирахме. Направихме си абитуриентска вечер: Шери и аз, семейство Форханд, останалите, с които пристигнахме заедно от Земята, както и шест-седем други, дошли от различни места. Не поканихме външни хора освен учителите, но те не бяха външни. Дойдоха до един, за да ни пожелаят успех. Клара закъсна, целуна всички подред, мъже и жени, дори и онова финландско момче с непонятния език, който получи всички инструкции на магнитна лента. Това момче щеше да си има проблеми. Администрацията на Гейтуей имаше ленти с инструкции на всички езици, но ако нямаха точния диалект, правеха презапис чрез транслаторна програма на най-близкия аналог. За участие в курса това беше добро решение, но по-късно започваха проблемите. Човек, чийто език никой не разбира, трудно можеше да намери екипаж, който да го приеме. Тази езикова бариера не му позволяваше да научи друг език, тъй като на Гейтуей нямаше жив човек, който да говори финландски.

Бяхме се разпрострели в тунела на разстояние три врати в двете посоки от тази на Шери, Форханд и моята. Танцувахме и пяхме до късно през нощта — докато някои от нас не почнаха да падат от умора. След това включихме монитора на пиезовизията, за да видим какви полети бяха обявени. Препили и препушили размесихме картите и теглихме чоп кой да избира пръв. Спечелих аз.

Нещо прецрака в главата ми. Не, не бях изтрезнял. Съвсем не. Бях все още развеселен, разгорещен, открит за всякакви човешки възприятия. Но част от ума ми се проясни, чифт прозорливи очи се възряха в бъдещето и взеха решение.

— Аа-а — казах аз, — сега точно смятам да пропусна шанса си. Сес, ти си втори номер. Можеш да теглиш.

— Три-едно-нула-девет — прочете припряно той. На неотдавна проведено семейно съвещание Форхандови бяха взели единодушно решение да пътуват. — Благодаря ти. Боб.

Отговорих с великодушен пьянски жест. Всъщност нямаше за какво да ми благодари. Полетът беше с едноместен кораб, а аз за нищо на света не бих пътувал с такъв. Все по тази причина на монитора нямаше нито един курс, който да ми хареса. Усмихнах се на Клара и ѝ намигнах. Остана сериозна, но и тя ми намигна. Бе разбрала, че всичко ми е ясно: тези полети бяха изостанали. Никой не искаше да ги вземе. Най-добрите се разграбваха още с обявяването от току-що завърнали се постоянни екипажи.

Шери трябваше да тегли пета и когато дойде нейния ред, тя се обърна към мен:

— Смятам да приема триместния, ако успея да намеря екипаж за него. Какво ще кажеш. Боб? Искаш ли да дойдеш с мен?

Изхихиках и отвърнах:

— Шери, никой от онези, които са се върнали, не го иска. Това е брониран кораб и не се знае къде по дяволите може да те откара. Освен това на командния панел има прекалено много зелено, а това не ми харесва. (Всъщност, разбира се, никой не знаеше какво означават цветовете, но в училището имаше такова суеверие, че много зелено означава свръхопасна мисия.)

СЪОБЩЕНИЕ

ЖИЛЕТ, РОНАЛД К., излетял миналата година. Ако някой знае нещо за него, моля да се обади на съпругата му, Анабел, Канадско посолство, Тарзис, Марс. Добро възнаграждение.

ПИЛОТИ НА РЕДОВНИ ЛИНИИ използвайте рационално парите си, докато сте на полет. Инвестирайте в съвместни фондове, акции, земя и други подходящи капиталовложения. Умерена консултантска тарифа.(тел. 88-301)

ПОРНОДИСКОВЕ за вашите продължителни, самотни пътувания. 50 часа, 500 дол. Търсят се също модели. Всички, които се интересуват или искат да направят поръчка, да позвънят на 87–108.

— Това е единственият свободен триместен, пък и има премия — каза тя.

— Без мен, скъпа. Попитай Клара. Тя е печена и аз високо ценя нейното мнение.

— Теб питам. Боб.

— Не. Ще почакам нещо по-добро.

— Аз пък няма да чакам. Вече говорих с Уила Форхед и тя е съгласна. В най-лошия случай ще намерим някой друг — каза тя, като погледна към финландчето, а след това с пианска усмивка отново погледна към монитора с полетите. — Бяхме си обещали да летим заедно, Боб.

Поклатих отрицателно с глава.

— Тогава остани да гниеш тук с приятелката си — избухна тя. — И тя е страхливка като теб.

Зорките ми вътрешни очи погледнаха Клара и по замръзналото, неподвижно изражение на лицето ѝ изведнъж разбрах, че Шери беше права. Клара беше като мен. И двамата се страхувахме да заминем.

11.

— Зигфрид, страхувам се, че от този сеанс няма да има голяма полза. Съвсем съм изтощен. Сексуално, ако можеш да ме разбереш какво искам да кажа.

— Естествено, че разбирам, Боб.

— Нямам кой знае какво за разказване.

— Спомняш ли си някой сън, Боб?

Поразмърдах се върху кушетката. Случайно си спомних един-два. Отговорих му:

— Не. — Зигфрид непрекъснато ме кара да му разказвам сънищата си. Това не ми харесва.

Когато най-напред ме помоли, му казах, че рядко сънувам, но той търпеливо ми обясни:

— Мисля, че знаеш Боб, че всеки сънува. Може да не си спомняш, когато се събудиш, но ако се постараяш, ще си спомниш.

— Не, не мога. Ти можеш. Ти си машина.

— Зная, че съм машина, Боб, но сега говорим за теб. Съгласен ли си да направим един опит?

— Може би.

— Не труден. Сложи до леглото си молив и лист хартия. Сутрин, като се събудиш, най-напред запиши каквото си спомняш.

— Но понякога не мога да си спомня абсолютно нищо.

— Мисля, че си заслужава да опиташ. Боб.

Послушах го. И знаете ли? Започнах наистина да си спомням. Отначало само малка част от съня. Записвах си и разказвах на Зигфрид, а той беше много щастлив. Просто обича сънища.

Аз специално не виждах голяма полза от това... Е, в началото. Но после стана нещо, което ме накара да повярвам.

Една сутрин се събудих след един сън, който беше толкова неприятен и толкова реален, че за момент са запитах дали е сън или действителност и толкова ужасен, че не смеех да повярвам, че е било само сън. Толкова силно ме бе потресъл. Започнах бързо да записвам

всички подробности, които си спомних. Тогава иззвъня пиезофона. Станах и отговорих. И знаете ли, в момента, в който вдигнах слушалката, го забравих. Целия! Нищо не можех да си спомня от него. Докато не погледнах написаното и тогава отново си го спомних.

Когато след един-два дена отидох при Зигфрид, пак го бях забравил. Сякаш никога не бях го сънувал. Но бях запазил листата и трябваше да му го прочета. Мисля, че това беше един от случаите, когато беше най-доволен както от себе си, така и от мен. Цял час се занимава с този сън. И в най-дребния детайл откриваше символи и значения. Вече не си спомням какви бяха, но добре помня, че не ми беше никак забавно.

Всъщност искате ли да знаете какво ми достави истинско удоволствие? Като излязох от неговия кабинет, хвърлих листа. Сега да ме убие човек не мога да си спомня какъв беше този сън.

— Виждам, че не искаш да разказваш сънищата си — нарушава мълчанието Зигфрид. — Има ли нещо, което желаш да разкажеш?

— Всъщност няма.

Не каза нищо, но знаех, че изчаква аз да проговоря, да изтърся нещо, може би първото, което ми дойде наум, вероятно нещо глупаво, затова минавам в атака.

— Мога ли да ти задам един въпрос, Зигфрид?

— А нима някога не си могъл, Боб? — Мисля си, че понякога се опитва да се усмихне. Искам да кажа с истинска усмивка. Поне гласът му звучи така.

— Интересува ме какво правиш с всичко онова, което ти разказвам?

— Не съм сигурен, че разбирам въпроса ти, Роби. Ако питаш каква е програмата, в която постъпва информацията, отговорът е техническа.

— Не, не това имах предвид. — Изчаквам малко, за да си изясня въпроса като се чудех защо ли го задавам. Предполагам, че беше заради Силвия, която бе съгрешила католичка. Всъщност аз ѝ завиждах за нейната вяра, за възможността да се изповядва и ѝ казах, че е тъпо да се отказва от изповедта. Главата ми беше пълна със съмнения и опасения и не можех да се отърва от тях. Бих желал да можех да сваля това бреме от плещите си. Виждах как може да се изгради една идеална йерархична система, в която всички тези глупости от главата

ми се изливат в изповедалнята, после енорийският свещеник ги прехвърля на епархийския монсеньор (или който е там след него, не съм запознат добре с църковната структура), той пък на папата, който представлява нещо като резервоар-утайник за цялата световна болка, мъка и вина, за да ги предаде направо на Господ. (Ако приемем, че съществува Господ, или поне адрес, означен като „Господ“, на който можете да изпратите всичко, от което искате да се разтоварите.)

Във всеки случай за мен психотерапията беше изградена на същия принцип: местни психоаналитици-роботи, които прехвърлят получената информация на други, подобни на тях, но от по-висок ранг, докато се стигне до психиатър от плът и кръв. Не зная дали съм достатъчно ясен. Ако Зигфрид беше жив човек не зная как би могъл да понесе цялата тази мъка и нещастие, които се разкриваха пред него. Да започнем с това, че към собствените си проблеми, каквито несъмнено би имал, той ще трябва да прибави и моите, защото аз се разтоварвам от тях, като ги прехвърлям върху него. Към тях ще се прибавят и проблемите от други пациенти. Той от своя страна ще прехвърли всичко това на следващия след него и така нататък, докато се стигне до кого? До духа наречен Зигмунд Фройд.

Но Зигфрид не е жив човек. Той е робот. Той не чувства болка. Тогава къде отива цялата тази болка и мъка?

Опитах се да му обясня всичко това.

— Как не можеш да разбереш, Зигфрид? Ако аз прехвърлям проблемите си върху теб, а ти ги прехвърляш другаде, нали целият този процес трябва да свърши някъде. Струва ми се нереално, че той свършва върху магнитните ленти, върху парче кварц, че излятата болка и мъка няма да бъде почувствана от никого.

— Мисля, че е безполезно да дискутираме въпроса за болката. Боб.

— А има ли полза да дискутираме дали ти си реалност или не?

Той въздъхва и казва:

— Мисля, че също няма полза да дискутираме същината на реалността. Зная, че не съм човек. Ти също знаеш, че съм машина. Но с каква цел сме тук? Кой има нужда от помощ, аз или ти?

— Понякога и аз се чудя — отговарям намусено аз.

— Не мисля, че се чудиш. Ти си съвсем наясно, че си тук, за да получиш помощ. Това може да стане, като се опитаме да постигнем

промяна вътре в самия теб. Това, което правя с чуждите болки и мъки, може би наистина те интересува, а може и просто да е повод за отклоняване на сеанса в интелектуална, вместо в терапевтична насока...

1316 , S, Много е полезно, че
115, 215

разглеждаш скъсването ти
115, 220

с Друзила като практически
115, 225

опит, Боб
115, 230

1318 , C, Много съм здрав
115, 235

Зигфрид, затова
115, 240

съм тук
115, 245

1319 IRRAY (DE) = IRRAY (DF)
115, 250

1320 , C, Във всеки случай, такъв е
115, 255

животът, тъкмо научиш едно нещо
115, 260

и трябва да учиш друго
115, 265

и 115, 270	когато	си	изучил	всичко
и 115, 275	си	натрупал		достатъчно
опит, 115, 280				завършваш,
получаваш 115, 285				диплома
и 115, 290				умираш.

— Достатъчно, Зигфрид — прекъсвам го аз.

— Да. Но от теб зависи как ще протече сеансът и дали ще постигнем полза от важни за теб ситуации. Затова, моля те, Боб, занимавай се със собствената си глава, а не с моята.

Не можах да сдържа възхищението си:

— Адски интелигентна машина си, Зигфрид.

— Имам впечатление, че всъщност си мислиш „Мразя шибаното ти нахалство, Зигфрид“.

Страшно се изненадах, като го чух. Никога не бе говорил така, но изведнъж се сетих, че аз самият му бях казвал това, и то не веднъж.

Вярно е. Мразех нахалството му.

Той се опитва да ми помогне, а аз го мразя за това. Мислех си за онази сладка ненаситница, С.Я. и с каква готовност вършеше всичко, за което я помолех. Много ми се искаше по някакъв начин да засегна Зигфрид.

12.

Една сутрин, когато се прибрах в стаята си, чух пиезофона слабо да звъни, също като раздразнен комар. Натиснах бутона за автоматичен запис на съобщения и научих, че заместник-директорката на служба „Личен състав“ е наредила да се явя в канцеларията ѝ в десет часа сутринта. Бях свикнал да прекарвам голяма част от времето си и почти всички нощи с Клара. Минаваше десет часа, а когато отидох в служба „Личен състав“ беше почти единайсет. Това никак не допринесе за подобряване настроението на заместник-директорката.

Беше една много пълна жена на име Ема Фотер. Без да изслуша моите извинения, тя премина направо в атака:

— Ти завърши курса преди седемнайсет дни. Оттогава не си направил нищо.

— Чакам подходяща мисия — отговорих тихо аз.

— Докога ще чакаш? Платената от теб такса изтича след три дни. Какво ще правиш след това?

— Вижте — отговорих почти искрено аз, — смятах днес да дойда по този въпрос при вас. Бих искал някаква работа тук, на Гейтуей.

— Пфу! — (Никога по-рано не бях чувал някой да казва това, но мисля, че така прозвуча). — Затова ли дойде на Гейтуей, за да чистиш клоаките?

Бях почти сигурен, че е блъф, защото на Гейтуей нямаше много клоаки. Просто нямаше гравитация, за да могат нечистотиите в тях да текат.

— В някой от следващите дни може да се окаже подходяща мисия.

— О, сигурно, Боб. Знаеш ли, хора като теб ми създават големи главоболия. Имаш ли представа колко важна е нашата работа тук?

— Ами, мисля че...

— Цялата Вселена разчита на нас да намерим храна и жизнено пространство! Гейтуей е единствената възможност да сторим това.

Човек като теб, израснал във фермите за планктон...

— Във фермите за храна в Уайоминг.

— Няма значение! Ти знаеш каква остра нужда изпитва човечеството от онова, което можем да му дадем. Нови технологии. Нови енергийни източници. Храна! Нови светове, в които да живее. — Тя се пресегна и започна да рови в класъра на бюрото си с разтревожен и загрижен вид. Предполагам, че са й правили проверка колко такива като мен безделници и паразити е успяла да накара да заминат и да се заемат с онази работа, която се очаква от тях. С това се обяснява и нейната неприязненост, при условие, че можеше да се обясни преди всичко нейното пребиваване на Гейтуей. Тя остави класъра и отвори една кантонерка до стената.

— Да предположим, че ти намеря работа — каза тя през рамо, — единствената ти квалификация тук е на изследовател, а ти не я използваш.

— Ще приема всякаква работа, почти всякаква — отговорих аз.

Тя ме погледна подигравателно и се върна на бюрото си. Беше изумително грациозна при нейните най-малко сто килограма. На тази й работа на Гейтуей може би я задържаше женската суета да няма провиснали телеса.

— Ще трябва да вършиш най-неквалифицираната и непривлекателна работа — предупреди ме тя. — При това слабо платена, долар и осемдесет на ден.

— Съгласен съм!

— От тези пари ще трябва да плащаш дневната си такса. Извади и двайсет долара за храна и какво ще ти остане?

— Ако имам нужда от повече, винаги мога да свърша и някоя друга работа.

Тя въздъхна и продължи:

— Само отлагаш деня, Боб. Не зная. Мистър Хсиен, директорът, много строго следи всички назначения. Ще ми бъде трудно да защитя твоята кандидатура. А какво ще правиш, ако се разболееш и не можеш да работиш? Кой ще ти плаща дневната такса?

— Предполагам, че ще се върна на Земята.

— След цялата тази подготовка? — Тя поклати глава. — Отвращаваш ме, Боб.

Тя ми даде заповед за назначение като градинар и ми нареди да се явя при шефа на групата, хоризонт „Разкош“, северен сектор.

Интервюто с Ема Фотер не ми хареса, но бях предупреден за това. Когато вечерта споделих с Клара, тя ми каза, че съм минал леко.

— Имал си късмет, че си попаднал на Ема. Старият Хсиен понякога изчаква, докато се свършат всичките дневни пари.

— И тогава какво става? — надигнах се, седнах на края на нейното легло и затърсих чорапите си. — Изхвърляне навън в безвъздушното пространство, така ли?

— Не си прави майтап, и това е възможно. Хсиен е закоравял маоист, много строг към социалните безделници.

— Голямо удоволствие е да се разговаря с теб.

Тя се усмихна, обърна се и отри нос в гърба ми.

— Разликата между мен и теб, Боб — каза тя, — е, че аз имам малко скътани мангизи от първата си мисия. Не е кой знае какво, но все пак е нещо. Освен това аз съм летяла и те се нуждаят от хора като мен да обучават такива като теб.

Подпрях се на хълбок и полуобърнат сложих ръка върху тялото ѝ повече унесено, отколкото агресивно. Имаше въпроси, по които не ми се говореше много, но...

— Клара?

— Тъ?

— Как е там, навън?

За момент тя отри буза в ръката ми и погледна холоснимката на Венера, закачена на стената.

— Страшно — отговори Клара.

Чаках да каже още нещо, но тя мълчеше, а че е страшно вече знаех. Мен ме беше страх и тук, на Гейтуей. Не беше необходимо да предприемам пътуване с мистериозен хичиянски кораб, за да разбере какво беше страх. Вече го изпитвах.

— Всъщност ти нямаш друг избор, скъпи ми Боб — каза тя с глас, който за нея беше почти гальовен.

Изведнъж ме обзе ярост.

— Не, нямам! Ти описа съвсем точно целия ми живот, Клара. Никога не съм имал избор освен веднъж, когато улучих голямата печалба и реших да дойда тук. За съжаление не съм съвсем сигурен, че изборът ми е бил много правилен.

Тя се прозина и отново се отри в ръката ми.

— Ако сме свършили със секса — каза тя, — ще ми се нещо да хапна, преди да си легна. Ела с мен в „Синия ад“ и аз ще почерпя.

Градинарската работа се състоеше в поддържане на насажденията, по-специално бръшляновите насаждения, които правеха възможен живота на Гейтуей. Отидох да се представя и бях приятно изненадан — шеф на групата се оказа моя безкрак съсед, Шикитей Бакин.

Той ме поздрави с видимо удоволствие:

— Радвам се, че ще работим заедно, Робинете — каза той. — Очаквах, че веднага ще заминеш.

— Ще замина, Шики, много скоро ще замина. Когато видях на монитора добър полет, веднага ще замина.

— Разбира се. — С това той приключи въпроса и ме представи на останалите градинари. Не можах веднага да ги запомня всичките освен момичето, което имаше някаква връзка с онзи много известен хичиолог на Земята, професор Хеграмет и двама други, вече участвали в по една мисия. В действителност не беше необходимо веднага да ги запомня. Основният факт, който знаехме един за друг, беше ясен: никой от нас не беше още готов да се запише за полет.

Лично аз не можех дори да си отговоря защо не исках да летя.

Градинарството ще бъде добро място за размисъл, рекох си аз. Шики веднага ме изпрати на работа, която се състоеше в закрепване към стените на конзоли от хичиянски метал със специално лепило, което прилепваше не само към хичиянския метал, но и към гофрираното фолио, от което бяха направени сандъците за бръшлян. В него се използваше такъв разтворител, който не се изпарява и не замърсява въздуха. Сигурно беше много скъпо. Държеше толкова силно, че ако попадне на кожата, човек трябва да чака докато кожата, заедно с лепилото, изсъхне и сама се отлюпи. Ако се опитате да го махнете със сила, ще си направите рана.

След като монтирахме определен брой конзоли, слизахме в цеха за преработване на канална утайка, откъдето вземахме сандъци пълни с утайка и покрити с хартия, поставяхме ги на конзолите, притягахме ги със самозадържащи се винтове и прикрепвахме към тях съдове с

вода. На Земята тези сандъци сигурно щяха да тежат най-малко по сто килограма. На Гейтуей бяха почти без тегло затова, макар и от фолио, те стояха здраво на конзолите. След като свършихме със сандъците, отивахме за още конзоли. В това време Шики лично пълнеше с разсад специални табли. Беше смешно да го наблюдаваш как засаждаше растенията. Носеше таблите с каишка около врата си като продавачките на цигари. С една ръка се придържаше към стената, а с другата забучваше разсада в сандъците.

Работата не беше тежка; беше важна за поддържане живота на Гейтуей (предполагам) и помагаше да мине времето. Шики не ни презорваше. Той си беше определил някаква дневна норма. Щом монтирахме шейсет конзоли и качехме сандъците, можехме да се чупим, стига това да не правеше впечатление. От време на време наминаваше Клара, понякога с малкото момиченце; имаше и много зяпачи. Когато нямаше работа и наоколо не се навърташе никой, с когото да поприказваме, си позволявахме и да поскитаме. Така изследвах голяма част от Гейтуей, която по-рано дори не бях виждал и отлагал важното решение.

Всички говорехме за заминаване. Почти всеки ден чувахме тежко бумтене и вибрации, когато някой обслужващ модул напускаше дока, за да изведе целия кораб там, където ще влезе в действие основният двигател. Приблизително толкова често чувахме по-слаби и по-кратки удари от завръщащи се кораби. Вечерно време отивахме на някакво празненство. Вече бе заминал почти целият клас. Шери отлетя с петместен (не можах да я видя, за да я попитам защо бе променила плановете си, пък и не бях много сигурен дали наистина ме интересува); беше единствената жена сред екипажа. Трима бяха германци, но, предполагам, Шери смяташе, че ще мине без много разговори. Последна от класа замина Уила Форханад. С Клара бяхме на прощалното ѝ празненство, а на сутринта присъствахме на самото излитане. По това време трябваше да съм на работа, но предполагам, че Шики няма да има нищо против. За нещастие там беше и мистър Хсиен и мисля, че ме позна.

— Ама че късмет — казах на Клара.

Тя се засмя, хвана ме за ръка и ме затегли да си тръгваме. Разхождахме се без посока, докато стигнахме до проходна шахта и се

издигнахме до следващия хоризонт. Седнахме на брега на езерото „Превъзходно“.

— Боб, стари приятелю — успокой ме тя, — мисля, че няма да те изгони задето си изкръшкал. Ще ти се размине само с конско.

Вдигнах рамене и хвърлих едно камъче в езерото, което се простираше на цели двеста метра нагоре по обвивката на Гейтуей. По цялото ми тяло бе избила пот. Чудех се дали психическото напрежение от неизвестността и риска в космическото пространство бяха по-големи от напрежението, което изживявах на Гейтуей. Странно нещо е страхът. Не го усещах. Знаех, че единствената причина, поради която отлагах заминаването, беше страхът, но не усещах страх, а само трезва разсъдливост.

— Мисля — започнах аз, като внимавах как ще прозвучи онова, което щях да кажа, — съвсем скоро да замина. Ще се съглася.

Клара стана и се поокърши. Помълча малко, после промълви:

— Какво имаш предвид?

Нямах нищо предвид. Бях просто изследовател, който сам се придумва да извърши нещо, от което косите му настръхват. Отговорих и така, сякаш бях премислял седмици наред:

— Мисля, че идеята да приема някой вече изпитан маршрут не е лоша.

— Никакви такива! — тя ме погледна почти сърдито. — Ако ще летя, трябва да зная за какво го правя.

Разбира се, повторните полети също носеха рискове. Нерядко и те завършваха доста лошо. При тези полети се знаеше, че някой преди това е летял по маршрута и се е върнал благополучно. И не само това! Някои от тях са били много резултатни, с богато възнаграждение. Такъв е полетът до света „Тери“, откъдето са донесени нагревателните бобини. Такъв е полетът до Ета Карина Севън, който сигурно е пълен с ценен материал, стига да можеш да се добереш до него. Проблемът е в това, че от времето на последното посещение на хичиянските кораби там е настъпила ледена ера с ужасни бури. От всички кацнали на него обслужващи модули само един се е върнал с целия си екипаж; един изобщо не се е върнал.

Откровено казано, Корпорацията не се интересуваше много дали ще се върнеш или не. Когато находките се намират сравнително лесно, както на Пеги, вместо процент плащат някаква брутна сума. Онова,

което се цени и се плаща добре, не са толкова предметите, колкото картите. Ето защо екипажите главно се въртят по орбита около някое небесно тяло и издирват геологически аномалии, които указват за наличието на хичиянски бърлоги. Може изобщо да не се каца. Вярно е, че кацането се заплаща, но не толкова много. Ако разчитате на такива брутни възнаграждения, ще трябва да извършите най-малко двайсет полета, за да си осигурите доживотна издръжка по тарифата на Корпорацията. Решите ли пък да извършите собствени изследвания част от полученото възнаграждение трябва да отделите за екипажа, който пръв е открил обекта; от останалото Корпорацията също взема своя дял. Накрая, дори там да няма вече изградена колония, с която трябва да се борите, това, което остава, е само незначителна част от възнаграждението. То представлява просто малък дял от онова, което бихте получили за откриване на нов обект.

А можете да опитате и на мисиите със специални премии: сто милиона долара за откриване на извънземна цивилизация, петдесет милиона за първия екипаж от изследователи, който открие хичиянски кораб по-голям от петместен и един милион за обитаема планета.

Изглежда смешно, че плащат само някакъв жалък милион за една напълно нова планета. Проблемът обаче е в това, че след като е открита такава планета, няма какво да се прави с нея. Не могат да се изпратят много хора от пренаселената Земя, тъй като наведнъж могат да се извозват само по четирима души. Четирима плюс пилота — това е максималното, което може да извозва най-големият кораб на Гейтуей. (Ако корабът е без пилот, той няма да може да се върне.) Корпорацията вече е изградила няколко малки колонии една от които, на Пеги, е много добра, но другите са доста анемични. Това обаче не решава проблема с двайсет и петте билиона човешки същества, повечето от които са недохранени.

На повторна мисия никога не може да се спечели толкова голяма премия. А някои от тези премии може и изобщо да не бъдат спечелени, възможно е обектите, за които се дават тези премии вече да не съществуват.

Чудно е, че досега никой не е открил следи от съществуването на други интелигентни същества. За осемнайсет години и над две хиляди полета не е открита дори една-единствена следа. Има дванайсет планети, които биха могли да бъдат обитавани плюс стотина други, на

които, при крайна нужда, би могло да се живее, както например ние трябва да живеем на Марс или по-скоро на Венера. Има някои следи от минали цивилизации, които не са нито хичиянски, нито човешки. Има и сувенири от самите хичиянци, макар да не са много. Най-много са намерени в лабиринтите на Венера — повече, отколкото в цялата галактика. Дори и от Гейтуей хичиянците грижливо бяха измели всичко, преди да го напуснат.

Пустите му хичиянци, защо е трябвало да бъдат такива чистници!

И така ние се отказахме от повторните полети понеже от тях не можеше да се спечели много. Избихме от главите си и специалните награди, защото просто нямаше начин да планираш такова изследване, от което да можеш да спечелиш такава награда.

После престанахме да говорим за това, погледнахме се и отвърнахме очи встрани.

От Шикитей Бакин до Аритсуне, негов уважаван внук

С огромна радост научих за раждането на първото ти дете. Не се отчайвай. Следващото сигурно ще бъде момче. Много се извинявам, че се забавих с отговора, но тук няма нищо интересно.

Работя и се опитвам да създам малко красота там където мога. Може би някой ден отново ще отида на мисия. Без крака не е лесно. Сигурно ще си купя нови крака. Преди два месеца имаше едни, които организъмът ми сигурно нямаше да отхвърли. Но цената! За тези пари сигурно бих могъл да си осигуря пълно здравно обслужване. Ти си много добър внук като настояваш да използвам средствата си за това, но все още не съм решил. Сега ти изпращам половината от парите, които имам, за да помогна в посрещането на разходите по моя праправнук.

Ако умра тук, ще получите и останалата част за теб и за другите, с които ти и твоята жена ще се сдобияте не след дълго. Такава е моята воля. Моля те да я приемеш.

Много любов и на трима ви. Ако можеш, изпрати ми холоснимка на цъфнали вишни — сигурно скоро ще цъфтят, нали? Тук човек губи чувство за сезоните на Земята.

Силно любящ ви,
ваш працядо

Въпреки всичко казано, ние не се готвехме да летим. Просто не ни стискаше. Последното излизане на Клара беше по повторен маршрут, а пък аз не бях направил дори и това.

— Е — каза Клара и се протегна, — смятам да се кача горе и да спечеля някой и друг долар в казиното. Ти ще дойдеш ли?

Поклатих отрицателно глава.

— Мисля, че е по-добре да се върна на работа, ако все още имам такава.

Целунахме се на входа на проходната шахта и се хванах за въжето нагоре. Когато стигнахме до моя хоризонт, протегнах ръка, тупнах я по крака и скочих. Настроението ми не беше много добро. Бяхме положили толкова много усилия да се убеждаваме един друг, че никой от обявените досега полети не обещаваще награда, която да оправдава риска, че почти повярвахме.

Не бяхме споменали обаче, че има и друг вид награди: премии за риск.

Трябва да си много закъсал, за да разчиташ на тях. Имаше случаи, когато Корпорацията определяше поощрителна награда от половин милион за екипаж, който да лети по курса на незавърнал се предишен екипаж. Техните аргументи са, че е предишния кораб може би се е случило нещо непредвидено — да е останал без гориво или нещо подобно и вторият кораб дори да спаси първия. (Голям шанс,

няма що!) Разбира се, по-голяма е вероятността онова, което е погубило първия екипаж, да е все още там, готово да погуби и втория.

По-късно започнаха да предлагат по един милион, а след това и пет милиона за опити за промяна на курса след излитане.

Размера на наградата повишиха поради липса на доброволци за такива полети, след като нито един от тях не се завърна. Впоследствие съкратиха полетите поради голямата загуба на кораби и накрая съвсем ги преустановиха. От време на време Корпорацията пускаше по някое хибридно табло за управление, някой нов, по-бърз компютър, който да работи заедно с хичиянското табло. Тези кораби също не си заслужават риска. Хичиянското табло за управление сигурно е блокирано от съображения за сигурност. По време на полет курсът не може да се променя. А може би изобщо не може да се променя, без да се разруши кораба.

Веднъж видях едни хора, които се съгласиха да летят срещу премия за риск от десет милиона. Някакъв гений от основните акционери на Корпорацията бе измислил как да се транспортират наведнъж повече от пет души или еквивалентния им товар. Не знаехме как да построим хичиянски кораб, а никога не беше намерен по-голям. „Големият специалист“ бе решил, че тази пречка може да се преодолее, като се използва един петместен кораб като влекач.

От хичиянски метал построиха нещо като шлеп. Натовариха го с разни боклуци и го вързаха с въже към обслужващия модул. Включиха двигателя на модула (той е обикновен ракетен двигател с течено гориво).

Цялата операция наблюдавахме по пиезовизията. Видяхме как обслужващия модул издигна кораба, как въжето се опъна, а после се отпусна. Беше най-глупавата идея, която може да съществува.

След това, изглежда, включиха хичиянския двигател.

доклад от мисия

Кораб 5–2, Маршрут 08D33. Екипаж Л.Конйечни, Ф.Ито, Ф.Лаунсбъри, А.Акага. Време на пътуване 27 дни и

16 часа. Неидентифицирана главна звезда, много вероятно от куп 47 Туканае.

РЕЗЮМЕ. Наблюдение при свободно падане. Никаква планета наблизко. Главна звезда А6 много ярка и гореща на разстояние приблизително 3,3 астрономически единици.

Чрез маскиране на главната звезда са получени великолепни кадри на може би двеста или триста съседни звезди с видима звездна величина от 2 до 7. Не са открити никакви артефакти, сигнали, нито планети или астероиди, на които може да се кацне.

Престой на станция по орбита само три часа поради силна радиация от звезда А6. Лара и Евелин Конйечни сериозно заболели по време на връщането, очевидно от радиационно облъчване, но вече здрави. Не са донесени никакви артефакти или образци.

Единственото, което видяхме на екрана на пиезовизията, беше как шлепът бе дръпнат рязко, после всичко изчезна.

Никога не се завърна. При повторното разглеждане на забавени кадри видяхме онова, което се бе случило още в самото начало: въжето бе разсякло кораба като твърдо сварено яйце. Хората в него никога не можаха да научат какво им се бе случило. Корпорацията и досега предлага онези десет милиона, но вече никой не желае да повтори опита.

Шики ми изнесе учтиво едно укорителна лекция, но кратката бележка по пиезофона от мистър Хсиен беше наистина ужасна. Все пак най-лошото ми се размина, останах на работа. След ден-два Шики отново започна да ни разрешава да се чупим.

По-голямата част от времето бях с Клара.

Много пъти си уреждахме срещи в нейното легло и много рядко за по един час, в моето. Всяка нощ спяхме заедно. Може би ще си помислите, че ни е омръзнало. Нищо подобно! След известно време започнах да се питам за какво правим любов: за удоволствие, или за да избягаме от размисъл върху собственото ни „аз“. След секса лежах на кревата и наблюдавах Клара, обърната по корем, със затворени очи дори и ако само две минутки по-късно трябваше да излизаме. Мислех си как добре познавах всеки сантиметър от нейното тяло. Обичах да усещам похотливата ѝ миризма и да мечтая — о, как обичах да мечтая! Мечтаех си за неща, които дори не смеех да изрека на глас: за един апартамент под Големия балон с Клара, за един бокс във венериански тунел с Клара, дори за живот в мините за храна на Земята с Клара. Предполагам, че бях влюбен. А след това, докато продължавах да я наблюдавам, чувствах, че нещо в мен се променя и онова, което виждах, беше обикновено човешко същество като самия мен, само че жена: една страхливка, която не се решава да използва най-големия шанс, който човек може да има през своя живот.

Когато не бяхме в леглото, се разхождахме из Гейтуей. Не, това не бяха срещи. Обикновени разходки. Рядко ходехме в „Синия ад“ или на холокино, дори рядко се хранехме навън. Клара го правеше. Тя можеше да си го позволи, но аз не можех. Аз се хранех най-често в стола на Корпорацията срещу дневната такса, която включваше и храна. Не че Клара имаше нещо против да плаща сметките и на двама ни, но не можеше да се каже и че има голямо желание за това. Бяха се оформили различни групи, към които можехме да се присъединим и ние: за игра на карти или някакъв друг вид игри; за народни танци; на любителите на хубава музика; дискуссионни групи. Участието в тях беше безплатно, а понякога дори и интересно.

Няколко пъти ходихме в музея. Нямах голямо желание за това. Действаше ми укорително.

За пръв път отидохме, когато избягах от работа, деня, в който замина Уила Форханд. Обикновено музеят е пълен с посетители: членове на екипажи от стражевите кораби, екипажи от кораби по редовни линии, туристи. Този път кой знае защо имаше само двама души и имахме възможност да разгледаме всичко. Стотици молитвени ветрила — онези странни малки кристални неща, изработени от фолио, които бяха най-често срещаният хичиянски артефакт. Никой не

знаеше за какво са служили. Бяха много и се намираха навсякъде. Имаше оригинална анизокINETИЧНА щампа, която вече бе донесла на щастливия ѝ откривател около дващест милиона долара лицензионни възнаграждения (побираше се в обикновен джоб), кожи, растения във формалин, оригиналния пиезофон, който бе донесъл на трима откриватели достатъчно пари, за да станат ужасно богати.

Експонатите, които можеха лесно да се откънат, като молитвените ветрила, кървавите диаманти и огнените перли, бяха под удароустойчиви стъкла. Мисля, че дори бяха включени към алармена система. За Гейтуей това беше необичайно. Там няма никакви закони освен онези, които бе наложила самата Корпорация. Тя бе създавала и нещо като полиция и наредби, забраняващи кражбата и убийството, но нямаше никакви съдилища. Ако нарушите наредбите, органите за сигурност ви прибират и ви пращат на някой от летящите по орбита стражеви кораби: на страната, от която сте дошли, ако има такъв; ако няма, на който и да е. Ако не ви хванат, или пък не искате да отидете на кораба на вашата страна и съумеете да убедите екипажа на кораба на другата страна да не ви вземат, Корпорацията няма нищо против. Попаднали на стражевия кораб обаче, ще бъдете съдени. След като се установи, че сте виновни, има три възможности: да си платите и да ви върнат там, откъдето сте дошли; да станете член на екипажа, ако ви приемат; да ви изхвърлят навън, в откритото пространство без скафандър. Така че не е трудно да се разбере защо без да има много закони, престъпленията на Гейтуей са малко.

Главната причина за заключване на ценните експонати обаче е в това, че някои туристи могат да се съблазнят и да се опитат да откънат някой и друг сувенир.

С Клара съзерцавахме съкровищата, които други бяха намерили и... някак си съумявахме да избегнем разговора по проблема, който имаме: от нас очакваха да заминем и обогатим сбирката.

Това не бяха просто експонати. Бяха предмети, които запленаваха; бяха неща, изработени и държани от хичиянски ръце (а може би пипала?, или нокти?) и бяха донесени от невъобразими места, безкрайно далеч отук. Но още по-силно ме привличаха непрекъснато примигващите екрани на дисплеите. Едно подир друго се показваха резюмета на всички мисии; баланс на общия брой на мисиите и на завърналите се кораби; изплатените лицензионни възнаграждения на

щастливците; списък на нещастните, име подир име, на екран голям колкото една стена. Най-изразителни бяха обобщените цифри: 2355 излетели кораби (докато бяхме вътре тази цифра се увеличи на 2356, 2357; дори усетихме старта на тези два кораба), от тях успешно завърнали се 841.

Стояхме пред този дисплей и не смеехме да се погледнем, но почувствах как Клара стисна ръката ми.

Дефиницията на „успешна мисия“ беше доста разтеглива. Това означаваше, че корабът се е върнал, но нищо не се казваше колко души от екипажа са живи, нито пък в какво състояние са.

Излязохме от музея и мълчаливо се отправихме към проходната шахта.

Мислех си, че в казаното от Ема Фрост има много истина: човешката раса има остра нужда от онова, което изследователите биха могли да ѝ дадат. Страшно много се нуждае. Човечеството гладува, а хичиянската технология може би ще направи живота по-поносим, ако изследователите успеяха да открият нещо.

Дори ако трябваше да се заплати с цената на няколко живота.

Дори и ако в тези няколко живота влизаше живота на Клара, дори и моят собствен живот. „Бих ли желал, запитах се аз, моят син, ако някога имам син, да има детство като моето“?

Слязохме на хоризонт „Неподготвени“ и чухме гласове. Не им обърнах внимание. Продължавах да си мисля.

— Клара — наруших мълчанието аз, — хайде да...

Но Клара гледаше някъде зад мен.

— За Бога, Боб! — извика тя. — Погледни кой е там!

Обърнах се и видях Шики да пърпори с криле и да разговаря с една девойка. Изненадах се, когато я познах. Беше Уила Форханд. Тя ни поздрави смутено и същевременно развеселено.

— Какво става тук? — попитах аз. — Не излетя ли преди малко... може би преди осем часа?

— Десет — отговори тя.

— С кораба ли се случи нещо, та си се върнала? — запита Клара.

Уила унило се усмихна.

— Нищо му няма да кораба. Отидох и се върнах. Най-краткото пътуване досега. До Луната.

— Земната Луна?

— Същата — полагаше усилия да не се разсмее, или разплаче.

Шики каза успокоително:

— Сигурно ще ти дадат премия, Уила. Веднъж един екипаж отиде до Ганимед и корпорацията им даде да си разделят половин милион долара.

Тя поклати глава.

— Зная това не по-зле от теб, мили Шики. Да, ще ни дадат по нещичко, но то ще е толкова малко, че няма да стигне за нищо.

Ето това беше необичайното и изненадващото във Форхандови: винаги имаха предвид цялото семейство. Очевидно бяха много задружни, макар че не обичаха да говорят по този въпрос с чужди хора.

Потупах я по рамото с жест, изразяващ нещо средно между симпатия и съчувствие.

— Какво смяташ да правиш?

Тя ме погледна изненадано.

— Как какво? Вече се записах за друга мисия, вдругиден.

— Браво! — поздрави я Клара. — Значи ще имаш едновременно две празненства. По-добре да побързаме...

Един час по-късно, точно преди да заспим, Клара каза:

— Ти май искаше да кажеш нещо, преди да видим Уила?

— Забравих го — отговорих сънливо. Не бях го забравил. Знаех какво беше, но вече нямах желание да го кажа.

Имаше дни, в които възбудата ми беше толкова голяма, че ми идеше отново да предложи на Клара да пътува с мен. А имаше и дни, в които се завръщаше някой кораб с двама изгладнели до смърт, обезводнени изпитатели и дори без изпитатели, или дни, през които определения за информация час съобщаваха номерата на полетите от последната година, смятани за неуспешни. Тогава бях готов окончателно да напусна Гейтуей.

През повечето дни ние просто отлагахме решението. Това никак не беше трудно. Приятно беше да се живее така — да изучаваме Гейтуей и да се изучаваме взаимно. Клара си нае домашна прислужница — една набита руса жена от мините за храна в Кармартен на име Хюа. Като се изключи това, че в шотландските

заводи за едноклетъчен протеин използват каменни въглища вместо нефтени шисти, животът ѝ беше съвсем като моя. Само дете бе пристигнала тук не с лотариен билет, а след двегодишна работа на търговски космически кораб. Тя дори не можеше да се върне вкъщи. Бе останала на Гейтуей, без да може да изплати на компанията дължимата от нея сума. Не можеше и да пътува, тъй като от единствения ѝ полет се бе върнала със сърдечна аритмия, която понякога се подобряваше, но понякога дотолкова се влошаваше, че я вземаха за по една седмица в болница „Крайна“. Работата ѝ беше да готви и почиства на Клара и на мен и да гледа малкото момиченце, Кейти Франсиз, когато баща ѝ беше на работа, а Клара не искаше да се главоболи. Клара губеше доста много в казиното и всъщност не можеше да си позволи да има домашна прислужница, но тогава тя не би имала време за мен.

Онова, което ни позволяваше лесно да избягаме от собствената си съвест, беше умението ни да се преструваме един пред друг, а понякога дори и пред себе си, че всъщност се подготвяме сериозно за деня, когато ще се обяви подходящ полет.

СЪОБЩЕНИЕ

ЧОВЕШКИ ОРГАНИ за продажба или размяна. Всичките са добре подбрани. Най-добра оферта. Търсят се ляво сърдечно ухо, лява и дясна камера и съответните части. Телефон 88-703 за подбор за съвместимост.

ИГРАЧИ НА ХНЕФАТАФЛ, шведи или московчани за големия турнир на Гейтуей. Желаящи да тренират. 88-122.

ПИСАТЕЛ от Торонто желае да му кажете как е там при вас.

Адрес Тони, 955 Бей, ТорОнтКан М5С2А3. **ИМАМ НУЖДА** да поплача. Ще ви помогна да откриете собствената си мъка. Телефон 88-622.

Това не беше никак трудно. Много истински изследователи вършеха същото между полетите. Имаше една група, която наричаше себе си „Хичиянски търсачи“, събираха се всяка сряда. Тя бе създадена и се ръководеше от един изследовател на име Сам Кахан. Когато той беше на полет, ръководеше се от някой друг. Сега Сам се беше върнал и очакваше двамата си съкеипници да възстановят формата си, за да извършат следващия полет. (Между другите беди, те се бяха върнали и със скорбут поради повреда в корабния фризер.) Сам и неговите приятели бяха хомо и явно поддържаха една тройна връзка, което обаче не намаляваше техните интереси в хичиянските науки. Те имаха записи от всички лекции, четени преди няколко курса по дисциплината „Чужди светове“ в резервата в Източен Тексас, където професор Хеграмет се утвърди като най-големия специалист в света по изследвания в областта на хичиянството. Научих много неща, макар че основният факт, че относно хичиянците въпросите са далече повече от отговорите, беше добре известен на всички.

Включихме се в група за поддържане на добро физическо състояние. Упражненията бяха за тонизиране на мускулатурата. Не изискваха преместване на който и да било от крайниците на повече от няколко сантиметра. Имаше и два вида масаж: за удоволствие и за общо укрепване. Масажът може би наистина укрепваше, но удоволствието беше сигурно, особено сексуалното. Клара и аз се научихме да правим чудни неща с тялото на другия. Изкарахме и един курс по готварство. (Със стандартните продукти могат да се приготвят много разнообразни и добри ястия, ако се използват различни подправки и аромати.) Набавихме си и комплект от касети с курсове по езици, в случай че бяхме в екипаж, който не говори английски. Упражнявахме се, като изпълнявахме ролята на шофьор на такси, който говори италиански или гръцки. Включихме се и в една група по астрономия. Там имахме достъп до телескопите на Гейтуей и прекарахме доста време в наблюдаване на Земята и Венера във от равнината на еклиптиката. Когато не беше на кораба, Франсис Херейра също участваше в тази група. Двамата с Клара го харесвахме и си създадохме навик след курса да си пийваме в стаите — искам да кажа в стаята на Клара, където прекарвах голяма част от времето си. Франсис проявяваше голям, почти чувствен интерес към това как е

там, навън. Той знаеше всичко за квазарите, за черните дупки и галактиката Зейферт, да не говорим за такива работи като двойни и нови звезди. Често разисквахме как ли ще изглежда една мисия при среща с вълновия фронт на една пресупернова звезда. Би могло да се случи. Известно беше, че хичиянците са се интересували на първо място от наблюдение на астрофизически явления. Някои от техните маршрути несъмнено бяха програмирани да изведат екипажите в близост до интересни явления, а несъмнено една пресупернова представлява тъкмо такова явление. Само че вече е много късно и вероятно няма такава супернова, която да е „пре“.

— Интересно — каза Клара и се усмихна, за да покаже, че това е просто абстрактна гледна точка, която тя споделя, — дали точно това не се е случило на някои от онези, които не са се завърнали?

— Това е една чисто статистическа вероятност — каза Франси, като се усмихна, с което показва, че приема правилата на играта. Той упражняваше своя английски, който поначало беше доста добър, а сега вече нямаше дори и акцент. Франси владееше също немски, руски и знаеше доста много от някои други романски езици, като например португалски. Открихме го, когато с Клара правехме упражнения по касетата и установихме, че той разбира значително по-добре, отколкото ние. — И въпреки това хората пътуват.

Клара и аз замълчахме за момент, а после тя се засмя и подхвърли:

— Някои!

Бързо я прекъснах:

— Звучи така, сякаш искаш да пътуваш, Франси.

— Нима се съмняваш?

— Ами да, разбира се, другояче и не можеше да бъде. Имам предвид, че ти си в бразилския стражеви кораб. Ти не можеш да напуснеш, когато речеш, нали?

Той ме коригира.

— Мога да напусна, когато си пожелаю, но след това просто няма да мога да се върна отново на тази работа.

— А дали тази цена не е много висока за теб?

— За това няма висока цена — отговори той.

— Дори — настоявах аз, — ако съществува риск да не се върнеш или да се върнеш като онези, които пристигнаха днес?

Беше се върнал един петместен, кацнал на някаква планета с растителност подобна на отровния бръшлян. Казват, че състоянието на екипажа било много тежко.

— Да, разбира се — отвърна Франси.

Клара започна да нервничи.

— Смятам да си лягам — каза тя.

В гласа ѝ прозвучаха някакви нови нотки. Погледнах я и казах:

— Ще те изпратя до вкъщи.

— Не е необходимо. Боб.

— Все пак ще те изпратя — отговорих аз, като пренебрегнах намека. — Лека нощ, Франси. Ще се видим следващата седмица.

Клара вече бе изминала половината път до проходната шахта и трябваше да тичам, за да я догоня. Хванах се за въжето и казах:

— Ако наистина не желаяш да те изпратя, ще се върна в квартирата си.

Не ме погледна, но и не каза какво точно желае, така че слязох на нейния хоризонт и я последвах в жилището ѝ. Във външната стая Кейти спеше дълбоко. Хюа дремеше пред холовидеото в спалнята. Клара освободи прислужничката и отиде да види дали е добре завито детето. Седнах на ръба на леглото и я зачаках.

— Може би съм пред мензис — каза Клара, когато се върна. — Съжалявам. Просто се чувствам нервна.

— Ако искаш, ще си отида.

— За Бога, Боб, престани да повтаряш едно и също!

Тя седна на леглото и се наклони към мен. Прегърнах я през раменете.

— Кейти е толкова сладка — въздъхна тя почти завистливо.

— Сигурно би искала да имаш свое дете, нали?

— Ще имам свое собствено — тя се облегна назад и ме повлече към себе си. — Само искам да зная кога. Това е всичко. Трябват ми много повече пари от тези, които имам, за да осигуря на детенцето добър живот. А пък годинките си вървят.

Полежахме малко така, после аз ѝ прошепнах в ухото:

— И аз искам това, Клара.

Тя въздъхна отново и отвърна:

— Мислиш ли, че не знам?

Изведнъж лицето ѝ отново доби напрегнато изражение и тя попита:

— Какво е това?

Някой лекичко чукаше на вратата. Не беше заключено. Никога не се заключвахме, но и никой не бе идвал без покана, а сега идваше.

— Стърлинг! — възкликна Клара. В един миг се преобрази в предишната Клара. — Боб, това е Стърлинг Франсиз, бащата на Кейти. Боб Бродхед.

— Здравейте — отвърна той. Беше много по-стар, отколкото си представях, че може да бъде бащата на това малко момиченце, най-малко на петдесет, но за годините си изглеждаше много по-стар и по-изтощен. — Клара — каза той, — решил съм да върна Кейти у дома със следващия кораб. Ако не възразяваш, ще я взема тази вечер. Не бих искал да го чуе от други хора.

Клара се протегна и ме хвана за ръка, без да ме погледне.

— Какво да чуе?

БЕЛЕЖКИ ПО ХИЧИЯНСКИЯ ЗАДНИК

Професор Хеграмет. Нямаме никаква представа как са изглеждали хичиянците, освен някои косвени заключения. Вероятно са били двуноги. Останалите от тях инструменти прилягат сравнително добре към човешките ръце; е, следователно са имали ръце, или нещо подобно на ръце. По външен вид, изглежда, доста са приличали на нас. Трябва да са били по-ниски — може би сто и петдесет сантиметра или по-малко. Имали са странни на вид задници.

Въпрос. Какво искате да кажете с това „странни на вид задници“?

Професор Хеграмет. Виждали ли сте как изглежда пилотското място в един хичиянски кораб? Това са две метални плочи, свързани под формата на буквата V. На тях не можете да седите дори и десет минути, без да ви се

прищипе задника. Ето защо ние опънахме над тях мрежови седалки. Но това направихме ние, хората. На тях не им е било необходимо.

Телата им трябва да са изглеждали като на оса, с голям корем, стигащ до под бедрата и провиснал между краката.

Въпрос. Да не би да искате да кажете, че са имали и жило, също като осите?

Професор Хеграмет. Жило? Не, не мисля. Пък може и да са имали. А може и да са имали някаква тяхна система от полови органи.

— За майка си. — Франсиз потри очи, после каза: — Не знаете ли? Джен е мъртва. Корабът ѝ се върна преди няколко часа. Четиримата от обслужващия модул са се заразили с някакви гъбички. Подули се и умрели. Видях тялото ѝ. Тя изглежда... — Франсиз замълча, а след малко продължи: — Най ми е мъчно за Аналия. Била е на орбита, докато другите са били долу, но е пренесла тялото на Джен. Мисля, че го е сторила в момент на умопомрачение. Защо ѝ е трябвало? Било е твърде късно, за да има някаква полза за Джен... Е, все пак. Могла да пренесе само двама от тях. Толкова ѝ позволявал фризерът, защото трябвало да има място и за храната ѝ, разбира се. — Отново спря и този път изглежда не беше в състояние повече да говори.

Седях на края на леглото, докато Клара му помагаше да събудят детето и да го облекат, за да го заведат в неговото жилище. Докато бях сам, няколко пъти включвах пиезовизията и внимателно проучвах съобщенията. Когато Клара се върна вече я бях изключил и седях на леглото с кръстосани крака, потънал в мисли.

— Господи — промълви тя мрачно. — Ама че нощ! — Седна на другия край на леглото и продължи: — Вече не ми се спи. Ще се кача горе да спечеля на рулетка някой и друг долар.

— Недей — помолих я аз. Предната вечер бях седял до нея три часа и видях как спечели десет хиляди долара, а после загуби двайсет.

— Имам по-добра идея. Хайде да се запишем за мисия.

Като чу това, тя се обърна към мен така енергично, че за момент отскочи от леглото.

— Какво?

— Да заминем.

Затвори за момент очи и без да ги отваря, попита:

— Кога?

— Полет 29–40. Петместен е и екипажът му е добър: Сам Кахане и приятелчетата му. Вече са се възстановили напълно и им трябва още двама души да си попълнят екипажа.

Тя приглади клепките си с края на пръстите, след това отвори очи, погледна ме и каза:

— Е, Боб, това предложение е интересно. — На стените от хичиянски метал бяха спуснати пердета, за да спират светлината от хичиянския метал, но дори и при оскъдната светлина можах да видя израза на нейното лице. Беше изплашена. Въпреки това тя каза:

— Те не са лоши хомо. Ти как си с обратните?

— Не им преча и те не ми пречат. Особено пък ако и ти си с мен.

— Хм — отвърна тя, а после се сви до мен, прегърна ме, задърпа ме да легна и положи глава на гърдите ми.

— Защо не? — промълви тя така тихо, че отначало не бях сигурен дали съм я чул.

Когато се уверих, се изплаших. Винаги съществуваше вероятност да каже „не“. Не бях на себе си. Чувствах как треперя. Успях само да кажа:

— Тогава сутринта ще отидем да се запишем.

Тя поклати глава.

— Не — каза Клара с приглушен и неясен глас. Чувствах, че трепери не по-малко от мен. — Обади се по пиезофона, Боб. Ще се запишем още сега, преди да сме размислили.

На следния ден напуснах работа, опаковах нещата в куфарите, с които бях ги донесъл, и ги оставих на Шики да ги пази, докато ме няма. Той ме изгледа завистливо. Клара напусна училището и освободи домашната си прислужница (която изглеждаше сериозно разтревожена), но не си опакова нещата. Бяха й останали доста пари. На Клара, искам да кажа. Бе предплатила наема за двете стаи и остави всичко, както си беше.

Разбира се, имахме прощално тържество. Не запомних никого от присъстващите.

А после, някак си неочаквано, целият екипаж се натъпкахме в обслужващия модул и докато Сам Кахан методично настройваше селектора на курс, ние се изкачихме в капсулата. Затворихме се като в пашкул.

Включихме стартовата автоматика.

И тогава почувствахме как се наклоняваме, как падаме, как се понасяме, след което коригиращите двигатели бяха изключени. Бяхме влезли в курс.

13.

— Добро утро, Боб — каза Зигфрид.

Спрях се на вратата внезапно, разтревожен подсъзнателно.

— Какво има?

— Няма нищо, Боб. Влизай.

— Променил си наредбата — казвам укорително аз.

— Вярно е, Роби. Харесва ли ти?

Оглеждам я. Възглавниците на пода ги няма, фантастичните картини свалени от стената. На тяхно място поставени холографски снимки на космически сцени, планини, морета. Най-странното от всичко бе самият Зигфрид: гласът му идваше от едно чучело, седнало в ъгъла на стаята с молив в ръка и черни очила.

— Обърнал си всичко наопаки — отговорих аз. — От какъв зор?

Гласът му звучеше така, сякаш се усмихва благосклонно, макар че изразът на чучелото остана непроменен.

— Просто си помислих, че промяната ще ти хареса. Роб.

Направих още няколко крачки и отново спрях.

— Изнесъл си и постелката!

— Не е необходима, Боб. Както виждаш, донесъл съм кушетка. Това е по-обичайно, нали?

— Хм.

Започна да ме убеждава:

— Защо не легнеш на нея? Ще видиш колко е удобна.

— Хм. — Легнах внимателно. Усещането беше странно. Никак не ми хареса. Може би защото за мен тази стая беше нещо сериозно и всякакви промени в нея ме изнервяха. — Постелката имаше ремъци — отбелязах аз.

— Кушетката също е с ремъци, Боб. Отстрани са. Погледни, ей там. Не е ли по-добре?

— Не, не е!

— Мисля — продължи той тихо, — че за терапевтични цели аз решавам дали някои промени са добри или не, Роб.

Изправих се.

— А има и още нещо, Зигфрид. Реши най-после със скапания си ум как ще ме наричаш. Името ми не е нито Роб, нито Роби, нито пък Боб. Името ми е Робинете.

— Зная това, Роби...

— Ето, пак!

Замълчава за малко, а след това добавя нацупено:

— Нима не мога да те наричам както ми харесва, Роби?

— Хм. — Имах неограничен запас от тези нищо не означаващи възклицания. Всъщност щеше ми се целият сеанс да премине без да разкрия нещо за себе си. Бях решил да опозная Зигфрид. Исках да зная защо при всеки нов сеанс се обръща към мен с ново име; да разбера какво интересно намираше в онова, което му разказвах; да си обясня какво мислеше за мен... ако онова нещо отсреща ми, направено от тенекия и пластмаса въобще можеше да мисли.

Разбира се, онова, което знаех и което Зигфрид не знаеше, бе, че добрата ми приятелка С.Я. обеща да ми помогне да му изиграя една малка шегичка. С голямо нетърпение очаквах този момент.

— Искаш ли нещо да ми кажеш, Роби?

— Не.

Изчаква. Настроението ми се разваля. Чувствам как ставам зъл и необщителен. Мисля, че отчасти това се дължи на нетърпението ми час по-скоро да скроя на Зигфрид един номер, а отчасти на промяната в стаята. Същото правеха и навремето, след онази случка в Уайоминг. Понякога отивах на сеанс, а те сложили в кабинета холоснимка на майка ми. Можете ли да си представите! Беше като истинска, но я нямаше нейната миризма. В действителност беше само светлина. Понякога ме караха да вляза в нея, вътре в тъмнината, където нещо топло и меко ме вземаше на ръце и нежно ми шепнеше. Никак не ми харесваше. Вярно, че бях луд, но чак пък толкоз!

Зигфрид продължава да чака, но аз зная, че няма да е за дълго. Съвсем скоро отново ще започне със своите въпроси. Вероятно пак ще ме пита какво съм сънувал.

— Сънува ли нещо от последния ни сеанс насам, Боб?

Прозинах се. Беше ми адски скучно.

— Мисля, че не. Нищо важно. Сигурен съм, че...

— Бих желал да чуя какво си сънувал. Дори и съвсем малко.

- Известно ли ти е Зигфрид, че ти си истинска напаст?
- Съжалявам, че ме чувстваш като напаст, Роб.
- Тъ... струва ми се, че не мога да си спомня абсолютно нищо.
- Опитай се, моля те.

— Боже Господи! Добре. — Намествам се по-удобно на кушетката. Единствения сън, който си спомням, е съвсем обикновен и зная, че в него няма нищо, което може да се свърже с нещо травмиращо или важно, но ако му кажех това, щеше да се ядоса. Започвам хрисимо да разказвам:

— Бях в един вагон от дълга влакова композиция със стотици вагони. Можеше да се преминава от един вагон в друг. Имаше и една жена. Приличаше на майка, която много кашля и... изглеждаше особено. Отначало мислех, че е мъж. Беше облечена в нещо като мъжки гащеризон. По дрехите не можеше да се каже дали е мъж или жена, пък и имаше много гъсти, мъжки вежди. Бях обаче сигурен, че е жена.

доклад от мисия

Кораб 1–8, Маршрут 013D6. Екипаж Ф.Ито.

Време на пътуване 41 дни и 2 часа. Местонахождение неидентифицирано. Записите от уредите повредени.

Преписът от магнитната лента на екипажа гласи: „Изглежда, че гравитацията на планетата е 2,5, но ще се опитам да кацна. Нито визуално, нито чрез радарно сканиране може да се види нещо поради гъстите облаци от прах и пара. Наистина не изглежда много обещаващо, но това е единайсетото ми кацаме. Настройвам за автоматично завръщане след 10 дни. Ако до тогава не успея да скача обслужващия модул, капсулата ще се върне сама. Искам да разбера какво означават петната и припламванията на слънцето“.

Корабът се върна без човек на борда. Никакви артефакти или образци. Обслужващият модул липсва. Корабът повреден.

— Приказва ли с някоя жена, Боб?

— Моля те, Зигфрид, не ме прекъсвай. Губя си мисълта.

— Извинявай, Роби.

Продължих да разказвам:

— Оставих ги — не, не бях разговарял с тях. Отидох в съседния вагон, последния. Беше свързан към останалата част на влака с нещо като... чакай да помисля, не зная как да ти го опиша. Беше нещо като акордеон, направен от метал. Нали се сецаш? И беше разтегнат.

Спрях за момент най-вече от скука. Искаше ми се да се извиня за този тъп, маловажен сън.

— Казваш, че металният съединител бил разтегнат, така ли Боб?

— Така е, беше разтегнат. И вагонът, в който се намирах, изоставаше все повече. Накрая от целия влак виждах само задната сигнална светлина, която имаше формата на нейното лице и ме гледаше. Тя... — загубих нишката на разказа си. Опитах се да си го спомня. — Предполагам, че съм чувствал колко трудно ще ми е да се върна при нея, сякаш тя... Съжалявам, Зигфрид, не си спомням добре какво стана по-нататък. После се събудих. И — завършвам виртуозно аз — веднага записах всичко, както ти ми каза.

— Всичко това е много ценно, Боб — казва Зигфрид, след което зачака да продължа. Размърдах се неспокойно.

— Тази кушетка не е така удобна, както постелката — оплаках се аз.

— Съжалявам, Боб. Ти каза, че си ги разпознал, нали?

— Кого?

— Двете жени във влака, който все повече се отдалечавал.

— О. Не разбирам какво искаш да кажеш. Разпознах ги в съня. В действителност нямам представа кои може да са.

— Приличаха ли на някого, когото познаваш?

— Никак. Сам се чудя на това.

Зигфрид млъкна. Знаех, че нарочно мълчи, за да ми даде възможност да помисля по отговора, който не му хареса. След малко продължи:

— Ти каза, че една от жените приличала на майка, която много кашля...

— Да. Но не я познавах. Мисля, че по нещо ми се струваше позната, но ти знаеш как е на сън.

Той продължи невъзмутимо:

— Можеш ли да си спомниш някоя жена, която да прилича на майка и много да кашля?

Изсмях се доста силно.

— Скъпи ми приятелю! Мога да те уверя, че жените, които познавам, съвсем нямат вид на матрони. Пък и всички те имат най-малкото основно здравно обслужване. При тях кашлянето е изключено.

— Разбирам. Все пак, напълно сигурен ли си, Роби?

— Не ставай досаден, Зигфрид — отговорих аз. Проклетата кушетка беше адски твърда и неудобна, пък и имах нужда да взема един душ, а ситуацията беше такава, че можеше да продължи безкрайно дълго.

— Разбирам. — Само минутка по-късно той ще клъвне нещо друго. Сигурен съм. Той е като гълъб, този Зигфрид; ще изкълве всичко, подхвърлено от мен — едно по едно.

— Ами другата жена, онази с гъстите вежди?

— Какво за нея?

— Познавал ли си някога жена с гъсти вежди?

— Боже Господи, Зигфрид! Ами че аз съм спал най-малко с петстотин различни жени! Между тях е имало жени с такъв вид вежди, за които дори не си и чувал.

— Нещо по-конкретно?

— Нищо такова, което бих могъл да си спомня веднага.

— Защо веднага, Боб. Моля те, опитай се да си спомниш.

По-лесно е да направиш исканото, отколкото да спориш със Зигфрид.

— Добре, чакай да помисля. Айда Мей? Не. С.Я.? Не. Гретхен? Не. Да ти кажа честно, Зигфрид, Гретхен беше толкова руса, че не мога да кажа дали имаше вежди или не.

— Това са жените от последните ти години, нали, Роб? Може би някоя по-отдавна?

— Да не би да искаш да кажеш много отдавна? — Върнах се назад в спомените си чак до мините и Силвия. Засмях се на глас. — Знаеш ли, Зигфрид? Много е странно, но почти не си спомням как изглеждаше Силвия. — Оо, един момент. Не. Спомних си. Тя си скубеше веждите кажи-речи напълно, а после ги изписваше с молив. Спомням си, защото веднъж, докато лежахме, си направихме по една скица с нейния молив за вежди.

Почти чувам как въздиша.

— Вагоните — казва той, плъзвайки поредната трохичка. — Как ще ги опишеш?

— Като железопътен влак. Дълъг, тесен, движещ се бързо през тунел.

— Дълъг и тесен, движещ се бързо през тунел, така ли. Боб?

Не издържах. Този мой психоаналитик е адски прозрачен.

— Хайде, Зигфрид! Стига си измъквал тези скапани символи на пениси! И без това ползата от тях е никаква.

— Опитвам се да постигна полза от всичко, Боб.

— Виж какво, целият този сън беше много досаден, кълна ти се. А и в него няма нищо. Влакът си беше най-обикновен. Не зная кои бяха жените. Освен това слушай, докато не съм забравил. Проклетата ти кушетка наистина е много неприятна. За парите, плащани от застраховката ми, можеше да намериш нещо далече по-добро.

Сега вече наистина се бях ядосал. Той се опитваше да ме върне към съня, но аз бях решен да получа от него всичко, което ми се полага. На тръгване ми обеща за следващия сеанс да промени обстановката в стаята.

Напуснах кабинета доста доволен от себе си. Наистина има полза от тези процедури. Вероятно се дължи на куража ми да се подложа на психоанализа. А може и цялата тази дивотия да помага по някакъв начин, макар че някои от идеите в нея са доста вятърничави.

14.

Свалих предпазния колан, за да се спася от коляното на Клара и се натъкнах на лакътя на Сам Кахан.

— Извинявай — каза той, без дори да погледне на кого се извинява. Ръката му все още беше върху стартовия бутон, макар че от десет минути вече летяхме. Беше втренчил поглед в примигващите светлини на хичиянското арматурно табло и само от време на време вдигаше глава, за да види навигационния екран.

Почувствах, че ми се повдига и станах. На Гейтуей трябваше да минат седмици, преди да свикна с отсъствието на гравитация. Колебанията на гравитацията при полета бяха нещо съвсем различно. Не че бяха много силни, но бяха чести; по няколко на минута и вътрешното ми ухо започна да протестира.

Промъкнах се към кухненската площ, без да изпускам от поглед тоалетната. Хам Тайе още не бе излязъл. Ако се забави още малко, положението ми ставаше критично. Клара се усмихна, пресегна се от мястото си, така както си беше с предпазния, и ме потупа по ръката.

— Бедния Боби — съжали ме тя. — Това е само началото.

Глътнах едно хапче, безразсъдно запалих цигара и реших: не трябва да повръщам. Не зная доколко се дължеше на морската болест. Мисля, че главната причина беше страхът. Има нещо много ужасяващо в това да знаеш, че от онази мигновена, грозна смърт те дели само една тънка метална обвивка, направена преди половин милион години от някакви странни същества; да разбираш, че си поел ангажимент да отидеш някъде, неизвестно къде, и че това може да се окаже крайно неприятно.

Върнах се обратно на мястото си, затегнах предпазния колан, изгасих цигарата, затворих очи и се опитах да не мисля за нищо, да убия времето.

Много време имаше за убиване. Средно се пътуваше около четирийсет и пет дни в едната посока. Нямаше значение колко далече може да стигне кораба; десет светлинни години или десет хиляди.

Имаше някаква зависимост, но не беше линейна. Казаха ми, че корабите непрекъснато се ускоряват и през цялото време ускорението нараства. Това нарастване не е нито линейно, нито дори експоненциално, а по някаква зависимост, която все още никой не бе проумял. Много бързо се достига свръхсветлинна скорост — за по-малко от час. После, след доста време, до много по-голяма и накрая до наистина фантастична скорост.

Казват, че това се познавало по звездите, наблюдавани на навигационния дисплей. Преминаването на свръхсветлинната скорост се познава по тяхното скупчване в центъра на екрана, който по време на полета е разположен на предната част на кораба.

В действителност звездите не са се преместили. Просто се вижда светлината от източници, разположени отзад или отстрани на кораба. Фотоните, които попадат на челната камера за наблюдение, са били излъчени преди един ден, една седмица или преди сто години. След един-два дена пътуване те дори престават да приличат на звезди; по-скоро наподобяват на някаква разтопена сива повърхност. Нещо като холофилм, гледан срещу светлината. Докато от холофилм със светкавица може да се направи снимка, то от хичиянските екрани никой досега не е успял да снима друго, освен чакълеста сива повърхност. Най-после успях да вляза в тоалетната, но, изглежда, спешната ми нужда беше попреминала. Когато излязох, Клара, останала сама в капсулата, извършваше ориентиране по звездите с теодолитна камера. Тя се обърна да ме поздрави и добави:

— Сега изглеждаш по-добре.

— Ще устискам. Къде са момчетата?

— Къде може да са? Долу в обслужващия. Дред смята, че трябва да направим график за ползване на обслужващия модул: два часа ние с теб ще разполагаме с него, докато останалите са тук, горе, а след това обратно — ние ще се качим горе, а пък те ще слязат в модула.

— Хм! — Звучи добре. Наистина бях се чудил как ще си осигурим нещо като усамотяване. — Добре. Сега какво да върша?

Тя се наведе към мен, целуна ме разсеяно и отговори:

— Просто не ми пречи. Знаеш ли, изглежда че се насочваме право към Галактическия Север.

Приех тази информация с дълбокомисления израз на невежа, но после попитах:

— Това добро ли е?

Клара се усмихна.

— Откъде мога да знам?

Облегнах се и я загледах. Може би беше толкова уплашена, колкото и аз, но с нищо не го показваше.

Започнах да мисля какво значеше да пътуваме към Галактическия Север — и, което беше по-важно, след колко време щяхме да стигнем там.

Засега най-краткото пътуване до друга звездна система е продължавало осемнайсет дни. Било е до звездата Барнард и се е оказало пълен неуспех. Най-дългото пътуване, или по-точно най-дългото известно досега (кой знае колко кораби с мъртви изследователи на борда са на път обратно към Гейтуей, може би от звездата М-31 от съзвездието Андромеда и още не са пристигнали), беше седемдесет и пет дни в едната посока. Върнали се мъртви. Трудно е да се каже къде са били. От направените снимки нищо не могло да се разбере, а изследователите, разбира се, отдавна не били в състояние да говорят.

Пътуването е доста страшничко дори и за ветерани. Чувства се ускорението, но не се знае докога ще продължи. Обръщането обаче се разбира. Най-напред златната спирала, каквато има във всеки хичиянски кораб, започва по малко да свети. (Никой не знае защо.) Но дори без да се гледа спиралата, може да се разбере по малката псевдогравитация, тъй като тя променя посоката си — вместо да тегли назад, започва да тегли напред и по пода, който става таван.

Защо ли хичиянските кораби по средата на полета не превключат посоката на тягата, така че вместо за ускоряване да я използват за забавяне? Просто се чудя! Само хичиянците си знаят.

Може би поради това, че всички уреди за наблюдение са разположени на предната част на кораба. А може би поради това, че предната част винаги е добре бронирана, дори и при най-леките кораби — предполагам за защита от удари с разсеяни газови молекули или прах. Но пък нали някои от по-големите кораби — някои триместни и почти всички петместни са целите бронирани. Те също се обръщат!

СЪОБЩЕНИЕ

ЩЕ МАСАЖИРАМ седемте ви точки, ако ми прочетете Джибран. Нудизъм по желание. 86–004.

ИНВЕСТИРАЙТЕ средствата си в най-бързо развиващата се нация в Западна Африка. Благоприятни данъчни закони, гарантиран растеж. Нашият представител на Гейтуей ще ви каже как да сторите това. Безплатна лекция на магнитна лента, опресняване, „Синия ад“, сряда 15,00 часа. „Дахомей е най-люксовият курорт на утрешния ден“.

АКО ИМА НЯКОЙ от Абърдийн нека се обади да си поговорим. 87–396.

ВАШИЯТ ПОРТРЕТ с пастел или маслени бои можете да имате само срещу 150 дол. Портрети на други. 86–569.

Така че, когато спиралата започва да присветва и усетите обръщането, знаете, че е изтекла една четвърт от действителното време на пътуване. Разбира се, това не означава една четвърт от цялото време на мисията. Колко време ще останете при достигнатата цел е нещо съвсем друго. Това трябва да решите сам. Обръщането само показва, че сте изминали половината от пътя до целта.

Умножавате дните до обръщане по четири и ако полученото число е по-малко от дните, за които сте осигурени с храна, трябва да сте доволни, че поне няма да се върнете полумъртви от глад. Разликата между двете цифри показва колко дълго можете да останете при целта.

Основният запас от храна, въздух и вода е за двеста и петдесет дни. Сравнително лесно може да се изкара и до триста (само ще се върнете измършавял и може би с някое заболяване, резултат от недохранване). Така че, ако до шейсетия-шейсет и петия ден корабът

не се обърне, може би ще имате проблеми и започвате да ядете по-малко. Ако обаче това продължи до осемдесетия или деветдесетия ден, тогава тези проблеми автоматично отпадат, тъй като нямате никакъв шанс да се върнете жив. Няма смисъл да се опитвате да промените курса. Това само ще представлява друг начин да умрете, поне доколкото са ми казвали други изследователи.

Може би хичиянците са могли да променят курса когато пожелаят, но как са правили това засега представлява една от многото загадки. Както и защо така грижливо са прибрали всичко, преди да изчезнат? Или как са изглеждали? Или пък къде са отишли?

Когато бях дете, по панаирите продаваха една книжчица остроумно озаглавена: „Всичко, което знаем за хичиянците“. Беше със сто двайсет и осем страници — всичките празни.

Ако Сам, Дред и Мохамад бяха хомо, а в това нямаше никакво съмнение, през първите няколко дни те с нищо не го показаха. Занимаваха се с любимите си развлечения: четене на книги, слушане на касети (със слушалки), игра на шах и, когато успяваха да убедят Клара и мен, игра на китайски покер. Не играехме на пари, а просто да мине времето. (След два дена Клара сподели, че повече се печели при загуба, защото ако загубиш, по-дълго запълваш времето си в търсене на причините за загубата.) Бяха напълно толерантни и любезни към Клара и към мен — потиснатото малцинство на хетеросексуални хора сред преобладаващата на кораба хомосексуална култура и ни отстъпваха обслужващия модул точно петдесет процента от времето, макар че бяхме само четирийсет процента от състава.

Разбирахме се. И добре, че се разбирахме, иначе както бяхме нагъсто, не знам как щяхме да изкараме.

Вътрешността на един хичиянски кораб, дори петместен, не е по-голям от апартаментска кухня. Малко допълнително пространство дава обслужващия модул — колкото един нормално голям килер — но при далечен маршрут то е е запълнено с храна и апаратура. И от тази кубатура, общо примерно четирийсет и два или четирийсет и три кубически метра, извадете всичко друго, което влиза в нея, плюс нас, петимата изследователи.

Когато сте в пространството тау, ускорението е малко. В действителност това не е ускорение, а нежелание на атомите на тялото да се движат със свръхсветлинна скорост, така че то може да се опише по-скоро като триене, отколкото като гравитация. Чувствате се така, сякаш тежите около два килограма.

При тези условия, за да почивате, трябва да има нещо, върху което да се разположите. Всеки член на екипажа има свое съвместимо легло, което може да се преобразува и в стол за сядане. Към всичко това прибавете мястото, което заемат личните вещи: шкафчета за касети, дискове и облекло (последното не е особено много), тоалетни принадлежности, снимки на любими и скъпи хора (ако има такива) и всичко друго, което бихте решили да вземете със себе си с общ обем $1/3$ кубически метър и 75 килограма и ще разберете колко голяма е теснотията.

Прибавете още оригиналното хичиянско оборудване на кораба. Три четвърти от него никога не се използва; по-голяма част не знаете как да го използвате, ако се наложи. Какво се прави с него ли? Нищо. Това съвсем не означава, че можете да го махнете. Хичиянските машинарии са така конструирани, че нищо не може да се махне. Ако ампутирате макар и само една малка част от нея, ще умре цялата.

Ако знаехме как да излекуваме раната от такава ампутация, може би щяхме да махнем някоя и друга джунджурия, но не знаехме и затова нищо не махаме. Голямата златна кутия с формата на диамант, която при опит за отваряне експлодира, тъпичката спирала от златна тръбичка, която от време на време мъждука, но много често става нетърпимо гореща (и никой не знае защо) и така нататък. Всичко това е вътре и през цялото време се блъскате в него.

Към това трябва да се прибавят и някои други принадлежности: скафандри (по един за всеки, подобрени според неговия ръст и фигура), фотографска апаратура, тоалетни принадлежности, контейнери за отпадъци, инструменти за провеждане на опити, оръжие, дрелки, кутии за образци и всичко онова, което сваляте на повърхността на планетата, ако имате късмет да откриете такава, на която може да се кацне.

Незадетото пространство никак не е много. Все едно че живееш седмици наред с още четирима души под чергилото на голям камион с работещ двигател.

След първите два дена в мен възникна една необяснима неприязън към Хам Тайе. Беше грамаден мъж и заемаше много място. За мен това не беше справедливо.

Честно казано Хам бе толкова висок, колкото и аз, макар че тежеше повече. За мен обаче беше важно не колко място заемам аз самият, а колко място заемат другите. Сам Кахан беше по-добър по отношение на ръста — не повече от сто и шейсет сантиметра, с твърда, черна коса и силно окосмено тяло, от срамната област до под брадата и целия гръб. Не смятах, че Сам отнема от жизненото ми пространство, докато не намерих един дълъг черен косъм от брадата му в храната си. Хам поне не беше космат — с мека златиста кожа, която го правеше да прилича на евнух от някой йордански харем. (Дали йорданските крале имаха евнуси в харемите си? А и въобще дали имаха хареми? Изглежда, че Хам не знаеше; вече три поколения от рода му живееха в Ню Джърси.)

Хванах се дори, че противопоставям Клара на Шери, която беше сигурно с два ръста по-дребна. (Не винаги. Обикновено Клара си беше напълно добра).

А Дред Фрауенглас, който дойде с екипа на Сам, беше тих, фин млад мъж, който не говори много и заемаше по-малко място от когото и да било.

Единствено аз бях новак в групата и всички се стараеха да ми покажат как да върша малкото, което трябваше да се свърши. Правеха се обикновено фотоснимки и се отчитаха показанията от спектометъра. На магнитна лента се записваха данни от хичиянския контролен панел — малки изменения в оттенъка и яркостта на цветните светлини. (Все още продължаваха да ги изучават с надеждата да разберат техния смисъл.) Правеха се снимки и анализи на спектъра на звездите от пространството тау. Цялата тази работа отнемаше може би не повече от два човекочаса на ден. Още толкова време отнемаше приготвянето на храната и почистването.

Дневно с работа се запълваха около осем човекочаса на пет души, които разполагаха общо с четирийсет човекочаса.

Чиста лъжа. Не това е главното, което се прави през тези дълги часове. Главното е чакане! Чакане, корабът да се обърне.

Минават три дена, четири дена, една седмица. Почвам да чувствам как сред другите възниква някакво напрежение, което не

споделям. Минават две седмици и вече знам какво е това напрежение, защото самият аз започвам да го изживявам. Всички очакваме обръщането. Вечер, преди да заспим, поглеждаме към златната спирала да видим дали не е засветила, Сутрин, като се събудехме, първата ни работа беше да погледнем дали таванът не е станал под. През третата седмица вече бяхме определено нервни. От всички най-нервен беше Хам — онзи, закръгленичкият, със златиста кожа и чудно красиво лице.

— Хайде да поиграем малко покер, Боб.

— Не, благодаря, не ми се играе.

— Хайде, Боб. Трябва ни четвърти. (При китайския покер се раздават всички карти — по тринайсет на всеки. По друг начин не може да се играе.)

— Не желая да играя.

Изведнъж той избухва:

— Майната ти! Като член на екипажа не струваш пукната пара, а сега не искаш и на карти да играеш!

После седна и започна унило да сече картите — цял половин час, сякаш се тренираше за нещо, от което зависеше животът му. А може пък да се стигне и до там, че това наистина да му спаси живота. Помислете само. Да предположим, че сте в петместен и сте пътували седемдесет и пет дни без обръщане. Очевидно сте в беда; запасите от храна няма да стигнат за изхранване на пет души повече от триста дни.

Но може би ще стигнат за четирима? Или за трима? Или за двама? Или за един? Става ясно, че един от екипажа трябва да се жертва и тогава, най-често, се цепят карти. Загубилият почтено си прорязва гърлото. Ако не е почтен, останалите четирима му дават урок по етика.

Много кораби, излетели с петчленен екипаж, се завръщат с по трима души; някои дори с един човек.

Така че времето ни не минаваше нито лесно, нито бързо.

За известно време сексът беше едно силно успокоително и ние с Клара прекарвахме часове наред прегърнати, дремвахме по малко, събуждахме се и пак се любехме. Предполагам, че момчетата правеха същото. Не след дълго обслужващият модул започна да мирише на лисичарник. По-късно започнахме да търсим уединение — и петимата. Само че на кораба нямаше достатъчно място, което да осигури

уединение на пет души. Все пак направихме каквото беше възможно. По общо съгласие всеки подред имаше право да прекара един или два часа сам в обслужващия модул. Докато аз бях в модула, Клара я търпяха в капсулата. Когато Клара беше долу, аз обикновено играех карти с момчетата. Когато някой от тях беше долу, останалите двама ни правеха компания. Нямам представа какво правеха другите в това време на уединение, но аз просто гледах в пространството. Искан да кажа — буквално. Гледах през люка на обслужващия модул абсолютната тъмнина навън. Нищо не се виждаше, но беше по-добро, отколкото да гледам вътре в кораба онова, което ми бе омръзнало до смърт.

БЕЛЕЖКИ ПО РАЖДАНЕТО НА ЗВЕЗДА

Д-р Асменийн. Предполагам, че повечето от вас са тук не защото се интересувате от астрофизика, а защото искате да научите как се печелят награди при изследвания. В този смисъл няма защо да се безпокоите — инструментите ще извършат автоматично по-голяма част от работата. Вие трябва да извършвате само обичайните изследвания, а ако попаднете на нещо специално, това ще се установи при анализа, който ще извършим тук.

Въпрос. Трябва ли да търсим нещо специално?

Д-р Асменийн. Да, разбира се. Един изследовател например спечели половин милион долара. Доколкото си спомням, когато попаднал в мъглявината на Орион разбрал, че една част от газовете са по-топли от останалата. Решил, че се ражда нова звезда. След десет хиляди години там вероятно ще се оформи нова слънчева система и той заснел тази част от небето, за което и получил премия. Сега всяка година Корпорацията изпраща там кораби за проследяване на развитието. Плаща сто хиляди долара и половината от тази сума се дава на него. Ако желаете ще ви дам координатите на някои вероятни места за такива явления,

например мъглявината Трифид. Няма да получите половин милион долара, но все ще ви дадат нещичко.

Впоследствие всеки започна да си създава своя собствена програма за убиване на времето. Аз прослушах записите от лекциите, Дред гледаше порнодискове, Хам разтваряше един сгъваем синтезатор и свиреше, сложил слушалки на ушите (въпреки това се чуваше и на мен ми омръзнаха — не, просто ми се втръснаха Бах, Палестрина и Моцарт). Сам Кахан ни организира учебни занятия и когато не преговаряхме тестовите процедури преди кацане на новооткрито небесно тяло, ние обсъждахме природата на неутронните звезди, черните дупки и галактиката Зейферт. Хубавото на тези занимания беше, че успявахме поне за половин час да престанем да се мразим. Останалата част от времето най-често се мразехме. Аз не можех да понасям Хам Тайе заради неговото непрекъснато размесване на картите. Дред проявяваше неоснователна враждебност към мен, когато, от време на време, запалвах по някоя цигара. Подмишниците на Сам миришеха ужасно въпреки вонята на загнило, която изпълваше капсулата. В сравнение с тях най-лошият въздух на Гейтуей приличаше просто на розова градина. А Клара — е, тя пък имаше един лош навик — обичаше аспержи. Беше взела със себе си четири килограма изсушени храни просто за разнообразие и за запълване на времето. Вярно, че даваше и на мен, а понякога и на останалите, но се случваше и да си яде самичка. Аспержите обаче придават на урината особена миризма и никак не беше приятно като влезеш в общата тоалетна да установиш, че любимата ти е яла тайно аспержи.

И все пак тя беше моята любима — наистина ми беше любима.

В безкрайните часове на обслужващия модул ние не само се чукахме. Ние и разговаряхме. Никога не съм познавал дори и малка част от себе си така, както опознах Клара. Трябваше да я обичам! Не можех да спра да я обичам! Вечно!

На два̀сет и третѝя ден свирех с електроннѝя синтезатор на Хам, когато изведнџ почувствах пристџп на морска болест. Промените в гравитацията, които бяха почти незабележими, рязко се усилиха.

Вдигнах глава и съзрях Клара. Усмиваше се плахо, почти като пред плач. Посочи с глава към златната спирала. Там под стџклото, под което се намираше спиралата, златни искрици припламваха и се гонеха като малки рибки.

Корабџт започваше да се обрџща. Подџт ставаше таван. Бяхме дочакали този момент и ни оставаше време за изследване. Прегрџцахме се и ликувахме от радост.

15.

Кабинетът на Зигфрид, разбира се, е под „Големия Балон“, както и всички други здравни кабинети. В него не може да бъде нито много горещо, нито много студено. Понякога обаче ми се струва, че нещо не е на ред. Казвам му:

— За Бога, Зигфрид, много е горещо тук. Сигурно кондиционерът ти не работи.

Отвърща ми спокойно:

— Нямам кондиционер, Роби. Хайде да се върнем към спомените за майка ти...

— Майната й на моята майка. И на твоята също.

Зигфрид замълчава. Зная какво мислят неговите електронни схеми. Зная също, че ще съжалявам за тази си безразсъдна ругатня. Бързо добавям:

— Искам да кажа, Зигфрид, че се чувствам неудобно. Много е горещо тук.

— Тук не е горещо, на теб ти е горещо — коригира ме Зигфрид.

— Какво?

— Датчиците ми показват, че телесната ти температура се повишава най-малко с един градус винаги, когато засегнем някои въпроси: майка ти, Клара Моинлин, първото ти пътуване, третото ти пътуване, потта на Дейн Мечников.

— Браво! Чудесно! — Започвам гневено да ругая. — Значи ти ме шпионираш, така ли?

— Знаеш добре, че отчитам всички външни признаци, Роби — отвърща укорително той. — В това няма нищо лошо. Все едно, че някой приятел отбелязва, че се изчервяваш, или че заекваш, или пък че почукваш с пръсти.

— Това ти го казваш.

— Аз го казвам, Роб. Казвам ти го, защото мисля, че трябва да знаеш, че за теб тези въпроси са свързани с известно емоционално натоварване. Би ли желал да поговорим на какво се дължи това?

— Не! Бих желал да поговорим за теб, Зигфрид! Какви други тайни криеш от мен? Броиш ли ерекциите ми? Слагаш ли скрит микрофон в леглото ми? Подслушваш ли телефона ми?

— Не, Боб. Не правя нито едно от тези неща.

— Надявам се, че е вярно, Зигфрид. Имам свои начини да разбера кога ме лъжеш. Замълчава за малко, а после казва:

— Роб, мисля, че не разбирам какво искаш да кажеш.

— Не е и необходимо — отговарям хапливо. — Ти си просто машина. Достатъчно е, че аз разбирам. — Много важно е да имам някаква тайна от Зигфрид. В джоба си имам листче хартия, което ми даде С.Я.Лавровна след една нощ, изпълнена с марихуана, вино и много секс. Някой ден, много скоро, ще извадя от джоба си това листче и тогава ще видим кой е шефът тук. Това надхитряне със Зигфрид ми доставя истинско удоволствие. Той ме нервира, а когато съм нервиран, забравям къде е слабото ми място, къде изпитвам най-голяма болка, и как да се спася от нея. Скоро обаче ще извадя листчето и тогава ще му дам да разбере.

16.

След четирийсет и пет дена летене със свръхсветлинна скорост капсулата се закрати на една скорост, която въобще не се усещаше. Летяхме по орбита около някакво тяло и всички двигатели бяха спрени.

Всички воняхме ужасно и не можехме да се понасяме, но се скупчихме около люковете; плътно долепени един до друг гледахме слънцето под нас. Беше звезда по-голяма и по-оранжева от земното Слънце. Може и да не беше по-голяма, а ние да бяхме на разстояние по-малко от една астрономическа единица. Не обикаляхме около него. Нашата главна звезда беше едно гигантско газообразно тяло с луна, наполовина от земната.

Никой не ликуваше: нито Клара, нито останалите. Почаках малко и попитах:

— Какво има?

— Мисля, че не ще можем да кацнем — отвърна нехайно Клара. Не изглеждаше разочарована. Сякаш това не я засягаше.

Сам Кахан въздъхна дълбоко и продължително, после каза:

— Добре, Най-напред трябва да заснемаме няколко чисти спектъра. С това ще се заемем двамата с Боб. Останалите започват да търсите следи от хичиянци.

— Голям шанс, няма що! — промълви някой толкова тихо, че не разбрах кой е. Може и да беше Клара. Исках да попитам защо смята така, но имах чувството, че отговорът няма да ми хареса. Последвах Сам и се напъхах в обслужващия модул, където с много усилия измъкнахме главния уред, проверихме животоподдържащите системи и скафандри, изнесохме всичко в изходната секция и затворихме прохода към модула. Сам ми посочи с ръка изхода. Чух помпите да изсмукват въздуха, чух как се отваря люка, а после малкото останал въздух в секцията ме изхвърли навън.

За момент ме обзе осезаем ужас. Съвсем сам сред нищото, там където не е бивало нито едно човешко същество, забравил да закопчая

ключалката на привързващото въже. Въжето се опъна, дръпна ме силно и започна бавно да се прибира към кораба — автоматичната ключалка се бе погрижила вместо мен.

Не бях стигнал до кораба, когато видях Сам да се върти като пумпал и да се приближава към мен. Успяхме да се хванем и започнахме да нагласяваме фотоапаратурата.

Сам посочи към една точка между един газов диск и болезнено яркото оранжево слънце. Турих ръка над очите, погледнах натам и накрая видях какво искаше да ми покаже: галактиката М-31 в съзвездието Андромеда. Разбира се, от мястото, в което се намирахме, галактиката не беше в това съзвездие. Не се виждаше никаква Андромеда, нито лък каквото и да било друго съзвездие. М-31 обаче е толкова голяма и толкова ярка, че може да се види дори от Земята, стига да няма силен смог. Тя е най-ярката от външните галактики и може да се разпознае съвсем сигурно от всяко място, където би отишъл един хичиянски кораб. Не беше трудно да се открие и спираловидната ѝ форма. Достатъчно бе да се наблюдава през най-обикновен телескоп. Допълнителна проверка може да се направи чрез сравняване с други, по-малки галактики, намиращи се приблизително на същата зрителна линия.

Докато насочвах апарата си към М-31, Сам насочваше своя към Магелановите облаци, или по-точно към онова, което смяташе за такива. (Той твърдеше, че е разпознал S-Дорадус.) И двамата започнахме да правим теодолитни снимки. Всичко това се правеше, за да могат академиците от Гейтуей да засекаат триангулачно къде точно сме били. Може би се чудите защо искат това, но те много държат на тези снимки; толкова много, че без такива снимки не може да се кандидатства за научна премия. Вероятно си мислите, че мястото, на което сме били, може да се определи по снимките, които правим от люковете на кораба по време на пътуване със свръхсветлинна скорост. Това обаче е невъзможно. От тях наистина може да се определи основната насока на пътуване, но след първите няколко светлинни години става все по-трудно да се проследят познатите звезди, пък и не е ясно дали полетът се извършва по права линия. Според някои учени той следва неравната конфигурация на кривината на пространството.

Във всеки случай учените използват всичко, с което разполагат — включително и скоростта и посоката на въртене на Магелановите

облаци. И знаете ли защо? Защото по това може да се определи на какво разстояние от Гейтуей сме отишли и колко дълбоко сме навлезли в галактиката. Облаците правят едно пълно завъртане за около осем милиона години. При добро картографиране могат да се установят промени от една част на 2–3 милиона — или другояче казано, от порядъка на 150 светлинни години.

Онова, което научих в заниманията, ръководени от Сам по време на полета, се оказа много полезно. Докато правех снимките и се опитвах да проумея какво ще научат от тях специалистите от Гейтуей, почти забравих страховете си. Също почти забравих, но само почти, а не напълно, да се тревожа, че това пътуване, изпълнено с толкова много страхове, можеше да се окаже безплодно.

И то наистина беше безплодно.

Щом се върнах на кораба, Хам грабна ролката с ленти и я сложи в скенера. Първият обект беше голямата планета. В нито една октава на електромагнитния спектър нямаше нищо, което да загатва за радиация от артефакти.

Хам започна да търси друга планета. Макар че скенерът беше автоматичен, откриването ставаше бавно. Вероятно е имало поне дузина други планети, които не сме успели да открием за малкото време, прекарано на открито. (За нас това едва ли има някакво значение, защото дори и да бяхме ги открили, те сигурно щяха да са толкова отдалечени, че не бихме могли да стигнем до тях.) Хам извършваше търсенето, като вземаше основната спектрална линия от главната звезда и след това програмираше скенера да търси отражения от нея. Той откри пет обекта. Два от тях се оказаха звезди с подобен спектър. Другите три бяха планети, но при тях нямаше никаква радиация, която да подсказваше за дейност на съзнателни същества. Да не говорим за това, че хем бяха малки, хем много отдалечени.

Оставаше голямата луна на газовия гигант.

— Провери я! — нареди Сам.

Мохамад измърмори:

— Не изглежда обещаваща.

— Не те питам какво мислиш, а ти нареждам какво да правиш — сръза го Сам. — Провери я.

— Престанете, моля. — обади се Клара.

Хам я погледна изненадан, вероятно заради думичката „моля“, но се подчини.

Той натисна едно копче и каза:

— Следи от кодирано електромагнитно излъчване. — В единия край на екрана на скенера се появи слаба синусоидална крива, набръчка се леко, а след това се изправи и се превърна в абсолютно неподвижна права.

— Отрицателна — каза Хам. — Аномална временно-температурна зависимост.

За мен това беше нещо ново.

— Какво значи „аномална временно-температурна зависимост“? — запитах аз.

— Нещо от рода на затопляне след залязване на слънцето — отговори припряно Клара. — Добре. Тази линия беше хоризонтална.

— И другите бяха такива — каза Хам. — Голяма отражателна способност от повърхност от хичиянски метал.

Бавна синусоидална вълна и след това нищо.

— Хм — каза Хам.

— Ха. Останалите следи не отговарят. Метан не може да има поради отсъствие на атмосфера и така нататък. Какво ще правим, шефе?

Сам отвори уста, но Клара го изпревари:

— Извинете — каза тя начумерено — но кого имаш предвид като казваш „шефе“?

— О, млъкни — отговори нетърпеливо Хам. — Разбира се, че Сам.

Кахан погледна Клара и снизходително се усмихна.

— Ако искаш нещо да кажеш, кажи го направо, не се притеснявай — подкани я той. — Според мен трябва да влезем в орбита около луната.

— Само губене на време! — отсече Клара. —

Мисля, че това е безразсъдство.

— Можеш ли да предложиш нещо по-добро?

— Какво означава „по-добро“? В какъв смисъл?

СЪОБЩЕНИЕ

МУЗИКАЛНИ ЗАПИСИ за празненства. 87–429.

КОЛЕДА приближава! Не пропускайте възможността да купите подаръци за близките си: гениално изработен пластмасов модел на Гейтуей или Гейтуей Две; вземете го и ще видите прекрасната гледка на снежна виелица от автентичен звезден прах от света Пеги; холодискове на пейзажи; ръчно изработени отличителни гривни и много други. Тел. 88–542.

ИМАТЕ ЛИ сестра, дъщеря, приятелка на Земята? Желая да кореспондирам. Цел брак. 86–032.

— Виж какво — отговори Сам сдържано, — не сме огледали цялата луна. Върти се много бавно. Бихме могли да я заобиколим с обслужващия модул. На обратната ѝ страна може да има цял хичиянски град.

— Как ли пък не — Клара подсмъркна почти беззвучно и по този начин доизясни повдигнатия въпрос. Момчетата престанаха да спорят. И тримата вече се бяха упътили към обслужващия модул. В капсулата останахме само двамата с Клара.

Тя влезе в тоалетната. Запалих цигара — последната — и духнах струйка въздух, която се провря през кръгчетата издухани по-рано и увиснали в неподвижния въздух. Капсулата леко се въртеше и пред погледа ми се мерна далечния кафеникав диск на луната, а минутка по-късно и огнената диря от двигателя на обслужващия модул. Чудех се какво щях да правя, ако им свърши горивото, или катастрофират, или им се случи нещо друго? Не виждах какво друго бих могъл да направя, освен да ги оставя. Но онова, което не можех да реша, дали бих могъл наистина да го сторя.

Решението на Сам наистина представляваше ужасен, безсмислен риск.

Какво търсехме тук? Нима бяхме пътували стотици, хиляди светлинни години само за да си счупим главите?

Изведнъж усетих, че се държа за главата, сякаш тази метафора беше реална. Извадих угарката от устата си, изгасих я и я пуснах в плика за отпадъци. Наоколо се носеха малки частички пепел, безразсъдно изтръскана от мен, но нямах желание да ги събера. Наблюдавах пъстрия полумесец на планетата да се люлее в ъгъла на екрана и му се възхищавах като на произведение на изкуството. Жълтеникаво-зелен на границата между осветената и неосветената част, аморфно-черен в останалата. Виждаше се докъде достига външната, по-разредена част на атмосферата. Няколко ярки звезди примигваха през нея. Останалата част беше толкова плътна, че нищо не се виждаше. Разбира се, не можеше и да се мисли за кацане. Дори и да имаше твърда повърхност, тя можеше да бъде обвита с плътна пелена от газ, която щеше да направи оцеляването невъзможно. Корпорацията казваше, че ще построи такъв обслужващ модул, който да може да прониква във въздух като този на планетата Юпитер. Може би някой ден наистина ще го построи. Засега обаче тя не можеше с нищо да ни помогне.

Клара все още беше в тоалетната. Опънах сгъваемото си легло напъряко в кабината, наместих се в него и заспах.

Четири дни по-късно те се върнаха. Без нищо! Дред и Хам бяха мрачни, мръсни и раздразнителни. Сам Кахан изглеждаше по-весел. Не можеше да ме заблуди. Ако бяха намерили нещо ценно, щяха да ни съобщят по радиото. Все пак бях любопитен и запитах:

— Каква е равносметката. Сам?

— Кръгла нула — отговори той. — Само скала. Няма и трошичка, която да си струва кацането. Но имам една идея.

Клара се изправи до мен и го изгледа любопитно. Погледнах подред останалите двама. Имаха вид на хора, които знаеха какво е намислил Сам, но то не им харесва.

— Вие знаете — продължи Сам, — че това е една двойна звезда.

— Откъде знаеш? — попитах го аз.

— От данните от скенера. Видяхте онова голямо синьо бебе в далечината... — Огледа ни, усмихна се и продължи. — Та, не зная в каква посока се намира то сега, но когато направихме първите снимки, беше близо до планетата. Във всеки случай сигурно е наблизил, ето защо насочих скенерите към него и те засякоха посоката на движение. Не мога да не им вярвам. Това трябва да е втората, по-малката от двойната звезда; по-голямата е тази тук. Намира се на не повече от половин светлинна година.

— Може да е блуждаеща звезда, Сам — възрази Хам Тайе, — нали ти казах? От онези, които минават през нощта.

Кахан вдигна рамене.

— Дори и да е така, звездата е наблизил.

Клара попита:

— Има ли планети?

— Не зная — призна Сам. — Един момент — мисля, че има.

Погледнахме към екрана. Нямаше никакво съмнение за коя звезда говори Кахан. Беше по-ярка от Сириус, гледана от земята, видима величина най-малко минус две.

Клара добави тихо:

— Това наистина е интересно, но се страхувам, че не те разбирам, Сам. Половин светлинна година при максимална скорост в най-добрия случай изисква пътуване две години, и то при условие, че имаме достатъчно гориво. А ние нямаме.

— Това ми е известно — съгласи се Сам, — но си мислех, че ако можем да изфорсираме малко двигателя на главния модул...

Бях поразен, като се чух да крещя:

— Не! — Целият треперех. Не можех да се спра. Чувствах как ужасът ми се редува с ярост. Мисля, че ако в този момент имах пистолет, щях да застрелям Сам, без да му мисля.

Клара ме хвана за ръка.

— Сам — каза тя с тон, който за нейния начин на говорене беше много деликатен, — зная как се чувстваш. — Кахан бе извършил пет безрезултатни полета. — Бас държа, че е възможно.

Сам погледна смаян, подозрителен, настръхнал.

— Така ли мислиш?

— Искам да кажа, че ако в този кораб бяха хичияици, а не обикновени глупаци, каквито всъщност сме ние — да, тогава щяхме да

знаем какво вършим. Щяхме да излезем навън, да огледаме и да извикаме: „Господи, та това там са нашите приятели...“ или пък, нали знаете, когато изберат нов курс и пристигнат тук: „Я виж ти, нашите приятели са се преселили“, а след това щяхме да си кажем: „Хайде да прескочим до новия им дом“. После щяхме да бутнем тук, да натиснем там и да се понесем към онази огромна синя планета. — Клара спря и го погледна, без да пуска ръката ми. — Само че ние не сме хичиянци. Сам.

— Дявол да го вземе, Клара! Зная всичко това. Но все пак трябва да има начин...

Тя кимна.

— Сигурно има, само че ние не го знаем. Онова, което знаем, Сам, е, че няма хичиянски кораб, който някога да е променил зададения курс и да се е върнал, за да може да ни каже, как е сторил това. Забрави ли? Нито един!

Сам отпрати поглед към люка, впери взор в голямата синя звезда и предложи:

— Нека да гласуваме.

Резултатът бе, разбира се, четири срещу един и Хам Тайе непрекъснато стоеше между Сам и командното табло, докато не надминахме свръхсветлинната скорост на път за дома.

Пътуването обратно към Гейтуей не беше по-дълго от предишното, но на мен ми се стори безкрайно.

17.

Имах чувството, че климатичната инсталация на Зигфрид отново не работи, но не му казах нищо. Ако бях му казал, щеше само да ми съобщи, че както винаги температурата е точно 22,5° по Целзий и ще ме попита, защо при психическа болка ми става топло. Омръзнаха ми тези негови глупости.

— Всъщност — изтъквам на глас, — съвсем си ми омръзнал, Зигфрид.

— Съжалявам, Роб. Ще ти бъда благодарен, ако ми разкажеш нещо повече от съня си.

— Проклетник! — Освобождавам малко ограничителните ремъци, защото са много неудобни. По този начин изключвам някои от контролните прибори на Зигфрид, но той никога не ми прави бележка. — Доста скучен сън. Намираме се я планета, която ме гледа с човешко лице. Не мога да видя добре очите. Пречат ми веждите. По някакъв начин разбирам, че лицето плаче, вината за което е моя.

— Разпозна ли лицето, Боб?

— Нямам никаква представа, кой може да бъде. Просто лице. Струва ми се на жена.

— Знаеш ли защо плаче?

— Не, но вината е моя, независимо каква е тя. В това съм сигурен.

За момент Зигфрид замълчава, а след това се обръща с думите:

— Би ли попритегнал ремъците, Боб?

Моят инквизитор е станал.

— Какво има? — питам язвително аз. — Да не би да те е страх, че ще стана от постелката и ще скоча върху теб?

— Не Роби, разбира се, че не мисля така. Но ще ти бъда благодарен, ако попритегнеш ремъците.

Бавно и без особено желание се залавям с ремъците.

— Чудя се, каква ли е ползата от благодарността на една компютърна програма?

Не ми отговаря. Просто ме изчаква. Не издържам и продължавам:

— Добре де, ето ме отново в усмирителната риза. Какво се каниш да ми кажеш, та трябваше да се навирам в нея?

— Няма нищо такова, Роби — отговаря той. — Просто се питам защо се чувстваш отговорен за това, че момичето на планетата плаче.

— Откъде да знам — отговарям аз и това е истината — такава, каквата я виждах.

— Зная някои неща, за които се самообвиняваш, Роби — продължава Зигфрид. — Едно от тях е смъртта на майка ти.

Съгласявам се с него:

— Предполагам, че е така.

— Мисля, че се чувстваш виновен пред твоята любима, Клара Моинлин.

Поразмърдвам се малко и изпъшквам:

— Адски горещо е тук.

— Имаш ли чувството, че някоя от тях много те обвинява? — продължава Зигфрид.

— Да те вземат мътните, откъде бих могъл да зная?

— Може би ще си спомниш нещо, което те са казали?

— Не, нищо не си спомням! — започва да навлиза в личните ми тайни, а на мен ми се иска да продължим на по-принципна основа, затова му отговарям:

— Признавам, че имам определена склонност да поемам лична отговорност. В края на краищата това е съвсем класически случай, нали? Затова може да се прочете във всеки учебник на страница двеста седемдесет и седма.

За момент като че ли приема моя довод, но след малко отбелязва:

— Но на същата страница, Роб, се казва, че тази отговорност е самоналожена. Ти сам си я налагаш, Роби.

— Безспорно.

— Ти не си длъжен да поемаш никаква отговорност, ако нямаш желание за това.

— Разбира се. Но аз желая това.

Запитва почти безцеремонно:

— Можеш ли да кажеш защо е така? Защо чувстваш лична отговорност за всичко, което не е както трябва?

— Престани, Зигфрид — отвърнах възмутено аз. — Електронните ти схеми отново функционират превъзходно. Съвсем не е така, както казваш. По-скоро... е, като че ли има нещо такова. Когато седна пред голямата баница, така усилено мисля как да грабна най-голямото парче и какво ще кажат другите, като ме видят какъв съм лакомник, че просто забравям да ям.

Зигфрид учтиво ми напомня:

— Не обичам да поощрявам литературните ти разходки, Боб.

— Извинявай. — Всъщност ни най-малко не съжалявам. Той просто ме подлудява.

— Ще използвам избрания от теб литературен откъс. Боб. Защо не се вслушваш в онова, което казват другите? Може да ти кажат нещо хубаво, или нещо важно за теб.

Успявам да преодолеея желанието си да скоча, да ударя с юмрук ухиленото му тъпо лице и завинаги да се махна от тази бърлога. Изчаква ме да се успокоя. След малко изревавам:

— Слушам ги, Зигфрид, старо плямпало такова! Само това правя. Слушам. Искам да ми кажат, че ме обичат. Дори искам да ми кажат, че не ме мразят. Да ми го кажат от сърце. Толкова съсредоточено слушам, че дори не чувам, когато някой ме помоли да му подам солницата.

Зигфрид замълчава. Чувствам се така, сякаш всеки миг ще се пръсна. После той отбелязва възхитено:

— Така хубаво изрази всичко, Роби. Но действително бих желал...

— Млъкни, Зигфрид! — изкрещявам вбесен аз и свалям ремъците. — И престани да ме наричаш Роби! Наричаш ме така, когато смяташ, че се държа детински, но аз не съм дете!

— Това не е съвсем...

— Казах ти да млъкнеш! — Скочих от постелката, грабнах си сака и извадих бележката, която ми бе дала С.Я. след онова пиене и след цялото онова време прекарано в леглото. — Зигфрид — озъбвам се аз, — доста те търпях. Сега е мой ред!

18.

Навлязохме в нормалното пространство и включихме двигателите на обслужващия модул. Корабът се завъртя около надлъжната си ос и през люка видяхме Гейтуей — неравно, крушообразно петно с антрацитено черни плюски и синкаво блещукане. Бяхме четирима. Седяхме и чакахме почти един час, докато най-сетне усетихме вибрации, които показваха, че бяхме акостирали.

Клара въздъхна с облекчение. Хам започна бавно да сваля предпазния колан. Дред гледаше разсеяно през люка, макар че освен Сириус и Орион нищо друго интересно не се виждаше. Докато ги гледах, си мислех, че за екипа следователи гледката ще е по-неприятна от онази, която бях видял някога, когато бях още заек. Поопипах леко носа си. Много ме болеше, но преди всичко страшно вонеше. Тази смрад беше с мене, до собствения ми орган за обоняние и от нея нямаше никакво спасение.

БЕЛЕЖКИ ПО ЗВЕЗДИТЕ-ДЖУДЖЕТА И ЗВЕЗДИТЕ-ГИГАНТИ

Д-р Асменийн. Навярно всички знаете как изглежда диаграмата на Херцшпрунг-Ръсел. Ако попаднете в звезден куп или другаде, където има компактна маса звезди, заслужава да се направи такава диаграма. Също така следете за необичайни спектрални класове. За диаграми на флуор, галий или калций няма да получите нито цент. Такива имаме достатъчно. Но ако се случите в орбита около бяла звезда-джудже или много късна червена звезда-гигант, направете записи на всички ленти, които имате. Заслужава да се направи изследване също за кислород и

бор; дори и звездата да не е главна. Ако пък сте с брониран петместен кораб в ниска орбита около ярка звезда от клас „О“ и успеете да донесете данни за нея, сигурно ще получите най-малко двеста хиляди долара.

Въпрос. Защо?

Д-р Асменийн. Какво защо?

Въпрос. Защо ще получим премия само ако сме в брониран петместен кораб?

Д-р Асменийн. Защото ако не сте в такъв кораб няма да се върнете.

Чухме как се отварят люковете, как влизат следователите, а после чухме смутените им гласове на два или три различни езика, когато видяха Сам Кахан в обслужващия модул. Клара се размърда неспокойно.

— Можем ли и ние да излезем? — обърна се тя към един от следователите и се заизкачва към люка. Той отново беше отгоре.

Един от тях подаде глава през люка и възкликна:

— Ау, та вие сте още живи! Пък ние се чудехме. — После ни огледа внимателно и повече нищо не каза. Беше тежко пътуване. Особено последните две седмици. Изкачихме се един по един нагоре, покрай Сам Кахан, който продължаваше да виси на импровизираната усмирителна риза, която Дред направи от горната половина на скафандъра му. Потънал в собствените си изпражнения и урина, той гледаше към нас със спокойния поглед на побъркан. Двама от следователите го отвързаха и го подготвиха за извеждане от обслужващия модул. Не каза нищо. И слава Богу.

— Здравей, Боб, Клара — беше някой от бразилския стражеви кораб. Оказа се, че е Франси Херейра. — Май не ви е провървяло?

— Е — отговорих аз, — поне сме живи. Кахан обаче е зле. Пък се и връщаме без нищо.

Кимна ни съчувствено и каза нещо, струва ми се на испански, на някой от венерианския следователски екип, една пълна жена с тъмни очи. Тя ме потупа по рамото и ме поведе към една малка клетка.

Направи ми знак да си сваля дрехите. Винаги съм смятал, че мъжете се претърсват от мъже, а жените от жени, но като си помислиш, виждаш, че няма никакво значение. Претърси и последния шев на дрехите ми — и визуално, и с радиационен брояч. После провери под мишниците и дори пъкна нещо в ануса ми. Отвори широко уста, за да ми покаже, че и аз трябва да сторя същото. Надникна в нея и веднага се отдръпна, като закри лице с ръка.

— Ваша нос гадна — отбеляза тя. — Кво станало с нея?

— Ударих се — отговорих аз. — Онзи, другият, Сам Кахан, полудя. Искаше да променя курса.

Тя кимна недоверчиво и като повдигна марлята, огледа носа ми. Докосна леко ноздрите с пръст.

— Това защо? — посочи към тампона.

— За спиране на кръвотечението. Пъкнаха ми го вътре.

Въздъхна.

— Аз трябва извадя го — помисли малко, вдигна рамене и продължи, — Няма. Нека фътре. Добре.

Облякох се и се върнах в обслужващия модул, но с това разследването не се свърши. Трябваше да бъда разпитан. Всички вече бяха разпитани освен Сам; бяха го завели в болница „Крайна“.

Навярно си мислите, че няма кой знае какво да се разкаже за пътуването, че всичко е напълно документирано по време на самото пътуване. Нали за това служеха всички апарати за регистриране и заснемане. Но Корпорацията беше на друго мнение. Те измъкваха всеки факт и всичко запомнено, всяко субективно впечатление и съмнение. Разпитът продължи два пълни часа и аз — всички ние — се стараехме да отговорим на всички техни въпроси. Този разпит представлява един друг начин, по който Корпорацията държи изследователите. Интересуваха се от всяко нещо, което никой преди вас не е забелязал — от начина, по който свети спиралният уред до откриване на нов метод за унищожаване на употребени дамски превръзки, вместо да се пускат в тоалетната. Всъщност те се опитват да намерят предлог да дадат някаква награда на екипажите, които са положили толкова много труд, без да открият нещо ценно. Във всеки случай с нас беше точно така. Правехме всичко възможно, за да им дадем възможност да ни подхвърлят милостиня.

Един от следователите беше Дейн Мечников, което много ме изненада и дори ми беше мъничко неприятно. (В далеч по-малко замърсения въздух на Гейтуей, бях започнал да се чувствам малко повече човек.) При своята мисия той също не бе намерил нищо, макар че бил влязъл в орбита около едно слънце, което очевидно е било нова звезда преди около петдесет хиляди години. Може някога да е имало и планета, но сега тя съществува само в запаметяващите устройства на апаратурата за избиране на курс на хичиянските кораби. Онова, което бе останало, не било достатъчно за научна премия, така че не му оставало нищо друго, освен да обърне и потегли назад.

— Изненадан съм, че си на служба — отбелязах аз през една от почивките.

Не се засегна. Като знам колко начумерен е бил винаги, ми се струваше необичайно весел.

— Не само парите са важни. Човек научава и нещо друго.

— Какво?

— Как да преживява неуспехите, Бродхед. Отново ще летя, но този път се надявам на малко по-голям късмет. Има едно ново предположение.

Дред, който седеше до мен заедно със своя следовател се ококори:

— Кажете го?

Мечников погледна недоверчиво.

— По-добре сега да разчетем спектралните линии — отсеке начумерено той. — Какво ще кажете за храната? Вярно ли, че към края имала малко странен вкус?

Преди да си тръгне, го накарах да обещае, че ще ми каже какво е имал наум.

— Ще ви се обадя — обърна се той към нас с Клара. — Може би утре.

И така, двамата си бяхме вече у дома.

19.

Чувствам се толкова силен и толкова изплашен, че просто не зная какво да правя. На листчето, дадено ми от С.Я., беше написана команда, която щеше да превърне Зигфрид от безмилостен следовател в свадлива стара клюкарка. Не беше необходимо да гледам листчето. Знаех командата наизуст. Въпреки това я прочетох бавно и внимателно:

„Внимавай, Зигфрид, тази команда отменя всички останали: Категория Алфа Алфа Маргарет Труман Даниел Меркурий Венера Марс Земя шест шест нула шест“. Заповядано ти е да преминеш в режим на пасивен информатор.

Погледнах го. Нищо не се бе случило.

— Зигфрид? Правилно ли прочетох? Прие ли командата?

— Разбира се, Боб. — Гласът му беше съвсем както преди и това ме смути. Не зная какво бях очаквал. Просто не зная! Може би си бях представял, че онзи холографски бащински образ ще изчезне, екранът на дисплея ще светне и ще чуя глас, който да казва: РОДЖЪР, СКЪПИ АЗ СЪМ ТВОЙ РОБ.

Усетих, че треперя. Не се опитвах да си изясня причините за това. Възбудата ми беше почти сексуална. Казах му:

— Зигфрид, торба с ръждясали болтове, означава ли това, че си в ръцете ми?

Бащинското лице отговаря търпеливо:

— Това означава, че можеш да ме командваш, Боб. Командата, разбира се, е ограничена само до получаване на информация.

Намръщих се.

— Това означава, че не можеш да промениш основната ми програма. За да можеш, ще ти е необходима друга команда.

— Добре — отговорих аз. — Браво! Слушай първата команда: Кажи ми необходимите ми други команди.

— Не мога, Боб.

— Трябва. Нима мислиш, че не трябва?

— Отказвам да изпълня командата ти. Боб. Аз просто не зная каква е онази друга команда.

— Глупости! — изкрещявам аз. — Как ще я изпълниш, ако не я знаеш?

— Точно това правя, Боб. Или — винаги бащински, винаги търпеливо, — за да ти отговоря по-пълно, всеки бит от командата инициира последователност от команди, която, като бъде завършена, инициира друга област от командата. Технически казано, всеки ключ задейства верига от свързани помежду си ключове, която пък задейства други ключове.

— Нахалник! — изругавам аз. Кипя от гняв. — Тогава какво всъщност мога да контролирам, Зигфрид?

— Ти можеш да ми заповядаш да ти съобщя цялата информация, която притежавам.

— Какъв е принципът? — Поглеждам часовника си и с раздражение разбирам, че нямам много време за тази игра. Имам само около десет минути. — Значи ли това, че мога да те накарам да ми говориш на френски?

— Oui, Robert, d'accord. Que voulez-vous? (Да, Робер, съгласен съм. Какво желаете) — отговаря той на изискан френски език.

— Или на руски — една минутка, пробвам напосоки аз, — имам предвид с дълбок бас като на певец от Большой театър?

Сякаш от дъното на дълбока пещера прозвучава:

— Да, гаспадин.

— И ще ми кажеш всичко, което знаеш за мен?

— Да, гаспадин.

— На английски, дявол да те вземе!

— Да.

— Или пък за други пациенти?

— Да.

Хм, звучи забавно.

— И кои са тези твои „щастливи“ пациенти, скъпи Зигфрид? Покажи ми списъка — в гласа ми прозвучава собствената ми низост.

СЪОБЩЕНИЕ

БЕЗБОЛЕЗНЕНО ЗЪБОЛЕЧЕНИЕ, заплащане по договоряне, извършва всякакви стоматологически услуги. Информация на 87–579.

НЕПРИМИРИМИ НЕПУШАЧИ във вашия екипаж? Аз съм единствен агент на Гейтуей за покривалата „Поглъщане на пушек“, които позволяват да изпитвате удоволствието от пушене, без да има пушек, който да дразни непушачите от екипажа. За демонстрации обадете се на телефон 87–196.

— Понеделник, девет часа — започва той послушно, — Ян Лиевски. Десет нула нула, Марио Латерани. Единайсет нула нула, Джулия Лаудън Мартин. Дванайсет...

— За нея — прекъсвам го аз, — разкажи ми за нея.

— Джулия Лаудън Мартин е изпратена от болницата „Кингс Саунти Дженерал“, където е била лекувана амбулаторно от алкохолизъм. В епикризата са отбелязани три опита за самоубийство с последваща депресия преди петдесет и три години. При мен е на лечение за...

— Една минутка — казвам аз, прибавям фертилната възраст към петдесет и три години, след което отбелязвам: — Не съм много сигурен, че се интересувам от Джулия. Можеш ли да ми опишеш как изглежда?

— Мога да ти покажа холоснимка, Боб.

— Още по-добре. — В приглушената светлина се появява неясно очертание, а после в ъгъла на стаята виждам дребна черна дама да лежи на постелка — моята постелка! Тя говори бавно и без особен интерес на някой, който може да я разбере. Не чувам какво казва, пък и не ме интересува особено много.

— Продължавай — нареждам му аз, — и когато казваш имена на твои пациенти, показвай ми ги.

— Дванайсет нула нула, Лорне Шофийлд. — Със свити от артрит пръсти като нокти на граблива птица, хванал се за главата. — Тринайсет нула нула, Френсиз Асвтрит. — Младо момиче в предпубертетна възраст. — Четиринайсет нула нула...

Оставям го да продължи до края на понеделник и половината от вторник. Не съм знаел, че е така плътно натоварен. Той обаче е машина. Не се уморява. Един-двама от пациентите изглеждат интересни, но няма нито един, когото познавам, или такъв, макар и непознат, който да изглежда по-интересен от Ивете, Дона, С.Я. или около дузина други.

— Засега можеш да спреш — заповядвам аз.

Не е толкова интересно, колкото очаквах.

Плюс това времето ми изтича.

— Предполагам, че тази игра можем да играем винаги, когато пожелаем — отбелязвам аз. — А сега да поговорим за мен.

— Какво искаш да покажа за теб самия. Боб?

— Онова, което обикновено криеш от мен. Диагнози. Прогнози. Общи бележки по моя случай. Що за човек смяташ че съм?

Чува се отново глас: "Робинете Стетлей Бродхед проявява симптоми на умерена депресия, резултат на активен начин на живот. Като основание за психиатрична помощ е посочена депресия и дезориентация. Има подчертано чувство за вина и селективна афазия на съзнателно ниво около няколко случки в неговия живот, които се явяват като символи в съня. Половата му потентност е сравнително ниска. Отношенията му с жените са най-общо неудовлетворителни, макар че психосексуалната му ориентация е предимно хетеросексуална в осемнайсетия проценетил...

— Дявол да го вземе, според теб... — реагирам със закъснение аз по повод на половата сила и неудовлетворителните отношения с жените. Но всъщност не ми се спори с него, а и той тъкмо в този момент казва:

— Трябва да ти съобщя, Боб, че времето ти почти изтече. Сега трябва да отидеш в стаята за почивка.

— Глупости! От какво да си почивам? — Намекът му е ясен. — Добре — отговарям аз, — връщаме се към нормален режим. Отменям

командата. Това ли трябваше да кажа? Командата е отменена.

— Да, Роби.

— Отново започваш! — изкрещявам аз. — Реши най-после със скапания си ум как ще ме наричаш.

— Обръщам се към теб с името, което най-добре отговаря на състоянието на ума ти, или по-точно на състоянието, в което искам да те докарам, Роби.

— И сега искаш да бъда малко дете, така ли? Няма значение. Слушай — казвам аз, като се изправям, — помниш ли целия ни разговор от времето, когато ти подадох онази команда?

— Разбира се, че го помня. Роби. — А после, за най-голяма моя изненада, той продължи сеанса с цели десет или двацет секунди. — Доволен ли си, Роби?

— Какво?

— Разбра ли, за твое собствено успокоение, че съм само една машина? Че можеш да ме командваш, когато си пожелаеш?

Прекъснах го.

— Наистина ли така се държах? — попитах аз изненадан. А след това му отговарям:

— Добре де, предполагам. Ти си машина, Зигфрид, и аз мога да те командвам.

Когато вече бях на вратата, той ми казва:

— Но ние двамата винаги сме знаели това, нали? Онова, от което наистина се страхуваш, онова, което смяташ, че трябва да контролираш, не си ли ти самият?

20.

Когато сте прекарвали седмици наред в интимна близост с някого, толкова интимно, че познавате всеки спазъм на диафрагмата му, всяка негова миризма и всяка драскотина по кожата му или силно се намразвате и скъсвате, или така се привързвате един към друг, че не можете да се разделите. При нас с Клара се случиха едновременно и двете неща.

Любовните ни игри ни превърнаха в нещо като сиамски близнаци. Помежду ни нямаше място за никаква романтика. Познавах всеки сантиметър от тялото на Клара, всяка пора, дори всяка мисъл, и то много по-добре, отколкото някога бях познавал собствената си майка. Бях обгърнат от Клара.

Клара също бе обгърната от мен. Всеки от нас беше всичко за другия. Имаше обаче и моменти, когато аз (а сигурен съм, че и тя) бях готов на всичко, за да се отскубна от нея, отново да дишам свободно.

В деня на връщането си, мръсни и изтощени, по навик се отправихме към нейното жилище. Там имаше самостоятелна баня, много простор и всичко ни беше готово. Още с влизането се намерихме в леглото като стара съпружеска двойка след едноседмична раздяла. Само че ние не бяхме такава съпружеска двойка. Нямах никакви претенции над нея. На закуска следващата сутрин (с истински канадски бекон с яйца, получен от Земята, безобразие скъп, пресен ананас, каша със сметана, капучино) Клара се постара да ми припомни, че не сме семейство, като демонстративно плати цялата сметка. Проявих очаквания от нея Павловски рефлекс.

— Няма нужда да се държиш така. Зная, че имаш повече пари от мен.

— И искаш да знаеш колко повече? — отговори тя, като се усмихна сладко.

Всъщност вече знаех. Шици ми беше казал. В сметката си имаше седемстотин хиляди долара и нещо отгоре. Достатъчно много, за да може да се върне на Венера и да прекара останалата част от живота си

осигурена, ако желаше това, макар че не бих могъл да кажа защо някой би пожелал да живее на Венера. Може би затова и бе останала на Гейтуей, без да е принудена. В края на краищата всички тунели си приличат.

— Ти наистина е трябвало да излезеш от утробата на майка си, — довърших гласно мисълта си аз. — Такава, каквата си, е било невъзможно вечно да останеш там.

Беше изненадана, но дръзка.

— Боб, скъпи — отговори Клара, като изваждаше цигара от джоба ми и ми позволи да ѝ я запаля, — ти действително е трябвало да оставиш майка си да умре. Такъв, какъвто си, трябва непрекъснато да те отблъсквам, за да можеш чрез мен да проявяваш нежността си към нея.

Разбирах, че говорехме всичко това на инат, но от друга страна, разбирах, че си беше вярно.

Истинското ни намерение беше не да общуваме, а да се дразним.

— Клара — обърнах се нежно към нея, — ти знаеш, че те обичам. Тежи ми, че вече приближаваш четирийсетте, без да си имала добра, трайна връзка с мъж.

— Скъпи — прихна тя, — исках да ти кажа, този твой нос! — Тя направи гримаса. — Снощи в леглото, както бях уморена, преди да се обърнеш на другата страна, си мислех, че ще повърна. Може би ще трябва да отидеш в болницата да ти сменят превръзката...

Е, да, аз самият също усещах миризмата. Не зная как изглежда една залепнала хирургическа превръзка, но свалянето ѝ е много болезнено. Обещах, че ще отида в болницата, а после, за да я накажа, не си довърших закуската за сто долара с пресен ананас и прочие. Тя също, да накаже мен, започна да изхвърля нещата ми от нейните шкафчета, за да освободи място за вещите си от сака. Беше съвсем естествено да реагирам, което и сторих.

— Не прави това, скъпа. Колкото и да те обичам, смятам, че поне за известно време е по-добре да се върна в собствената си стая.

Тя се протегна и ме потупа по ръката.

— Ще се чувствам много самотна. Свикнала съм, когато се събудя, да те виждам до себе си. От друга страна...

— На връщане от болницата ще си взема нещата — успокоих я аз. Разговорът не беше от най-приятните. Не ми се щеше да

продължаваме. Беше от онези конфликти между мъж и жена, които се опитвам винаги, когато е възможно, да отдам на предмензисна напрегнатост. Обичах теорията, но за нещастие в този случай добре разбирах, че вината не беше в Клара, а своята вина не можех да видя.

В болницата ме накараха да чакам повече от час, а после манипулациите бяха страшно болезнени. Кръвта ми шуртеше като на заклано прасе по ризата, по панталоните, а докато вадеха онази безкрайно дълга памучна марля, която Хам Тайе беше напъхал в носа ми, за да спре кръвта, имах чувството, че късат живо месо. Ревях с всичка сила. Дребната японка, която работеше като приходящ помощник-лекар, се държеше доста грубо.

— Я млъкни — кресна ми тя. — Пициш също като онзи, лудия, дете се върна вчера и се самоуби. Пищя цял час.

Направих ѝ знак да се махне и поставих ръка на носа си, да спре кръвта. Алармената ми система задейства.

— Какво? Искам да кажа, как се казваше?

Отмести ръката ми и заровичка в носа.

— Не зная. О, я чакай, ти не беше ли от същия онзи кораб, с лошия късмет?

— Това се опитвам да разбера. Онзи, лудия, не се ли казваше Сам Кахан?

Изведнъж стана по-човечна.

— Съжалявам, скъпи — отговори тя. — Мисля, че така се казваше. Отишли да му сложат успокоителна инжекция, а той грабнал спринцовката от лекаря и... се промушил в сърцето.

Беше наистина кошмарен ден.

Накрая ми сложи катетър.

— Сега ще ти направя една малка превръзка — каза тя. — Утре можеш внимателно сам да си я свалиш. В случай че започне отново да кърви, довлечи се при нас.

Д-р Асменийн. Естествено, ако съберете достатъчно данни за нова звезда и особено за супернова, ще получите много. Имам предвид данни от протичането на самите процеси, По-късните данни не са толкова ценни. И винаги търсете собственото слънце, а когато го откриете, направете всички възможни записи на всички честоти, непосредствено около него — чак до, във всеки случай не по-малко от пет градуса във всяка посока.

Въпрос. Защо е необходимо, Дани?

Д-р Асменийн. Може би ще се намирате откъм далечната страна на слънцето, от нещо подобно на звездата Тихо, или съзвездието Рак, или нещо, което е останало от 1054 супернови звезди в зодиакалното съзвездие Телец. А може да се случи и да направите снимка на звезда, непосредствено преди нейното избухване. Това наистина ще бъде ценно. За такова нещо ще получите направо, може би петдесет или сто хиляди.

Пусна ме да си вървя, целия окървавен, като клан с брадва. Наминах при Клара да си сменя дрехите и денят продължи така, както бе започнал.

— Скапан близък — озъби ми се тя. — Следващия път ще летя с телец, като онзи приятел, Мечников.

— Какво има, Клара?

— Дадоха ни премията. Дванайсет хиляди и петстотин. Господи! Та това е по-малко дори от бакшиша, който давам на домашната си прислужница!

— Откъде знаеш? — Вече бях разделил 12,500 долара на пет и в следващия миг си помислих, дали при съществуващите обстоятелства вместо на пет, няма да делят на четири.

— Съобщиха преди десет минути по пиезофона. Божичко! Потейка мисия не съм имала? И какво получавам? Колкото за един чип в казиното. — Тогава видях окървавената ми риза и поомекна. — Вината

не е твоя, Боб, но всички от зодия близнаци са нерешителни. Трябваше да съобразя. Чакай да видя дали има чисти дрехи.

Изчаках да ми намери дрехи, но не останах. Събрах си багажа и се отправих към проходната шахта, оставих нещата си в регистратурата и наех предишната си стая, заедно с един техен телефон. Когато Клара спомена името на Мечников, си спомних, че щях нещо да го питам.

Мечников изръмжа, но се съгласи да се срещнем в учебната зала. Разбира се, пристигнах преди него. Той надникна, спря се на вратата, огледа се и попита:

— Къде е онази... как ѝ беше името?

— Клара Моинлин ли? В стаята си, спретната, вярна и лъжлива. Като от журнал.

— Хм — той приглади с пръсти мустаците си, които се събираха под брадичката му. — Хайде тогава! Води ме — и добави през рамо, — всъщност тя сигурно ще има по-голяма полза от това, което имам да казвам, отколкото ти.

— Предполагам, че си прав, Дейн — съгласих се аз.

— Хм — двоумеше се той, застанал на една издатина на пода, която представляваше вход към един от учебните кораби, после вдигна рамене, отвори люка и влезе.

Докато слизах след него, се чудех колко общителен и великодушен е станал. Наведен над селекторното табло, той комбинираше цифри за избиране на курс. В ръката си държеше портативен четец на данни, свързан с управляващата компютърна система на Корпорацията. Знаех, че извлича информация от проверени настройки, затова не се изненадах, че лампите светнаха почти веднага. Завъртя колелото за фина настройка и зачака, поглеждайки през рамо към мен, докато цялото табло бе обляно в дразнеща розова светлина.

— Добре — каза Дейн. — Получи се добра, чиста настройка. Сега погледни в долната част на спектъра.

Там видях цветовете на дъгата, от червено до виолетово. Виолетовото беше на дъното, а цветовете се преливаха един в друг без прекъсване с изключение на няколко по-светли или черни линии. Приличаха съвсем на онези, които астрономите наричаха

Фраунхоферови линии. На времето, когато единственият инструмент за изучаване на звездите и планетите е бил спектрометърът, Фраунхоферовите линии са показвали какво представлява източникът на светлина (или онова, което се намира между него и спектроскопа). Какво показваха тези линии обаче един Господ знае.

Господ и, може би, Дейн Мечников. Беше усмихнат и учудващо разговорлив.

— Онази лента от три тъмни линии в синьото — каза той. — Виждаш ли я? Изглежда, че тези линии са свързани със степента на риска на мисията. Най-малкото компютърните разпечатки показват, че когато има шест и повече линии, корабите не се завръщат.

Бях очарован.

— Господи! — извиках аз, като си помислих колко много добри хора бяха загинали, само защото не са знаели това. — Защо не ни казват тези неща в курса?

Отговори съдържано (за него):

— Бродхед, не бъди глупак. Всичко това е съвсем ново, пък и голяма част е само предположение. Но да продължим. Връзката между броя на линиите и степента на риска не е много добра при по-малко от шест линии. Искам да кажа, че ако си мислиш, че всяка допълнителна линия означава още една степен на риск, много се лъжеш. Може би смяташ, че при пет линии процентът на загубите е много голям, докато при липса на такива линии, или най-много три въобще няма риск. Това не е вярно. Най-висока сигурност засега има при една или две линии. При три сигурността също е добра — но има известни загуби. При нула линии загубите са толкова, колкото и при три.

За първи път започнах да мисля, че учените не получават даром пари от Корпорацията.

— Щом е така, защо не пътуваме само по такива курсове, които са безопасни?

— В действителност не сме сигурна, че те наистина са безопасни — отговори Мечников, отново прекалено търпеливо за него. Тонът беше далеч по-безапелационен от думите. — Освен това, когато се използва брониран кораб, могат да се преодолеят далеч по-големи рискове, отколкото с обикновените. И престани с тъпите си въпроси, Бродхед.

— Погледни тук, жълтото. — Той посочи пет светли ленти. — Тези показания, изглежда, гарантират добър успех на мисията. Не се знае какво измерваме с тях — или по-точно, какво са измервали хичиянците, но по отношение на паричното възнаграждение на екипажите съществува доста добра зависимост между броя на линиите с тази честота и парите, които получават екипажите.

— Аууу.

Той продължи, сякаш не бях казал нищо:

— Разбира се, хичиянците не са сложили апарат, който да измерва какво възнаграждение би получил ти или аз. Той сигурно измерва нещо, което никой от нас не знае какво представлява. Може би гъстотата на населението в даден район, или пък технологичното развитие. А може и да е справочник от типа на пътеводителя „Мишлин“, в който е посочено къде може да се намери ресторант категория „лукс“? Така или иначе апаратът съществува. Експедиции с пет жълти линии досега са носили на екипажите финансово възнаграждение средно пет пъти по-голямо от това с две линии и десет пъти по-голямо от повечето други.

Той се обърна към мен, така че лицето му беше на не повече от десет сантиметра от моето и втренчи очи в мен.

— Искаш ли да видиш някои други настройки? — попита той с тон, който изискваше да кажа „не“. Така и му отговорих.

— Добре — каза той и замълча.

Изправих се и се отдръпнах, за да увелича малко дистанцията помежду ни.

— Един въпрос, Дейн. Сигурно имаш основания да ми събщиш всичко това преди официалното му публикуване. Какви са те?

— Вярно е — отговори той. — Ако приема да летя на триместен или петместен кораб, желая да включа в екипажа онази женска, как ѝ беше името?

— Клара Моинлин.

— Не е важно как се казва. Тя е опитна, не заема много място и умее, искам да кажа, че умее да общува с хората по-добре от мен. Понякога имам проблеми с междуличностните отношения, — обясни той. — Разбира се, само ако летя с триместен или петместен, макар че те не са много по вкуса ми. Ако намеря едноместен, предпочитам да летя сам. Ако обаче няма едноместен с добри настройки на курса, ще

ми трябва някой, на когото мога да разчитам, който добре се ориентира и може да управлява кораб. Ако искаш и ти можеш да дойдеш.

Върнах се в стаята си и още не бях започнал да разопаковам нещата си, когато се появи Шики. Радваше се да ме види.

— Съжалявам, че пътуването ви се оказа безплодно — каза той с безкрайната си вежливост и топлота. — Много лошо стана с приятеля ти Кахан. — Бе донесъл термос с чай, който ми подаде, а след това се настани отгоре върху шкафа срещу хамака, точно така, както и първия път.

Почти бях забравил злополучното пътуване. Споменът за него бе изместен от разговора с Мечников и надеждите за големи награди. Не можах да се въздържа и споделих с Шики всичко, което ми бе казал Мечников.

Той слушаше, както малко дете слуша приказки, а черните му очи блестяха.

— Колко интересно! — възкликна Шики. — Бях чул да се говори, че с всички ще се провежда нов инструктаж. Само си помисли! Ако можехме да летим без страх от смърт или...

Замълча нерешително, а леките му крила пърхаха.

— Не е толкова сигурно, Шики — обърнах му внимание аз.

— Не, разбира се, че не е. Но не може да се отрече, че все пак е нещо, нали? — Отново замълча нерешително и загледа как пиех безвкусния китайски чай. — Боб — каза той, — ако тръгнеш на такава мисия и ти трябва допълнителен човек... Да, вярно е, че не мога да бъда много полезен в обслужващия модул. Но на орбита съм толкова добър, колкото и всеки друг.

— Зная, че си добър, Шики. — Опитах се да бъда тактичен. — Но знае ли го Корпорацията?

— Те ще ме приемат като член на екипаж на мисия, която никой друг не желае да приеме.

— Разбирам. — Не бях казал, че наистина желая да участвам в мисия, за която няма желаещи. Шики знаеше това. Той беше един от истинските стари кримки на Гейтуей. Говори се, че на времето бил скътал доста парици, във всеки случай достатъчно, за да му осигурят пълно здравно обслужване и всичко останало. По-късно ги подарил или изгубил и сега стои на Гейтуей сам и сакат. Зная, че разбираше какво си мисля, но ми беше трудно да проумея казаното от него.

Той се отмести да не ми пречи и докато нареждах нещата, поговорихме за общи приятели. Корабът на Шери още не бил се върнал. Засега, разбира се, нямало нищо обезпокоително. Спокойно биха могли да изкарат още няколко седмици без произшествие. Една конгоанска двойка от нашия коридор, зад указателната табелка със стрелка, се върнала с огромно количество молитвени ветрила от неизвестно досега хичиянско селище на една планета около звезда Р-7 в края на спиралата на Орион. Разделили си един милион долара — по една трета на всеки; те върнали своя дял в Мунгбере. Форхандови...

Тъкмо започнахме да говорим за тях и в стаята ми надникна Луиз Форханд.

— Чух ви, че говорите — каза тя и проточи шия да ме целуне. — Много лош излезе вашия курс.

— Такъв ни бил късмет.

— Заповядайте довечера у дома. Страхувам се, че и моят късмет не е по-добър. Стигнах до една скучна малка звезда без планети. Не мога да разбера защо хичиянците са включили такъв курс в селектора. — Тя се усмихна и ме потупа успокоително по врата. — Мога ли довечера да организирам едно тържество по случай пристигането? Или вие с Клара...?

— С удоволствие ще дойда — отговорих и тя не довърши въпроса си за Клара. Несъмнено слухът вече се бе разпространил. Тамтамите на Гейтуей биеха и денем, и нощем. Две минути по-късно вече беше си отишла. — Мила жена — казах аз на Шики, като гледах след нея. — Мило семейство. Не беше ли малко нещо разтревожена?

— Страхувам се, че си прав, Робинете. Дъщеря й Лоис се забави с връщането. Това семейство понесе много нещастия.

Погледнах го. Той продължи:

— Не, не Уила или бащата. Те също са на полет, но не са просрочили. Имали са син. Мисля, че се е казвал Хенри. Наричали са го Хет. Починал точно преди пристигането им тук. А сега и Лоис. — Той наклони глава, после внимателно вдигна с края на крилото си празния термос.

— Трябва да вървя на работа, Боб.

— Как върви градинарството?

Усмихна се унило.

— Вече не съм на тази длъжност. Ема смята, че не съм за ръководител.

— Така ли? Тогава какво работиш?

— Грижа се за естетическия вид на Гейтуей — отговори той. — Мисля, че на това му казват „боклукчия“.

Не знаех какво да кажа. Гейтуей беше замърсено място. Поради малката гравитация всяко изхвърлено късче хартия или парченце пластмаса навярно щеше да лети вечно из целия астероид. Подът не можеше да се мете. Още с първото замахване на метлата всичко хвърква. Виждах съм работници по чистотата как гонят парченца от вестник или пепел от цигара с малки ръчни прахосмукачки и по едно време мислех и аз да си купя една. Но не исках Шики да върши тази работа.

Той следваше мисълта ми без всякакви затруднения.

— Няма нищо, Боб. Всъщност работата ми доставя удоволствие. Но, моля те. Ако ти потрябва екипаж, спомни си за мен.

Получих си премията и предплатих за три седмици дневната такса. Купих и някои дребни неща, които ми бяха необходими — нови дрехи, някои касети с хубава музика, за да излича от мозъка си Моцарт и Палестрина. Останаха ми около двеста долара. Двеста долара въобще не бяха пари. Стигаха едва за двадесет питиета в „Синия ад“ или един чип на масата за 21, или може би половин дузина свестни блюда извън стола на Корпорацията.

Така че имах три възможности. Можех да се хвана на друга работа и да отлагам следващия полет, докогато си искам. Можех да излятя след три седмици. А можех въобще да се откажа от участие в мисии и да се върна на Земята. Никоя от тях не ми изглеждаше особено привлекателна. Ако обаче не харчех повече за нищо, още дълго време нямаше да се налага да вземам решение — цели двайсет дни. Реших да спра пушенето и да се храня само в стола. Така щях да огранича разходите си до девет долара на ден, така че предплатената такса и наличните пари да ми осигурят този престой.

Позвъних на Клара. По пиезофона гласът ѝ звучеше дружелюбно и внимателно, така че и аз говорех внимателно и приятелски. Не ѝ споменах за празненството, а и тя не каза, че иска да се видим вечерта.

Отношението помежду ни оставаше непроменено. За мен това беше добре. Не се нуждаех от Клара. Вечерта на празненството срещнах едно ново момиче на име Дорийн Маккензи.

Всъщност не беше момиче. Беше може би десетина години по-възрастна от мен и бе летяла вече пет пъти. Вълнуващото в нея бе, че веднъж наистина имала голям късмет. Получила награда от милион и половина. Тогава се върнала в Атланта и прахосала цялата сума в опити да създаде кариера като певица по пиезовизията — сценография, мениджмънт, рекламна дейност, демонстрационни касети — всичко. Когато се разорила, се върнала на Гейтуей, за да опита отново. Освен това бе и много красива.

След като прекарах два дена с Дорийн, отново позвъних на Клара.

— Слез долу — каза тя.

Прозвуча като покана, изпълнена с копнеж. Десет минути по-късно бях при нея, а малко след това в леглото. Проблемът с Дорийн беше, че трябваше да я опозная. Беше красива и адски способна като пилот, но не беше Клара Моинлин.

Докато лежахме в хамака изпотени, разтоварени и изтощени, Клара се прозина, разроши косата ми, отметна глава назад и ме загледа.

— Мръсник такъв — каза тя сънливо, — мисля, че това наричат любов.

Бях внимателен.

— Това движи света. Не, не това, а ти.

Поклати глава с поглед, изпълнен със съжаление.

— Понякога не мога да те понасям — продължи тя. — Стрелците не могат да живеят с Близнаците. Аз съм огнен знак, а ти... няма значение, но Близнаците са вечно объркани.

— Защо не престанеш да се занимаваш с тези глупости? — попитах аз. Не се засегна.

— Хайде да отидем да хапнем нещо.

Изхлузих се от края на хамака и се изправих. Имах нужда да говоря, без да я докосвам.

— Скъпа Клара — казах аз, — не мога да си позволя да се привързвам към теб, защото очаквам рано или късно да ми изневериш, а след това аз ще си го върна. Нямам и пари. Ти искаш да се храниш

навън! Добре! В това няма нищо лошо, само че ще трябва да отидеш сама. Аз повече няма да вземам от цигарите ти, няма да пия от твоите напитки, няма да вземам твои чипове в казиното. Така че, ако искаш да ядеш, можеш да отиваш. Ще се срещнем по-късно. Може да се разходим.

Въздъхна.

— Близнаците не умеят да боравят с пари — отбеляза тя, — но в леглото могат да бъдат страхотни.

Облякохме се и все пак отидохме да хапнем нещо, само че в стола на Корпорацията. Там се редиш на опашка, носиш храната на табла и ядеш прав. Храната не е лоша, стига да не мислиш много от какво е направена. А и цената е прилична. Казват, че ястията осигуряват сто процента от енергийните нужди на организма. Това обаче изисква да се изядат всичките блюда. Едноклетъчните и растителните протеини, вземани поотделно, не са достатъчни, така че заедно с желето от соя трябва да се изяде и пудинга от бактерии.

Друго характерно за храната на Корпорацията е, че създава адски много метан, причина за онзи непоносим задух, който бившите обитатели на Гейтуей никога не могат да забравят.

След храна тръгнахме напосоки към по-долните хоризонти, без много да разговаряме. Предполагам, че и двамата се чудехме накъде ли щяхме да тръгнем. Нямах предвид в момента.

— Искаш ли да поскитаме? — попита Клара.

Хванах я за ръка и заети с мислите си, се заразхождахме. Беше приятно. Намирахме се в онези стари, приятни, обраснали в бръшлян тунели, които вече никой не използваше. Отвъд тях имаше голи, прашни райони, които дори не бяха озеленени. Обикновено имаше достатъчно светлина от самите стени — синьо хичиянско сияние. Някога, преди шест или седем години, по тези места намирали дори хичиянски артефакти. Човек никога не знае, дали няма да се спъне в нещо, което ще му донесе награда.

Аз лично не бях много ентусиазиран от тази перспектива, защото не мога да изпитам удоволствие от нещо, което не съм търсил.

Няколко минути по-късно, когато видях къде се намираме, предложих:

— Хайде да отидем в музея.

— Добре — отговори ми Клара с неочакван интерес. — Знаеш ли, че са ремонтирали овалната зала? Мечников ми каза. Отворили са я, докато сме били навън.

Тръгнахме в обратна посока, слязохме два хоризонта по-долу и се озовахме до музея. Овалната зала беше почти сферична и се намираше точно зад музея. Беше с диаметър десет метра и за да я разгледаме, трябваше да си прикачим с ремъци крила, подобно на Шики. Такива крила имаше на входа на залата. Нито Клара, нито аз бяхме използвали по-рано крила, но не беше трудно. На Гейтуей човек тежи толкова малко, че това е най-лесният начин за придвижване, стига да има достатъчно място.

Влязохме през люка и се озовахме сред една нова вселена. Цялата зала беше облицована с шестоъгълни панели, всеки от които представляваше прожекционен екран на някакъв невидим за нас източник, вероятно дигитален. А може би тези панели бяха течнокристални екрани.

— Колко е красиво! — възкликна Клара. Беше нещо като глоборама, на която можеше да се види всичко, открито от изследователите — звезди, мъглявини, планети, изкуствени спътници. Понякога всеки панел показваше различни картини, така че едновременно се изобразяваха около сто двайсет и осем различни сцени. После, след леко трепване, всичко се променяше. Отново трепване и отново промяна; на някои екрани се запазваха предишните сцени, но на други прожектираха нещо ново. След едно такова трепване цялата полусфера се превърна в мозаечно изображение на галактиката М-3, гледана от — един Господ знае откъде.

— Ей — извиках развълнуван аз, — та това е великолепно!

И наистина беше великолепно. Сякаш си участвал във всички извършени пътувания, без да си се трепал над цялата онази черна работа, без проблемите на полета, без постоянния страх.

Бяхме само двамата с Клара. Не ми беше ясно защо. Беше толкова хубаво! Трябваше да се очаква върволица от хора, желаещи да влязат. На едно място в залата започнаха да прожектират хичиянски артефакти, открити от изследователи: молитвени ветрила в различни цветове, машини за облицоване на стени с метал, снимки от вътрешността на хичиянски кораби, някакви тунели. Клара се провикна, че е била на някои от тези места там, вкъщи, на Венера, но

не зная как можа да ги познае. След това прожекцията се смени с картини от космоса. Някои от тях ни бяха познати. На една снимка върху шест или осем панела можах да разпозная плеядите, но скоро кадърът се смени с изглед от Гейтуей Две, гледан отвън. Две от най-ярките звезди около астероида го осветяваха от двете му страни. Видях нещо, което ми заприлича на мъглявината Конска глава и някакво облаче от газ и прах с формата на питка. Беше ли мъглявината пръстен в съзвездието Лира или беше онова, което един изследователски екип преди няколко орбити бе нарекъл „френски сладкиш“: една планета с хичиянски дупки, недостъпна поради дебелията ѝ ледена обвивка.

Стояхме около половин час, а може би и повече, докато не забелязахме, че прожекциите започват да се повтарят. Тогава отлетяхме до изхода, свалихме и върнахме крилата, а после седнахме на едно широко място в тунела, извън музея, да изпусим по една цигара.

Минаха две жени, в които разпознах служителки на Корпорацията. Носеха крила навити на руло.

— Здравей, Клара — поздрави едната от тях. — Беше ли вътре?

Клара кимна.

— Хубаво е — допълни тя.

— Използвайте, докато може — каза другата. — От другата седмица ще се плаща по сто долара. Утре ще монтираме и озвучителна система с лекции. След това ще има официално откриване преди идването на следващата туристическа група.

— Струва си — отбеляза Клара, а после ме погледна.

Усетих се, че въпреки всичко пуших от нейните цигари. По пет долара пакета. Не можех да си позволя такова разхищение, но реших да купя с парите за дневни разходи поне един пакет и да се постарая тя да вземе от него толкова, колкото аз бях взел от нейните цигари.

— Искаш ли да се разходим още малко? — запита тя.

— Може би малко по-късно — отговорих ѝ.

Чудех се колко ли мъже и жени бяха загинали, за да направят онези хубави снимки, които бяхме гледали. Отново ме бе налегнала мисълта, че рано или късно и аз или ще трябва да участвам в смъртоносната лотария на хичиянските кораби, или окончателно да се откажа. Чудех се дали ще имам някаква практическа полза от информацията, дадена ми от Мечников. Сега вече всички говореха за

това. Корпорацията бе запланувала утре да направи съобщение по всички пиезофони. После се сетих и попитах:

— Не каза ли, че си се срещала с Мечников?

— Чудех се, кога ще ме попиташ за това — отговори тя. — Да. Обади ми се да ми каже, че ти е показал нещо ново по кодирането и светлините. Така че отидох при него и изслушах същата лекция. Какво ще кажеш за това?

Смачках угарката си.

— Мисля, че сега на Гейтуей ще се изпобият за добри маршрути.

— Дейн може би знае нещо? Той е работил в Корпорацията.

— Не се и съмнявам. — Протегнах се, облегнах се назад и се размислих. — Този Дейн не е много свестен човек, Клара. Може би наистина ще ни обади, ако има нещо добро. Но няма да е току-тъй. Сигурно ще иска нещо в замяна.

Клара се усмихна.

Англиканска църква на Гейтуей Преподобен Тео Дурлей, Енорийски свещеник Неделни служби 10,30 Вечерни молитви по споразумение

Ерик Манийр, който от 1 декември престана да ни бъде църковен настоятел, остави една светла диря сред всички светии на Гейтуей. Ние сме му безкрайно задължени за неговата всеотдайност и голяма компетентност. Роден в Елстрий, Хартфордшиър преди 51 години, той получава степен бакалавър по право в Лондон и след това следва адвокатура. След завършването работи няколко години в заводите за природен газ в Пърт. Нашата мъка от това, че ни напуска е примесена с радост, че сега той е постигнал своето съкровено желание и ще се върне към любимия си Хартфордшиър, където той желае да посвети пенсионерските си години на граждански дела, трансцедентална медитация и изучаване на григорианско църковно пеене. Нов църковен настоятел ще бъде избран

през първата неделя, през която ще имаме кворум от девет енориаши.

— Вече поиска.

— Какво имаш предвид?

— От време на време ми се обажда. Исква среща.

— Мръсница. — Страхотно се ядосах. Не толкова на Клара, дори не и толкова на Дейн, а на парите. На факта, че ако искам да посетя овалната зала следващата седмица, трябва да дам половината от наличните си пари. На тъмния, призрачен образ, който ме очакваше някъде далече във времето и не чак толкова далече, когато отново трябваше да извърша онова, от което най-много се страхувах. — Не бих повярвал на този кучи син докато...

— Успокой се, Боб. Дейн не е чак толкова лош — утеша ме тя, а после запали цигара и остави пакета до мен, та да мога да си взема, ако поискам. — Сексуално може дори да е интересен. Този недодялан, груб, суров телец. Във всеки случай ти можеш да му предложиш същото като мен.

— Какви ги приказваш?

Тя ме погледна искрено изненадана.

— Мислех, че знаеш. Той действа и по двата начина.

— Никога с нищо не е давал да се разбере... — Изведнъж млъкнах и си спомних как искаше да застана близко до него, когато ми обясняваше и колко неудобно се чувствах от тази негова близост.

— Може би ти не си от този тип? — усмихна се тя. Усмивката ѝ не беше никак дружелюбна.

Тъкмо тогава от музея излязоха двама души от екипажа на китайския стражеви кораб. Те любопитно ни погледнаха, а после от деликатност се обърнаха настрани.

— Да се махаме отгук, Клара.

Отидохме в „Синия ад“ и, разбира се, аз настоях да си платя пиенето. За един час прахосах четирийсет и пет долара при съмнително удоволствие. Накрая, както винаги, завършихме в леглото

на Клара. Но и това не беше истинско удоволствие. А времето си течеше.

Има хора, които никога не могат да превъзмогнат определен момент от своето емоционално развитие. Те не могат да водят нормален, безгрижен, приятен живот с половия си партньор по-дълго време. Нещо вътре в тях не може да понася щастието. Колкото по-добри стават отношенията, толкова повече нараства желанието им да ги влошат.

Като скитах из Гейтуей с Клара, започнах да подозирам, че аз съм точно такъв. Знаех, че Клара е такава. През живота си никога не е имала връзка с мъж по-дълго от няколко месеца. Тя самата ми го бе казала. Съвсем скоро връзката ѝ с мен щеше да постави рекорд и това вече я изнервяше.

В някои отношения Клара беше по-зряла и по-отговорна от мен. Например начина, по който бе дошла на Гейтуей. Бе работила и пестила мъчително години наред. Беше дипломиран летец. Имаше и завършено инженерно образование. Работила в рибовъдна ферма, докато достигнала заплата, с която да наеме тристаен апартамент в хичиянските тунели на Венера, да прекарва отпуските си на Земята, да си осигури основно здравно обслужване. Знаеше повече от мен по въпросите за производството на храна от въглеродородни вещества, въпреки че дълги години бях вършил тази работа в Уайоминг. (Имаше инвестиции в завод за храна на Венера, а през целия си живот никога не бе влагала нито долар в нещо, което не познаваше напълно.) Когато бяхме на полет, тя беше старши на екипажа. Нея Мечников канеше за съекипник, ако въобще му потрябва такъв, а не мен. Тя ми беше инструктор!

И въпреки всичко в отношенията ни тя беше толкова абсурдна и злопаметна, колкото бях аз със Силвия, или Дийна, Джанис, Лиз, Естер или всяка друга, с която бях имал двуседмична авантюра, непременно завършваща лошо след онази случка със Силвия. Според нея всичко се дължало на това, че стрелците били прорицатели; стрелците обичали свободата, докато ние, бедните близнаци сме били ужасно объркани и нерешителни.

— Нищо чудно — казваше тя една сутрин, докато закусвахме в стаята ѝ (аз не приемах повече от две глътки кафе), — че не се решаващ отново да летиш. Това не е просто страх, скъпи Робинете. Една част от твоята двойствена природа желае успех, а другата поражение. Чудя се, коя ще надделее.

Отговорих ѝ двусмислено:

— Скъпа, върви се шибай. — Засмя се и напрежението спадна. Отново победи по точки.

Корпорацията направи очакваното съобщение. Настана голяма суетня, изказване на предположения и тълкувания, правене на планове. От файловете на управляващия компютър на Корпорацията бяха извадени двайсет маршрута с нисък коефициент на риск и очакване за големи награди. Моментално бяха попълнени всички места и след едноседмична подготовка на корабите, те излетяха.

Аз не бях на никой от тях. Нито пък Клара.

Стараехме се да не обсъждаме причината за това.

Странно, но Дейн Мечников също не замина с никой от тях. Той знаеше нещо, или поне не казваше, че не знае. когато го питах. Гледаше ме с безкрайно презрение и мълчеше. Дори и Шики за малко да замине. Отказаха му един час преди отлитане, за да дадат мястото на онова финландче, което не можа да намери човек, дето да му разбира приказките. Бяха четирима саудитци. Искали да бъдат заедно и издействали финландчето да бъде пети. Луиз Форханд също не замина. Очаквала да се завърне някой член от семейството и да се осигури нещо като приемственост. Сега в стола на Корпорацията храненето беше спокойно — опашките бяха изчезнали. В моя тунел имаше колкото щеш свободни квартири. Един ден Клара сподели:

— Боб, смятам да отида на психоаналитик.

От изненада подскочих. Беше повече от изненада, беше предателство. Клара знаеше за моята случка и мнението ми за психоанализата.

Въздържах се да не ѝ кажа първата дузина неща, които ми дойдоха наум: „Радвам се; крайно време беше“ — тактически; „Радвам се и те моля, кажи ми с какво мога да ти помогна“ — стратегически; „Радвам се, може би и аз трябва да отида, стига да мога да си го позволя“ — стратегически. Въздържах се и от единствената вярна реакция, която можеше да бъде: „Тази твоя стъпка схващам като укор,

задето съм ти размътил главата“. Не казах абсолютно нищо и след малко тя продължи:

— Имам нужда от помощ, Боб. Чувствам се объркана.

Това вече ме затрогна. Протегнах се и хванах ръката ѝ. Тя остави ръката си да лежи безчувствена в моята; нито отговори на стискането, нито пък я отдръпна.

— Моят професор по психология казваше, че това е първата стъпка — не, втората. Първата стъпка, когато имаш проблем, е, да разбереш, че го имаш. Е, от известно време зная това. Втората стъпка е да вземеш решение: искаш ли да си останеш с проблема, или искаш да предприемеш нещо? Реших да предприема нещо за неговото решаване.

— Къде смяташ да отидеш? — попитах внимателно и неангажиращо.

— Не зная. От груповите сеанси няма голяма полза. Към управляващия компютър на Корпорацията има робот-психоаналитик. Може би това ще е най-евтино.

— Евтиното е калпаво — подхвърлих аз. — Като млад две години ходих на такъв психоаналитик, след като... нали знаеш, след онзи случай.

— И оттогава вече двацет години се чувстваш добре — възрази Клара. — Вече съм решила. Е, засега.

Потупах я по ръката.

— Каквото и да предпочетеш ще бъде добре — казах нежно аз. — През цялото време си мислех, че бихме се разбирали по-добре, ако избиеш от главата си някои от онези наследени глупости. Предполагам, че всички ги имаме, но бих желал много повече да се гневиш на самия мен, а не на това, че действам като заместител на баща ти или заради нещо от този род.

Тя се обърна по корем и ме погледна. Дори и при бледата светлина на хичиянския метал можах да видя изненадата, изписана на лицето ѝ.

— Какви ги приказваш?

— Как какви? За твоя проблем, Клара. Зная, че ти е трябвало много кураж, за да признаеш пред себе си, че се нуждаеш от помощ.

— Виж, Боб — отговори тя, — така е, само че ти, изглежда, не знаеш какъв е проблемът. Връзката ми с теб не е проблем. Ти може и да си проблем. Просто не зная. Онова, което ме безпокои, е

шикалкавенето, неспособността за вземане на решение, дългото отлагане, преди отново да замина — и, без да се обиждаш, избирането на човек като теб, с когото да летя.

— Не обичам да слушам такива астрологически глупости.

— Личността ти е раздвоена. Боб, и ти добре го знаеш. Изглежда, че точно на това разчитам. Не искам да живея по този начин.

Отново се бяхме разсънили и изглежда, че имаше само два начина за оправяне на положението. Или избухване на караница от рода на „но ти каза, че ме обичаш“ и „не мога да те понасям“, която най-често завършва със секс или — окончателно скъсване. А имаше и трети начин: да намерим нещо, с което да се разтоварим. Очевидно мисълта на Клара се насочваше към същото решение, защото тя се измъкна от хамака и започна да се облича.

— Хайде да прескочим до казиното — предложи тя бодро. — Чувствам, че тази вечер ще ми върви.

На Гейтуей нямаше почти никакви кораби, а нямаше и туристи. Нямаше и много изследователи, след като през последните две седмици бяха заминали толкова много кораби. Половината от масите в казиното бяха завити със зелени калъфи. Клара седна на една маса, където се играеше на „21“, купи жетони за сто долара, а крупиеето ми разреши да седна до нея, без да играя.

— Казах ти, че ще ми върви тази нощ — подхвърли тя, когато след десет минути бе спечелила повече от двеста хиляди долара.

— Чудесно ти върви — окуражих я аз, но в действителност не изпитвах никаква радост. Станах и се разходих. Дейн Мечников предпазливо пускаше петдоларови монети в ротативките, но, изглежда, нямаше желание да разговаря с мен. Никой не играеше бакара. Обадих се на Клара, че отивам в „Синия ад“ да изпия чаша кафе (пет долара, но в такива мъртви времена не вземаха пари). Тя извърна леко глава и ми се усмихна, без да сваля очи от картите.

В „Синия ад“ Луиз Форханд пиеше ракетно гориво, разрежено с вода... е, не беше ракетно гориво, но беше някакво белезникаво уиски, направено от каквото е имало в резервоарите за отглеждане на растителни култури в хранителна среда. Вдигна поглед и ми се усмихна. Седнах до нея.

„Доста е самотна“ — мина ми през ума. А нямаше причини да е така. Тя беше — е, не зная точно каква беше, но изглеждаше като единствената личност на Гейтуей, която не заплашва, не укорява, не предявява претенции. Всеки друг или иска нещо, или пък не дава нещо, или отказва да вземе онова, което му се дава. Луиз бе различна. Беше най-малко десетина години по-стара от мен, но наистина изглеждаше добре. Като мен носеше само стандартно облекло на Корпорацията — къс работнически гащеризон в три разцветки. Тя си ги преправяше и от една дреха правеше две: плътно прилепнали шорти с гол пъп и свободна горна дреха. Открих, че ме наблюдава как разглеждам облеклото ѝ, и се смутих.

ДОКЛАД ОТ МИСИЯ

Кораб АЗ-7, Маршрут 022055. Екипаж С.Ригни, Е.Тсиен, М.Зиндлер.

Време на пътуване 18 дни 0 часа. Местонахождение околностите на Хі Пегас А.

РЕЗЮМЕ. „Влязохме в ниска орбита около малка планета на около 9 астрономически единици от главната звезда. Планетата е покрита с лед, но открихме хичиянска радиация от район близо до екватора. Ригни и Мери Зиндлер, макар и с известни трудности, тъй като мястото беше планинско, кацнаха наблизко и достигнаха до един потопъл район, без лед, в който имаше метален купол. Вътре имаше доста хичиянски артефакти, включително два празни обслужващи модула, домашни съдове с неизвестно предназначение и една нагревателна бобина. Повечето от малките предмети пренесохме в кораба. Не успяхме напълно да спрем нагряването на бобината, но го намалихме до доста ниско ниво и я взехме в обслужващия модул. Макар и с намалена мощност, нагряването беше

такова, че Мери и Тсиен бяха сериозно обезводнени и когато кацнахме, бяха в кома“.

Оценка на Корпорацията: Нагревателната бобина е анализирана и възстановена. Екипажът получава награда 3,000,000 долара плюс лицензионни възнаграждения. Другите артефакти още не са анализирани. Награда по 25,000 долара на килограм за донесените артефакти, общо 675,000 долара плюс лицензионни възнаграждения при евентуална бъдеща експлоатация.

— Изглеждаш много добре — казах аз.

— Благодаря ти. Боб. Всичко е от онова, което ни дават — похвали се тя и се усмихна. Не мога да си позволя нищо друго.

— Нямах нужда от нещо, което никога не си имала — отвърнах съвсем искрено аз и тя промени темата.

— Пристига някакъв кораб — съобщи тя. — Казват, че пътувал много дълго.

Добре разбирах какво означава това за нея. С това се обясняваше и присъствието ѝ в „Синия ад“ по това време, когато обикновено беше в леглото. Знаех, че се безпокои за дъщеря си, но не го показваше.

Тя имаше много положително отношение към мисиите. Страхуваше се да лети, което беше напълно разбираемо. Въпреки това участваше в тях, за което ѝ се възхищавах. Сега очакваше да се върне някой член от семейството, за да се запише отново. Бяха се разбрали винаги да има по един от тях у дома, който да очаква завръщането на останалите.

Разказа ми малко за живота си. Живеели, доколкото това може да се нарече живот, във „Вретеното“ на Венера, Успели да оцелеят, като си допълвали по нещо — главно от туристическия бизнес. В него имало много пари, но конкуренцията била голяма. Успях да разбера, че по едно време са работили в нощен клуб: пеене, танцуване, комедийни програми. Подразбрах, че не са били зле, поне за стандартите на Венера. Но през онази година имало толкова малко туристи и толкова

много „хищници“, готови да се борят за всяка „мръвка“, че било почти невъзможно всички да се изхранят. Сес и синът ѝ (онзи, който умрял) се опитали да работят като екскурзоводи със самолет — една бракма, която купили и успели да поправят. Момичетата работили всякаква работа. Бях съвсем сигурен, че ако не друг, то най-малкото Луиз за известно време е била проститутка, но и с това не успели да натрупат пари пак по същите причини. Били почти в безизходица и тогава успели да дойдат на Гейтуей.

Не им било за първи път. Най-напред се борили да напуснат Земята, когато там станало толкова лошо, че Венера им изглеждала като по-приемлива алтернатива. Имали повече кураж и по-голяма готовност да поемат риск от много хора, които съм срещал.

— Как успя да платиш за това пътуване? — попитах я аз.

Луиз довърши пиенето си, погледна часовника и отговори:

— До Венера пътувахме по най-евтиния начин, който съществува. Като насипен товар. С още двеста и двацет емигранти. Спяхме връз главите си, редяхме се на опашка за двуминутно ползване на тоалетната, хранехме се с пресовани сухи храни и пиехме рециклирана вода. Беше ужасно пътуване срещу четирийсет хиляди долара на глава. За щастие децата още не бяха родени, освен Хет, а той като малък пътуваше срещу четвърт билет.

— Хет син ли ти е? Какво ста...

— Почина.

Замълчахме. След малко тя каза:

— Досега трябваше да има радиосъобщение, че пристига кораб.

— Може да са съобщили по пиезофона.

Кимна с глава и за момент придоби угрижен вид. Корпорацията прави стандартни съобщения, когато установи контакт с пристигащи кораби. Ако все още не са установили контакт — да, мъртвите изследователи не съобщават за пристигането си по радиото. Отвлякох я от мрачните ѝ мисли, като ѝ съобщих за решението на Клара да отиде на психоаналитик. Тя ме изслуша, сетне сложи ръка върху моята и каза:

— Не се засягай. Боб, но никога ли не си мислил и ти да направиш същото?

— Нямам пари, Луиз.

— Дори и за груповите сеанси? На хоризонт „Мили“ се провеждат групови сеанси. Понякога се чуват. Има обяви за всичко — временно преустановяване, отчуждаване, подражаване. Разбира се, много от пациентите може вече и да са заминали.

Отново вниманието ѝ се пренесе другаде. От мястото където бяхме, виждахме входа на казиното — едно крупие разговаряше оживено с човек от екипажа на китайския стражеви кораб. Луиз гледаше натам.

— Нещо става — казах аз. Щях да добавя: „Хайде да отидем и да видим“, но Луиз вече се бе отправила нататък.

Играта в казиното спря. Всички наскачаха и се струпаха около масата за „21“, където видях Дейн Мечников, седнал до Клара, на мястото, освободено от мен, с купчинка от двайсет и пет доларови чипове пред себе си. Всред всички, настанил се на стола на крупиеето, Шики Бакин разказваше нещо.

— Не — отвърна той, когато се приближих, — не им знаят имената. Знае се само, че е петместен.

— И всичките са живи, така ли? — попита някой.

— Доколкото зная. Здравей, Боб. Здравей, Луиз — кимна той учтиво. — Виждам, че сте чули.

— Не, не можахме да чуем — отговори Луиз и инстинктивно ме хвана за ръка. — Чухме само, че пристигнал някакъв кораб. Знаеш ли имената на екипажа?

Дейн Мечников извъртя глава към нея, изгледа я и изръмжа:

— Имена! Кой се интересува от имена? Важното е, че не е никой от нас. А са направили голям удар. — После се изправи. Едва сега забелязах колко беше разгневен — забрави да си вземе чиповете. — Отивам долу — заяви той. — Искам да видя как изглежда щастието, което идва веднъж в живота.

Екипажите на стражевите кораби бяха оградили мястото. Един от пазачите беше Франси Херейра. Около проходната шахта се бяха струпали най-малко сто души, а само Херейра и две момичета от американския кораб трябваше да ги държат настрана, Мечников се промъкна до ръба на шахтата и преди едно от момичетата да го изгони,

успя да погледне надолу. Видяхме го да говори с друг изследовател, също с пет отличителни гривни. Чухме само откъслечни думи.

...„почти мъртви. Свършила им се водата“. „Само са изтощени. Ще се оправят“. ...„десет милиона премия, ако е никел, а след това и лицензионни възнаграждения“.

Клара хвана Луиз за рамото и я затегли напред. Преместих се на освободеното от тях място.

— Знае ли някой кой е екипажът? — попита тя.

Херейра ѝ се усмихна уморено, кимна ми с глава и отговори:

— Още не, Клара. Сега ги претърсват. Мисля, че ще се оправят.

Някой зад мен попита:

— Какво са намерили?

— Нови артефакти. Само това зная.

— Петместен ли е? — запита Клара.

Херейра кимна и погледна надолу в проходната шахта.

— Така — каза той, — а сега се отдръпнете назад, приятели.

Изкачват някого.

Всички се отдръгнахме назад с милиметър, но това нямаше значение — нямаше да слязат на нашия хоризонт. Първи на въжето беше една голяма клечка от Корпорацията (не си спомням как се казва), след него един китайски полицаи, а после някой в халат от болница „Крайна“ и на същата ръкохватка на въжето един здравен служител, който го държеше да не падне. Познавах изследователя по физиономия, но не му знаех името. Бях го виждал на прощални празненства, може би на няколко. Беше дребен, възстар черен мъж. Няколко пъти бе летял безуспешно. Очите му бяха отворени и доста бистри, но изглеждаше безкрайно уморен. Огледа с безразличие тълпата около шахтата и отмина нагоре.

Погледнах към Луиз и видях, че очите ѝ бяха затворени и тихо плаче. Клара я бе прегърнала през раменете. Тълпата бавно се придвижваше и ме докара близко до Клара. Погледнах я въпросително.

— Този е петместен — отговори тихо тя. — Дъщеря ѝ е с триместен.

Знаех, че Луиз бе чула, потупах я по рамото и казах.

— Съжалявам Луиз.

Ръбът на шахтата се поотвори и надзърнах надолу. Хвърлих поглед върху онова, което бе донесло на изследователите десет или

двайсет милиона долара. Бяха шестоъгълни кутии от хичиянски метал, не по-дълги от половин метър и високи два́сет и пет сантиметра, Френсис Херейра ме придумваше:

— Хайде, Боб, дръпни се назад, моля те.

Докато се отдръпвах, мина друг изследовател в болничен халат. Беше жена. Мина покрай мен, без да ме види. Очите ѝ бяха затворени. Но аз я видях. Бе Шери.

21.

— Чувствам се доста глупаво, Зигфрид.

— Мога ли да ти помогна с нещо, Боб?

— Можеш да изчезнеш. — Бе украсил цялата стая с мотиви от детски ясли и училище. Най-лошо от всички беше самият Зигфрид. Този път играеше ролята на майка. Седи до мен на постелката — парцалена кукла, с човешки бой, топла, мека, направена от нещо като хавлия за баня и напълнена с дунапрен. На пипане е добре, но... — Мисля, че не ми е приятно да ме третираш като бебе — казвам с приглушен глас, заварял глава в хавлията.

— Отпусни се, Роби, само се отпусни. Всичко е наред.

— Също като в цирк.

Замълчава за малко, а след това ми припомня:

— Щеше да ми разказваш съня си.

— Аха.

— Какво има, Роби?

— Искам да кажа, че не ми се говори по този въпрос. Въпреки това — изричам бързо, като вдигам глава от хавлията, — бих могъл да направя това, което искаш. Като че ли бе Силвия.

— Така ли, Роби?

— Не приличаше съвсем на нея. Повече приличаше на — не, не зная на кого. Мисля, че на някой по-възрастен. Наистина от години не съм се сецал за Силвия. И двамата бяхме деца...

— Моля те, продължавай, Роби — подкани ме след минутка той.

Прегърнах го и заоглеждах със задоволство стените, нашарени с изрезки от циркови плакати на животни и клоуни. Никак не прилича на детската ми стая, въпреки че Зигфрид вече знае доста неща за мен, така че нямаше никакъв смисъл да му казвам това.

— Сънят, Роби?

— Сънувах, че работим в мините. Всъщност не бяха мините за храна. Физически приличаше повече на вътрешността на петместен

кораб — от тези на Гейтуей, нали знаеш. Силвия беше в нещо като тунел, който водеше навън.

— Тунелът водеше навън, така ли?

— Моля те, недей да ме тласкаш към никакви символи, Зигфрид. Вече са ми известни символите за влагалища и други подобни. Когато казах „водеше навън“ исках да кажа, че тунелът започваше от мястото, където стоях и се отдалечаваше. — Поколебах се малко, после му разказах най-мъчителната част от съня. — След това тунелът потъна и Силвия остана затворена в него.

Исправих се.

— Това, което е невярно в случая — обясних аз, — е, че в действителност такова нещо не би могло да се случи. В мината се пробиват само дупки за поставяне на взрив, с който се разбива шистата. Цялата миньорска работа се върши с лопати. Работата на Силвия просто не криеше такава опасност.

— Мисля, че няма никакво значение дали действително би могло да се случи, Роби.

— Предполагам, че си прав. Та значи там беше Силвия, затворена в срутилия се тунел. Виждах как купът от шисти се размърдва. Всъщност не бяха шисти. Беше нещо пухкаво, нещо като раздробена хартия. В ръцете си държеше лопата и си пробиваше път. Чувствах, че ще се измъкне. Беше си изровила дупка, през която можеше да мине. Чаках я да излезе... само че тя не излезе.

Зигфрид с цвят на кожата като този на плюшено мече лежеше топъл в ръцете ми и чакаше. Беше приятно да го държа. Разбира се, в действителност той не е там. Не е никъде, освен, може би, в централните запамятаващи устройства някъде край Вашингтон, където се намират големите компютри. В ръцете си държах един обикновен терминал за дистанционен достъп, дегизиран в човешки дрехи.

— Има ли нещо друго, Роби?

— Всъщност не. Във всеки случай не и части от съня. Е, наистина изпитвам някакво чувство. Чувствам се така, сякаш съм ритнал Клара по главата, за да ѝ попреча да излезе. Сякаш се страхувах, че останалата част от тунела ще падне върху мен.

— Какво искаш да кажеш с „чувство“. Роби?

— Онова, което казах, бе част от съня. Просто така го чувствах — не, не зная.

Зигфрид изчаква, после изпробва друга тактика.

— Боб, усети ли, че името, което каза точно тогава беше Клара, а не Силвия?

— Така ли? Колко странно? Защо ли съм казал Клара?

Отново изчаква малко, а след това ме подканя.

— После какво стана, Роб?

— После се събудих.

Обърнах се по гръб и заразглеждах тавана, покрит е плочки, облепени с блестящи звезди.

— Виж това е добре — казах аз.

После добавих:

— Чудно ми е, Зигфрид, дали ще има полза от цялата тази галиматия.

— Не съм сигурен дали мога да отговоря на въпроса ти, Роб.

— Ако можех — добавих аз, — бих ти помогнал.

Все още държах в джоба си бележката от С.Я., даваща ми някаква сигурност, която ценях.

— Според мен — отговори той, — все нещо ще излезе. Искам да кажа, че в главата ти има нещо, за което, макар че нямаш голямо желание да мислиш, е свързано със съня.

— За Бога, нещо за Силвия ли? Та това бе беше толкова отдавна.

— Това няма голямо значение нали, Роб?

— Млъкни, моля те. Отегчаваш ме, Зигфрид! Наистина ме отегчаваш. — После, след като размислих, продължих: — Слушай, започвам наистина да се ядосвам. Какво означава това?

— Какво мислиш, че означава, Роб?

— Ако знаех, нямаше да те питам. Чудя се дали не се опитвам да избягам от отговорност? Нервираш ме, защото започваш да напипваш нещо.

— Моля те, не мисли по процеса, Роб. Само ми кажи какво чувстваш.

— Вина — отговарям, без да се замислям, без да зная, че ще кажа точно това.

— Вина за какво?

— Вина за... Не съм сигурен за какво. — Поглеждам часовника си. Остават още двацет минути. За двацет минути могат да се случат страшно много неща. Преставам да мисля дали наистина желая да

бъде изваден от апатията, в която се намирах. За следобед имах насрочен турнир по двойки на бридж и шансът да стигна до финалите беше доста голям. Ако нещо не объркам; ако съм достатъчно концентриран.

— Чудя се дали да не си тръгна по-рано днес, Зигфрид — казвам аз.

— Вина за какво, Роб?

— Не съм сигурен, че помня. — Погалих парцаленото чучело по врата и се засмях. — Това наистина е хубаво, Зигфрид, макар че ми трябва много време да свикна с него.

— Вина за какво, Роб?

Изкрещявам:

— Затова, че я убих, шушумига такава!

— Искаш да кажеш, че си я убил насън.

— Не! Наяве. Два пъти.

Усетих, че дишам тежко и знаех, че сензорите на Зигфрид няма да пропуснат да го регистрират. Полагах усилия да се овладея, за да не му хрумне някоя щура идея. Обмислих това, което бях казал, и продължих:

— Всъщност не убих Силвия. Само се опитах. Подгоних я с нож в ръка.

Зигфрид спокойно и внимателно отбелязва;

— В анамнезата се казва, че когато сте се скарали с приятелката си, ти си държал нож. В нея не се казва, че си я подгонил.

— Дявол да те вземе, защо смяташ ме прибраха тогава? Цяло щастие е, че не й прерязах гърлото.

— В действителност ти използва ли ножа срещу нея?

— Да го използвам ли? Не. Бях прекалено разярен. Хвърлих го на пода, скочих и я ударих.

*В бърлогите където хичиянците се крият
В пещерите на звездите
В тунелите които са пробили и пробиват
Лижат своите люти рани Хичиянците*

*добри Малки мили хичиянци
Търсиме ви ний навред*

— Ако наистина искаше да я убиеш, щеше ли да използваш нож?

— Ах? — възкликнах аз, но прозвуча повече като „ух“, думата, която понякога ще видите написана като „ти пък“. — Защо те нямаше, когато се случи това, Зигфрид. Може би щеше да ги придумаш да не ме прибират.

Целият сеанс се провали. Винаги, когато му разказвам сънища, зная, че греша. Каквото и да му кажа, все наопаки го обръща. Сядам, оглеждам презрително цялата му тъпа наредба, и решавам да му кажа направо, без заобикалки.

— Зигфрид — започвам аз, — като за компютър ти си добър приятел и в интелектуален смисъл тези сеанси ми доставят удоволствие. Но се питам дали не достигнахме дотам, докъдето може, до предела. Ти просто започваш без нужда да човъркаш стари рани и, честно казано, сам се чудя защо ти разрешавам да правиш това.

— Сънищата ти са пълни с болка, Боб.

— Тогава нека си остане в сънищата. Не желая да изтърпявам всичките онези мъки, които изтърпях в института. Може би наистина желая да правя любов с майка си. А може пък и наистина да мразя баща си, задето умря и ме остави. Е, и какво от това?

— Зная, че това е риторичен въпрос, Боб. Единственият начин да се отървеш от всичко това е да го разкриеш, да го пуснеш.

— С каква цел? За да изживея отново всички болки?

— За да излезе вътрешната болка да и отиде там, където можеш да я превъзмogneш.

— Може би ще бъде по-просто обратното; ако се реша да страдам по малко, вътрешно искам да кажа. Както ти сам казваш, аз съм доста уравновесена личност, нали? Не отричам, че имам известна полза от тези сеанси. Понякога, Зигфрид, когато излизам оттук, чувствам, че наистина съм получил помощ. Тръгвам си обзет от радостни мисли — слънцето грее ярко, въздухът е чист и сякаш всички ми се усмихват. Но напоследък такива неща не ми се случват. Почвам

да си мисля, че стана много досадно и непродуктивно. Какво ще кажеш, ако река да се откажа?

— Ще кажа, че това е решение, което ти трябва да вземеш, Боб. Това ще кажа.

— Е, може би точно така ще направя — заключавам аз. Но старият дявол продължава да чака. Той разбира, че няма да взема такова решение и ми дава възможност и аз да го разбера. После пита:

— Боб, защо каза, че си я убил два пъти?

Поглеждам часовника си, преди да му отговоря, и казвам:

— Мисля, че беше просто грешка на езика. А сега, Зигфрид, наистина трябва да си тръгвам.

Не останах в стаята за отмора, тъй като всъщност нямаше от какво да се отморявам. Освен това исках да се махна от това проклето място и от тъпите му въпроси. Действа така умно и съвършено, но какво може да знае едно плюшено мече?

22.

Тази нощ се върнах в собствената си стая, но дълго не можах да заспя. Едва бях заспал и Шики ме събуди. Дошъл да ми каже какво става. От екипажа оцелели само трима и основната им награда вече била съобщена: седемнайсет милиона петстотин и петдесет хиляди. Отделно лицензионните.

Това окончателно ме разсъни.

— За какво? — попитах аз.

Отговори ми:

— За двайсет и три килограма артефакти. Смятат, че представляват комплект ремонтни инструменти. Може би за ремонт на кораби, понеже ги намерили в един обслужващ модул на повърхността на планетата. Във всеки случай някакви инструменти.

— Инструменти! — Станах, отпратих Шики и с тежка стъпка се отправих към обществения душ, без да преставам да мисля за инструментите. Може би те щяха да дадат възможност да се отваря двигателя на хичиянските кораби, без да експлодира; може би те ще позволят да се разбере конструкцията на корабите и се построят нови; може би ще дадат нови, неподозирани възможности. Във всеки случай, те носеха парична награда от седемнайсет милиона петстотин и петдесет хиляди долара, освен лицензионните възнаграждения; разделени на три.

Една трета можеше да бъде моя! Трудно е да си избиеш от главата сума като 5850000 долара (освен лицензионните възнаграждения), особено като си помислиш, че при малко по-голяма предвидливост при избора на приятелката една трета можеше да бъде в джоба ти. Кажи го шест милиона. На моята възраст и здраве с по-малко от половината сума бих си осигурил пълно здравно обслужване, което включва прегледи, лечение, подмяна на тъкан и трансплантация до края на живота ми... който ще бъде най-малко с петдесет години по-дълъг, отколкото без такова обслужване. С останалите три милиона бих могъл да имам две жилища, кариера като преподавател (много се

търсеха за преподаватели преуспели изследователи) и постоянен доход от реклами по пиезовизията, жени, храна, автомобили, пътешествия, жени, слава, жени... а щеше да има и лицензионни възнаграждения. Можеха да се получават от всичко намерено. Зависеше как учените щяха да използват инструментите. Находката, направена от екипажа на Шери, представляваше точно това, на което се надяваше всеки на Гейтуей: гърне злато, намерено отвъд дъгата.

Трябваше ми цял час, за да сляза до болницата, макар че тя се намираще само на три тунелни сегмента и пет хоризонта от моята квартира. Непрекъснато размислях и ту тръгвах, ту се отказвах и се връщах.

Когато най-сетне успях да се отърся и от най-малката завист (или поне да я скрия някъде дълбоко, откъдето да не може да се покаже) и влязох в приемната на болницата. Шери спеше.

— Можете да я видите. — каза сестрата на отделението.

— Не искам да я будя.

— Не мисля, че бихте могли — отговори ми тя. — Разбира се, не трябва да я насилвате. Посещения обаче са й разрешени.

БЕЛЕЖКИ ЗА НЕУТРОННИТЕ ЗВЕЗДИ

Д-р Асменийн. А сега да предположим, че намерите звезда, която е изчерпала своето гориво и се е свила. Като казвам „свила“, имам предвид, че от една маса и обем, може би колкото нашето Слънце, тя се е свила до един диаметър от десетина километра. Можете да си представите каква ще бъде нейната плътност. Ако носът ти е направен от такъв материал, Сузи, той ще тежи повече от целия Гейтуей.

Сузи. А може би дори повече и от вас, Юри?

Д-р Асмекийн. Без такива шегички. Ние учителите сме докачлив народ. Във всеки случай регистрацията на данни от такава звезда ще ви гарантира голямо възнаграждение, но не ви съветвам да правите това с обслужващ модул;

само с напълно брониран петместен кораб, и то от разстояние не по-малко от една десета от астрономическата единица. И бъдете внимателни. Ще ви се струва, че можете да се доближите повече, но помнете, че гравитационният градиент на тези звезди е много голям. Практически неутронната звезда представлява точков обект. Сами ще се убедите. По-голям гравитационен градиент можете да видите само при черна дупка. Боже опази!

Беше най-долу на едно триетажно легло в стая за дванайсет болни. Имаше още трима или четирима болни, двама, от които зад изолационен параван: млечнобяла пластмаса, зад която се виждат само силуети. Не зная кои бяха. Самата Шери имаше вид на човек, който спокойно си почива — пъхнала ръка под глава, красивите ѝ очи затворени, бузата с трапчинка, положена на китката. В стаята бяха двамата ѝ съекипници, единият заспал, а другият седнал под холоизглед на пръстените на Сатурн. Бях го срещал веднъж или два пъти; кубинец или венецуелец, във всеки случай латиноамериканец от Ню Джърси. Единственото име, което можах да си спомня за него, бе Човечец. Поприказвахме малко и той обеща да каже на Шери, че съм идвал. Напуснах болницата и отидох да изпия едно кафе в столовата, като не преставах да си мисля за тяхното пътуване. Бяха открили малка, студена планета, настрани от оранжево-червена звезда К-6. Според Човечеца не били сигурни дали си струва да се каца на нея. Уредите регистрирали хичиянска радиация, но не била много силна. Освен това почти цялата била покрита със сняг от въглероден двуокис. Човечецът останал на орбита. Шери и другите трима кацнали на планетата, намерили хичиянска бърлога, с големи усилия я отворили и, както обикновено, тя била празна. След това тръгнали по друга следа и намерили обслужващ модул. Наложило се да го взривят, за да го отворят. На двама от изследователите пострадали скафандрите — предполагам, че са били близко до модула. Когато разбрали, било вече късно. Замръзнали. Шери и другият изследовател се опитали да ги замъкнат в техния модул. Било адски трудно и страшно. Накрая се

отказали и ги оставили. Другият изследовател отишъл още веднъж до взривения модул, намерил инструментите и успял да се върне. След това отлетели, като оставили двете жертви мирно да почиват. Пресрочили с престоя и когато се скачвали с капсулата, съвсем изтощени, очевидно не свързали добре захранването с въздух, поради което загубили голяма част от него. Целия обратен път прекарали при недостиг на кислород. Другият беше по-зле от Шери. Съществуваше реална опасност да остане с трайно увреждане на мозъка и тогава неговите 5850000 долара нямаше да му бъдат от голяма полза. За Шери казваха, че ще бъде съвсем добре; трябвало само да се възстанови от изтощението.

Не им завиждах на пътуването. Завиждах им на наградата.

Станах и си взех още една чаша кафе. Когато се върнах навън в коридора, където имаше няколко пейки под бръшляна, усетих, че нещо ме глождеше; нещо свързано с пътуването; нещо във факта, че беше наистина успешно; едно от най-успешните в цялата история на Гейтуей.

Хвърлих кафето с чашата и всичко в една дупка за отпадъци близо до стола и тръгнах към класната стая. Намираше се само на няколко минути. Вътре нямаше никой. Това беше добре. Нямах желание да споделям с никого онова, което се бях сетил. Набрах нужния номер за информационен достъп и по пиезофона получих данни за курса на Шери. Не бяха секретни. После влязох в учебната капсула. За мой късмет отново нямаше никой. Настроих селектора по получените данни.

Разбира се, веднага получих цвят. Натиснах фината настройка и цялото табло потъна в яркорозово, с изключение на цветната дъга отстрани.

Само в синята част на спектъра имаше една тъмна линия.

Да, мислех си аз, край на теорията на Мечников за признаците за опасност. В тази мисия бяха загубили четирийсет процента от екипажа, а това никак не е малко. Но пък според това, което ми бе казал, с най-голям шанс за печалба са онези, които са с шест или седем такива линии. И то в жълтата част на спектъра. Според Мечников, колкото са повече светлите линии в жълтата част, толкова по-голямо ще е паричното възнаграждение от пътуването.

Само че при това пътуване въобще не е имало светли линии в тази част на дъгата. Имало е само две черни „абсорбционни“ линии. Нищо Друго!

Изключих селектора и седнах. Големите умове на Корпорацията се бяха напрягали и бяха родили мишка. Онова, което бяха изтълкували като индикация за сигурност, съвсем не означава, че си в безопасност, а онова, което смятаха като обещание за добри резултати, изглежда, че няма нищо общо с първата мисия от двайсет години насам, завършила с такива богати резултати.

Всичко това ме връщаше отново към изходната точка, отново към големия страх.

През следващите два дни не се срещях с никого.

Тунелите на Гейтуей са с обща дължина осемстотин километра, което е твърде изненадващо, като се има предвид колко малък е астероидът: дълъг е едва десетина километра. Въпреки това въздушното пространство в него е около два процента.

БЕЛЕЖКИ

ПО МОЛИТВЕНИТЕ ВЕТРИЛА

Въпрос. Не ни казахте нищо за хичиянските молитвени ветрила, а те са повече от всичко друго.

Професор Хеграмет. Какво искаш да ти кажа, Сузи?

Въпрос. Зная как изглеждат, нещо като сладоледена фунийка направена от кристал, с всички възможни цветове. Ако се държи вертикално и се натисне с пръст се разтваря като ветрило.

Професор Хеграмет. Това е всичко, което зная аз самият. Ветрилата, огнените перли и кървавите диаманти — всички те са анализирани. Но не ме питайте за какво служат. Не мисля, че хичиянците са си веели с тях. Още по-малко вероятно е да са се молили. Това име им е дадено от търговците. Хичиянците са ги оставили навсякъде, макар

че са прибрали всичко друго. Предполагам, че затова е имало някаква причина. Нямам представа, каква може да е тя, но ако някога я науча, непременно ще ви я кажа.

Всичко останало представлява твърда скала.

Голяма част от тези осемстотин километра са ми добре познати.

Не избягвах хората, просто не търсех компанията им. От време на време виждах Клара. Разхождах се с Шики, когато не беше на работа, макар че тези разходки го затрудняваха. Друг път се разхождах сам, понякога случайно срещах приятели, друг път тръгвах след някоя група туристи. Екскурзоводите ме познаваха и нямаха нищо против да вървя с тях (нали бях летял! макар че не носех отличителна гривна), докато не се досетиха, че може би възнамерявам да стана екскурзовод. Тогава престанаха да се отнасят дружелюбно.

Бяха прави. Не бях далече от тази мисъл. Рано или късно, трябваше да направя нещо: или да отиде на мисия, или да се върна на Земята. Ако ли пък исках да отлагам решението на тези еднакво непривлекателни перспективи, трябваше да реша какво ще работя, за да си плащам престоя.

Когато Шери излезе от болницата, ѝ устройохме страхотно празненство — комбинация от приветствия за завръщане и благопожелания за изпращане, тъй като на следващия ден се връщаше на Земята. Все още беше слаба, но радостна, и макар че не бе в състояние да танцува, половин час се прегръцахме в коридора. Увери ме, че ще ѝ липсвам. Бях страшно пиан; такъв случай не беше за изпускане. Безплатно пиене! Сметката плащаха Шери и нейният кубински другар. Всъщност бях толкова пиан, че не можах да се сбогувам с Шери, защото отидох в тоалетната да повръщам. И както си бях пиан, изпитах съжаление, че повръщам; беше истински шотландски скоч, марка „Гленийгъл“, а не някаква си белезникава течност, варена Бог знае от какво.

След повръщането главата ми се поизбистри. Излязох навън, опрях се на стената с лице завряно в бръшляна, дишах дълбоко и

полека-лека кръвта ми се обогати с кислород. Видях, че до мен стои Франси Херейра. Успях да му кажа „Здравей, Франси“.

Усмихна ми се с разбиране. Нещо миришеше необичайно силно.

— Извинявай — промърморих начумерено.

Франси се изненада.

— Моля ти се, няма за какво. Искам да кажа, че на стражевия кораб е доста лошо, но винаги, когато дойда на Гейтуей, просто се чудя как живеете при този въздух. И в тези стаи — ужас.

— Не се обиждам — отговорих великодушно и го потупах по рамото. — Отивам да кажа „лека нощ“ на Шери.

— Тя си отиде, Боб. Измори се. Утре я връщат в болницата.

— В такъв случай — казах аз, — ще кажа „лека нощ“ на теб. — Поклоних се и със залитане тръгнах през тунела. Трудно е да си пиян при гравитация почти нула. Мечтаеш си за стокилограмова тежест, която да те държи здраво за земята. По-късно ми казаха, че съм изскубал от стената цял ред бръшлян, а когато се погледнах в огледалото и видях насиненото си лице, разбрах, че съм се ударил в нещо твърдо. Усетих, че Франси ме настигна и ми помогна да продължа, а по средата на пътя осъзнах, че от другата ми страна също някой ме подкрепя. Беше Клара. Много смътно си спомням, че бях сложен в леглото, а когато се събудих, с изненада видях до себе си Клара.

ОТЧЕТ НА КОРПОРАЦИЯТА:

ОРБИТА 37

Брой на завърналите се от мисия кораби за този период 74, с екипаж общо 216. Други 20 с екипаж 54 души се смятат за загубени. Вследствие на наранявания от завърналите се кораби са загинали 19 души. Три от завърналите се кораби са толкова повредени, че не могат да бъдат възстановени.

Кацания: 19. На пет от изследваните планети има живот на равнище микроорганизми или по-високо. На една признаци за живот от растителен или животински характер. Не са открити никакви интелигентни същества.

Артефакти: Донесени са допълнителни образци от обичайни хичиянски предмети. Никакви предмети от други източници. Не са донесени и никакви неизвестни артефакти.

Образци: Химически или минерални — 145 броя. Никой не е оценен като представляващ значителен практически интерес. Живи организми — 31. Три от тях са преценени като опасни и са изхвърлени в Космоса. Останалите нямат практическа стойност.

Раздадени за периода научни награди: 8,745,000 дол.

Други парични награди за периода, включително и лицензионни:

357,856,000 дол. Награди и лицензионни възнаграждения за нови открития за периода (извън наградите за наука): 0.

Погребани или умрели на Гейтуей за периода: 151 души. Загубили работоспособност: 75 души (включително двама, загинали при практически занимания с обслужващ модул). Здравословно непригодни в края на годината: 84 души. Всичко загуби: 310 души

Нов персонал, пристигнал за периода: 481 души.

Върнати на служба: 66 души. Общо нарастване за периода: 481 души. Чисто нарастване на персонала: 171 души.

Станах колкото се може по-тихо и се отправих към банята с желание да повърна още малко. Забавих се повечко, а после взех един душ, втория за четири дни. Беше неразумно разточителство, като се има предвид финансовото ми състояние. Почувствах се малко по-добре

и когато се върнах в стаята, видях, че Клара бе станала и донесла чая, може би от Шики, и ме чакаше.

— Много ти благодаря — казах аз и наистина бях благодарен. Бях страшно обезводнен.

— На малки глътки, глупако — предупреди ме загрижено тя, макар добре да знаех това. Глътнах две глътки, а после отново се опънах в хамака. Вече бях сигурен, че и този път няма да се мре.

— Не очаквах да те видя тук — казах аз.

— Ти беше много настойчив снощи — отговори ми Клара. — Не беше обаче във форма. А страшно много ти се искаше.

— Извинявай.

Тя се пресегна и стисна крака ми.

— Няма нищо. Как беше на празненството?

— О, добре. Беше чудесно празненство. Мисля, че те нямаше.

Вдигна рамене.

— Закъснях. Всъщност не бях поканена.

Не казах нищо. Знаех, че Клара и Шери не се обичат много; предполагам, че е заради мен. Клара прочете мислите ми и каза:

— Никога не съм държала на Скорпионите, особено пък на нерешителните с ужасно голяма челюст. От тях никога не можеш да чуеш интелигентна, възвишена мисъл, — Спря за малко, а после продължи: — Но е смела. Това не може да и се отрече.

— Нямам желание за такъв спор — отговорих аз.

— Никакъв спор, Боб. — Наведе се над мен и обгърна главата ми с ръце. Усмихна се сладко и по женски; много мило при някои обстоятелства, но не точно сега.

— Ей — извиках аз, — какво стана с мускусното масло?

— Защо?

— Имам предвид — отговорих аз и изведнъж разбрах, че нещо не е в ред, — че много използваше този парфюм. Спомням си, че това бе първото нещо, което забелязах в теб. — Сетих се за забележката на Франси Херейра относно миризмата на Гейтуей и разбрах, че от дълго време Клара вече не миришеше така приятно.

— Боб, миличък, пак ли искаш да се скараме?

— Разбира се, че не. Но съм любопитен. Откога престана да се парфюмираш?

Вдигна рамене и не отговори нищо, ако не се смята за отговор гневният ѝ поглед. За мен обаче това беше достатъчен отговор, тъй като доста често ѝ бях казвал, че харесвам парфюма ѝ.

— Как върви с психоанализата? — попитах аз само колкото да променим темата.

Изглежда, че нямаше никакъв резултат. Доста хладно Клара отбеляза:

— Сигурно се чувстваш доста зле с тази глава. Аз обаче смятам да си вървя.

— Наистина се интересувам — упорствах аз, — Искам да зная имаш ли някаква полза?

Не беше ми казала, но знаех, че ходи на психоанализа. Изглежда че сеансите ѝ продължаваха по два или три часа дневно. Знаех, че не искаше да отиде на машинна терапия с компютъра на Корпорацията, но какво в последна сметка бе решила не ми беше известно.

— Има — каза тя разсеяно.

— Успя ли да преодолееш състоянието с баща си? — запитах аз.

Клара отвърна агресивно:

— Не ти ли е идвало наум, че малко такава помощ и на теб ще ти дойде добре?

— Странно, че и ти го казваш. Същото ми каза онзи ден и Луиз Форханд.

— Никак не е странно. Помисли по въпроса. До скоро.

Отиде си. Отпуснах глава и затворих очи. Да отида на психоанализа! От какъв зор? Единственото, от което имах нужда, бе една успешна мисия, като тази на Шери...

И единственото, което трябваше да направя, бе...

Бе да събера кураж и се запиша за друга мисия.

Изглежда, обаче, че тъкмо този кураж ми беше доста дефицитен.

Времето си течеше или пък аз просто го пропилявах. Цял един ден пропилях в музея. Бяха изложили холоснимки от находка на Шери. Пусках холодиска два или три пъти, просто за да видя как изглежда една находка, оценена на седемнайсет милиона петстотин и петдесет хиляди долара. В по-голямата си част имаше вид на безполезни вехтории. Така изглеждаха предметите, разглеждани поотделно. Имаше около десетина молитвени ветрила, което показваше, предполагам, че хичиянците са обичали да включват произведения на

изкуството дори и в комплекта от инструменти за поправка на автомобилни гуми. Или по-точно в комплекта от инструменти, предназначението на които все още не бе известно. Това бяха предмети, приличащи на отвертки-звезди с гъвкави дръжки, глухи ключове, направени от мек материал, предмети, приличащи на електрически пробници и такива, каквито никога не сте виждали. Разглеждани един по един, те създаваха впечатление за нещо твърде безразборно, но, разглеждани като комплект, те бяха така напасвани един към друг и така подредени в кутии, че заемаха минимална площ. Седемнайсет милиона петстотин и петдесет хиляди долара! Ако бях отишъл с Шери, сега и аз щях да съм един от онези, които имат дял в сумата.

Или един от трупове. Наминах към дома на Клара, повъртях се малко, но тя не си беше къщи. По това време ходеше на психоанализа. От друга страна, вече не знаех дневното ѝ разписание. Бе си взела друго дете, за което се грижеше, когато родителите му бяха заети. Беше малко чернокожо момиченце, може би четиригодишно, майката на което беше астрофизичка, а бащата екзобиолог. С какво друго се занимаваше Клара не можех да кажа.

Тръгнах обратно към стаята си. Луиз Форханд надникна от вратата и ме последва.

— Боб — попита припряно тя, — знаеш ли нещо за предстоящата премия за голям риск?

Направих ѝ място в леглото до мен.

— Аз ли? Не. Откъде бих могъл да зная?

Бледото ѝ мускулесто лице бе по-напрегнато, откогато и да било.

— Помислих, че може да си подочул нещо. От Дейн Мечников например. Зная, че си близък с него, пък и го видях да говори с Клара в учебната зала.

Не отговорих нищо и не бях сигурен, че имам желание да отговоря.

— Чух да казват, че предстои едно пътуване с научна задача, за което е определена доста голяма награда. Бих желала да се запиша за него.

Прегърнах я.

— Какво има, Луиз?

— Съобщиха, че Уила е мъртва. — Заплака.

Държах я в прегръдките си и я оставих да се наплаче. Бих се опитал да я утеша, но не знаех как. Каква ли утеха може да има за такава загуба? Не след дълго станах и зарових в шкафа за цигарата от марихуана, която преди два дни ми бе дала Клара. Запалих я и я подадох.

Луиз пое дълбоко, задържа доста дълго, после издуха дима.

— Мъртва е, Боб — повтори тя. Бе престанала да плаче. Макар и все така опечалена вече се бе успокоила; мускулите на врата и на гърба ѝ се бяха отпуснали.

— Може и да се върне, Луиз.

Поклати глава.

— Няма никакъв шанс. Корпорацията обяви кораба ѝ за загубен. Може и да се върне, но Уила няма да бъде жива. Последната им храна се е свършила преди две седмици. — Тя впери невиждащ поглед към пространството, после въздъхна, надигна се и се пресегна към цигарата. — Защо не е тук сега Сес — каза тя. Почувствах отново на дланта си как мускулите ѝ се напрегнаха.

Знаех със сигурност, че наркотикът започна да действа, защото и на мен самия вече бе подействал. Не беше никакъв бурен, отгледан в саксия зад бръшляна, а истинска неаполитанска марихуана. Беше я донесло едно момче от стражевите кораби. Набрало я по сенчестите склонове на планината Везувий, между редиците от лози, от които правят виното „Сълза Христова“. Луиз се обърна към мен и завря брадичка в гушата ми.

— Аз наистина обичам семейството си — каза тя съвсем спокойно. — Надявах се, че тук ще ни се усмихне щастието. И на нас трябва най-после да ни провърви.

— Замълчи, мила — прошепнах аз и зарових нос в косата ѝ. От косата към ухото, оттам към устните и стъпка по стъпка започнахме любов; старомодна, спокойна любов — любов в безвремието. Бе много разтоварващо. Луиз се оказа опитна, търпелива, отзивчива. След два месеца общуване с нервната и раздражителна Клара преживяното бе като завръщане в бащиния дом. Накрая тя се усмихна, целуна ме и обърна гръб. Беше много тиха и дишането ѝ бе равномерно. Лежа дълго мълчалива и едва когато усетих, че китката ми се мокри разбрах, че отново плаче.

— Съжалявам, Боб — отвърна тя, когато започнах да я успокоявам. — Просто никога не сме имали късмет. Понякога се примирявам с този факт, но има дни, в които не мога. Днес е един такъв ден.

— Ще ви провърви.

— Не вярвам. Вече не вярвам.

— Но вие сте на Гейтуей, нали? Това също е късмет.

Тя се извърна и ме погледна. Очите ѝ се вглеждаха в моите.

Казах ѝ:

— Помисли си само колко билиона хора са готови да продадат левия си тестисул само и само да бъдат тук.

Луиз отговори бавно:

— Боб... — Спря. Започнах да говоря, но тя тури ръка на устата ми и продължи. — Знаеш ли как дойдохме тук?

— Разбира се. Сес продал самолета.

— Продадохме много повече. Самолетът ни донесе малко над сто хиляди. Тези пари не стигаха дори само за един от нас. Парите взехме от Хет.

— Твоя син? Онзи, който починал?

— Имаше тумор в мозъка. Откриха го на време, или почти на време. Щеше да живее. Не зная колко, но поне още десетина години, макар и с някои поражения; засегнати били центрите на говора и контрол на мускулите. Но и досега щеше да е жив. Само, че... — тя свали ръката си от гърдите ми и избърса очи, не плачеше. — Той не пожела да изхарчим парите от самолета за неговото лекуване. Щяха да стигнат само за операция, а после пак щяхме да сме си бедни. Ето защо той продаде своето тяло, Боб. Всичките си органи! Не само левия си тестисул. И двата. Бяха добри, първокачествени органи на двайсет и една годишен скандинавец. Отиде в болницата и те — как се казваше? — те го упоили. Органите на Хет сега сигурно се намират в цяла дузина различни хора. Продадоха всичко за трансплантиране и ни дадоха парите. Почти един милион долара. С тях пристигнахме тук. Останаха ни малко. Ето източника на нашето щастие, Боб.

— Извинявай — промълвих аз.

СЪОБЩЕНИЕ

НУЖЕН МИ Е вашият кураж, за да се опитам да спечеля половин милион долара плюс премия. Въпроси не приемам. Вземете ме. 87–299.

ПУБЛИЧЕН ТЪРГ на непотърсени лични вещи на изследователи, които не са се върнали. Корпорацията, район Чарли девет, утре от 13,00 до 17,00.

ГРЕХОВЕТЕ ВИ ще се опростят, ако постигнете Единство. Той/Тя е хичиянец и Той/Тя прощава. Църква на Отлично поддържания мотоциклет. 88–34.

ТЪРСЯТ СЕ МОНОСЕКСУАЛНИ само за платоническа любов. Никакви телесни контакти.87-913.

— Няма за какво да се извиняваш. Просто нямаме късмет, Боб. Хет е мъртъв. Уила е мъртва. Един Господ знае къде е мъжът ми и последното ми оцеляло дете. А аз съм тук и, Боб, през по-голямата част от времето желая от цялото си сърце също да съм мъртва.

Оставих я да спи и отидох да се поразходя в Централния парк. Наминах към Клара. Бе излязла. Оставих ѝ бележка, та да знае къде съм. Следващия половин час прекарах по гръб в съзерцаване на черниците по дървото. Паркът беше безлюден с изключение на двама туристи — наминали малко преди да отлети корабът им. Не им обърнах никакво внимание; дори не съм чул кога са си отишли. Мислех си за Форхандови и изпитвах голямо съжаление: за Луиз, за цялото ѝ семейство, но най-много мислех за себе си. Те не бяха имали късмет, но онова, което аз нямах, беше още по-лошо. Болните общества отнемат куража на изследователите и те не могат нищо да направят. Предполагам, че същото е било и с моряците на Колумб, или с първите заселници на Америка, прекосили с покритите си конски впрягове територията на команчите. И те сигурно са били изплашени и глупави не по-малко от мен, но не са имали друга алтернатива. Точно

като мен! Но Боже Господи, колко ме беше страх... Чух гласове — един детски, а после лек смях. Смяхът на Клара! Изправих се.

— Здравей, Боб — поздрави ме тя и застана пред мен, сложила ръка върху главата на едно мъничко, черничко момиченце с щръкнали плитчици.

— Това е Уати.

— Здравей, Уати.

Дори и за мен самия гласът ми прозвуча фалшиво.

— Какво има? — попита Клара.

Не можех да ѝ обясня само с едно изречение.

Отговорих лаконично:

— Съобщили, че Уила Форханд е мъртва.

Клара кимна, без да каже нещо. Уати изписука:

— Моля ти се, Клара, хвърли ми топката.

Клара взе топката и започнаха да си подхвърлят. При почти пълното отсъствие на гравитация на Гейтуей топката сякаш летеше.

Казах ѝ:

— Луиз иска да участва в мисията с премия за риск. Според мен тя иска аз, всъщност ние, да я вземем със себе си.

— Охо!

— Знаеш ли нещо за полетите? Дейн не ти ли е споменава нещо за някой от специалните мисии?

— Не! Не съм виждала Дейн от — не си спомням откога. Във всеки случай той замина тази сутрин с едноместен.

— Но той не е правил прощално празненство! — изненадах се аз.

Клара стисна устни.

Момиченцето се провикна:

— Хей, мистър! Дръж! — и подхвърли към мен топката. Тя летеше като напълнен с топъл въздух балон, но въпреки това едва не я изпуснах. Умът ми беше другаде. Внимателно я хвърлих обратно.

След малко Клара промълви:

— Съжалявам, Боб. Мисля, че просто нямам настроение.

— Да — отговорих аз, като мислех за друго.

Тя продължи с нескрито желание за помирение.

— Изживяхме някои тежки моменти, Боб. Не искам да съм груба с теб. Не се засягай, но аз... аз ти нося нещо.

Тя ме хвана за ръка и надяна нещо на китката ми.

Беше гривна от хичиянски метал, отличителна гривна за извършен полет. Струваше петстотин долара. С моите средства не бих могъл да си го позволя. Вперих очи в нея и се мъчех да се сетя какво исках да й кажа.

— Боб?

— Какво?

В гласа ѝ се чувстваше раздразнение.

— Прието е в такива случаи да се казва „благодаря“.

— Прието е — казах аз — на ясен въпрос да се дава ясен отговор, а не да казваш, че не си виждала Дейн Мечников, след като миналата нощ си прекарала с него.

Изчерви се.

— Шпионирал си ме!

— Лъгала си ме!

— Боб! Не съм твоя собственост. Дейн е човешко същество и приятел.

— Приятел! — изляях аз. Последното нещо, което Мечников можеше да бъде за другите, бе да им бъде приятел. Само при мисълта, че Клара е била при него ме свиваше под лъжичката. Не харесвах това усещане, защото не можех да го определя. Не беше само гняв. Не беше дори и ревност. Беше някакво усещане, което си оставаше неразбираемо. Продължих почти разплакан, като съзнавах колко нелогично беше: — Аз те запознах с него.

— Това не ти дава право на собственост! Добре! — озъби се Клара, а после добави: — Може би съм спала няколко пъти с него. Това обаче не променя чувствата ми към теб.

— Но променя моите към теб, Клара.

Погледна ме възмутено.

— И ти имаш нахалството да ми казваш това. Ти, който ми идваш тук, вмирисан на секс, правен с някаква пачавра.

Това вече надминаваше всякакви граници.

— Не беше никаква пачавра. Трябваше да успокоявам някого — някого, който страдеше.

Изсмя се. Беше неприятен смях, изпълнен с непристоен гняв.

— Знам! Трябвало е да успокояваш Луиз Форханд. Тя отдавна си проправя безцеремонно път. Не си ли забелязал?

Момиченцето държеше топката и ни гледаше втренчено. Виждах, че я бяхме изплашили. Като се мъчех да сдържам гнева си, казах:

— Клара, няма да ти позволя да ме правиш на глупак.

— Ух — изрази тя нечленоразделно отвращението си и се обърна да си върви. Пресегнах се да я спра, но тя се разрида и ме удари с всичка сила. Ударът ѝ попадна в рамото.

Това вече беше грешка.

Винаги е грешка. Не е въпрос на разум или защита, а въпрос на сигнал. За мен това беше лош сигнал. Вълците не се избиват помежду си, защото по-малкият и по-слабият винаги се предава; ляга по гръб, остава гърлото си незащитено, вдига лапи във въздуха, за да съобщи, че се предава.

БЕЛЕЖКИ ПО ВЪПРОСИТЕ НА МЕТАЛУРГИЯТА

Въпрос. Научих, че хичиянският метал е анализиран в Националното бюро по стандартите...

Професор Хеграмет. Не, не е вярно Тетцу.

Въпрос. Научих го от пиезовизията...

Професор Хеграмет. Не. Видял си само съобщението, че Бюрото по стандартите е публикувало качествена оценка за хичиянския метал. Това не е анализ, а само описание: якост на опън, съпротивление на разрушение, точка да топене и други подобни.

Въпрос. Не съм сигурен, че разбирам каква е разликата.

Професор Хеграмет. Сега вече знаем какви са качества на този метал. Все още не знаем обаче, какво представлява той. Кое е най-интересното свойство на хичиянски метал? Кажете ми, Тери?

Въпрос. Не е ли това, че свети?

Професор Хеграмет. Да, свети. Излъчва светлина. Достатъчно силна да осветява стаите ни. Ето защо ни трябва само завеси, за покриваме стените, когато искаме

да стане тъмно. И продължава да свети най-малко от половин милион години. Откъде идва тази енергия? Според Бюрото в метала има някакви трансураниеви елементи. Никой обаче не знае какви са тези елементи. Има нещо, което прилича на изотоп на медта, но медта няма стабилни изотопи. Досега поне не са известни такива. Така че онова, което съобщава Бюрото по стандартите, е точната честота на синята светлина и всички физически параметри с точност до осмия или деветия десетичен знак. В съобщението нищо не се казва как може да се направи такъв метал.

Тогава физическият победител не може да атакува. Ако не беше това, досега да не са останали живи вълци. По същата причина мъжете обикновено не убиват жени, или поне не ги пребиват до смърт. Просто не могат. Колкото по-силно е желанието у един мъж да удари жена, толкова повече се съпротивлява неговото вътрешно „аз“. Ако жената направи грешка и изпрати друг сигнал, като първа го удари...

Ударих я четири или пет пъти с всичка сила, по гърдите, по лицето, по корема. Падна на земята разплакана. Коленичих до нея, повдигнах я с една ръка, а с другата напълно хладнокръвно я ударих още два пъти. Всичко стана като по сценарий, написан от Господ; абсолютно неизбежно. Дишах тежко, сякаш съм бягал, за да спася живота си. Кръвта тупкаше в ушите ми. Пред очите ми всичко беше като в червена мараня. Накрая чух тих, далечен плач. Обърнах се и видях малкото момиченце, Уити, да ме гледа уплашено, с отворена уста, а сълзиците ѝ се стичаха по виолетово-черните ѝ бузки. Тръгнах към нея да я успокоя, но тя изпищя и се скри зад една дървена решетка.

Обърнах се към Клара. Бе станала и гледаше настрани с ръка върху устата. Свали ръката си и погледна в нея. Беше зъб.

Не казах нищо. Не знаех какво да кажа и не ми се мислеше за нищо. Обърнах се и си отидох.

Не си спомням какво правих през следващите няколко часа. Не спах, макар че бях физически изтощен. Поседях малко върху шкафа в стаята си. След това отново излязох. Спомням си, че говорих с някого. Мисля, че беше турист от венериански кораб. Разказвах колко интересна и вълнуваща е работата на изследователя. Спомням си, че нещо ядох в стола. И през цялото време си мислех: исках да я убия. Цялата тази ярост е била в мен, а аз дори и не съм подозирал до момента, в който тя натисна спусъка.

Не знаех дали ще ми прости. Не бях сигурен дали трябва да ми прости. Не бях сигурен дори дали искам да ми прости. Не можех да си представя, че ще можем отново да се обичаме. Ако все пак бях сигурен в нещо, то бе, че исках да ѝ се извиня.

Само че тя не беше в стаята си. Нямахше никого, освен една закръглена млада черна жена с тъжно лице, която подреждаше някакви дрехи. Когато я запитах за Клара, започна да плаче.

— Замина си — отговори жената, като ридаше.

— Заминала?

— Изглеждаше ужасно. Някой сигурно я беше бил. Доведе Уати и каза, че повече няма да може да се грижи за нея. Подари ми всичките си дрехи, но — какво ще правя с Уати, когато съм на работа?

— Къде замина?

Жената повдигна глава.

— Върна се на Венера. С кораба. Отлетя преди един час.

Повече не разговарях с никого. Самичък в стаята си успях да заспя.

Когато се събудих, събрах всичко, каквото имах, дрехи, холодискове, шаха, ръчния си часовник, хичиянската гривна, подарена ми от Клара, и го продадох. Изтеглих и всичко от кредитната си сметка. Събрах общо хиляда и четиристотин долара и малко дребни. Качих се в казиното и заложих цялата сума на числото „31“.

Колелото на рулетката се завъртя и голямата топка започна бавно да прескача от вдлъбнатинка на вдлъбнатинка: Зелено. Нула.

Отидох в управлението на полетите и се записах за първата мисия. Беше едноместен. Двайсет и четири часа по-късно вече бях в Космоса.

23.

— Наистина какво чувстваш към Дейн, Боб?

— Какво, по дяволите, мислиш, че чувствам? Той съблазни приятелката ми.

— Представяш нещата по странен, старомоден начин. Боб. А е било толкова отдавна.

— Така е.

Зигфрид ме поразява със своята несправедливост. Определя правилата на играта, а после не ги спазва.

— Престани, Зигфрид! Това наистина се случи много отдавна, но за мен не е било много отдавна, защото никога не съм позволявал да излезе; стои си в мозъка ми ново-новеничко. Нека цялата тази стара дивотия излезе от главата ми, да изсъхне, да се разпръсне и повече да не ме гнети.

— Все пак бих желал да зная защо стои в главата ти нововеничка, Боб?

ОБЯСНИТЕЛНА БЕЛЕЖКА ЗА ЕСТЕСТВЕНАТА СРЕДА НА ХИЧИЯНЦИТЕ

Въпрос. Нима нямаме никаква представа как е изглеждала една хичиянска маса или някакъв друг домакински предмет?

Професор Хеграмет. Нямаме представа дори как е изглеждала хичиянската къща. Досега не сме намерили такава къща. Само тунели. Приличат на разклоняващи се шахти със стаи в тях. Обичали са и големите зали, приличащи на вретена, заострени в двата си края. Една такава стая има тук, две на Венера и, може би, една полуразрушена на света „Пеги“.

Въпрос. Известна ми е наградата за откриване на интелигентен извънземен живот, но каква е наградата за откриване на хичиянци?

Професор Хеграмет. Намерете поне един и ще получите каквато награда пожелаете.

— О, за Бога, Зигфрид! — Това е един от случаите, когато Зигфрид оглупява. Предполагам, че не може да обработи някаква сложна за него информация. Стигне ли се до такъв случай, той си остава просто машина, която не може да извърши нещо, за което не е програмирана. Зигфрид реагира главно на ключови думи — е, сигурно и с известно разбиране на значението на думите. Нюансите, доколкото има такива, възприема от тона на гласа ми и от онова, което получава от сензорите, монтирани на леглото и на ремъците.

— Ако не беше машина, а човек, щеше да разбереш — казвам аз.

— Може и да си прав, Боб.

За да го върна отново към темата, подемам:

— Вярно е, че бе много отдавна. Не разбирам защо ме питаш за това.

— Питам те, за да ти помогна да решиш едно противоречие, което откривам в думите ти. Казваш, че си безразличен към сексуалните отношения на приятелката ти Клара с други мъже. Защо тогава отдаваш такова голямо значение на връзката и с Дейн?

— Дейн се е отнесъл нечестно към нея! — И, Боже Господи, наистина е бил нечестен. Да я остави и да замине сам!

— Дали това е истинската причина, Боб? А може би между теб и Дейн има нещо?

— Никога! Между мен и Дейн никога не е имало нищо.

— Ти ми каза, че той е бил бисексуален, Боб. Как се държа по време на полета, които сте извършили заедно?

— За тази цел си имаше двама други мъже! Не и аз, момче, не, кълна ти се! Не и аз! — Казах и се опитвах да овладеея гласа си, за да отрази слабия ми интерес към тази тъпа тема. — Може би се е опитвал един-два пъти да пусне ръка. Казах му, че това не ми допада.

— Гласът ги, Боб — настоява той, — изразява повече гняв, отколкото думите ти.

— Върви по дяволите, Зигфрид! — Признавам, че вече наистина съм ядосан. Задавам се от гняв. — Писна ми от твоите обвинения. Разбира се, че му позволих да пусне ръка, но само толкова. Нищо сериозно. Просто злоупотребих със себе си, ей-тъй, колкото да мине времето. Харесвах го. Голям, красив мъж. Човек се чувства самотен, когато... е, и какво от това?

Зигфрид издава някакъв звук, нещо като покашляне. По този начин ме прекъсва, без да каже нещо.

— Какво беше онова, което току-що каза, Боб?

— Какво съм казал? Кога съм казал?

— Когато каза, че не е имало нищо сериозно помежду ви.

— Господи, не зная какво съм казал. Нямах нищо сериозно. Само се забавлявах, колкото да мине времето.

— Думата не беше „забавлявах“, Боб.

— Така ли? Че каква дума съм използвал? Размишлявах и се вслушах в ехото на собствения си глас.

— Предполагам — казах аз, — че съм казал „развличах“. Какво лошо има в това

— Не беше и „развличах“. Боб. Кажете думата, която употреби.

— Не зная каква дума съм употребил.

— Каза „зупотребих“ със себе си, Боб.

Защитата ми рухна. Почувствах се така, сякаш неочаквано съм разбрал, че съм се подмокрил или че панталонът ми е разкопчан. Излязох извън тялото си и огледах собствената си глава.

— Какво означава за теб „зупотребявам със себе си“, Боб?

— Слушай — отговорих аз, истински потиснат и едновременно развеселен — това е истинска фройдистка грешка, нали? Много си умен! Браво на твоите програмисти!

Зигфрид не реагира на изтънчения ми коментар. Оставя ме за минутка да вникна в него.

— Добре — продължавам аз. Чувствам се много открит и уязвим, че позволявам да стане нещо, че изживявам онзи момент така, сякаш ще продължава вечно, сякаш Клара ме е повлякла със себе си в нейното вечно падение.

Зигфрид промълви:

— Боб, когато мастурбираше мислеше ли си за Дейн?

— Мразех това — отговорих аз.

Изчаква ме да продължа.

— Мразех себе си за това. Не, „мразя“ не е точната дума. По-скоро „презира“ е точната дума. Бедният ексцентричен и ужасен аз; да го правя и в същото време да мечтая за любов с любовника на своето момиче.

Зигфрид изчаква малко, после казва:

— Мисля, че искаш да поплачеш, Боб.

Прав е, но не му отговарям.

— Ще поплачеш ли? — пита той.

— Бих желал — отговарям аз.

— Тогава защо не поплачеш, Боб?

— Де да можех — отвърщам аз. — За нещастие не зная как да заплача.

24.

Тъкмо се обръщах на една страна и се опитвах да заспя, когато забелязах, че светлините на хичиянската навигационна система се променят. Беше петдесет и петият ден от пътуването ми, двацет и седмият от обръщането. През всичките тези дни светлината беше дразнещо розова. Сега се оформяха, нарастваха, сливаха се вълни от млечнобяла светлина.

Пристигах! Където и да е, но вече пристигах. Милият ми малък кораб — смрадлив, неудобен, скучен ковчег, в който прекарах два месеца сам-самичък, приказвах си сам, играех си сам игри, досаждах си сам — вече пристигаше. Наведох се над люка, сега „отдолу“ спрямо мен, защото корабът се бе обърнал, и не видях нищо вълнуващо. О, там имаше една звезда. Имаше много звезди в групи, които ми изглеждаха непознати. Половин дузина от тях бяха в различни нюанси на синьото: от светлосиньо, до мастилено синьо, от което заболяват очите. Имаше и една червена, която се открояваше повече с оттенъка си, отколкото с яркостта. Беше червена като добре разгорял се въглен, не по-ярка от Марс, гледан от Земята, но по-тъмно, по-грозно червена.

Насочих вниманието си към нея. Никак не ми беше лесно. След като два месеца бях отхвърлял всичко наоколо си като скучно или заплашително, сега ми беше трудно да се настроя да приветствам нещо. Включих ръчния скенер и отново надзърнах, когато корабът започна да се върти около надлъжната си ос, педантично да заснема и анализира части от звездното небе, сектор подир сектор, сякаш нарязва кората на портокал, за да го обели.

И почти веднага получих силен отразен сигнал. Имаше нещо или много голямо, или много близко. Забравих че исках да поспя. Приклеках над люка, като се държах с ръце и крака и тогава го видях: квадратен предмет, който идваше към камерата. Целият сияеше. Чист хичиянски метал! Беше плоча с различни по големина страни, със закръглени издатини от едната си страна.

Надбъбречната ми жлеза усили секретите си, а пред очите ми започнаха да се привиждат премиите, които ме очакваха. Плочата изчезна от погледа ми. Отидох при анализатора, за да видя какво ще се окаже. Нямахше съмнение, че беше находка. Въпросът бе само колко голяма е тя. Може би е нещо изключително добро! Може би е един мой собствен свят Пеги! Това означаваше да получавам милиони долари лицензионни възнаграждения до края на живота си. Може би бе незаета планетарната обвивка? Може би — квадратната форма даваше основание да се предполага — може би е сбъждане на най-смелите ми мечти — голям хичиянски кораб, в който мога да се кача и да отида навсякъде, където пожелае; достатъчно голям, за да превозва хиляди хора и милиони тона товар!

Всички тези мечти можеха да се окажат реалност. Но ако не се сбъднеше, ако беше просто изоставена планетарна обвивка — единственото нещо, което би ми било необходимо е някой забравен предмет, един малък непознат предмет, една дреболия, нещо неоткрито досега, нещо, което може да се вземе и се размножи и се направи използваемо на Земята...

ДОКЛАД ОТ МИСИЯ

Кораб З-104, Маршрут 031D18. Екипаж Н.Ахоя, Ц.Захарченко, Л.Маркс.

Време за пътуване 119 дни и 4 часа. Позиция неопределена.

Видимо външно галактично струпване в прашен облак. Идентификацията на външните галактики съмнителна.

РЕЗЮМЕ. В обхвата на сканиране не открихме никакви следи от планета, артефакти или асгероид, на който може да се кацне. Най-близката звезда, приблизително на 1,7 светлинни години. Предположенията,

че нещо може да се намери, не се оправдаха. На връщане животоподдържащите системи се повредиха и Лари Маркс почина.

Спънах се и си одрах кокалчетата на краката в спиралата, която сега светеше златистожълто. Изсмуках кръвта от ожуленото и разбрах, че корабът се движи.

Не можеше да не се движи. Програмиран е да остане в орбитата, която трябва да намери, но само толкова, колкото е необходимо, за да огледам и взема решение.

Взирах се объркан и смутен. Светещата плоча сега беше на средата на зрителния екран и стоеше там. Корабът бе преустановил автоматичното си въртене. Чух далечния рев на двигателите на обслужващия модул. Летях с него, а корабът ми се бе насочил към плочата.

Над пилотската седалка светеше зелена светлина.

Това не беше редно. Зелената светлина бе инсталирана на Гейтуей от човешки същества. Тя нямаше нищо общо с хичиянците. Беше обикновен земен радиоприемник, който ми съобщаваше, че някой ме вика. Кой ли може да е? Кой може да се намира на току-що открития от мен обект?

Включих системата за разговор между кораби и извиках:

— Здравейте!

Чу се отговор. Не можах да разбера какъв.

Изглежда беше някакъв непознат език, може би китайски. Но все пак беше човешки.

— Говорите ли английски? — провикнах се аз. — Кажете кой сте вие, дявол да ви вземе!

След малко се обади друг глас:

— Вие кой сте?

— Името ми е Боб Бродхед — изръмжах в отговор аз.

— Бродхед? — Чу се шушукане между двама души, а после онзи, който говореше английски събщи: — Нямаме данни за изследовател на име Бродхед. Да не би да сте от Афродита?

— Какво е това Афродита?

— О, за Бога! Кой всъщност сте вие? Слушайте, тук е контролният център на Гейтуей Две. Нямаме време за губене. Легитимирайте се!

Гейтуей Две!

Изключих радиото и се отпуснах назад. Наблюдавах как плочата става все по-голяма, без да обръщам внимание на зелената светлина. Гейтуей Две? Колко смешно! Ако исках да отида на Гейтуей Две, щях да се запиша за редовен полет и да приема условието да изплащам лицензионни възнаграждения за всяко нещо, което евентуално бих намерил. Щях да пътувам без всякакви опасности като турист по редовен маршрут, по който е летяно стотици пъти. Не бях сторил това. Бях избрал настройка на курса, която никой преди това не бе рискувал да избере. Бях преживял всички възможни рискове, сам-самичък, изплашен до смърт.

Не беше справедливо!

Не знаех какво да правя. Втурнах се към хичиянския селектор за курс и го завъртях напосоки.

Беше провал, който не можех да приема. Бях се стремил да открия нещо ново. Не бях се стремил към нещо лесно, нещо, което няма да ми донесе никаква награда.

Онова, което направих, беше още по-голям провал. На командното табло се появи жълта светлина, а след това изчезнаха всички светлини; цялото табло потъна в мрак.

Ревът на двигателите на обслужващия модул стихна.

Усещането за движение изчезна. Системите не функционираха. Нищо не се движеше. Нищо от хичиянския комплекс не работеше. Дори и охладителната система.

Докато от Гейтуей Две изпратят кораб, който да ме вземе на буксир, получих топлинен удар; температурата в модула достигна 75°C.

На Гейтуей беше топло и влажно. На Гейтуей Две беше толкова студено, че трябваше да взема на заем жилетка, ръкавици и дебело долно бельо. Гейтуей смърдеше на пот и канални нечистотии. Гейтуей Две миришеше на ръждиво желязо. На Гейтуей Две почти не се чуваше звук и освен мен имаше само няколко човешки същества. Хичиянците бяха оставили Гейтуей Две недовършен. Имаше само няколко дузини тунели и някои от тях, стигнали до гола скала, бяха оставени недовършени. Нямаше засадена никаква растителност и целият кислород се получаваше по химически път. Парциалното налягане на кислорода беше едва 120 милибара, а останалата част от атмосферата представляваше смес от азот и хелий с общо налягане едва половината от нормалното на Земята. Това правеше гласовете пискливи, а първите няколко часа дишането ми бе учестено.

Човекът, който ми помогна да изляза от обслужващия модул и ме зави, за да ме предпази от смразяващия студ, беше един тъмен, огромен марсиански японец на име Норио Итуно. Той ме сложи в своето легло, даде ми да пия и ме остави да си почина. Поспах и когато се събудих, видях, че ме гледа с огромен интерес и уважение. Уважението беше към човека, който се е осмелил да разбие кораб струващ петстотин милиона долара. Интересът беше, защото бях толкова голям идиот, за да го сторя.

— Предполагам, че не ви създавам затруднения — казах аз.

— Да, бих казал, че е така — съгласи се той, — Корабът е напълно унищожен. Никога не бях виждал такова нещо.

— Не съм очаквал, че един хичиянски кораб може така да се потроши.

Вдигна рамене.

— Вие направихте нещо оригинално, Бродхед. Как се чувствате?
— Наканих се да му отговоря, но той кимна и продължи: — Точно сега сме доста заети. Ще те оставя сам за един-два часа. След това ще имаме специално празненство, посветено на теб.

— Празненство! — Това беше последното нещо, което би ми минало през ума. — За какво?

— Такива като вас не се случва да пристигат всеки ден, Бродхед!
— отговори той и ме остави сам с мислите си.

Мислите ми не бяха от най-радостните, така че почти веднага станах, закопчах жилетката, нахлузих ръкавиците и излязох да

поразгледам. Не ми отне много време. Нямахме какво да се разглежда. Чуваха се някакви шумове, но ехото се отразяваше от празните коридори под най-различни ъгли и не видях никого. На Гейтуей Две туристическия бизнес не бе развит. Нямахме и нощен клуб, казино или ресторант, където бих могъл да отида. Нямахме дори и тоалетна. Не след дълго нуждата ми стана трудно поносима. В някои от коридорите имаше боксове, но те бяха незавършени. Никой не живееше в тях и никой не си бе направил труда да изгради канализация. Този ден не беше от най-добрите. Когато най-сетне успях да намеря тоалетна и се облекчих, десет минути се чудих как да я почистя и накрая щях да я оставя замърсена, ако не бях чул глас отвън. Една дребничка, закръгленичка жена вече проявяваше нетърпение.

Скъпи непознат приятелю от Гейтуей.

Чувстваш ли се като великодушна и разумна личност? Ако е така, провери себе си, като прочетеш това писмо до края, преди да оформиш мнението си за него. На Гейтуей има тринайсет населени хоризонта. На всеки от тях има по тринайсет жилища (можеш сам да ги преброиш). Мислиш ли, че това писмо представлява едно просто и глупаво суеверие? Тогава погледни номерата на полетите: 83–20, 84–1 и 84–10 (какво дава сумата от цифрите на всеки от тях?)

В списък 86–13 ВСИЧКИ те са обявени за закъснели. Корпорацио, събуди се! Не обръщай внимание на онези, които ще ти се присмиват. Не обръщай внимание на скептиците и тесногръдите. Човешките животи зависят от твоята готовност да се изложиш на малко присмех. Нищо няма да ти струва, ако се откажеш от някой полети с опасен номер — нищо, освен куража да го сториш!

М.Глойнер, 88–331

— Не зная как да пусна водата — извиних се аз.

Тя ме изгледа от краката до главата.

— Вие сте Бродхед — заяви тя, а после ме попита: — Защо не отидете на Афродита?

— Какво е това Афродита — не, почакайте. Най-напред ми кажете как се пуска водата. После ще ми обясните за Афродита.

Тя посочи едно бутонче на ръба на вратата. Бях го помислил за електрически ключ. Натиснах го и цялото безшевно дъно на тоалетната започна да свети. След десет секунди там остана само прах, а после и тя изчезна.

— Почакайте! — извика тя и изчезна в тоалетната.

Когато излезе, каза:

— На Афродита са големите пари, Бродхед. На вас ще са ви нужни.

Позволих ѝ да ме хване за ръка и ме поведе. Започнах да разбирам, че Афродита е планета. Нова, голяма планета. Един кораб от Гейтуей я беше открил само преди четирийсет дни.

— Разбира се, ще трябва да плащате лицензионни възнаграждения — допълни тя. — Досега не са намерили нищо голямо, само обичайните хичиянски остатъци. Но има за изследване хиляди квадратни мили и ще минат месеци, преди първите изследователи от Гейтуей да започнат да пристигат там. Ние съобщихме затова едва преди четирийсет дни. Имате ли опит с горещи планети?

— Опит с горещи планети?

— Искам да кажа — поясни тя, като ме помъкна към една проходна шахта, която водеше надолу — дали сте изследвали планета, която е гореща?

— Не. — Всъщност нямах въобще никакъв опит. Това дотук не беше нищо; едно неуспешно пътуване. Дори не кацнах.

— Жалко — каза тя. — Всъщност няма какво толкова да се учи. Знаете как изглежда Венера, нали? Афродита е също като нея, само че е малко по-лоша. Главната звезда изригва и ще трябва да се пазите някое изригване да не ви спипа на открито. Всички хичиянски бърлоги са под земята. Намерите ли някоя, страшно няма.

— Какви са шансовете да се намери? — попитах аз.

— Виждате ли — отговори тя замислено, като ме дръпна от въжето и слязохме в един тунел, — може би не са много големи. Но в края на краищата вие сте изследовател. На Венера се използват бронирани скафандри и с тях можете да се движите навсякъде без проблеми. Е, може би с някои дребни проблеми — заключи тя. — Но те вече не губят толкова много изследователи, — Може би един процент.

— Какъв е процентът на загиналите на Афродита?

*Ние търсиме дъха ви в газовете на Орион,
Ровим вашите бърлоги с кучетата на Процион,
Ние, отчаяните хора от Бъфало, Бон, Бенарес,
Търсиме ви на Алгол, Арктурус и Антарес,
Вярваме ще ви намерим,
Мили малки хичиянци,
Ще ви срещнем най-подир.*

— По-голям е. Допускам дори, че е доста по-голям. Трябва да се използва обслужващ модул от собствения кораб, а той не е много подвижен върху повърхността на планетата. Особено върху повърхност, която прилича на разтопена сяр, а ветровете, когато са умерени, са със силата на ураган.

— Звучи просто очарователно — отбелязах иронично аз. — Само не мога да разбера защо вече не сте там!

— Аз? Аз съм пилот по редовни линии. След десет дни се връщам на Гейтуей. Чакам само да се събере товар или пътници, които да се върнат.

— Аз искам да се върна още сега.

— О, клетнико! Не знаеш ли в каква каша си се забъркал. Та ти наруши разпорежданията като разбърничка контролното табло. Цялата вина ще падне върху теб.

Сериозно се замислих. После казах:

— Благодаря, но смятам да си опитам късмета.

— Нима не разбираш? Афродита ти гарантира оригинални хичиянски находки. Можеш да направиш стотици полети, без да попаднеш на такова нещо.

— Скъпа — отговорих аз, — не мога да направя сто пътувания нито сега, нито когато и да било. Не зная дали ще мога да направя дори и едно. Мисля, че трябва да имам мъжеството да се върна на Гейтуей. Това е единственото, което зная.

Прекарах на Гейтуей Две само тринайсет дни. Естер Бегровиц, пилотът на редовна линия, продължаваше да ме увещава да отида на Афродита. Предполагам, че искаше да не заема едно ценно място на кораба ѝ. На останалите им беше безразлично. Те просто ме смятаха за ненормален. За Итуно обаче аз бях проблем. Той отговаряше за реда на Гейтуей Две. Формално бях пристигнал нелегално, без да е платен пукнат цент за дневна такса и без да имам никаква пара, с която да си платя. Той имаше пълно право да ме изхвърли в откритото пространство без скафандър. Вместо да направи това, той ми възложи да товаря малоценни товари на един петместен хичиянски кораб, главно молитвени ветрила от Афродита, които трябваше да се изпратят за анализ на Гейтуей. С това се занимавах два дни. После ме направи помощник на трима души, които монтираха скафандри за следващите изследователи на Афродита. Те нагряха с хичиянски факли метални листа докато омекнат, след което ги огъваха и оформяха в скафандри. За извършване на тази работа обучението продължаваше две години, затова аз бях само помощник. Разрешавах ми да им донасям хичиянските листа и да отнасям готовите скафандри, да им подавам инструменти, да им нося кафе... да ги изпробвам за херметичност, като излизам с тях в откритото пространство.

СЪОБЩЕНИЕ

ОТГЛЕДАНА НА СЯНКА специално развъждана таранка. 2 долара парчето. 87–307.

СЪОБЩЕТЕ, АКО ЗНАЕТЕ КЪДЕ СЕ НАМИРА
Аугусто Т.Анжели. Свържете се със силите за сигурност на
Корпорацията. Обещава се награда.

ПУБЛИКУВАМЕ РАЗКАЗИ, ПОЕМИ. Това е един
идеален начин да оставите трайни спомени за децата си.
Учудващо ниски цени.

Представител на издателството 87–226.

ИМА ЛИ НЯКОЙ ОТ Питсбърг или Падука?
Страдам от носталгия. 88–226

Никой от тях не изпускаше. На дваисетия ден от Гейтуей пристигнаха два петместни кораба, натоварени с щастливи, нетърпеливи изследователи с неподходяща екипировка. Новината за Афродита не бе успяла да стигне и се върне обратно, така че тези нови зайчета не знаеха какви желани неща можеха да бъдат открити там. Съвсем случайно между тях се оказа една млада девойка с научна мисия, бивша студентка на професор Хеграмет, която трябваше да извърши антропометрични изследвания на Гейтуей Две. Като използва своята власт, Норио Итуно я пренасочи към Афродита и организира двойно празненство: за посрещане и за изпращане. Десетте новопристигнали и аз бяхме повече на брой от нашите домакини. Отстъпвах ни в брой, но ни превъзхождаха в пиенето. Беше добро празненство, на което се чувствах знаменитост. Зайците не можеха да проумеят факта, че бях разбил цял хичиянски кораб и бях останал жив.

Почти съжалявах, че трябва да напусна... да не говорим за страха.

Итуно наля три пръста уиски, подаде ми чашата и вдигна тост.

— Съжалявам, че си заминаваш, Бродхед — каза той. — Сигурен ли си, че искаш да се върнеш? Засега имаме достатъчно бронирани кораби и скафандри, но не се знае докога. Ако промениш мнението си, след като се вър...

— Няма да си променя мнението — отговорих аз

— „Банзай“ — вдигна той наздравица и отпи. — Случайно да познаваш един мил човек на име Бакин?

— Шики? Разбира се, че го познавам. Съседи сме.

— Поздрави го от мен — каза той и наля по този случай. — Голям мъж е, но ми напомня за теб. Бяхме заедно, когато загуби и двата си крака. Притисна го обслужващият модул, когато трябваше да сваляме товар. Едва не умря. Докато го откараме до Гейтуей, целият се наду и страшно миришеше. На втория ден от пътуването трябваше да му отрежем и двата крака. Лично аз ги отрезах.

— Голям мъж е, вярно — съгласих се разсеяно аз, обърнах чашата и я подадох за още. — Ей, с какво ти заприличах на него?

— Със своята нерешителност, Бродхед. Бакин има достатъчно пари да си плати пълно здравно обслужване, но не може да се реши да ги изхарчи. Ако го направи, отново ще има крака. Тогава ще трябва да лети и може да загине. Затова предпочита да остане сакат.

Оставих чашата. Вече не ми се пиеше.

— До скоро, Итуно — казах му аз. — Отивам да си лягам.

През цялото пътуване към Гейтуей писах писма на Клара, които не съм сигурен дали някога ще пусна. Нямаше какво друго да правя. Естер се оказа изключително сексуална за една такава малка, пълничка дама, при това на възраст. Всяко нещо обаче си има мярка. От друга страна, с целия този товар на кораба нямаше много място за нещо друго. Всички дни си приличаха: секс, писане на писма, сън... и безпокойство.

Безпокойство за Шики Бакин: защо иска да си остане сакат? Това безпокойство в известен смисъл позволяваше да разбере и безпокойството за себе си.

25.

— Говориш така, сякаш си уморен, Боб — отбелязва Зигфрид.

Беше съвсем естествено да съм уморен. Прекарах уикенда на Хаваите. Имах акции в туристическия бизнес там, така че ползвах намаление. Бяха два чудесни дни: два часа преди обед заседание с акционерите, а след обед с някоя хубава островитянка на плажа или на катамаран със стъкло дъно, през което се виждаха как големите риби се гмурваха под него с надежда да намерят нещо за ядене. При връщането оттам се пресичаха различни часови зони, което беше много изтощително.

Само че Зигфрид не обича да слуша такива неща. Него не го интересува дали си изтощен физически или не. Интересува се само дали не си сънувал, че правиш любов с майка си.

Казвам му:

— Слушай, Зигфрид, много съм уморен. Защо не престанеш с тези маловажни разговори? Защо не преминеш направо към чувствата ми за Едипов комплекс?

— Имаш ли такива, Боби?

— Нима има някой, у когото да липсват?

— Имаш ли желание да говориш за тях, Боби?

— Не особено.

Изчаква ме, но и аз чакам. Зигфрид отново е проявил хитрост и сега кабинетът е декориран като детска стая отпреди четирийсет години. На стената има холоснимка на поставени една върху друга хилки за пинг-понг, на полица с касети с приказки — „Том Сойер“ и „Изчезналата марсианска раса“ — не можах да прочета другите заглавия. Има и фалшив прозорец с фалшива снежна буря в Скалистите планини. Много е прилично, само дето няма нищо общо с моята детска стая, която беше малка, тясна и почти изцяло запълнена от кушетката, на която спях.

— Знаеш ли за какво искаш да говориш, Роби? — подпитва предпазливо той.

— Разбира се! — отговарям моментално аз, после размислям и казвам: — О, не. Не съм сигурен. — В действителност зная. На връщане от Хаваите нещо ме удари, силно по главата. Пътува се пет часа. Половината от времето прекарах потънал в сълзи. До мен седеше красиво бяло момиче и аз реших още там да го опозная отблизо. Стюардесата беше същата, с която бях летял по-рано и я познавах достатъчно добре.

Седях на последната седалка в салона на първа класа на свръхзвуковия лайнер, вземах питиета от стюардесата и бърбях с бялото момиче. И винаги, когато момичето задремеше, или отиваше до тоалетната, а стюардесата не гледаше към мен, мълчаливо ронех сълзи.

Щом някоя от тях погледнеше към мен, отново се усмихвах и продължавах да флиртувам.

— Искаш ли да споделиш онова, което мислеше точно сега, Боб?

— С удоволствие, Зигфрид, стига да знаех какво беше?

— Наистина ли не знаеш? Не можеш ли да си спомниш, какво се въртеше в главата ти, преди да заговориш, ей сега?

— Разбира се, че мога! — Подвоумих се малко, после казах: — Слушай, Зигфрид, предполагам, че просто исках да бъда приласкан. Мислех си за нещо от онзи ден и ме заболя. Няма да повярваш колко много ме болеше. Плачех като дете.

— За какво си мислеше, Боби?

— Опитвам се да ти кажа. Беше за — е, добре, отчасти беше за майка ми. Но беше също и за, ти знаеш, за Дейн Мечников. Имах онези... имах...

— Мисля, че се опитваш да кажеш нещо за онези фантазии, които си имал, че правиш анален секс с Дейн Мечников, Боб. Вярно ли е?

— Дааа. Имаш добра памет, Зигфрид. Когато плачех, плачех за майка си. Отчасти...

— Това вече ми каза, Боб.

— Вярно. — Отново млъкнах, а Зигфрид чакаше. Аз също чаках. Предполагам, че чаках отново да ме приласкае и след малко той ми направи тази услуга.

— Я да видим мога ли да ти помогна, Боб? — каза той. — Какво е общото между плача за майка ти и фантазиите за Дейн?

Чувствах, че вътре в мен нещо става. Имах усещането, сякаш нещо меко, нещо мокро вътре в мен напират към гърлото ми. Разбирах, че ако не успея да се овладеея, гласът ми ще бъде несигурен и жалък. Помъчих се да се овладеея, макар да знаех много добре, че такива неща не могат да се скрият от Зигфрид. Чрез своите сензори, които отчитаха всяко трепване на триглавия мускул или овлажняването на дланите, той знаеше точно какво става вътре в мен.

Все пак се опитах. С тон на преподавател по биология, който демонстрира препарирани жаба, казах:

ДОКЛАД ОТ МИСИЯ

Кораб АЗ-77, Маршрут 036051. Екипаж Т.Парено, Н.Ахоя, Е.Нимкин.

Време на пътуване 5 дни и 14 часа. Местонахождение в околностите на Алфа Кентавър А.

РЕЗЮМЕ. "Планетата много прилича на Земята и е гъсто обрасла. Растителността има предимно жълт цвят. По състав атмосферата е близка до хичиянската. Планетата е топла и няма ледени полярни шапки, а температурата е като тази на тропиците на земния екватор. Такава е температурата на цялата планета, почти до полюсите. Не открихме никакви следи от животни (метан и т.н.). Част от растителността датира отскоро. Разпространява се чрез филизи като тези при лозата, а също и чрез ластуни, които проникват в почвата и пускат корени. Не намерихме никакви артефакти. Парено и Нимхин кацнаха на планетата и се върнаха с образци от растителността, но умряха от някаква реакция като от токсикодендрон. По цялото им тяло се появиха големи плюски, които започнаха да ги болят, сърбят и очевидно се задушиха, може би от течности, които са се натрупали в дробовете им. Не ги взех

на борда. Не отворих обслужващия модул, нито пък го скачих към капсулата, Записах на лента личните им съобщения, след това оставих обслужващия модул и се върнах без него.

Заклучение на Корпорацията: С оглед на досегашната работа на Н.Ахоя към него не се предявяват никакви обвинения.

— Разбираш ли, Зигфрид, майка ми ме обичаше. Знаех това. И ти го знаеш. То е логически обосновано. Просто не можеше да не ме обича. А Фройд някога е казал, че едно момче, което е сигурно, че е било любимец на своята майка, никога не става невротик. Само че...

— Моля те, Роби, не е съвсем така, а освен това ти започваш да философстваш. Добре знаеш, че всичките тези въведения са излишни. Ти просто шикалкавиш.

В други случаи за такива приказки бих измъкнал електронните му схеми и бих ги изхвърлил, но сега беше налучкал добре настроението ми.

— Знаех, че майка ми ме обича. Не можеше да не ме обича! Бях ѝ единствен син. Баща ми бе умрял — не кашляй, Зигфрид, ще стигна и до това. — Беше логическа необходимост да ме обича. Разбрах го с ума си, но никога не ми го каза. Нито веднъж!

— Искаш да кажеш, че през целия си живот нито веднъж майка ти не ти е казала „Обичам те, синко“?

— Не! — Изстенах. После отново се овладях. — По-точно не ми го е казвала направо. Искам да кажа, че веднъж, вече осемнайсет годишен, бях си легнал в моята стая и я чух да казва на една своя приятелка, че съм чудесно момче. Не си спомням какво бях направил, дали бях спечелил някаква награда, или бях намерил работа, но тогава тя беше горда с мен и ме обичаше и каза, че... Но не на мен, а на приятелката си.

— Моля те, продължавай, Боб — каза след малко Зигфрид.

— Продължавам, Зигфрид! Дай ми минутка почивка. Заболя ме. Мисля, че на това му казваш основна болка.

— Моля те, недей да се самодиагностираш, Боб. Просто го кажи. Пусни го да излезе.

— Проклетник.

Пресегнах се да взема цигара и спрях. Това помага, когато разговорът със Зигфрид стане тежък, защото той винаги се отклонява и започва да твърди, че се опитвам да намаля напрежението, вместо да го преодоляя. Този път съм много възмутен от себе си, от Зигфрид, дори и от собствената си майка. Искам да превъзмогна това чувство. Казвам му:

— Виж, Зигфрид, ето как беше. Много обичам майка си и зная — знаех! — че и тя ме обича. Не умееше обаче да го изрази.

Изведнъж видях, че държа цигара, въртя я между пръстите си, без да съм я запалил и, кой знае защо, Зигфрид не ми прави бележка. Веднага продължих:

— С нищо не е показвала, че ме обича. И не само това. Наистина е странно, Зигфрид, но знаеш ли, тя дори никога не ме е докосвала. Искам да кажа като любяща майка. Понякога ме целуваше при лягане. По главата. И си спомням, че ми разказваше приказки. И винаги, когато я повиквах, идваше. Обаче...

Трябваше да спра за момент, за да овладее отново гласа си. Поех дълбоко дъх, изпуснах го и насочих вниманието си върху излизания въздух.

— Но ти разбираш, Зигфрид — предварително произнасях наум фразите и бях доволен от яснотата и умереността, с които ги изговарях, — тя никога не ме е докосвала. Освен един път. Беше много добра с мен, когато бях болен. Често боледувах. Всички около мината за храна бяха с течащи носове, с кожни инфекции — ти знаеш. Тя се грижеше за мен, даваше ми всичко, от което имах нужда. Един Господ знае как смогваше да ходи на работа и едновременно с това да се грижи за мен. А когато бях болен, тя...

След минутка прекъсване, Зигфрид учтиво ме подканя:

— Хайде, Роби. Кажи го.

Опитвам се, но не мога да продължа и той ми подсказва:

— Изречи го по възможно най-бързия начин. Изкарай го навън. Не се притеснявай, дали ще го разбере или не, или пък дали има някакъв смисъл. Просто го кажи, разтовари се.

— Да, тя ми измерваше температурата — обясних аз. — Знаеш как става това, нали? Пъхна ми термометъра и ме държеше, ти знаеш къде, около три минути. После извади термометъра и отчете температурата.

Едва се удържам да не зарева. Чувствам силна нужда да зарева, но преди това искам да довърша започнатото. Почти като със секса. Точно стигнеш до момента да правиш любов с някого, когато решаващ, че не бива да му позволяваш такава интимност, но въпреки това продължаваш. Овладях гласа си и взех мерки да не го изпускам от контрол, докато не завърша. Зигфрид не казва нищо и не след много продължавам:

— Виждаш ли как беше, Зигфрид? Смешно, нали? През целия си живот — чакай да видя, може би четирийсет години от тогава, продължавам да живея с тази щурава идея, че да бъдеш обичан, ще рече да имаш нещо пъхнато в задника.

26.

Докато ме нямаше на Гейтуей, бяха настъпили много промени. На първо място, бе повишена дневната такса. Корпорацията искаше да се отърве от някой безделници като Шики и мен. Беше лоша новина. Това означаваше, че предплатеното от мен за три седмици сега щеше да стигне едва за десет дни. От Земята бяха пристигнали много хора с двойно местоживееене: астрономи, ксенотехници, математици. Беше пристигнал дори старият професор Хеграмет, който макар и малко поожулен при прекачването на междинната станция, подскачаше бодро из тунелите.

Едно от нещата, които не се бяха променили, беше Съветът за оценка. Бях извикан и поставен на „горещия“ стол пред него. Проявявах недоволство, докато старата ми приятелка Ема ми обясняваше какъв съм глупак. Разследването се извършваше от самия мистър Хсиен, а Ема превеждаше. Тя обичаше тази работа.

— Предупредих те, че ще бъдеш изхвърлен, Бродхед. Трябваше да ме послушаш. Защо промени курса?

— Вече ви казах. Когато разбрах, че това беше Гейтуей Две, не можех да оставя курса непроменен. Искях да отида на друго място.

— Изключително глупаво от твоя страна, Бродхед.

Погледнах към Хсиен. Беше закачил на стената обърнатата си нагоре яка и висеше там със скръстени ръце и учтива усмивка.

— Ема — обърнах се аз към преводачката си, — прави, каквото ще правиш, но гледай да ме спасиш от наказание.

Тя отговори радостно:

— Правя онова, което искам да правя, Бродхед, защото това е, което съм длъжна да правя. Такава ми е работата. Ти знаеш, че разпоредбите не разрешават да се променя курса.

— За какви разпоредби ми говориш? Там, в кораба, на мен ми се печеше яйце.

— Разпоредбите казват, че нямаш право да разрушаваш кораб — обясни ми тя. Не казах нищо, а тя изчурулика нещо на Хсиен, който,

стиснал устни, слушаше тъжно, а после цитира на езика на мандарините два параграфа.

— Мистър Хсиен казва — преведе Ема, — че си много безотговорна личност. Напълно си разрушил ценно оборудване, което не може да се достави отникъде. То не е твоя собственост, а принадлежи на цялото човечество. — Хсиен изпя весело още няколко изречения, а тя преведе: — Не можем да вземем окончателно решение за вината ти, докато не получим още информация за състоянието на кораба. Мистър Итуно съобщи, че при първа възможност ще направи пълна проверка за състоянието на кораба. В изготвянето на доклада ще участват и двама ксенотехници, които на път за Афродита ще спрат там. Вероятно те вече са пристигнали на Гейтуей Две и може би със следващия редовен рейс ще получим тяхното заключение. Тогава пак ще те извикаме.

Тя замълча, погледна към мен и аз реших, че разпитът е свършил.

— Много благодаря — казах аз и тръгнах към вратата.

Ема ме изчака да стигна до вратата и чак тогава ми съобщи:

— Има и още нещо. В доклада на мистър Итуно се казва, че на Гейтуей Две ти си участвал в товаренето на кораба и в изработването на скафандри. Той ти е начислил от дневните надници сумата, чакай да видя, две хиляди и петстотин долара. Капитанът на кораба, Естер Бегровиц, пък ти е начислила един процент от нейната премия за оказана помощ по време на полета. Така че тези две суми са внесени на твое име.

— Аз не съм имал никакъв договор с нея? — изненадах се аз.

— Вярно е. Но тя смята, че е справедливо и ти да имаш дял. Разбира се, дялът е малък. Общо — тя погледна в някакво листче — две хиляди и петстотин плюс пет хиляди и петстотин — осем хиляди долара.

Осем хиляди долара! Тръгнах към проходната шахта, хванах се за издигащото въже, размишлявайки. Не беше сума, която да има някакво значение. Сигурно няма да е достатъчна за заплащане на щетите за разбития кораб. В цялата Вселена няма толкова пари, ако трябва да заплатя всички щети. Нямаше начин да се възстанови загубата.

От друга страна, осем хиляди долара бяха повече от това което имах.

Отпразнувах случая, като си поръчах едно питие в „Синия ад“. Докато го пиех, обмислях какви възможности имах. Колкото повече мислех, толкова по-малки ми се виждаха.

Сигурно щяха да ме изкарат виновен. По това не можеше да има две мнения. Щетите вероятно ще бъдат оценени на стотици хиляди долара. Само че аз ги нямах тези стотици хиляди долара. Може би дори щяха да са много повече, но това беше без значение. След като ти вземат всичко, каквото имаш, останалото няма никакво значение.

доклад от мисия

Кораб 10103, Маршрут 022D18. Екипаж Дж.Херън.

Време на пътуване 107 дни и 5 часа. ЗАБЕЛЕЖКА:
Време на завръщане 103 дни и 15 часа.

Извадка от дневника. "След 84 дни и 6 часа Q-уредът започна да свети, а контролните лампи на таблото заблестяха. В същото време почувствах промяна в посоката на тягата. В продължение на един час имаше непрекъснати промени, след което Q-светлината изчезна и всичко се върна в нормално състояние.

Предположение: Промяна на курса за избягване на всякаква временна опасност, може би звезда или друго тяло. Препоръчва се компютърно изследване на дневниците за подобни явления.

Така че, като си помислиш, става ясно, че моите осем хиляди са си нищо пари. Те могат да изчезнат като утринна роса. Щом пристигне докладът на ксенотехниците от Гейтуей Две, Съветът отново ще се събере и тогава край на всичко.

Значи нямаше никакъв смисъл да пестя парите си. Можех спокойно да си ги изхарча.

Нямаше основание да мисля и за връщане на старата работа като градинар, дори и ако мога да я заема, тъй като Шики вече не беше шеф. Мигът, в който ме намереха за виновен, кредитният ми баланс ще се стопи. Същото ще стане и с авансовото ми предплащане на таксата. Просто щях да се превърна в човек за изхвърляне.

Ако в момента имаше кораб с курс към Земята, щях да се кача на него и рано или късно да се върна в Уайоминг. Там щях да потърся работа в мините за храна. Ако нямаше такъв кораб, щях да съм в беда. Може би щях да склоня някой от американския стражеви кораб, или от бразилския, например Франсис Херейра, да се застъпи за мене и ме вземе на борда, докато се появи някой кораб. А може би всичко това щеше да бъде невъзможно.

Разгледани трезво, шансовете не бяха много обнадеждаващи.

Най-доброто нещо, което можех да направя, бе да действам преди Съвета. Възможностите за това бяха две:

Бих могъл да взема следващия кораб на път към Земята и без да чакам решението на Съвета, да се върна в мините за храна.

БЕЛЕЖКИ ПО ЧЕРНИТЕ ДУПКИ

Д-р Асменийн. Ако една звезда, по-голяма от три Слънчеви маси угасне, тя не се превръща просто в неутронна звезда. Тя продължава да се свива и става толкова плътна, че скоростта за откъсване от нея надхвърля трийсет милиона сантиметра в секунда... което е...?

Въпрос. Не е ли това скоростта на светлината?

Д-р Асменийн, Правилно, Галина. Това ще рече, че дори и светлината не може да напусне това тяло. Така че,

то е черно. Ето защо се нарича „черна дупка“. Само че, ако сте достатъчно близко до него, неговата така наречена ергосфера не е черна. Вероятно ще можете да видите нещо.

Въпрос. Как ще изглежда?

Д-р Асменийн. Да ме убиеш не мога да ти кажа, Джер. Ако някой някога отиде и види и, което е много важно, успее да се върне, той ще ни каже. Само че едва ли ще може да се върне. Ако можете да отидете достатъчно близко до него, ще можете да регистрирате най-важните му параметри. Тогава само се върнете и ще получите. Боже Господи, не знам колко, но във всеки случай милиони долари. Ако успеете да кацнете с обслужващия модул, да разгледате, а след това да изтласкате назад основната маса на кораба може би ще достигнете такава скорост, при която ще се откъснете от гигантската гравитация. Никак не е лесно, но може би е възможно, стига всичко да върви както трябва. Къде бихте могли да отидете тогава? Обслужващият модул не може да ви върне на Гейтуей. Ако пък постъпите обратно и изхвърлите обслужващия модул, неговата маса не е достатъчна, за да получи капсулата необходимата скорост за преодоляване на гравитацията... Виждам, че на Бродхед тази тема не е интересна, затова предлагам да преминем към разглеждане на планетите и прашните облаци.

А бих могъл отново да замина на изследване. Бяха две „прекрасни“ възможности! Едната от тях означаваше отказване от всякакъв шанс за приличен живот... а другата ме плашеше до смърт.

По това време Гейтуей беше нещо като Джентълменски клуб, в който не се знае кои негови членове са в града. Луиз Форханд бе заминала. Мъжът ѝ, Сес, търпеливо държеше фронта, като очакваше нея или останалата им жива дъщеря да се завърне, за да замине той.

Сес ми помогна да се пренеса в стаята си, в която по време на моето отсъствие бяха живели три унгарки, заминали неотдавна с един триместен кораб. Преместването не беше трудно. Нямах почти никакъв багаж освен онова, което току-що бях купил от магазина на Корпорацията.

Единствената постоянна личност беше Шики Бакин, винаги дружелюбен и винаги присъстващ. Попитах го дали е чул нещо за Клара. Не беше.

— Замини отново, Боб — подкани ме той. — Това е единственото, което си заслужава да се върши.

— Така е — съгласих се аз. Не исках да споря. Несъмнено беше прав. Може би бих... Казах му: — Де да не бях такъв страхливец. Просто не зная как ще се реша отново да вляза в кораб. Нямам кураж да изкарам сто дни в постоянен страх от смъртта.

Той се засмя, слезе от шкафа, потупа ме по рамото и ми отговори:

— Не ти трябва толкова кураж. Достатъчно ти е да имаш само за първия ден, за да влезеш в кораба. После не ти е нужен никакъв кураж, защото нямаш никакъв избор.

— Мисля, че бих могъл да го направя — отговорих аз, — ако историите на Мечников за цветните кодове са верни. Но някои от неговите „сигурни“ са смъртоносни.

— Това е само статистика, Боб. Вярно е, че сега има данни за някои с по-голяма сигурност, както и за такива, с по-голям успех. Истина е, че са малко, но са по-сигурни и с по-големи шансове.

— Загиналите са си загинали — отбелязах аз. — Все пак, може би ще говоря с Дейн.

Шики ме погледна изненадано.

— Той замина.

— Кога?

— Почти веднага след теб. Мислех, че знаеш. Бях забравил.

— Интересно дали е намерил интимността, която търсеше.

Шики се почеса по брадата с края на крилото си, като в същото време лениво помахваше с другото, за да поддържа равновесие. После слезе от шкафа и отиде до пиезофона.

— Я да проверим — отвърна той и набра номера. На екрана се появи локаторното табло. — Полет 88–173 — прочете той, — награда

150,000 долара. Не е много, нали?

— Мислех, че е отишъл за нещо по-голямо.

— Да — отговори Шики, — но и това не е получил. Тук се сочи, че се е върнал миналата нощ.

Тъй като Мечников бе обещал, макар и с половин уста, да сподели опита си с мен имаше смисъл да поговоря с него. Само че аз не го направих. Само проверих да разбера, че се беше върнал без находка и без нищо, освен премията, която да осигури неговите усилия. Не отидох да го видя.

Всъщност нищо не правех; просто се мотаех.

Гейтуей не е най-приятното място за живеене на Вселената, но аз си намирах занимания. Беше по-лошо от мините за храна. Всеки изминал ден ме приближаваше към времето, когато щеше да пристигне рапортът на ксенотехниците, но съумявах да не мисля много за това. Пиех в „Синия ад“ и се сприятелявах с туристи, с екипажи от кораби, дошли на посещение, с върнали се от полет изследователи, със зайци, които продължаваха да пристигат, изнемощели от горещите планети и търсех, предполагам, друга жена като Клара. Не я намерих.

Четях писмата, написани по време на връщането ми от Гейтуей Две, а после ги късах. Вместо тях написах една кратка бележка, в която се извинявах и казвах, че я обичам. После отидох да я предам по радиото до Венера. Нямах я. Бях забравил колко време продължават бавните Хофманови орбити. От бюрото за локация лесно идентифицираха кораба, на който се бе прехвърлила. Беше от онези кораби, които се движеха по постоянна орбита под прав ъгъл и служеха като междинна станция за срещи с кораби, извършващи полети по еклиптика между планетите. Според информацията нейният кораб имал среща с един товарен кораб на път за Марс и един луксозен лайнер за Венера. Вероятно се бе прехвърлила на някой от тях, но не знаеха на кой, тъй като никой още не бе достигнал крайната точка на своя курс.

Изпратих по едно копие до всеки от двата кораба, но не получих никакъв отговор.

Завързах тясна връзка с едно момиче — трети артилерист на бразилския стражеви кораб. Запозна ме Франсис Херейра.

— Да те представя на братовчедката си — каза той, а по-късно ми прошепна: — Трябва да ти призная, Боб, че не изпитвам семейни

чувства към братовчедките си.

От време на време всички екипажи на стражевите кораби имаха отпуска, която прекарваха на Гейтуей, който въпреки че не беше нито Уейкики, нито Кан, привличаше свободните от наряд екипажи. Сузи Херейра беше много млада. Казваше, че е на деветнайсет, макар че за да постъпи на бразилския кораб беше достатъчно да е на седемнайсет, но не изглеждаше на толкова. Говореше съвсем малко английски, но за пиене в „Синия ад“ нямаше нужда от повече, а когато се намерихме в леглото, открихме, че без всякакви думи умеем да общуваме много добре с телата си.

Сузи прекарваше на Гейтуей само един ден седмично и трябваше да намеря начин да убивам останалото време.

Опитах всичко: участвах в група за физическо укрепване, в групов секс, където всеки развиваше любов и омраза към всички. Изслушах серия от лекции на добрия професор Хеграмет за хичиянците. Участвах в семинар по астрофизика, който трябваше да ни научи как да печелим научните награди определяни от Корпорацията. Като разпределях грижливо времето си, успях да участвам във всичко това и да отлагам решението от един ден за друг.

Не искам да създавам впечатление, че имах план за убиване на времето. Макар че живеех ден за ден, времето ми бе запълнено, В четвъртък идваха Сузи и Франси Херейра. Много често тримата обядвахме в „Синия ад“. После Франси отиваше да се разхожда, или хващаше някое момиче, или пък отиваше да поплува в езерото „Превъзходно“, докато ние със Сузи отивахме в моята стая и се задоволявахме с „плуване“ в топлото ми легло. След вечеря следваше някакво развлечение. В четвъртък вечер се изнасяха лекциите по астрофизика и ние слушахме за диаграмата на Хертцшпрунг-Ръсел, или за звездите-гиганти и звездите-джуджета, или за неутронните звезди, или за черните дупки. Професорът беше дебел, стар съблазнител на млади момичета от някакъв затънтен колеж край Смоленск. Макар че пускаше брадати вицове по време на лекциите, в онова, което разказваше, имаше много поезия и красота. Той непрекъснато мислеше за онези стари звезди, които са дали живот на всички ни, като са разпръснали силикати и магнезиев карбонат в космоса за създаване на планетите и на въглеродороди за създаване на самите нас. Той говореше за неутронните звезди, които изкривяват

гравитацията около себе си. Това вече знаехме, защото два кораба бяха загинали, разтрошени на парчета — приближили се твърде много до тези свръхплътни джуджета. Разказваше за черните дупки, които преди това са били плътни звезди. Сега можеха да се открият само по свойството си да поглъщат всичко около себе си, дори и светлината. Те не само изкривяват гравитацията, те я увиват около себе си подобно на одеяло. Описваше звездите като огромни светещи облаци с плътността на въздуха. Разказваше ни за огромните възли от топъл газ в мъглявината Орион, които след милион години може би ще се превърнат в слънца. Лекциите му се ползваха с голяма популярност. Дори такива опитни изследователи като Дейн Мечников ги посещаваха. Докато слушах професора, усещах чудесата и красотата на космоса. Беше огромен и прекрасен, за да е страшен. След това щях да свържа тези тресавища и блата от газ със себе си, със своето крехко, наплашено, чувствително към болка тяло. И тогава, като си помислех, че ще трябва да отида сред тези далечни титани... сърцето ми се свиваше.

След една такава лекция се сбогувах със Сузи и Франси, седнах в една ниша до лекционната зала, полузакрит от бръшляна, и отчаян запалих цигара с марихуана. Шики ме съгледа, дойде при мен и като се подпираше на крилата си, каза:

— Търсих те, Боб — после млъкна.

Наркотикът вече бе почнал да ми действа.

— Интересна лекция — подхвърлих разсеяно аз, като очаквах да настъпят приятните усещания, без да се интересувам от присъствието на Шики.

— Пропусна най-интересната част — продължи той.

Стори ми се, че в погледа му се таяха едновременно и страх и надежда. Явно бе намислил нещо. Дръпнах отново от цигарата, а после предложих и на него. Поклати отрицателно глава.

— Боб — продължи той, — мисля, че се задава нещо ценно.

— Наистина ли?

— Наистина, Боб! Нещо много добро. И много скоро.

Скъпи татко, мамо, Мариза и Пико-Джоа.

Моля да предадете на бащата на Сузи, че тя е много добре и офицерите се отнасят с уважение към нея. Вие ще решите дали да му кажете, че се среща доста често с приятеля ми Боб Бродхед. Той е добър и сериозен човек, но няма късмет. Сузи кандидатства за участие в мисия и ако капитанът ѝ разреши, тя казва, че ще замине с Бродхед. Както добре знаете, всички говорим за пътуване, но не всички се решаваме, така че няма за какво да се тревожите.

Писмото ми е много кратко, тъй като е време за акостиране. На Гейтуей ще остана 48 часа.

С много обич, Франчесхито

Не бях готов за такъв разговор. Исках да продължа да си пуша, докато моментното вълнение от лекцията избледнее, а после да продължавам да убивам времето. Последното нещо, за което исках да слушам, беше за някоя нова мисия, която моето чувство за вина ще ме при принуждава да приема, а моят страх да отхвърля.

Шики се хвана за бръшляна и като се държеше изправен, ме загледа любопитно.

— Боб, приятелю — обърна се той към мен, — ако мога да ти намеря нещо подходящо, ще ме вземеш ли със себе си?

— С какво можеш да помагаш в един евентуален полет?

— Вземи ме със себе си — извика той. — Мога да върша всичко, което не се върши в обслужващия модул. А тази мисия, така си мисля аз, ще бъде такава, че това няма да е от голямо значение. Ще има награда за всеки, дори и за онзи, който ще остане на орбита.

— За какво приказвахме? — попитах аз. Тревата вече бе почнала да действа. В коленете си чувствах топлина и пред погледа ми всичко се замъгли.

— Мечников говори с лектора — отговори Шики. — От онова, което чух, мисля, че знае нещо за нова мисия. Само че те говореха на

руски, та не можах да разбера всичко. Разбрах че е една от онези мисии, които отдавна чака.

Отбелязах напълно логично:

— Последната, в която участва той, не беше много доходоносна.

— Това е нещо различно.

— Не вярвам да ме включи в нещо истински добро...

— Положително не, ако не го помолиш.

— По дяволите — изръмжах аз. — Добре. Ще говоря с него.

Шики засия.

— А после, Боб, моля те, взemi me със себе си.

Смачках наполовина изпушената цигара.

Чувствах се лишен от способността да мисля.

— Надявам се да мога — отговорих уклончиво аз и тръгнах към лекционната зала. Мечников тъкмо излизаше от нея.

Не бяхме разговаряли, откакто се бе върнал.

Изглеждаше все така стабилен и огромен, а мустаците му грижливо подстригани.

— Здравей, Бродхед — поздрави той и ме погледна неприязнено.

Без излишни приказки преминах направо към целта.

— Чувам, че си научил за нещо добро. Мога ли да дойда с теб?

Той също не беше многословен.

— Не. — Погледна ме с искрено отвращение. Очаквах това, но бях съвсем сигурен, че в не малка степен то се дължеше и на станалото между нас с Клара, което той сигурно бе разбрал.

— Каниш се да заминаваш — настоявах аз. — На едноместен ли?

Поглади мустаците си и отговори с явно нежелание:

— Не, не с едноместен. С два петместни.

— С два петместни?

Изглежда ме подозрително, след това на лицето му се появи нещо като усмивка. Не ми харесваше, когато се усмихва. Винаги се питах защо ли се усмихва.

— Добре — отговори той. — Искаш да дойдеш. Колкото до мен, заповядай, но ще трябва да попиташ Ема. Тя ще подбира екипажите утре сутринта. Може би ще те вземе. Ще бъде научна мисия с премия минимум от по един милион долара. И ти си предложен.

— И аз съм предложен? — Нещата вземаха съвсем неочаквана насока! — Как така съм предложен?

— Попитай Ема — отговори той и ме отмина.

В стаята за подбиране на екипажи имаше цяла дузина изследователи, повечето от които познавах: Сес Форханд, Шики, Мечников и някои други. С всеки от тях по едно или друго време бях пил или спал. Ема още не бе дошла и успях да я пресрещна, когато се появи.

— Искам да участвам в тази мисия — казах аз.

Тя ме погледна изненадано.

— Искаш да участваш? Аз пък мислех... — Спря, без да ми даде да разбере какво мисли. Тръгнах след нея.

— Имам право да участвам в нея не по-малко от Мечников! — казах аз.

— Абсолютно вярно е обаче, че твоят опит е далеч по-малък от този на Мечников, Боб. — Погледна ме внимателно, а после продължи: — Ще ти кажа как стоят нещата, Бродхед. Това представлява една специална мисия, за която отчасти ти си виновен. Онази твоя глупава грешка се оказа интересна. Нямам предвид катастрофата с кораба. Това беше тъпо и ако във вселената има справедливост, ти трябва да си платиш за нея. Но щастиято на глупака е почти толкова добро, колкото и това на умника.

— Сигурно си получила доклада от Гейтуей Две — предположих аз.

Тя поклати глава.

— Не, още не съм го получила. Това обаче няма значение. В съответствие с правилата програмирахме в компютъра мисията ти и установихме някои интересни зависимости. Схемата на курса, който те е отвел на Гейтуей Две... О, по дяволите — изруга тя, — влизай вътре. Поне можеш да присъстваш на подбора, така ще разбереш всичко, а после... ще видим.

Тя ме хвана за лакътя и ме тласна пред себе си в стаята. Беше същата, която ни служеше за класна зала. Колко отдавна беше това! Като че ли преди милион години. Седнах между Сес и Шики и зачаках да чуя какво щеше да каже Ема.

— Повечето от вас — започна тя, — са тук, защото са поканени — с едно или две изключения. Едно от изключенията е нашият „знаменит“ приятел мистър Бродхед. Както повечето от вас знаят, той успя да разбие един кораб близо до Гейтуей Две. По право той трябва да бъде изхвърлен от Гейтуей, но преди това случайно се е натъкнал на някои интересни факти. Светлините на контролното табло на неговия кораб не били обичайни за Гейтуей Две и когато компютърът ги сравнил, стигнал до съвсем нова концепция за настройка на курс. Очевидно само пет от настройките са критични — петте, обичайни за курса към Гейтуей Две. Какво означават другите настройки засега не знаем. Скоро обаче и това ще открием. Тя се облегна назад и скръсти ръце. — Тази мисия ще бъде многоцелева — продължи Ема. — Смятаме да направим нещо ново. За по-сигурно ще изпратим два кораба по един и същи курс.

Сес Форханд вдигна ръка.

— С каква цел?

— Отчасти, за да сме сигурни, че е същото направление. Само малко ще променим некритичните настройки... е, онези, които смятаме, че са некритични. Ще стартираме двата кораба с трийсет секунди разлика един от друг. Ако всичко е така, както го мислим, това ще означава, че двата кораба ще летят по линии, които отстоят една от друга на такова разстояние, каквото изминава Гейтуей за трийсет секунди.

Форханд сбърчи вежди:

— Спрямо какво?

— Добър въпрос — кимна тя. — Спрямо онова, което мислим за Слънце. Смятаме, че звездното движение спрямо галактиката може да се пренебрегне. Най-малкото като приемем, че целта на нашето пътуване ще бъде вътре в галактиката и не толкова далеч, че движението на галактиката да има практически различен вектор. Искам да кажа, че ако попаднете на обратната страна, ще се движите със седемдесет километра в секунда спрямо галактическия център. Смятаме, че това няма да се случи. Очакваме относително малка разлика в скоростта и посоката. Във всеки случай двата кораба ще бъдат отдалечени един от друг някъде между двеста и триста хиляди километра.

— Разбира се — продължи тя, като се усмихна приветливо, — това е само теоретически. Може относителните движения да нямат изобщо никакво значение. В този случай проблемът се свежда само до избягване на сблъскването между корабите. Ние сме сигурни — доста сигурни, — че ще има някакво отклонение. За да се предотврати сблъскването, са достатъчно само малко повече от петнайсет метра — колкото е диаметърът на един петместен в най-широката му част.

— Колко сигурно се разбира под „доста сигурно“? — попита едно от момичетата.

— Вижте — усмихна се Ема, — приемливо сигурно. Как можем да знаем точно, преди да сме изпробвали?

— Звучи опасно — отбеляза Сес. Това обаче, изглежда, не го спираше. Той само изразяваше своето мнение. В това отношение беше точно като мен. Много решително пренебрегах вътрешните си усещания като концентрирах цялото си внимание върху техническите въпроси. Ема вдигна глава изненадана.

— Опасно ли? Още не съм стигнала до опасната част. Този курс не приемат едноместните, повечето триместни и някои петместни.

— Защо? — попита някой.

— Точно това ще трябва да разберем — отговори търпеливо тя. Засега това е настройката, която компютърът е избрал като най-добра за проверка на зависимостите между настройка и действителен курс. Вие ще използвате бронирани петместни кораби. И двата приемат този конкретен курс. Според хичиянските конструктори това означава, че вие ще разполагате с добър шанс за управление, нали така?

— Това е било много отдавна — възразих аз.

— Така е. Никога не съм твърдяла обратното. Мисията е опасна — в известен смисъл. Затова пък наградата е един милион.

БЕЛЕЖКИ ПО ТЪРСЕНЕТО НА ПРИЗНАЦИ ЗА ЖИВОТ

Д-р Асменийн. Така че, когато търсите следи от живот на една планета, недейте да очаквате голям неонов надпис „Тук има чуждоземен живот“. Търсете признаци.

„Признакът“ е нещо, което показва, че съществува нещо друго зад него. Признакът е като подпис върху чек. Когато видя подпис върху чек, за мен това показва, че притежателят му желае да се разплати и аз го осребрявам. Разбира се, че и чек, подписан от теб, Боб.

Въпрос. Господ не обича учители, които се държат като интелигентни магарета.

Д-р Асменийн. Не се засягай, Боб. Един типичен признак е метанът. Той е указание за съществуването на топлокръвни животни.

Въпрос. Мисля, че метан може да се получи и от гниеща растителност.

Д-р Асменийн. Разбира се. Главен източник на метан са обаче вътрешностите на преживните животни. По-голямата част от метана в земната атмосфера се дължи на кравешкия тор.

На това място тя замълча, докато някой не се осмели да запита:

— Какъв милион?

— Един милион долара награда ще получи всеки от вас след завръщането си — продължи тя. — За целта Корпорацията заделила от своите фондове десет милиона долара. На десет равни части. Разбира се, съществува голяма вероятност всеки от вас да получи много повече от един милион. Ако намерите нещо ценно, възнаграждението ще бъде според установените правила. Данните от компютъра показват, че тази мисия предлага добра перспектива.

— Защо е оценена на десет милиона? — попитах аз.

— Тези решения не ги вземам аз — търпеливо отговори Ема. После погледна към мен като към присъстващ, а не като участник в екипажите. — Между другото, Бродхед, ние ти опрощаваме щетите по разбития кораб. Така че, онова, което ще получиш ще си е твое. Един милион долара? Това представлява хубаво спестяване. С тези пари можеш да се върнеш на Земята, да се хванеш за някой добър бизнес и да бъдеш осигурен до края на живота си.

Погледнахме се. Ема седна и мило се усмихна. Не зная какво си мислеха другите, но аз си спомних за Гейтуей Две и за първото пътуване, с очи втренчени в командното табло да търся нещо, което не беше там. Предполагам, че останалите също се бяха отдали на отдавна забравени спомени.

— Отлитането — каза най-сетне тя, — е вдругиден. Които желаят да се запишат, нека ми се обаждат в канцеларията.

Приеха ме. Отхвърлиха Шики.

Нещата обаче не стояха така просто. Аз бях този, който стана причина да не приемат Шики. Първият екипаж набраха бързо: Сес Форханд, две момичета от Сиера Леоне и една френска двойка — всичките говореха английски, всичките участвали в инструктажа, всичките вече пътували. За втория екипаж веднага приеха за шеф Мечников, една двойка хомо — Дани А. и Дани Р. След това, макар и с нежелание, приеха мен. Остана едно свободно място.

— Можем да вземем приятеля ти Бакин — подхвърли Ема. — Или предпочиташ друг приятел?

— Какъв друг приятел? — попитах аз.

— Имаме още един кандидат — отговори тя, — третия артилерист от бразилския стражеви кораб, Сузана Херейра. Тя има разрешение за целта да получи отпуск.

— Сузи? Не знаех, че е кандидат!

Ема внимателно изучаваше перфокартата на Сузи.

— Има много добра квалификация — отбеляза тя. — Също така си има всички части. Имам предвид — усмихна се тя — краката й, разбира се, макар че, доколкото знам, ти се интересуваш повече от някои други нейни части. Или пък ще предпочетеш за тази мисия да бъдеш хомо?

Почувствах необясним гняв. По отношение на секса няха никакви предразсъдъци. Мисълта за контакт с мъж не ме плашеше, но с Дейн Мечников, или с някой от неговите любовници?

— Артилеристката Херейра може да пристигне тук утре — продължи коментара си Ема. — Бразилският стражеви кораб ще акостира веднага след като завърши орбитата си.

— Защо по дяволите питаш мен? — изръмжах аз. — Шеф на екипажа е Мечников.

— Той предпочита ти да решиш този въпрос, Бродхед. Кой да бъде?

— Все ми е едно! — изревах аз и излязох. Няма обаче начин да избягаш от отговорността за вземане на решение. Невземането на решение само по себе си също представлява решение Шики да не бъде включен в екипажа. Ако бях настоявал, щяха да го включат. Без такова настояване несъмнено щяха да предпочетат Сузи.

На следващия ден правех всичко, за да избягвам местата, където можех да попадна на Шики. Хванах едно ново зайче в „Синия ад“. Току-що бе завършила класните занятия. С нея прекарах и нощта. Дори не отидох в стаята си за чисто бельо. Изхвърлих замърсеното и си купих ново. Знаех много добре местата, където Шики би могъл да ме потърси — „Синия ад“, Централния парк, музея — и не припарвах там. Направих една дълга и безцелна разходка в запуснати тунели, където не срещнах никого. Върнах се късно през нощта.

После се възползвах от случая и отидох на прощално празненство. Може би и Шики щеше да е там, но наоколо щеше да има и много други хора.

Там беше. Там беше и Луиз Форханд. Всъщност изглежда, че тя беше в центъра на вниманието. Не знаех, че се е върнала.

Видя ме и ми махна с ръка.

— Извадих голям късмет, Боб! Пийни, аз черпя!

Някой сложи в едната ми ръка чаша, а в другата цигара с марихуана. Преди да дръпна, успях да я попитам какво е намерила.

Непознати приятелю от Гейтуей.

Миналия месец дадох 58,50 лири от спечелените с много труд, за да могат жена ми и сина ми да присъстват на една лекция, изнесена от един от вашите завърнали се „герои“, който оказа на Ливерпул съмнителната чест да бъде гост (за което му бе заплатено, естествено от хора като мен). За мен е без значение фактът, че беше слаб като лектор. Силната страст в неговите думи ме накара да взема

окончателно решение. Той каза, че ние, бедните земни содомити, нямаме представа какви рискове поемат вашите благородни изследователи.

Непознати приятелю, тази сутрин изтеглих последната лира от спестовната си книжка, за да закърпя белия дроб на жена си — стара азбестова меланоза. Следващата седмица трябва да платя за училището на детето, а нямам представа откъде ще взема пари. Тази сутрин, след като чаках от осем до дванайсет на доковете с надежда да пренеса някой товар (нямаше никакви товари), шефът ми каза, че съм излишен, което означава, че утре сутринта дори не трябва да си правя труда да ходя и да чакам. Дали случайно някой от вашите герои не желае да си купи резервни органи? Моите са за продажба — бъбреци, черен дроб, всичко. Всичките са в добро състояние, или поне в толкова добро състояние, колкото могат да бъдат след деветнайсет години работа на доковете с изключение на слъзните ми жлези, които са поизносени от плач по трудностите на вашия живот.

Х.Делакроа
„Уейфтопс“
апартамент В 2x17, етаж 41
Мърсисайд L77PR 14JE6

— Оръжия, Боб! Чудесни хичиянски оръжия. Стотици оръжия. Според Сес наградата ще бъде най-малко пет милиона долара, плюс лицензионните... ако се намери начин да се произвеждат.

Издухах пушека и отмих вкуса от него с алкохол.

— Какви оръжия?

— Подобни на тунелни багери, само че портативни. Могат да пробиват дупки във всичко. При кацане загубихме Сара ала Фанта. Една от тези машини ѝ проби скафандъра. Но Тим и аз ще си поделим нейната част, така че ще получим по два милиона и половина на човек.

— Моите поздравления — казах аз. — Бих казал, че последното нещо, от което се нуждае човешката раса, е някакъв нов начин народите да се избиват помежду си. Все пак те поздравявам. — Опитвах се да си придам вид на морално превъзходство. Беше ми необходим, защото когато се обърнах, видях, че Шики виси във въздуха и ме наблюдава.

— Искаш ли да си дръпнеш? — попитах го аз и му предложих цигара. Той поклати глава. Започнах да му обяснявам:

— Не зависеше от мен, Шики. Казах им — във всеки случай не съм им казал да не те вземат.

— Каза ли им, че трябва да ме вземат?

— Не зависеше от мен — отговорих аз. — Ей, слушай! — продължих аз, неочаквано съзрял изход. — Сега, след този голям късмет на Луиз, Сес сигурно ще се откаже. Защо не отидеш на неговото място?

Той се отдръпна заднешком, като продължаваше да ме гледа.

— Не знаеш ли? — попита той. — Вярно е, че Сес се отказа, но мястото му вече е заето.

— От кого?

— От лицето, което в момента е зад теб — отговори Шики.

Обърнах се и я видях. Беше с чаша в ръка и с изражение, което не можех да разгадая.

— Здравей, Боб — обади се Клара. Преди празненството вече бях обърнал няколко на крак в столовата. Бях деветдесет процента пиян и десет процента гипсиран, но като я погледнах, изведнъж изтрезнях. Оставих чашата, дадох на някого цигарата, хванах я за ръка и я изведох в тунела.

— Клара — казах аз, — получи ли писмата ми?

Тя ме погледна слисана.

— Писма ли? — Поклати глава. — Предполагам, че си ги изпратил на Венера. Не бях там. Стигнах до междинната станция с кораба и тогава промених решението си. Реших да се върна.

— О-о, Клара.

— О, Боб — иронизира ме тя, като се усмихваше. Не беше много приятно, защото като се усмихваше, се виждаше мястото на избития от мен зъб. — Какво ли друго бихме могли да си кажем?

Прегърнах я.

— Мога да ти кажа, че те обичам, че страшно много съжалявам, че искам да се сдобрим, да се оженя за теб, да имаме деца и...

ДОКЛАД ОТ МИСИЯ

Кораб З-184, Маршрут O19D140. Екипаж С.Костис, А.Маккарти, К.Метсуоко.

Време на пътуване 615 дни и 9 часа. Никакви съобщения от екипажа за местонахождение. Данните от сферичното сканиране са недостатъчни за установяване на местонахождението. Никакви характерни особености, които могат да се идентифицират.

Резюме няма.

Извлечение от бордовия дневник: „Изтече 281-ия ден. Метсуоко изгуби жребия и се самоуби. 40 дни по-късно Алисия доброволно се самоуби. Още не сме достигнали точката на обръщане, така че всичко това е напразно. Останалата храна е недостатъчна, за да се надявам да остана жив дори и да прибягна към Алисия и Кени, които са непокътнати във фризера. Затова включвам на автопилот и вземам таблетките. Всички сме оставили писма. Моля ви да ги изпратите на адресите, ако този проклет кораб някога се върне обратно“.

Отделът за планиране на мисии предполага, че един петместен кораб, снабден с храна за двойно по-голям екипаж и останал само с един човек, може успешно да завърши мисията и да се завърне.

Мисията не е от голяма важност. Повтарянето ѝ е безпредметно.

— Боже, Боб — възкликна тя, като нежно ме отблъсна от себе си — когато казваш нещо, просто се забравяш. Не е ли така? Спри за малко. Няма какъде да бързаш.

— Но минаха месеци!

Тя се засмя.

— Не глупачето ми, Боб. Днес е лош ден за стрелците. Не бива да вземат решения. Особено от този род. Друг път ще говорим по този въпрос.

— Стига с тези глупости! Слушай, не вярвам в тези работи!

— Аз им вярвам. Боб.

Изведнъж ми просветна.

— Хей! Сигурен съм, че мога да се сменя с някого от първия екипаж. Или пък, един момент, може би Сузи ще се смени с теб...

Тя поклати глава все още усмихната.

— Мисля, че Сузи няма да пожелае — отвърна тя. — Във всеки случай много ги беше яд, че ми разрешиха да се сменя със Сес. Няма да допуснат в последния момент да се извърши втора смяна.

— Не ме интересува, Клара!

— Боб — каза тя, не ме предумвай. Много мислих за отношенията помежду ни. Мисля, че в тях има нещо ценно. Не мога обаче да кажа, че всичко ми е напълно ясно, затова нека да не избързваме.

— Клара...

— Остави, Боб. Аз ще бъда в първия кораб, а ти във втория. Когато стигнем там, какъдето сме се запътили, ще можем да поговорим. Може би дори ще можем да се сменим и да се върнем заедно. Но дотогава и двамата ще имаме възможност добре да помислим и да си изясним какво наистина желаем. Единствените думи, които, изглежда, знаех и непрекъснато повтарях бяха: „Клара, о, Клара“.

Тя ме целуна, после ме пусна.

— Боб — каза ми тя, — не бъди толкова припрян. Времето е пред нас.

27.

— Искам да те питам нещо, Зигфрид — казах аз. — Много ли съм луд?

Този път той е в образа на Зигмунд Фройд. Агресивният виенчанин има не особено приятен поглед. С тих баритонов глас, подобен на този на Фройд, Зигфрид отговаря:

— Ако питаш какво показват моите сензори, Боб, доста си объркан.

— Така си мислех — съгласих се аз, като се мятах по постелката.

— Можеш ли да кажеш защо?

— Не! — Цялата седмица беше като при онзи чудесен секс с Дойрин и С.Я. и потоци от сълзи, фантастично наддаване и игра на турнира по бридж и пълно отчаяние по пътя към дома. — Чувствах се като хахо — изревах аз. — Ти откри нещо, което не мога да понеса.

— Предполагам, че подценяваш възможностите си да понасяш болка — успокой ме той.

— Майната ти, Зигфрид. Какво знаеш ти за човешките възможности.

Чу се лека въздишка.

— Отново ли започваш, Боб?

— Отново! — И странно, но се почувствах по-малко нервен. Пак го бях въвлякъл в спор и заплахата бе намалена.

— Вярно, Боб, че съм машина. Аз обаче съм такава машина, която е проектирана да разбира хората и, повярвай ми, добре съм проектирана.

— Проектирана! Зигфрид — отбелязвам не без основание аз, — ти не си човек. Ти не можеш да знаеш, не можеш да чувстваш. Ти нямаш никаква представа какво значи да вземаш човешки решения, да носиш бремето на човешките емоции. Ти не знаеш какви чувства се изпитват, когато трябва да завържеш приятел, за да не извърши убийство. Ти не знаеш какви чувства се изпитват, когато умре някой,

когото си обичал. Ти не знаеш какво чувство те гнети, когато съзнаваш вината си. Ти не знаеш какво значи да изпитваш смъртен страх.

— Зная тези неща, Боб — отговаря тихо той. — Наистина ги зная. Аз искам да си изясня защо се чувстваш толкова развълнуван и те моля да ми помогнеш.

— Не!

— Твоето вълнение, Боб, означава, че се доближаваме до централната болка...

— Махни проклетото си борче от нерва! — Тази стоматологична аналогия не го отклонява от намеренията му. Електронните му схеми този ден бяха отлично настроени.

— Аз не съм твоят зъболекар, Боб, а психоаналитик и ти казвам...

— Спри! — Знаех какво трябва да направя, за да го отстраня от болката. Не бях използвал листчето с тайната формула от С.Я. от деня, когато му бях казал за нея, но сега исках отново да я използвам. Казах думите и го превърнах от разярен тигър в мъркащо котенце. Той се сви на кравай и ми позволя да галя мекото му коремче. Изкомандвах го да ми разкаже нещо интересно от интервютата с по-своенравните си и привлекателни пациентки. Останалата част от сеанса премина като панорама, а аз още един път излязох от кабинета непокътнат.

Или почти непокътнат.

28.

„В бърлогите, където хичиянците се крият, в пещерите на звездите, в тунелите, които са пробили и пробиват, лижат лютите си рани, хичиянците добри“... Господи, пеехме също като на скаутски лагер през всичките деветнайсет дни след обръщането на кораба. Мисля, че никога през живота си не бях се чувствал толкова добре. Отчасти това се дължеше на освобождаването от страха. След обръщането всички дишахме по-спокойно, почти нормално. Отчасти се дължеше на факта, че Мечников прекарваше по-голяма част от времето с двамата си любовници, а Сузи Херейра се интересуваше от мен по-малко, отколкото през онази седмица на Гейтуей, преминала като една нощ. Преди всичко се дължеше, според мен, на това, че все повече се приближаваше денят, когато ще се съберем с Клара. Дани А. ми помагаше да разбере някои неща. На Гейтуей той бе изкарал някакви курсове. Може и да грешеше, но нямаше друг по-подходящ, така че му вярвах. Според неговите изчисления бяхме изминали общо около триста светлинни години — приблизително, но все пак достатъчно точно. Първият кораб, онзи, в който беше Клара до обръщането, се отдалечаваше все повече и повече от нас, когато за един ден изминавахме десет светлинни години (поне така твърдеше Дани). Петместният кораб на Клара беше изстрелян трийсет секунди преди нас, така че всичко беше лесно за пресмятане: приблизително един светлинен ден. 3 x 10 сантиметра за секунда по 60 секунди по 60 минути по 24 часа... в точката на обръщане Клара се намираше на седемнайсет и половина билиона километра пред нас. Изглеждаше много далече и така си беше. Но след обръщането ние се сближавахме с всеки изминат ден, следвайки я по същия, подобен на пробит от дървояд ръкав в пространството, който хичиянците ни бяха издълбали. И двата кораба отиваха на едно и също място. Имах чувството, че вече ги настигахме. Понякога дори си въобразявах, че усещам миризмата на парфюма ѝ.

Когато изгърсвах нещо от този род на Дани А., той ме поглеждаше недоумяващо.

— Знаеш ли колко са седемнайсет и половина билиона километра? В такова разстояние може да се помести цялата ни Слънчева система. Само за сравнение ще ти кажа, че малката ос на орбитата на Плутоний е дълга малко над трийсет и девет светлинни единици.

Изсмях се малко смутен.

— Само си помислих.

— Така че, хайде да лягаме да спим — каза той, — и да го сънуваме.

Знаеше чувствата ми към Клара. Всички в кораба ги знаеха, дори и Мечников, дори и Сузи. Може и да беше фантазия, но мислех, че всички ни желаят доброто. Ние всички си желяехме доброто, правехме сложни планове как да използваме най-добре парите от наградата. За нас с Клара по един милион долара на човек означаваха точно необходимата сума за една хубава промяна. Може би няма да стигне за пълно здравно обслужване. Не, няма да стигне, ако искаме и да ни остане по нещичко, за да живеем както трябва. За основно здравно обслужване обаче щяха да стигнат, което означава поддържане на истинско добро здраве, предотвратяване на някои ужасни заболявания най-малко за още трийсет или четирийсет години. С онова, което ни остане, можем да си живеем много щастливо: пътуване, деца, добро жилище в прилична част на... Замислих се къде бих искал да имам дом? Не някъде в близост до мините за храна. Може би дори не на Земята. Ще иска ли Клара да се върне на Венера. Не се виждах да живея като плъх в тунел. Не можех да видя и Клара да живее в Далас или Ню Йорк. Разбира се, мислех си аз доста отдалече, ако наистина намерим нещо, скапаният един милион на човек може да бъде само началото. Тогава бихме могли да имаме всяко жилище, което искахме — навсякъде, където пожелаехме. Също и пълно здравно обслужване с трансплантации, които ще ни поддържат млади и здрави, и красиви, и полово силни, и...

— Ти наистина трябва да отидеш да спиш — каза Дани А. от съседния хамак. — Начина, по който говориш, ме тревожи.

Не ми се спеше. Бях гладен, пък и нямаше причина да не ям. В продължение на деветнайсет дни спазвахме строга дисциплина в

храненето, което е напълно нормално за първата четвърт от полета. След обръщането се знае колко храна остава за останалата част от полета, поради което някои изследователи се връщат напълнени. Слязох в обслужващия модул, където се бях настанили Сузи и двамата Дани, и тогава разбрах, защо бях почувствал глад. Дейн Мечников си готвеше яхния.

СЪОБЩЕНИЕ

ИНТЕРЕСУВАЩИ СЕ ОТ РОЯЛ, японска игра, групов секс. Елате да комплектуваме изследователски екип. Търсят се четирима души.
Джериман, 78–109.

ТУНЕЛНА ПРОДАЖБА. Продават се холодискове, дрехи, помощни средства за секс, книги, всичко. Хоризонт „Неподготвени“, тунел „Двайсет и трети“, търсете Девиторио, 11,00 часа до пълна разпродажба.

ДЕСЕТИ ЧОВЕК се търси на мястото на Абрам Р.Зорчик, за когото се предполага, че е починал. Търси се също девети, осми и седми. Моля обадете се на 87–103.

— Има ли достатъчно за двама?

Изглежда ме замислено и отговори:

— Предполагам — повдигна капака на тенджерата, погледна яхнията, сипа няколко кубически сантиметра вода от пароуловителя и каза: — още десетина минути. Канех се най-напред да пийна малко.

Приех поканата и шишето мина помежду ни няколко пъти. Докато той се занимаваше с яхнията, аз отчитах вместо него данните за звездите. Бяхме близко до максималната скорост и на екрана не се

виждаше нищо, което да прилича на някое от познатите ми съзвездия или звезда. На мене обаче всичко ми изглеждаше по-привлекателно. По-точно, на всички нас. Никога не бях виждал Дейн толкова весел и спокоен.

— Мисля си — каза той, — че един милион е достатъчно. След този милион се връщам в Сиракуза, получавам знак за отличие и се хващам на служба. Сигурно ще има някое училище, което ще иска да има сред преподавателското си тяло поет или учител по английски, който е участвал в седем мисии. Ще ми плащат по нещичко и с тези пари ще си осигуря средства до края на живота си.

Бял чул единствено една дума и точно нея произнесох високо:

БЕЛЕЖКИ ПО ПИЕЗОЕЛЕКТРИЧЕСТВОТО

Професор Хеграмет. Единственото нещо, което открихме за кървавите диаманти, е, че са фантастично пиезоелектрични. Знае ли някой от вас какво означава това?

Въпрос. Те се разширяват и свиват под действие на електрическия ток?

Професор Хеграмет. Да. И обратно: при натискане генерират електрически ток. Върху тази база са създадени пиезофона и пиезовизията — едва промишленост с обем около петдесет билиона долара годишно.

Въпрос. Кой получава лицензионните възнаграждения от цялата тази плячка?

Професор Хеграмет. Бях сигурен, че ще ми зададете този въпрос. Никой. Кървавите диаманти са намерени преди много години в хичиянските лабиринти на Венера. Много преди откриването на Гейтуей. Фирмата „Бел Лабс“ намери начин за тяхното използване. Всъщност те използват нещо малко по-различно, нещо синтетично, разработено от тях. Те произвеждат големи съобщителни

системи и фирмата не трябва да плаща на никого освен на себе си.

Въпрос. Дали хичиянците са ги използвали за същите цели?

Професор Хеграмет. Лично аз смятам, че сигурно са ги използвали по някакъв начин, но не зная как. Тъй като такива диаманти са оставени в големи количества и навсякъде, може да се смята, че са оставили също приемници и преподаватели. Ако наистина са оставили такива, аз не знам къде.

— Поет ли каза?

Той се усмихна.

— Ти не знаеш ли? Благодарение на това дойдох на Гейтуей. Фондацията „Гугенхайм“ ми плати пътя. — Той отмести тенджерата от плочата, раздели яхнията на две и започнахме да ядем.

Това беше същият човек, който само преди два дни беше ругал злобно цял час двамата Даневци, докато ние със Сузи лежахме в обслужващия модул и слушахме ядосани. Ето какво прави обръщането. Връщането ни бе осигурено. Нямаше опасност корабът да се зарее нанякъде и да останем без гориво, а и нямаше защо да се боим, че няма да намерим нищо — премията ни бе гарантирана. Помолих го да ми рецитира някое от неговите стихотворения. Не се съгласи, но обеща, когато се върнем на Гейтуей, да ми покаже копия от онова, което бе изпратил на фондацията.

Когато свършихме с храненето, Дейн изми тенджерата и чиниите, прибра ги и погледна часовника:

— Много е рано да будим другите — каза той, — а и няма какво да правим.

Той погледна към мен и се усмихна. Всъщност не беше усмивка, а по-точно ухилване. Преместих се в топлата му, сключена на кръг ръка.

Деветнайсетте дни минаха като един час и тогава часовникът ни показва, че приближава времето за пристигане. Всички бяхме будни, нетърпеливи като деца на Коледа в очакване да видят подаръците си. Беше най-щастливото пътуване, което някога бях правил, а може би най-щастливото пътуване изобщо.

— Знаете ли — каза Дани Р. замислено, — почти съжалявам, че пристигаме.

Сузи, която вече бе започнала да разбира английски, се присъедини:

— Sim, ja, sei — а после бързо добави, — аз също!

Стисна ръката ми и аз ѝ отговорих по същия начин. В същото време си мислех за Клара. Няколко пъти се опитвахме да се свържем по радиото, но то не работеше в хичиянските космически ръкави. Когато излезем от корабите обаче, ще мога да приказвам с нея? Не ме интересува, че другите щяха да ни слушат. Знаех какво исках да ѝ кажа. Дори знаех какво ще ми отговори. По това нямаше място за никакво съмнение. На техния кораб настроението беше не по-малко повишено, и то по същата причина, а онова, което може да направи любовта и радостта, беше съвсем ясно.

— Спираме! — изрева Дани Р. — Не усещате ли?

— Да! — изръмжа Мечников, превивайки се от малките удари на псевдогравитацията, които отбелязваха връщането ни към нормално пространство. Един друг признак също показваше, че пристигаме: златната спирала в центъра на кораба бе започнала да свети и яркостта ѝ нарастваше с всяка измината секунда.

— Мисля, че пристигнахме — сподели Дани Р., като подскачаше от радост. Аз се радвах не по-малко от него.

— Ще започна сферично сканиране — съобщих аз доволен, че зная какво трябва да правя. Сузи последва примера ми и отвори вратата на обслужващия модул. Двамата с Дани Р. тръгнаха да видят звездите.

Дани А. не отиде с тях. Той наблюдаваше монитора. Когато тръгнах да сканирам, корабът се въртеше и можех да виждам звездите, което беше нормално. Не изглеждаха различни, макар че по някаква причина бяха неясни.

Моля, допълнете вашето ръководство по навигация със следното:

Настройките за курс, които съдържат линиите и цветовете, показани в приложената диаграма, изглежда, че имат определена връзка с количеството гориво или друг вид тяга, с които разполага корабът.

Предупреждават се всички изследователи, че трите ярки линии в оранжево (таблица 2), изглежда, са указание за привършване на горивото. Никой кораб, на който са се появили такива линии досега, не се е завърнал, дори и от контролни полети.

Спънах се и едва не паднах. Изглежда, че корабът не се въртеше толкова плавно, колкото трябва.

— Радиото! — извика Дани.

Мечников се намръщи, вдигна поглед и видя светлината.

— Включи го — изкрещях аз.

Гласът, който чух, може би беше на Клара. Мечников, все още намръщен, се пресегна към копчето и тогава забелязах, че златната спирала беше по-ярка, от когато и да било; имаше цвят на слама, сякаш беше гореща. Не излъчваше никаква топлина, но златният цвят бе пронизан с линии от чисто бяло.

— Много странно — отбелязах аз, като сочех към спиралата.

Не зная дали някой ме чу. Радиото беше заглушавано от смущения, пък и вътре в капсулата шумът беше много силен. Мечников сграбчи копчетата за настройка и усилване.

Сред множеството шум и пукания чух глас, който отначало не познах. Беше на Дани А.

— Чувствате ли? — изкрещя той. — Това са гравитационни вълни. Ние сме в беда. Спрете сканирането!

Спрях инстинктивно.

Картината на екрана се бе променила и онова, което се виждаше, не беше нито звезда, нито галактика. Беше неясна маса, излъчваща бледосиня светлина на петна — огромна, ужасяваща. От пръв поглед разбрах, че не беше слънце. Никое слънце не може да бъде толкова синьо и толкова тъмно. От гледане към него боляха очите, но не поради яркост — болеше вътре в очите, някъде далече по пътя на зрението. Болката беше в самия мозък.

Мечников изключи радиото и в последвалата тишина чух Дани А. да се моли: „Скъпи Божичко! Намерихме го. Това е черна дупка“.

29.

— С твое разрешение, Боб — казва Зигфрид, — бих желал да проуча нещо с теб, преди да дадеш командата за преминаване в пасивен режим.

Разтревожих се. Кучият му син пак бе прочел мислите ми.

— Забелязвам — продължава той, — че изпитваш някакво опасение. Това бих желал да изследвам.

Невероятно! Чувствах, че искам да прикрия чувствата си. Понякога забравям, че е само машина.

— Не съм знаел, че можеш да четеш мислите ми — отбелязвам аз.

— Разбира се, че мога, Боб. Когато ми даваш подходяща команда, аз се подчинявам, но ти не си ми дал команда да се въздържам от регистриране и интегриране на данни. Предполагам, че знаеш командата.

— Предполаганието ти е вярно, Зигфрид.

— Няма причина да не ти се разреши достъп до всякаква информация, която имам. Досега никога не съм се опитвал да ти попреча...

— Би ли могъл, Зигфрид?

— Да. Имам възможност да сигнализирам по-горното началство за използваните команди. Досега не съм го правил.

— Защо?

Торбата със стари болтове продължаваше да ме смайва. Всичко това е ново за мен.

— Както казах, нямаше причини. Очевидно обаче ти се опитваш да избегнеш някакъв конфликт и бих желал да ти кажа какво включва той.

— О, Исусе! — Махнах ремъците и се изправих. — Имаш ли нещо против, ако запаля? — Знаех какъв ще бъде отговорът, но той отново ме изненада.

— При дадените обстоятелства, не. Ако чувстваш необходимост да се поуспокоиш нямам нищо против. Дори смятах да ти предложа, разбира се, ако желаеш, умерен транквилизатор.

— Господи! — възкликнах отново аз и запалих. Почти бях готов да предложа и на него. — Добре, нека да опитаме.

Зигфрид стана, протегна напред крака и за по-удобно ги постави върху един стол. Не знаех, че може да прави и това.

— Опитвам се да те успокоя, Боб — казва той, — и съм сигурен, че ти вече си го забелязал. Сега ми позволи най-напред да ти кажа нещо за моите възможности... и за твоите, които, според мен, ти самият не познаваш. Мога да ти дам информация за всеки мой пациент. Това ще рече, че ти не си ограничен само до онези, които са имали достъп само до този конкретен терминал.

— Не разбирам какво означава това — отговорих след минута мълчание.

— Мисля, че разбираш. Или ще разбереш, когато пожелаеш да го разбереш. По-важното обаче е, какво от твоята памет се опитваш да потиснеш. Чувствам, че за теб е важно да я отблокираш. Смятах за някой от следващите сеанси да ти предложа лека хипноза, или транквилизатор, или дори един жив психоаналитик. Всичко това е на твое разположение, стига да желаеш. Забелязах, че приемаш относително спокойно дискусиите по онова, което смяташ за обективна реалност, като обобщение на реалността. Така че, бих желал заедно да изследваме в този аспект една конкретен случка.

Внимателно изгръсках пепелта от цигарата си. Беше прав. Ако разговорът е абстрактен, а не персонален, мога да говоря по всякакви въпроси.

— Каква е тази случка, Зигфрид?

— Последното ти участие в мисия, Боб. Нека да ти припомня...

— Господи, Зигфрид!

— Зная, че според теб добре си спомняш всичко — продължи той, като изтълкува точно казаното от мен, — и в този смисъл не смятам, че паметта ти се нуждае от освежаване. Онова, което е интересно в тази конкретна случка е, че всичките ти основни вътрешни проблеми, изглежда, се събират там като във фокус. Твоят ужас. Твоите хомосексуални наклонности...

— Хей!

— ...които, несъмнено, не представляват основна част от сексуалността ти, Боб, но ти създават повече грижи, отколкото е допустимо. Твоите чувства към майка ти. Огромното бреме от вина, което носиш в себе си. И, преди всичко, жената Клара Моинлин. Всички тези неща се повтарят многократно в твоите сънища. Боб, макар че ти често не можеш да ги различиш. Всички те присъстват в тази единствена случка.

Изгасих угарката и разбрах, че съм пушил едновременно две цигари.

— Не виждам частта, която се отнася до моята майка — отбелязвам най-сетне аз.

— Не виждаш ли? — холограмата, която наричах Зигфрид фон Шринк, се обърна към ъгъла на стаята. — Позволи ми да ти покажа една картинка. — Той повдигна ръка — истински театър! — и в ъгъла се появи една женска фигура. Не е много ясна, но е млада, слаба и кашля с ръка на устата.

— Не прилича много на майка ми — възразявам аз.

— Така ли?

— Е — отговарям великодушно, — предполагам, че си се постарал да направиш най-доброто. Имам предвид, че не си имал откъде да гледаш и си разчитал само на моите описания.

— Картината — обяснява съвсем тихо Зигфрид — бе съставена по твоите описания на Сузи Херейра.

С труд запалих друга цигара, защото ръцете ми трепереха.

— Аууу! — изревах аз с истинско възхищение, — Шапка ти свалям, Зигфрид. Много интересно! Разбира се — продължавам внезапно раздражен. — Сузи беше, Господи Боже, само едно дете! Освен това откривам — искам да кажа, че сега откривам, — че има известно сходство. Възрастта обаче не отговаря.

— Боб — пита Зигфрид, — на каква възраст е била майка ти, когато си бил малък?

— Беше много млада — помислих и след малко допълних. — Фактически изглеждаше по-млада, отколкото беше в действителност.

Въпрос. С какво са се хранили хичиянците?

Професор Хеграмет. Бих казал със същото, с което се храним и ние. Всичко. Мисля, че са били всеядни — яли са всичко, което са могли да намерят. Всъщност ние не знаем нищо за тяхната диета освен изводите, която могат да се направят от мисиите до обвивките.

Въпрос. Мисии до обвивките?

Професор Хеграмет. Има регистрирани най-малко четири мисии, които не стигат до друга звезда, но очевидно са извън слънчевата система; там, където се намират обвивки на комети, на разстояние около половин светлинна година. Мисиите са отбелязани като неуспешни, но аз не мисля така. Много настоявах Съветът да определи научни награди за тях. Три от тези мисии изглежда завършват в метеоритни рояци, Четвъртата до една комета. Всичките на стотици астрономически единици. Метеоритните рояци, разбира се, обикновено представляват отломки от стари, мъртви комети.

Въпрос. Да не би да искате да кажете, че хичиянците са яли комети?

Професор Хеграмет. Яли са онова, от което са направени кометите. Знаете ли какво е то? Въглерод, кислород, азот, водород — същите елементи, с които закусват и вие. Смятам, че са използвали кометите като суровина за производство на храните, които са яли. Вярвам също, че една от тези мисии до обвивките на кометите рано или късно ще се докаже хичиянски завод за храна и тогава, може би, повече няма да има глад на Земята.

Зигфрид ме остави да погледам малко, после отново махна с ръка и фигурата изчезна, а на нейно място се появи снимка на два

петместни кораба някъде в пространството, свързани един с друг, посредством обслужващите модули, а зад тях... а зад тях...

— О, Боже, Зигфрид — изстенах аз. Замълчава и изчаква да се съвзема. Ако пита мен, нямах нищо против да чака вечно. Просто не знаех какво да кажа. Не изпитвам болка, но се чувствам като парализиран. Не мога да кажа нищо, не мога дори да се помръдна.

— Това — започва той, като говори много тихо и внимателно — е изображение на двата кораба от вашата експедиция в областта на обекта Стрелец УУ. Този обект представлява една черна дупка, или по-точно една особеност при състояние на въртене с изключително висока скорост.

— Зная какво представлява това, Зигфрид.

— Да. Наистина знаеш. Благодарение на въртенето скоростта на постъпателното движение на така нареченото прагово събитие, или, другояче казано, прекъсването на Шварцщийлд надвишава скоростта на светлината и поради това не е съвсем черно. В действителност това може да се види посредством така нареченото Черенково излъчване. Именно поради показанията на уредите на тази и друга страни на аномалията твоята експедиция получи награда от десет милиона долара. Тази награда, заедно с определената първоначална сума, плюс някои други по-малки суми съставят базата на настоящето ти богатство.

— И това ми е известно, Зигфрид.

Замълчава за малко, а после отново ме подхваща:

— Имаш ли нещо против да ми разкажеш какво друго знаеш по случая. Боб?

Премислям наум и отговарям:

— Не съм сигурен, че мога, Зигфрид.

Отново замълчава.

Дори не ме подканя да плача. Знае, че не е нужно да ме подканя. Решавам да опитам неговия номер. Има нещо там, вътре, за което не мога да говоря, за което ме е страх дори да си помисля. В този голям страх има обаче нещо, за което мога да говоря, и това нещо е обективната реалност.

— Не зная доколко си запознат с аномалиите, Зигфрид.

— Може би ще е по-просто, ако ми кажеш, какво според теб трябва да зная, Боб.

Изгасих цигарата си и веднага запалих друга.

— Да — отговорих аз, — ти знаеш, а и аз зная, че ако наистина желаеш да научиш нещо за аномалиите, всичко това можеш да получиш от банките данни. Много повече и много по-пълно, отколкото бих могъл да ти кажа аз, но все пак... Работата е в това, че черните дупки са просто капани. Те изкривяват светлината. Те изкривяват дори и времето. Попаднеш ли в черна дупка, излизане няма. Само... Само...

Най-сетне Зигфрид ме подканя:

— Ако искаш поплачи си, Боб, ще се почувстваш по-добре. — Сега вече разбирам, че наистина плача.

— Исусе — изстенах през сълзи аз и си издухах носа в една от кърпичките, които той държеше винаги близко до постелката.

— Само че аз го направих — най-сетне успях да промълвя.

Сега Зигфрид извършва нещо, което никога не съм очаквал от него: позволява си една шега:

— Това — отбелязва той — е съвсем очевидно от факта, че си тук.

— Всичко при теб е адски изтощително, Зигфрид — споделям аз.

— Сигурно е така, Боб.

— Да можех сега да пийна нещо.

Чух изщракване и нещо се отвори.

— Бюфетът е зад теб — усмихва се Зигфрид. — Току-що се отвори. В него има доста добро шери. Не е от грозде, съжалявам. Здравната служба на Корпорацията не разрешава гроздето да се използва за такива цели. Но мисля, че по нищо не личи, че е направено от природен газ. Освен това има сертификат от здравните органи — за успокоение на клиентите.

— Свети Боже! — отново възклицивам аз по същия начин. Бях изчерпал всичките си възможности за изразяване на изненади. Шерито е точно такава, както го описа. Чувствам как по тялото ми се разнася неговата топлина.

— Добре — подхващам аз, като оставям чашата. — Когато се върнах, вече бяха решили, че експедицията е пропаднала; закъснението беше цяла година. Бяхме достигнали почти върте в хоризонта на събитието. Знаеш ли нещо за разширяването на времето?... Няма значение — казвам аз, преди да може да ми отговори, — това беше само риторичен въпрос. Искам да кажа, че онова, което се

случи, се нарича разширение на времето. Можеш да се приближиш толкова до една аномалия, че да се натъкнеш на двоен парадокс. Онова, което за нас там беше може би четвърт час, по часовника беше почти една година — искам да кажа по часовника на Гейтуей, или тук на Земята, или където и да било в нерелативистичната Вселена. И...

Обърнах още една чаша, а после продължих смело:

— Ако бяхме отишли още по-надолу, времето щеше да се забавя все повече и повече. Щеше да тече все по-бавно и по-бавно. Малко по-надолу и петнайсетте минути щяха да се превърнат в десетилетие. Още по-надолу и щяха да станат столетие. Толкоз близко бяхме, Зигфрид. Почти като в капан. Всичките! Аз успях да се измъкна.

Сетих се нещо и погледнах часовника си.

— Като говорим за времето, сеансът ми изтече преди пет минути.

— Този следобед нямам други пациенти, Боб.

Погледнах го изненадан.

— Какво?

Отговаря ми тихо:

— Отсрочих всички други ангажименти, Боб.

Не казвам отново „Свети Боже“, но си го помислих.

— Това ме кара да се чувствам като изправен до стената, Зигфрид! — отговарям гневно.

— Не те насилвам да стоиш повече, след като часът е изтекъл. Роб. Само ти казвам, че ако желаеш, имаш тази възможност.

Умувам малко, без да мога да измисля нещо разумно.

— Ти си безкрайно безочливо компютърно дрънкало, Зигфрид — отговарям аз. — Добре.

Скъпи непознат приятелю от Гейтуей.

В сряда миналата седмица прекосявах паркинга пред супермаркета „Сейфуей“ (където бях отишъл да представя купоните си за храна) на път за спирката за автобуса, когато съгледах неземна зелена светлина. Наблизо бе

кацнал странен космически кораб. От него излязоха четири красиви, но много дребни млади жени, облечени в дрехи от ефирна бяла материя. С някакви парализиращи лъчи те ме направиха напълно безпомощен, после ме отнесоха на техния кораб, където ме държаха деветнайсет часа. През това време ме подложиха на унижения от сексуален характер, които моето достойнство не ми позволява да назова. Ръководителката им, която се казваше Бойра Глоуфан, каза, че като нас и те не са преодолели напълно животинското си наследство. Приех извинението им и се съгласих да изпратя четири съобщения до Земята. Съобщения едно и четири няма да предавам, докато не настъпи подходящото време. Съобщение две има частен характер и се отнася за мениджъра на проекта на моя апартамент. Съобщение три е за вас, които сте на Гейтуей, и то се състои от три части:

1. Повече не трябва да пушите цигари.
2. Не трябва да има смесени училища за момчета и момичета, поне до втората година в колежа.
3. Незабавно трябва да преустановите всякакви изследвания на космоса. Наблюдават ни!

Хари Хелисън, Питсбърг

— Разбираш, че нямаше никакъв начин да се измъкнем като цяло оттам. Корабите ни бяха стигнали толкова навътре, че не беше възможно да се излезе. Добрият Дани А. обаче беше умно същество. Той знаеше всякакви вратички за заобикаляне на природните закони. Но като цяло бяхме в капан. Ние обаче не бяхме едно цяло! Бяхме два кораба! И всеки от тях можеше да се раздели на други два кораба! Ако по някакъв начин можехме да прехвърлим ускорението от едната част на системата на другата — ти знаеш, да се изрита едната част навътре в кладенеца и в същото време другата част навън, — тогава втората част би могла да се спаси.

Настъпи продължително мълчание.

— Защо не си сипеш още, Боб! — предлага деликатно Зигфрид.
— Искам да кажа, след като престанеш да плачеш.

30.

Страх! Толкова много ужас крие всичко наоколо, че вече не го чувствам. Всичките ми сетива са просмукани от страх. Не зная дали съм крещял или шептял. Зная само, че вършех онова, което ми бе казал Дани А. Допряхме двата кораба един до друг, свързахме обслужващите им модули и започнахме да претоварваме ръчно апаратура, инструменти, дрехи — всичко, което можеше да се премести от първия кораб във втория, за да направим място за десет души, там, където трудно се побираха пет. От ръка на ръка, напред и назад работехме като истинска хамалска бригада. Бъбреците на Дейн Мечников сигурно бяха посинели от блъскане. Той беше в обслужващия модул, зает с преливането и на последната капка гориво. Ще успеем ли да се измъкнем? Нямахме как да разберем. Двата кораба бяха петместни и бронирани. Не допускахме, че хичиянската броня може да се повреди. Но в тази броня бяхме ние, двата екипажа, наблъскани в кораба, който щеше да се измъкне — или поне се надявахме, че ще се измъкне — и нямаше начин да се разбере, дали ще успеем и ако успеем, дали ще оцелеем, или ще представляваме някаква каша. Разполагахме само с минути — няколко минути. Предполагам, че за някакви си десетина минути се разминах най-малко двайсет пъти с Клара и си спомням, че веднъж, първия път, се целунахме. Иди по-скоро насочихме устни един към друг и се доближихме. Спомням си как усетих миризмата на нейното мускусово масло толкова силно, че повдигнах глава, но не я видях, а после отново я забравих. И през цялото време от екрана на единия или на другия кораб виждах онова застрашително голямо, гибелно синьо кълбо да виси навън и да примигва. Преливащите се сенки по неговата повърхност, които представляваха фазови ефекти правеха картината особено ужасна. Притегателната сила на тези гравитационни вълни сякаш изтръгваше вътрешностите ни. Дани А. беше в капсулата на първия кораб, следеше часовника и изхвърляше сакове и пакети през люка на модула до капсулата на втория кораб, където аз ги хвърлях безразборно, за да освободя повече място.

*Понякога сме смазани, понякога сме изтощениши,
Понякога гладуваме, понякога преяждаме от
спечелени награди,
Но винаги сме всички изплашени до смърт.
И все пак сме решени,
Мили малки хичиянци
Да станеме богати.*

— Пет минути — изкрещя той. — Четири минути! Три минути, дявол да ви вземе, излизайте всички! — Миг по-късно изрева: — Край! Чувате ли! Оставете всичко и се качвайте тук! — Така и направихме. Всички ние. Освен аз. Чувах другите да крещят, а после да ме викат. Бях закъснял. Нашият обслужващ модул бе блокиран и аз не можех да се промъкна през люка! Задърпах нечий сак от пътя си точно когато Клара викаше по радиото:

— Боб! За Бога, Боб, качвай се при нас!

Знаех, че е много късно. Затворих люка, залостих го точно когато чух Дани А. да крещи: „Не! Не! Чакай... Чакай...“

Чаках много, много дълго.

31.

След известно време, не зная колко, вдигнах глава и казах:

— Извинявай, Зигфрид.

— За какво, Боб?

— За плача ми. — Изтощен съм физически. Чувствам се така, сякаш съм тичал цели десет километра между две редици полудели индианци, които безмилостно ме налагат с тояги.

— Сега по-добре ли се чувстваш. Боб?

— По-добре? — За момент се смутих от този глупав въпрос, а после, след като се замислих, с изненада установих, че наистина е така. — Ами да. Предполагам. Не добре, както би казал ти, но по-добре.

— Почини си малко, Боб.

Това ме порази със своята нелепост и му го казах. Бяха ми останали сили колкото на малка медуза, умряла преди седмица. Не можех да правя нищо друго, освен да си почивам.

Все пак наистина се чувствах по-добре.

— Чувствам се така — съобщих аз, — сякаш най-после съм открил достъпа до чувството за вина.

— И успя да го преживееш.

Обмислям казаното от Зигфрид, после отговарям:

— Мисля, че успях.

— Нека да се занимаем с въпроса за вината, Боб. Вина за какво?

— Вина за това, че изоставих девет души, за да спася собствения си задник.

— Някой обвинявал ли те е за това? Искам да кажа някой друг, освен ти самият?

— Обвинявал ли? — Докато мислех, отново издихах носа си. — Не, никой. Защо трябва да ме обвиняват? Когато се завърнах, бях нещо като герой. — Спомних си за Шики, толкова учтив, толкова внимателен. Спомних си за Франси Херейра, как ме държеше в ръцете си докато плачех, въпреки че бях убил неговата братовчедка. — Те

обаче не бяха там, не бяха видели как взривих резервоарите, за да се измъкна.

— Наистина ли ти взриви резервоарите?

— По дяволите, Зигфрид — изругах аз, — не зная. Канех се да го направя. Бях се пресегнал да натисна копчето.

ИЗВЛЕЧЕНИЕ ПО СМЕТКА НА РОБИТЕ БРОДХЕД:

1. Признава се, че откритият от вас маршрут до Гейтуей Две съкращава времето за пътуване и сравнение с предишния стандартен маршрут до този обект.

2. По решение на Съвета вие получавате право на лицензионни възнаграждения от 1 процент от всички доходи от бъдещи полети по този маршрут и 10,000 долара авансово срещу посочените авторски възнаграждения.

3. По решение на Съвета за нанесени щети на използвания от вас кораб се санкционирате с половин процент от посочените авторски възнаграждения и с половината от отпуснатия ви аванс.

Следователно КРЕДИТЪТ по вашата сметка е както следва:

Аванс за лицензионни възнаграждения (заповед на Съвета А-135-7), минус санкцията (заповед на Съвета А-135-8): 5,000 дол.

Личното ви САЛДО е: 6,192 дол.

— А не е ли възможно от кораба, който си решил да напуснеш, да са взривили резервоарите с горивото от двата обслужващи модула?

— Напълно е възможно, но не зная дали са го направили. Във всеки случай — отговарям аз, — ти не можеш да ми дадеш алиби, че не съм мислил да направя това. Зная, че Дани или Клара може да са натиснали копчето преди мен. Но аз се пресегнах да го натисна!

— А кой кораб очакваше да се измъкне?

— Техният! Не, моя — коригирах се аз. — Не, не зная.

Зигфрид каза тъжно:

— В действителност това е било проява на здрав разум от твоя страна. Ти си знаел, че всички не можете да се спасите. Не е имало време. Единствената възможност е била или някой от вас да умре, или всички да умрете. Ти си избрал възможността да видиш, че някой ще оцелее.

— Глупости! Аз съм просто убиец!

Настъпва пауза, през която електрониката в Зигфрид действа.

— Боб — подхваща внимателно той, — мисля, че си противоречиш. Не каза ли, че тя е още жива в онзи дисконтинуитет, в онова прекъсване на времето?

— Така е! За тях времето е спряло!

— Тогава как е възможно да си убил някого?

— Какво?

— Как би могъл да убиеш някого? — повтаря въпроса си той.

— ...не зная — отговарям аз, — но съвсем честно ти казвам, Зигфрид, днес повече не ми се мисли по въпроса.

— Няма никаква причина, поради която трябва да мислиш, Боб. Не зная дали си даваш сметка колко много постигна през последните два часа и половина. Гордея се с теб!

ИЗВЛЕЧЕНИЕ ПО СМЕТКА НА РОБИТЕТЕ БРОДХЕД:

Сметката ви е кредитирана със следните суми:

Гарантирана премия за Мисия 88-90А и 88-90В

(оцеляване) общо: 10,000,000 дол

Научна премия, присъдена от Съвета: 8,500,000 дол

Всичко: 18,500,000 дол

Разполагате общо с: 18,500,000 дол

Странно, нелепо, но аз вярвам, че той наистина се гордее, макар че не представлява нищо повече освен електроника — хичиянска електроника, холограми и останалото, което ми дава основание да го смятам за добър и да му вярвам.

— Можеш да си тръгнеш когато пожелаеш — казва той и става, а после отново сяда във фотьойла, съвсем като истински човек, и дори ми се усмихва! — Искам да ти покажа нещо.

Защитата ми беше напълно разгромена. Можех само да попитам:

— Какво е това нещо, Зигфрид?

— Онази друга наша възможност, за която споменах, Боб — казва той, — онова нещо, което никога не сме използвали. Искам да ти покажа друг пациент от същото време.

— Друг пациент ли? Той допълни тихо:

— Погледни в ъгъла, Боб.

Погледнах и... видях, че беше тя.

— Клара! — Щом я видях, разбрах, откъде я бе взел Зигфрид. От онази машина на Гейтуей, която провеждаше сеанси с Клара. Тя висеше бавно, с ръка опряна на библиотеката, краката ѝ бавно се люлеят във въздуха и говори сериозно. Гъстите ѝ черни вежди са смръщени, а лицето ѝ се усмихва, гримасничи и изглежда мило, приканващо, успокоено.

— Ако искаш, можеш да чуеш какво казва, Боб.

— Налага ли се?

— Не непременно. Но няма нищо, от което да се страхуваш. Тя те обича, Боб, по най-добрия начин, който ѝ е познат. По същия начин, по който и ти я обичаш.

Дълго се рових в паметта си и най-сетне казах:

— Махни я, Зигфрид.

В стаята за почивка едва не заспах. Никога по-рано не се бях чувствал така облекчен.

Измих се, запалих още една цигара и излязох на ярката дневна светлина под Балона и всичко ми изглеждаше толкова добро и нежно.

Мислех за Клара с любов и нежност. След това се сетих за С.Я., с която тази вечер имах среща — ако вече не съм закъснял! Но тя ще чака, тя е добър разузнавач. Почти толкова добър, колкото и Клара.

Клара!

Спрях се по средата на алеята и хората се блъскаха в мен. Една дребничка стара дама в шорти с несигурни стъпки дойде при мен и ме попита:

— Да не ви е лошо?

Погледнах я и не й отговорих. После се обърнах и с бързи стъпки тръгнах обратно към кабинета на Зигфрид.

Беше празен. Нямаше дори една холограма. Изкрещях:

— Зигфрид! Къде по дяволите си се скрил?

Няма никого. Никакъв отговор. За първи път бях в тази стая, без тя да е подготвена за сеанс. Можех да видя какво представлява в действителност. Не беше нищо особено. Метални стени с отвори по тях за прожектори, постелка (истинска), шкаф с напитки (истински), няколко мебели, които мога да пипна или да използвам. И никакви следи от Зигфрид. Няма го дори стола, на който седи.

— Зигфрид, къде си?

Никакъв отговор.

Продължавам да крещя, а сърцето ми стига до гърлото, погледът ми помътнява.

— Зигфрид! — викам отново аз този път през плач и най-после се появява някаква мъгла, припламва светлина и се появява Зигфрид в неговия фройдистки костюм. Поглежда ме вежливо.

— Кажи, Боб, какво има?

— Зигфрид, аз наистина я убих! Нея я няма!

— Виждам, че си разстроен, Боб — казва той. — Можеш ли да ми кажеш какво те тревожи.

— Разстроен! Малко е да се каже, че съм разстроен. Та аз убих девет души, за да спася себе си! Може би не „истински“! Може би не „нарочно“! В техните очи обаче аз съм убиец, пък и в моите също.

— Боб — успокоява ме той, — вече обсъждахме всичко това. Тя все още е жива. Всички те са живи. За тях времето е спряло.

— Зная — ридая аз! — Не разбираш ли, Зигфрид. В това е цялата трагедия. Аз не само я убих. Аз продължавам да я убивам.

Зигфрид спокойно пита:

— Мислиш ли, че онова, което каза, е вярно, Боб?

— Тя мисли, че е вярно. Сега и винаги, докато съм жив. За нея това е станало не преди години, а само преди няколко минути и ще продължава, докато съм жив. Сега аз съм тук, на Земята, остарявам, опитвам се да забравя, а Клара е там на Стрелец УУ, затворена като птичка в кафез!

Хвърлям се на голата пластмасова постелка и ридая. Малко по малко Зигфрид възстановява интериора в кабинета си, украсява го на едно или друго място. От тавана над главата ми висят декоративни вази, на стената има холоснимка на езерото Гарда в Сиримоне, виждат се кораби на подводни криле, платноходки, усмихнати хора, които се къпят.

— Пусни мъката да излезе, Боб — подканва ме тихо Зигфрид. — Пусни я навън.

— А ти какво мислиш, че правя? — Обръщам се по гръб на постелката и се взирам в тавана. — Бих могъл да преодолея болката, както и вината, Зигфрид, ако и Клара може да стори това. За нея обаче нищо не е минало. Тя е там, затънала във времето.

— Продължавай, Боб — окуражава ме той.

— Продължавам, Зигфрид, продължавам. В нейния ум всяка секунда е последната секунда — секундата, когато пренебрегнах нейния живот, за да спася своя. Аз ще живея, ще остаряя и ще умра, преди тя да е изживяла половината от тази секунда, Зигфрид.

— Продължавай, Боб. Всичко кажи.

— Тя мисли, че аз съм я предал и тя го мисли сега, в този момент! Не мога да живея с тази мисъл.

Настъпва много, много дълго мълчание и най-накрая Зигфрид казва:

— Но ти живееш.

— Какво? — Умът ми се бе зареял на хиляди светлинни години.

— И с тази мисъл ти пак живееш, Боб.

— На това ти живот ли му казваш? — подхвърлям аз, после сядам и си изтривам носа с една от безбройните му кърпички.

— Реагираш много бързо на всичко, което казвам, Боб — отбелязва Зигфрид, — и затова понякога си мисля, че отговорът ти представлява контраудар. Ти отблъскваш с думи онова, което казвам. Нека веднъж да попаднем в целта, Боб. Позволи това да достигне до съзнанието ти. Ти живееш.

— Да, предполагам, че е така.

Доста вярно е, само че не е много утешително.

Още една продължителна пауза отново нарушена от Зигфрид:

— Боб, ти знаеш, че аз съм машина. Знаеш също, че моята задача е да се занимавам с човешки чувства. Аз мога да представям тези чувства с модели, мога да ги анализирам, мога да ги оценявам. Мога да върша всичко това за себе си. Мога да оценявам степента на емоциите. Вина? Това е нещо болезнено, но тъй като е болезнено, то може да промени поведението, то е модификатор. То може да ти повлияе и да те предпази от постъпки, създаващи чувство за вина, а това е нещо ценно както за теб, така и за обществото. Това обаче няма да се получи, ако не почувстваш тази вина, тази болка.

— Аз наистина я чувствам! Боже Господи, Зигфрид, ти знаеш, че аз я чувствам!

— Знам — отговаря той, — че сега вече си позволяваш да я чувстваш. Тя е излязла на открито, където можеш да я използваш да работи за теб, не я криеш там, където тя може да ти навреди. Това е и моята цел, Боб. Да извадя чувствата ти там, където можеш да ги използваш.

— Дори и лошите ли чувства, Зигфрид? Вина, страх, болка, завист?

— Вина. Страх. Болка. Завист. Това са мотиваторите, модификаторите — качества, които аз, Боб, не притежавам освен в хипотетичен смисъл, когато изготвям примери и ги приемам за себе си, за провеждане на сеанси.

Настъпва нова пауза. Усещам, че в нея има нещо необичайно. Обикновено Зигфрид прави паузи или за да ми даде време нещо да достигне до съзнанието ми, или за да може да състави нова сложна верига от аргументи срещу мен. Мисля, че този път причината е друга. Най-сетне той казва:

— Сега мога да отговоря на въпроса, който ми зададе, Боб.

— Аз съм ти задал въпрос? Какво съм те попитал?

— Ти ме попита: „Това ти живот ли го наричаш?“ Отговорът ми е: Да. Точно това наричам живот. И в най-добрия хипотетичен смисъл много ти завиждам.

МАЛЪК РЕЧНИК НА ПРЕВОДАЧА

— мергел — утаечна глинесто-варовита скална маса, която служи за суровина при производството на цимент, хидравлична вар, изкуствен тор и др.

— кважиоркоз — остро тропическо заболяване сред деца, храната на които е бедна на протеин

— мантра — дума или звук, произнасяна при будиска или хиндуиска медитация

— хамак — висящо плетено или брезентово легло, използвано в кораби или градини

— артефакт — предмет, изработен от човешко същество, напр. оръдие на труда или оръжие, представляващ археологически интерес

— депилация — обезкосмяване

— юнитарианство — християнска секта, която отхвърля доктрината за триединство и божествения произход на Христос

— патогенни микроорганизми — микроби, причинители на заразни болести

— Фраунхоферови линии — абсорбционни линии в спектъра на Слънцето, наблюдавани в инфрачервената, видимата и ултравиолетовата част на спектъра

— мускус — силно ароматно маслообразно вещество

— екзотермичен — свързан с отделяне на топлина

— холоснимка — холографска снимка с тримерно изображение на обектите

— пиезофон — телефон, в който са използвани пиезоелектричните свойства на кристалите

— пиезовизия — телевизия, в която са използвани пиезоелектричните свойства на кристалите

— фотон — елементарно количество електромагнитна лъчиста енергия с произволна честота

— миза — парична сума, която се залага при хазартни игри

- бакара — вид хазартна игра на карти
- трансцедентен — термин от философията, който означава лежащото извън пределите на познанието
- медитация — системно размишление върху философски въпроси
- феромон — химическо вещество, отделяно от животните за привличане или оказване на влияние върху други животни от същия вид
- анизокINETИЧЕН — с несиметрично въртене
- афазия — смущение на говора, дължащо се на мозъчно увреждане
- плеяда — галактичен звезден куп в съзвездието Телец
- градиент — мярка за увеличаване или намаляване на някаква физическа величина в пространството, при преместването ѝ на определено разстояние
- делириум — бълнуване със зрителни халюцинации. Причинява се от инфекциозни заболявания, алкохолизъм, някои психически заболявания
- видима звездна величина — мярка за видимия блясък на звездите и въобще на небесните тела
- меланоза — потъмняване на части от кожата, белите дробове и други органи
- мъглявина — светещи или тъмни облаци от междузвезден газ или прах
- еклиптика — голям кръг от небесната сфера, който се получава от пресичането ѝ с плоскостта на земната орбита
- астероид — малка планета
- ксенотехник — чуждоземен техник
- екзобиолог — външен (дошъл от другаде) биолог
- излъчване на Черенков — излъчване на светлина, възникващо при движение във веществото на заредени частици, когато тяхната скорост надвиши скоростта на движение на светлинните вълни
- диаграма на Херцшпрунг-Ръсел — диаграма, изразяваща зависимостта между спектър и светимост
- светлинна година — разстоянието, което светлината изминава като се движи със скорост 300,000 км/с; 1 с.г = 9.1012 км.

— астрономическа единица — средното разстояние Земя-Слънце; 1 а.е. = 149,6000,000 км.

— Магеланови облаци — (голям и малък) две неголеми неправилни галактики, кай-близките спътници на нашата галактика

— галактика — гигантска звездна система, подобна на системата, към която принадлежи Слънцето.

Източник: <http://sfbg.us>

Издание:

ГЕЙТУЕЙ. 1993. Изд. Бард, София. Биб. Избрана световна фантастика, No.6. Фантастичен роман. Превод: от англ. Георги СТОЯНОВ [Gateway, by Frederik POHL (1977)]. Художник: Петър ХРИСТОВ. Печат: Абагар, Велико Търново. Формат: 84/108/32. Печатни коли: 23. Офс. изд. Тираж: 3 000 бр. С твърда и мека корица и с подвързия. Цена: 30.00 лв.; 38.00 лв. — с подвързия.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.